

SUPPLEMENTUM

SYSTEMATIS

PLANTARUM EUROPÆ.

XVIII
870

JOANNIS-EMMANUEL GILIBERT,

OLIM in Collegio Lugduneco, in Schola Regia Grodnenſi,
nec-non in Univerſitate Vilnenſi, Botanices Profeſſoris
ordinarii, plurimarum Academiarum focii,

EXERCITIA PHYTOLOGICA,

QUIBUS

OMNES PLANTÆ EUROPEÆ,

QUAS vivas invenit in variis herbationibus,
ſeu in Lithuania, Gallia, Alpibus, analyſi
nova proponuntur, ex typo naturæ descri-
buntur, novisque obſervationibus aut figuris
raris illuſtrantur: additis ſtationibus, tempore
florendi, uſibus medicis aut œconomicis,
propria auctoris experientia natis.

VOLUMEN SECUNDUM.

CAETERÆ PLANTÆ LITHUANICÆ CUM
LUGDUNENSIBUS COMPARATÆ.

LUGDUNI GALLORUM,

Ex Typis J. B. DELAMOELLER.

1792.

SERIEI SECUNDÆ,
SEU
POLYPETALORUM
COLLECTIO IV.
PLANTÆ FLORIBUS POLYPETALIS.
PAUCI-STAMINEÆ.

FASCICULUS PRIMUS.

TOT STAMINA QUOT SUNT PETALA;
SEU ISOSTEMONES.

FLORE DIFFORMI.

Antheris coalitis.

Nectario cucullato.

1. *Impatiens cucullata.*

CAULIS bipedalis, ramosus, succulentus, sub ramis intumescens. Folia longe petiolata, ovata, dentata. Pedunculi axillares, longi, quadriflori, penduli, flavi, sat magis, irregulares. Calyx bifolius, minimus. Petala quinque, inæqualia. Nectarium cucullatum. Stamina quinque brevibus filamentis, antheris maximis, coalescentibus. Fructus capsula supera, angusta, longa, nodosa.

Tom. I.

S

quinquevalvis; quæ matura, ad minimum tactum semina cum impetu projicit, elastice resilientibus valvis.

Impatiens n-li me tangere L. communis prope Grodnam, in silvis umbrosis Lofosnæ & alibi; florens sine junii: perennis. Lugdunea, montana.

Herbâ acris & nauseosa. Certe venenosa; paucâ dosi deglutita mihi anxietates, dolores ventriculi cum ardore, & conatum vomendi excitavit.

NECTARIO CORNUTO.

CAULES.

RUMINIS

*Folius cordatis.*2. *Viola odorata.*

Radix ramosa, lignosa, geniculata. Folia radicalia longe petiolata, cordata, rotunde crenata. Ex radice flagella repunt, novaeque plantas producant. Scapi debiles uniflori; bractæ duæ lineares, hirsutæ. Flos cernuus, odore suavi, violaceus; capsula subrotunda.

Viola Martia L. non frequens prope Grodnam; passim observavi in silvis prope Niemen; florens martio: perennis. Lugdunea.

*Folius reniformibus.*3. *Viola inodora.*

Folia radicalia, glabra, reniformia, serrata. Scapus tener. Flos minimus, aquose cæruleus; petala, lateralia, subvillosa, lineis duabus purpureis picta; petalum inferius septem lineis ramosis; calcar floris breve & crassum.

Viola palustris L. communis prope Grodnam, in locis uliginosis Lofosnæ & alibi; florens initio maii: perennis. Lugdunea.

*Caulescentes.**Caule procumbente.*4. *Viola procumbens.*

Caules longi, procumbentes, ramosi. Folia petiolata, cordata; juniora villosa. Pedunculi uniflori: flores inodori; petala duo suprema violacea, pura; inferiora tria macula pallente insignia; intermedio barbato.

Viola canina L. communis in silvis prope Grodnam; florens fine maii: perennis.

*Caule erecto.*5. *Viola erecta.*

Caulis tener, erectus, ramosus, pedalis. Folia petiolata; ima subrotunda, vel ovata rotunde serrata, superiora cordato-oblonga. Stipulæ maximæ, semipinnatæ. Pedunculi longi, axillares. Suprema petala cærulea; media pallida; barbata; imum imberbe, ungue lato flavo, lineis saturate cæruleis picto: nectarium seu calcar breve, emarginatum. Cæterum inodorus flos.

Viola montana L. non rara in pratis silvarum circa Grodnam Lofosnæ & alibi; florens maio: perennis. Lugdunea, montana.

*Floribus petaloidis & apetalis.*6. *Viola aperala.*

Caules plurimi, palmares, triangulares, subvillosi. Folia reniformia, cordata, plerumque cucullata, leviter ob-

tuseque ferrata. Stipulæ lanceolatæ, integerrimæ. Pedunculi villosi, radicales, uniflori: floribus corollatis, abortientibus; flores caulini apetaloides, fertiles: cæterum petala in radicalibus floribus albida, aut purpureo-cærulescentia, infimo purpureis lineis picto.

Viola mirabilis L. sat frequens in silvis, prope Grodnam; florens initio julii: perennis.

Stipulis pinnatifidis.

Flore majori.

7. Viola tricolor.

Caulis prostratus, ramosus, brachiatus, triqueter. Stipulæ semipinnatæ, medio segmento obtuso. Folia ovato-cordata, dentata. Flos calyce duplo longior. Petala superiora violacea, subvillosa; media flava, duabus venis saturati coloris picta, pubescentia; imum cyaneum, quinque lineis saturatis pictum.

Viola tricolor L. communis in omnibus arvis prope Grodnam; florens julio, augusto: perennis. Lugdunea.

Flore minore.

8. Viola bicolor.

Habitus præcedentis. Folia ad petiolum emarginata. Flos minor, cujus petala vix calyce longiora, superiora albida, imum flavum, quinque nigris lineis pictum.

Viola tricolor Lin. ubique prope Grodnam, in arvis arenosis; florens tota æstate: perennis. Lugdunea.

Flore dipetalo.

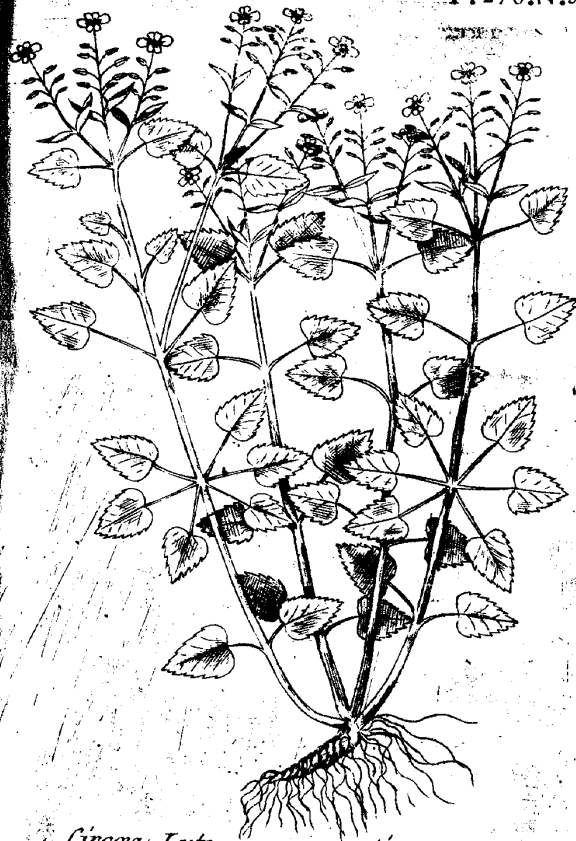
Caule erecto.

9. Circeæ erecta.

Caulis erectus, cubitalis, ramosus, Folia opposita, petiolata, tenera, pene cordata, subserrata, villosa-ciliata. Flores

ALSINE *πιζοδενιδως* C. M.

P. 276.N.9.

Circeæ lutea L.

PAUCI-STAMINEÆ. 277

racemosi : racemi plurimi ; corolla bipetala ; calyx bifolius ; stamina duo ; stilus unus ; fructus inferus hirsutus , bicoccus : flos albus vel carneus ; calyx ex viridi-rufus.
Circæa Lutetiana L. *Grodnenfis* in silvis , juxta fluvium Niemen ; florens julio : perennis. Lugdunea.

Caule decumbente.

10. *Circæa decumbens.*

Habitus præcedentis : caulis inclinatus , folia evidentius cordata , & vere ferrata , glabra. Calyx magis coloratus , ruber. Statura humilior , vix semipedalis.

Circæa Alpina L. communis in silvis prope Grodnam , Grandzicze & alibi ; florens julio : perennis. Lugdunea , montana.

Obs. Specimina semipedalia rara in Lithuania , plerumque cubitalia , ramosissima : unde facillime concederem nullam realem differentiam adesse inter *Circæam* Parisiensem & *Alpinam* ; nec enim rami , nec figura foliorum , nec color calycum sufficiunt : hæ differentia a climate solo probabiliter oriuntur.

FLORE TETRAPETALO,

Capsula spinosa.

Foliis multifido - capillaribus.

11. *Trapa castanea.*

Caulis longus , repens. Folia immersa , multifido-capillaria , natantia , rhombea , petiolis vesicariis rosulam formantia. Flores ex centro rosulæ ; pedunculi brevissimi ; calyx quadripartitus ; corollæ petala quatuor , alba. Fructus :

nux spinis quatuor oppositis cincta, quæ sunt calycis folia indurata.

Trapa natans L. Lithuanica, in aquis stagnantibus, rara; Bobrowfzczynæ florens junio: perennis. Lugdunæa. Fructus edulis.

FRUTICES.

Capsula tetragona, colorata.

Foliis minoribus.

12. *Evonymus angustifolius.*

Frutex octopedalis: rami tetragoni: folia ovato-lanceolata, ferrata. Calyx quadrifidus, patens; corolla infera; petala quatuor albo-viridia, oris revolutis. Fructus: bacca tetragona, lobata; capsularis, quadrilocularis, quadri-angulis obtusis, rubra, subvillosa. Semina rubra, quatuor, in pulpa colorata nidulata.

Evonymus vulgaris L. communis circa Grodnam in silvis; florens fine maii. Lugdunæa. Lignum rigidissimum ad instrumenta domestica peragenda inservit. Baccæ violenter purgant; carbonæ ex ramis, rebus delineandis præstantes.

Obs. Pedunculi biflori, tri- aut quadriflori, pedicellis divaricatis. Bractæa minimæ, vaginantes, ad basim pedicellorum: novi rami rotundi, herbacei, antiqui tetragoni, alii ficcis suberosis.

Foliis latioribus.

13. *Evonymus latifolius.*

Habitus præcedentis: folia majora; petala rotunda; segmenta calycis rotundata, oris albidis; fructus: alæ, seu anguli acuti.

EVONIMVS
Europæus. L.

ὄρειανθοπέυλα φύλλος

P. 278. N. 13.

Juxta Linnæum mera varietas evonymi vulgaris : frequens etiam prope Grodnam in silvis , florens initio junii. Calycis foliola petalis duplo breviora ; petala quatuor , straminei coloris , limbo obtuso , marginibus subtus revolutis ; stamina quatuor ex foveis nectariferis in germine excavatis orta ; antheræ didymæ , parvæ , albescentes ; stilus viridis , stigma nullum.

Caule tuberculato.

14. *Evonymus verrucosus.*

Habitus præcedentium : differt caule ramisque verrucosis , petalis rubris , punctatis , receptaculo rubris punctis variegato , defectu stili , vertice capsularum depresso , feminibus feminigris.

Juxta Linnæum etiam varietas Evonymi Europæi ; sed jure sagax Scopoli post Clusium tanquam speciem distinctam proposuit. Communis in omnibus silvis prope Grodnam. Floret maio. Folia minora & tenuiora quam in præcedentibus , succulentiora , serratulis majoribus , irregularibus ; veruæ etiam in junioribus ramis. Pedunculi tenuiores , filiformes , sæpe uniflori ; petala nigro-rubescencia ; foliola calycis etiam nigro-rubescencia ; capsula albo-roseæ. Basis trunci suppeditat asseres densos , pulchre rubro , luteo , albo colore variegatos.

Fructus : bacca sicca , rotunda.

Ramis rubris , rectis.

15. *Cornus sanguinea L.*

Frutex decempedalis : rami longi , recti , cortice rubescente : folia opposita , ovato-lanceolata , subhirsuta : flores axillares , cymosi ; involucrum nullum universale.

calyx minimus, quatuor- aut quinquentatus; petala quatuor, supera; stamina quatuor; stili unus. Fructus: drupa seu bacca sicca, nigra, nucleo biloculari.

Cornus sanguinea L. Grodnensis, silvatica, communis; florens maio. Lugdunæ. Fructus amarus & austerus; ex eo oleum paratur ad alendas lampades utile; lignum durissimum, aptum omnibus tornatoris operibus. Autumno folia saturate rubra.

FLORE POLYPETALO.

Fructu molli.

Flore pentapetalo.

16. *Frangula pentapetala.*

Frutex decempedalis, inermis. Folia ovato-lanceolata, integerrima. Pedunculi uniflori, axillares, foliis breviores; calyx campaniformis, albus, virens. Petala ex intervallis segmentorum calycis nascentia, minima, alba, virentia, rhomboidea; stamina quinque, stili unus in quoque flore. Fructus: bacca primo rubra, deinde nigra, duos nucleos cordiformes continens.

Rhamnus frangula L. communis prope Grodnam; florens initio junii. Lugdunæ. Cortex medius purgans drasticum. Lanam flavo colore tingit. Rob baccarum dulcium scabiem ovium profligat. Folia contusa cum lana cocta colorem ei viridem impertiuntur. Carbones ramorum pulveri pyrio conficiendo inserviunt.

Floribus quadripetalis.

Spinis terminalibus.

17. *Rhamnus spinosus.*

Frutex ramosus, decempedalis, frondosus, spinosus. Folia ovato-lanceolata, serrata. Flores conferti; pedunculi uniflori; calyx campanulatus, quadrifidus; petala lanceolata, fusca. Fructus: bacca tetrasperma, nigra. In uno individuo flores cum staminibus, in altero cum stilo, seu frutex dioicus.

Rhamnus catharticus L. communis in omnibus silvis prope Grodnam; florens fine maii. Lugdunæ.

Baccarum siccarum decoctum ad duas drachmas optimum purgans absque torminibus; cortex drasticum & emeticum; sirupus baccarum recentium etiam purgans in morbis serosis, hydrope, leucophlegmatia, œdemate, nunquam satis laudandum auxilium. Cortex luteo colore tingit, bacca viridi.

Ramis inermibus.

18. *Rhamnus inermis.*

Frutex frondosus, decempedalis, ligno duro flavescente, ramis inermibus. Folia ovato-lanceolata, glaberrima, duplicato-crenata. Flores dioici, conferti, pedunculis unifloris; calyx campanulatus, quadrifidus, viridis; petala quatuor, minima, subulata; bacca nigra sat magna; quatuor continens semina: in flore masculino petala rubra, minima, cordata. Stamina quatuor.

Rhamnus alpinus L. inveni prope Grodnam, in silva juxta Niemen fluvium; florebat 15 maii. Lugdunea, montana.

Fructus bacca calyce cincta.

Foliis lobatis.

19. *Hedera lobata.*

Caulis lignosus, sarmentosus, repentes aut scandentes: muris, arboribus, radiculis minimis affixi: folia splendens, sicca, lobata in junioribus ramis, integra in adultis: flores corymbofi; calyx minimus; petala quinque, elongata, succulenta, luteo-viridia stamina; quinque, stili unus. Fructus, bacca; semina quinque.

Hedera helix L. nunquam inveni circa Grodnam; observavi juxta fluvium Bog prope Brzesc in silva: floret autumnus. Lugdunea, communis.

Obs: Lignum hederæ spongiosum: unde pocula ex hoc ligno parata, liquores transmittere possunt. Folia ulcerum inflammationes leniunt.

FRUCTUS: BACCA INFERA.

Aculeatæ.

Bacca glabra.

20. *Ribes spinosum.*

Frutex ramosissimus, quatuorpedalis, spinosus: spinis duabus aut tribus basi conjunctis, apice divergentibus. Folia parva, lobata, crenata, inferius subvillosa. Flores inter

folia, nascentes ex pedunculis pendulis, unifloris; calyx quinquefidus campanulatus; petala quinque, parva, calyci inserta; stamina quinque, calyci inserta; stili bifidus. Fructus: bacca spherica, succulenta, subvillosa, alba: semina plurima.

Ribes uva crispa L. communis circa Grodnam in aridis juxta Niemen; florebat fine aprilis. Lugdunea. Fructus dulces, subacidi; copiosius comesti alvum ducunt; fermentatione vinum obtineri potest ex succo baccarum.

Inermes.

Racemis pilosis, bacca nigra.

21. *Ribes nigrum.*

Frutex ramosissimus, quinque- & sexpedalis: folia sat magna, lobata, lobis tribus aut quinque elongatis, glabra, proprium odorem penetrantem spargentia. Flores racemosi, oblongi; pedunculi villosi. Fructus: bacca nigra, magna.

Ribes nigrum L. communis circa Grodnam in silva Bobrowiczyczna, juxta amnem; florebat initio maii. Tota planta odorem urinæ felinæ spargit; folia recentia spiritum frumenti ita tingunt, ut a spiritu vini vix distingui possit; foliorum decoctum vere fluxum urinæ adauget; in morbis cutaneis, scabie & herpette, præstans remedium; ex baccis, fermentatione, optimum vinum obtinetur.

Racemis glabris, bacca rubra.

22. *Ribes rubrum.*

Frutex quatuorpedalis. Folia angulosa, lobata, dentata. Flores racemosi, racemis glabris, pendulis; petala planiuscula; baccæ acidæ, rubræ.

Ribes rubrum L. in silvis prope Grodnam juxta Niemen; florens initio maii.

Obs. Gemmæ glabræ. Bractææ flore breviores, virides, obrusæ. Petioli subciliati. Frutex in hortis nostris prosepibus præstans. Rob baccarum in febribus calidis eximium refrigerans, nec etiam negligendum in febribus putridis inflammatoriis: fermentatione succus baccarum, vinum & acetum parari potest.

Racemis erectis, bacca alba.

23. *Ribes album.*

Frutex tripedalis, ramorum cortice albescente. Folia glabra, parva, trilobata, dentata. Flores racemosi, racemis parvis, erectis; baccæ albæ, glabræ, dulces.

Ribes Alpinum L. in silva Bobrowiczyczna, sex milliaribus a Grodna: florens maio. Lugdunea, montana.

PEDUNCULI RACEMOSI.

Petala sex.

Foliis acidis.

24. *Berberis acida.*

Radix flava. Frutex sexpedalis, a radice ramosissimus, ramis rectis, ligno fragili. Spinæ ternatæ ad originem ramorum. Folia alterna, petiolata, elliptica, ferrato-ciliata. Flores racemosi, racemis pendulis; calyx coloratus, ex sex foliolis, tribus interioribus majoribus; petala sex, lutea, concava; ad unguis glandulæ duæ; stilus nullus; stigma planum, orbiculatum. Fructus: baccæ cylindricæ, rubræ; semina duo aut quatuor, cylindrica.

Berberis vulgaris L. communis circa Grodnam, etiam in vallibus urbis, & in plerisque silvis; florens initio junii. Lugdunea. Fructus undique medicis pretiosi radix amara; decocta cum cerevisia purgans lenè, in ictero, & in plerisque morbis ab obstructione provenientius, jure laudata; folia acida, in scorbuto masticata utilissima; succus baccarum in omnibus febribus, quotiescunque ardor, aut putredo adsunt, miro modo sublevat ægrotantes, refrenatque ardorem febris; cum cortice radicis coria flavo colore tinguntur; coctus cum alumine in aqua, lanas & lintea luteo tingit. Stamina aciculis irritata celeri motu vibratorio, approximantur stigmati.

HERBÆ ISOSTEMONES.

FLORE POLYPETALO.

Fructu sicco.

Nectariis ciliatis, globuliferis.

25. *Parnassia ciliata.*

Radix ex trunco brevi radículas innumeras producens. Caules basi rubri, pedales, tenues, erecti, simplices, angulosi, uniflori. Folia radicalia petiolata, cordata, glaberrima: in medio caulis folium unum sessile, amplexicaule. Flors fat magnus, lacteus; calyx quinquefidus; petala quinque, ovalia, lineata; nectaria quinque, seu tubercula plurimis ciliis globuliferis ornata; stamina quinque; stili quatuor. Fructus: capsula quadrialyvis. Semina plurima.

Parnassia palustris L. communis prope Grodnam, in paludosis pratis Lofosnæ & alibi; florens fine augusti: perennis. Lugdunea, montana. Herba subamara: utilis est in an-

rexia pituitosa. Sub florescentia germen stilo stigmatibusque destitutum, apice perforatum est. Stamina tum alternatim antheram foramini imponunt, explodunt pollinem, recedunt ad corollam reliquis pari modo succedentibus: hæc egregia observatio, quam confirmavimus, debetur immortalis Linnæo: cæterum numerus stilorum non est constans; mox invenio unum apice quadrifidum, mox quatuor stilos vere distinctos: germen sulcatum, coloratum, albo-roseum; quatuor stigmatibus absque filiis terminatum; nunc video omnes antheras supra stigmata fornicis modo approximatas: capitula cillorum lutea, diaphana, glabra; pro quoque nectario duodecim cilia inæqualia.

Folia globuligera.

Folius rotundatis.

26. *Rorella rotundifolia.*

Folia plurima radicalia, longe petiolata, rotundata, obtusa; una facie glabra; altera pilosa, pilis globuligeris purpureis. Caulis nudus, seu scapi radicati. Flores subspicati, pauci, unilaterales; calyx quinquefidus; petala quinque, alba. Fructus: capsula unilocularis, apice quinquevalvis; semina plurima. Stamina quinque; pistilli quinque.

Drosera rotundifolia L. in paludosis circa Grodnam, collecta cum sequenti in loco dicto Lipsh; florebat junio: perennis. Lugdunea, montana.

Folius elongatis.

27. *Rorella longifolia.*

Similis præcedenti: differt foliis ovato-oblongis seu ellipticis. *Drosera longifolia* L. semper inveni mixtam cum præcedenti, sed citius florentem. Lugdunea, montana.

Etiam ardente sole, a plurimis diebus folia rorellarum, semper humiditate madent: sunt acria, cutem ulcerantia.

Calyce duplici.

Floribus capitatis.

28. *Stalice capitata.*

Folia radicalia numerosa, linearia, firma, Scapi plurimi, seu caules nudi, semipedales, uniflori. Flores capitati: capitulo convexo, globofo; calyx communis, ex squamis ovatis: squama una pro quoque flore; calyx proprius, unifolius, scariosus, nitens, integer; petala quinque violacea; stamina quinque. Semen unum, rotundum, superum; sub capitulo vagina reflexa & lacera, caulem summum ambiens.

Stalice Armeria L. communis in campis arenosis & in silvis; florens a junio ad septembrem; Grodnenfis; perennis. Lugdunea.

Vagina scapi mihi videtur formata ex squamis inferioribus calycis communis, prolongatis. Flores pedicellis brevissimis sustentur; calyx proprius, campanulato-tubulosus, proprie consistat ex duobus calycibus agglutinatis: uno viridi quinquefidato, dentibus rubris; altero albo, perlucido, papyraceo, intus cum viridi agglutinato; petala sæpe unguibus agglutinata; stamina unguibus inserta; antheræ didymæ, luteæ; in petalis unitis video filameata duorum staminum agglutinata, juxta majorem suam longitudinem; stili-basi villosi, stigmata nulla: in pluribus specimenibus inveni flores tetrapetalos, tetrandros, tetragynos; frequens est etiam circa Grodnam varietas scapo altissimo, foliis crassioribus, succulentis, quam sæpe inveni floribus lacteis.

Stili quinque, capsula decemlocularis.

Foliis alternis, glaucis.

29. *Linum mucronatum.*

Caulis pedalis, & bipedalis. Folia alterna lanceolata, linearia, glauca. Pedunculi uniflori. Calyx quinquephyllus, foliolis mucronatis; petala quinque, cærulea, crenato-ferrata; stamina quinque; stili quinque. Capsula quinque-valvis, decemlocularis: semina solitaria, glabra.

Linum usitatissimum L. advena planta, frequens, non feminata, in arvis prope Grodnam; florens junio annua.

Obs. Decoctum seminum lini contusorum in dysenteria pluries nobis leniens medicamentum obtulit: valet etiam in colicis, nephritide. Oleum feminum lini in curatione rheumatismi chronici pretiosum.

FOLIA OPPOSITA.

Caulis dichotomo.

Foliis variis.

30. *Linum diversifolium.*

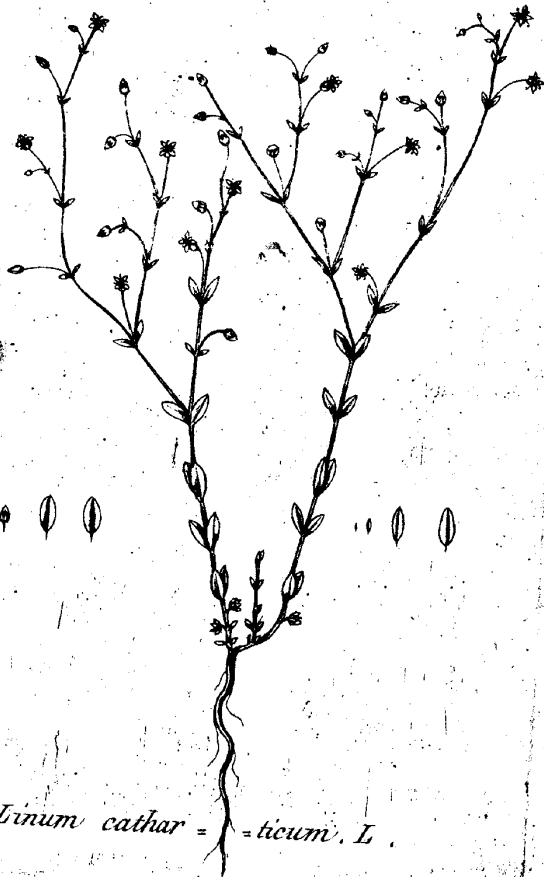
Caulis dichotomus brachiatus; erectus, palmaris. Folia opposita, glauca; inferiora ovato-lanceolata; ima obtusa, superiora lanceolata. Calyx pentaphyllus; quinque petala alba, acuta, unguibus luteis. Stamina brevia, antheris luteis. Stili quinque, signatibus magnis.

Linum Catharticum L. frequens in arvis prope Grodnam, infra silvam Volmeri; florebat julio: annua. Lugdunæ.

Obs.

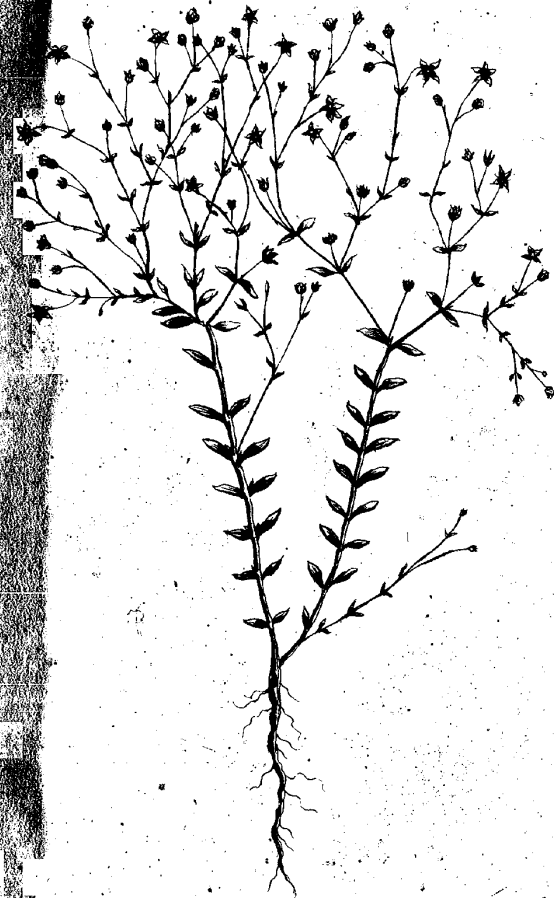
ALSINE. λεπτοκαυλελεις

P. 288. N. 30.

Linum catharticum L.

P. 288. N. 30.

Linum catharticum. L.

Herba amara; recens ad drachmam decocta purgans egregium absque torminibus. Post fecundationem, siliis tali modo sese tangunt, ut oculo nudo unus tantum appareat. Germen jam erat in plurimis ramis magnum; scilicet capsula quinquevalvis, decemlocularis: in plurimis speciminibus, inveniō folia solitaria ad originem ramorum; in omnibus folia superiora sunt lineari-setacea.

Petalis quatuor.

31. *Linum tetrapetalum.*

Caules dichotomi, ramosissimi, quadri-unciales. Folia opposita, ovato-lanceolata, minima. Flores terminantes ramos fasciculati; pedunculi filiformes, erecti; calyx quadrifolius; petala quatuor, ovata, emarginata; stamina quatuor; sili quatuor. Fructus octilocularis. Semina solitaria. Linum radiola L. passim in arenosis prope Grodnam, reperita juxta Niemen; florebat junio: annua. Lugdunea.

FLORE POLYPETALO.

CALYCIFLORE.

Petala sex, stamina duodecim.

Foliis cordato-lanceolatis.

32. *Lythrum falicis folio.*

Caulis erectus, quatuorpedalis, tetragonus, in summitate ramifoliosus. Folia opposita, cordato-lanceolata, subhirsuta. Flores spicati: spicis longis, densis, intermixtis bracteis lanceolatis; calyx duodecimfidus; petala sex flaccida, purpurea, calyci inserta; stamina duodecim; stilus unus.

Fructus : capsula bilocularis , polysperma , seu femina numerosa.

Lithrum falicaria L. communis prope Grodnam , juxta ripas amnis Lofofnæ & alibi ; florens sine julii : perennis. Lugdunæa. Planta astringens , austera ; jam centies in diarrhœis cum debilitate intestinorum , & in dysenteris post elapsum tempus irritationis , utiliter præscripta , sub forma pulveris , & decocti ; pro parandis coriis pulvis etiam inservit. Boves hanc herbam libenter comedunt. Huc venit var. foliis angustioribus caule vix pedali.

Foliis linearibus.

33. *Lithrum hyssopi folio.*

Ex radice plurimi caules erecti , dodrantes , parum ramosi. Folia alterna , glabra , linearia , glauca. Flores axillares , solitarii , aut bini , sessiles ; calyx decem aut duodecimfidus : segmentis quinque , aut sex rectis , latis ; sex alii gracilibus , reflexis ; ex summo calyce , petala quinque aut sex , rosea ; stamina sex ; stili unus in fundo calycis : fructus cylindricus , bilocularis , polyspermus.

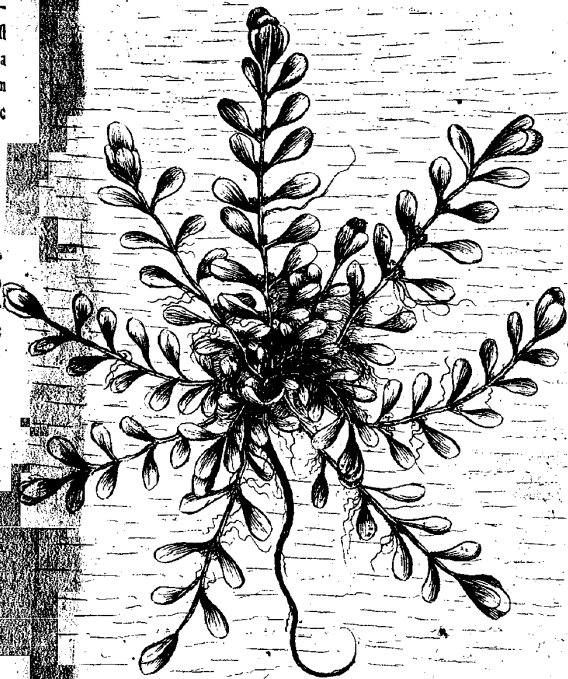
Lithrum hyssopifolia L. Inveni circa Grodnam juxta ripam stagni Jeziory ; florebat Augusto : annua. Lugdunæa.

Petala sex , stamina sex.

Foliis succulentis.

34. *Peplis portulacæ folio.*

Caules angulosi , serpentes , pedales , sæpe radículas ad nodos producentes. Folia obovata opposita , apice subrotunda , succulenta. Flores sessiles , axillares ; calyx campanulatus magnus , ore duodecimfido : segmentis sesqui-alternis recurvis ; petala sex elliptica , fugacea , purpurea , et

Peplis portulacæ L.

PAUCI-STAMINEÆ.

297

infracti inserta; stamina sex; filus unus. Fructus: capsula
obovata, bilocularis: semina plurima.
In portula L. Inveni prope Grodnam, in pratis paludo-
sis, loci dicti Karolin; florebat augusto: annua. Lug-
dunensis. Plerumque in hac specie deficiunt petala, quia
expanduntur immediate post expansionem calycis; sed antea
volvuntur foliola calycis cum acicula; certe observabis petala.

FASCICULUS II.

POLYPETALÆ DIPLOSTEMONES;

SEU

STAMINA BIS NUMERUM PETALORUM
ÆQUANTIA.

Plantæ polypetalæ, caryophyllæ.

In his plerumque calyx quinquefolius, aut quinquefidus:
petala quinque. Fructus unilocularis, polyspermus, su-
perus: raro numerus petalorum ad quatuor, tria,
aut duo diminuitur.

FOLIOLA CALYCIS PLURIMA.

Stamina et filii quatuor.

Petala quatuor, calyce breviora.

35. *Sagina breviflora.*

Caules ramosi, biuncialis, ramis procumbentibus. Folia
obovata, connata, opposita, linearia, superiora fasciculata.

T 2

Pedunculi uniflori; foliola calycis quatuor, acuta; petala quatuor, calyce breviora, alba, ovata; stamina quatuor; filii quatuor.

Sagina procumbens L. sat frequens in arvis prope Grodnam; florens julio: annua. Lugdunea.

PELALA QUATUOR.

Stamina octo, filii quatuor.

Foliis verticillatis.

36. *Elatine verticillatum.*

Caulis radículas inferius emittens, inde erectus, simplex, crassus, palmaris. Folia verticillata, lineata; inferiora acutiora, reflexa; superiora obtusa, octo, ad duodecim in quoque annulo. Flores albi; pedunculi breves; calyx quadrifolius; petala quatuor; stamina octo; filii quatuor. Fructus: capsula quadrilocularis: semina minima, innumera.

Elatine alinastrum L. Grodnensis, in aquis Lofosnæ, florens augusto: perennis. Lugdunea.

Foliis oppositis.

37. *Elatine serpyllifolium.*

Caules exigui, ramosi, vix triunciales. Folia opposita, ovato-lanceolata; pedunculi uniflori; petala ovata, quatuor rosea; calyx major.

Elatine hydropiper L. in aquis pratorum silvæ Bobrowszczyzki, florens junio: annua. Lugdunea.

PETALA QUINQUE.

Stamina quinque, filii tres.

Petalis bipartitis.

38. *Alfine bipartita.*

Caulis basi procumbens, ramosissimus, ramis erectis. Folia petiolata, ovato-lanceolata. Pedunculi uniflori; calyx hirsutus; petala alba, ad unguem bifida, longitudine calycis; stamina quinque, septem, & sex; pistilli tres. *Alfine media* L. ubique in arvis cultis, florens ab aprili ad autumnum; Grodnensis: annua. Lugdunea.

Petalis integris.

39. *Alfine breviflora.*

Caulis biuncialis, erectus, pilosus. Folia linearia, pilosa. Flores paniculati, pedunculis pilosis; calycis folia pilosa; petala lanceolata, integra, calyce breviora; stamina quinque; filii tres; capsula turbinata, trivalvis. *Alfine viscosa* Schreberi. Florentem collegi aprili in valibus Horodniæ: annua.

STAMINA DECEM, STILI DUO.

Foliis linearibus.

Petalis magnis.

40. *Stellaria grandiflora.*

Caulis tener, debilis, fragilis, brachiatus, quadrangulus, bipedalis, tripedalis. Folia lineari-lanceolata, longa, integerrima. Flores paniculati, pedunculis multifloris; petala ad un-

guem bifida, alba, calyce majora; capsula sexvalvis, unilocularis.

Stellaria graminea L. communis in omnibus silvis, inter frutices, Grodnensis; florens junio: perennis. Lugdunæ.

Obs. Huc venit varietas in paludosis locis frequens; foliis angustioribus; caule breviori procumbente, quæ est alsiæ folio gramineo angustiore, palustris: Dillenii appendis.

Foliis ovatis, lanceolatis.

Petalis brevibus.

41. *Stellaria breviflora.*

Caules debiles, ramosi. Folia tenera, sessilia; inferiora ovata; superiora lanceolata: omnia glauca & glabra. Flores terminantes; pedunculi uniflori, & biflori; calyx argute lanceolatus; petala parva, vix calyci æqualia, ad unguem bipartita; capsula ovata, subangulosa.

Est *Alsiæ aquatica* folio *Gratiolæ*, stellato flore; Dillenii *Ca. Giff.* p. 58. Collegi in aquosis *Horodnicæ*, prope *Grodnam*; florebat maio: annua.

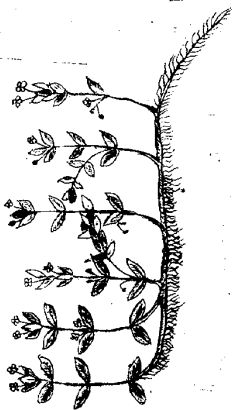
Foliis angustis, ciliatis.

42. *Stellaria ciliata.*

Caulis cubitalis, fragilis, brachiatus. Folia lanceolata, ferrulata, seu nervo & oris ciliata, unde scabra. Pedunculi pauciflori: flores magni; calyx ovato-lanceolatus, petala alba, cordiformia, semibifida; capsula sexvalvis.

Stellaria Holostea L. passim in silvis prope *Grodnam* *Grandzicze*; florebat maio, junio: perennis. Lugdunæ montana.

ALSINE
POLYPETALÆ

Stellaria uliginosa L.

guem bifida, alba, calyce majora; capsula sexvalvis, unilocularis.

Stellaria graminea L. communis in omnibus silvis, inter frutices, Grodnensis; florens junio: perennis. Lugdunæ.

Obs. Huc venit varietas in paludosis locis frequens; foliis angustioribus; caule breviori procumbente, quæ est *alsine angustioribus*; caule breviori procumbente, quæ est *alsine folio gramineo angustiore*, palustris: Dillenii appendix.

Foliis ovatis, lanceolatis.

Petalis brevibus.

41. *Stellaria breviflora.*

Caulis debiles, ramosi. Folia tenera, sessilia; inferiora ovata; superiora lanceolata: omnia glauca & glabra.

Flores terminantes; pedunculi uniflori, & biflori; calyx argute lanceolatus; petala parva, vix calyci æqualia, ad unguem bipartita; capsula ovata, subangulosa.

Est *Alsine aquatica folio Gratiolæ, stellato flore*; Dillenii Catalogi p. 58. Collegi in aquis Horodnicæ, prope Grodnam; florebat maio: annua.

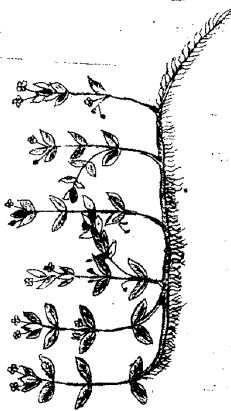
Foliis angustis, ciliatis.

42. *Stellaria ciliata.*

Caulis cubitalis, fragilis, brachiatus. Folia lanceolata, ferrulata, seu nervo & oris ciliata, unde scabra. Pedunculi pauciflori: flores magni; calyx ovato-lanceolatus, petala alba, cordiformia, semibifida; capsula sexvalvis.

Stellaria Holosteæ L. passim in silvis prope Grodnam Grandzicze; florebat maio, junio: perennis. Lugdunæ montana.

ALSINE
YOKALICXIOS

Stellaria uliginosa L.

Foliis cordatis, magnis.

43. *Stellaria cordata.*

Caulis tripedalis. Folia cordata & ovato-lanceolata; ima petiolata; superiora sessilia, ciliata. Pedunculi uniflori; calycis foliola glabra; ovato-lanceolata, oris albis; petala calyce duplice longiora, ad unguem divisa; bractea ovato-lanceolata, duæ sub quolibet flore; stamina decem; stili tres; capsula cornuta, seu ex base rotunde in cylindrum producta, apice decedentata.

Stellaria nemorum L. frequens in silvis prope Grodnam. Lugdunæ, montana.

STAMINA DECEM, STILI TRES.

Petala integra.

Corymbis fastigiatis, foliis pulposis.

44. *Gypsophila pulposa.*

Caulis erectus, pedalis. Folia lanceolato-linearia, obsolete triquetra, levia, obtusa, secunda, glauca, pulposa. Flores corymbo-fastigiati; calyx monophyllus, campanulatus, angulatus; petala alba, ovata; capsula globosa, unilocularis.

Gypsophila fastigiata L. sat frequens in monticulis arenosis, juxta Niemen, prope Grodnam; florens julio: perennis.

Petalis crenatis, purpureis.

45. *Gypsophila purpurea.*

Caulis dichotomus, ramosissimus, quadriuncialis. Folia subulata, plana. Calyx campanulatus; petala rosea, li-

neis purpureis picta, crenato-emarginata: flores sparsi;
pedunculi longi; uniflori.
Gypsophila muralis L. communis in arvis prope Grodnam,
floreus augusto: annua. Lugdunæ.

STAMINA DECEM, STILI TRES.

Petala bipartita.

Foliis nervosis.

46. *Arenaria trinervia.*

Caulis hirsutus, ramosus, pedalis, durus. Folia ovato-lanceolata, trinervia, quinquenervia, subhirsuta, petiolata. Pedunculi longi, uniflori; calyx lanceolatus; petala alba, angusta, calyce breviora; stamina decem; stili tres; capsulæ conicæ, pendulæ.

Arenaria trinervia L. Inveni in pascuis prope Horodnicam, florentem maio: annua. Lugdunæ.

Foliis subovatis.

47. *Arenaria breviflora.*

Caulis semipedales, procumbentes, ramosissimi. Folia ovato-lanceolata, acuta, sessilia, subhirsuta, ciliata. Pedunculi uniflori: flores parvi; petala alba, angusta, calyce breviora; stamina decem; stili tres.

Arenaria serpyllifolia L. communis in arvis, prope Grodnam, floreus junio: annua. Lugdunæ.

Foliis filiformibus.

48. *Arenaria rubra.*

Caulis ramosissimus, prostratus. Folia linearia, filiformia, firmula. Stipulæ membranaceæ, siccæ, ovato-lanceo-

Arenaria Peplaides .I.

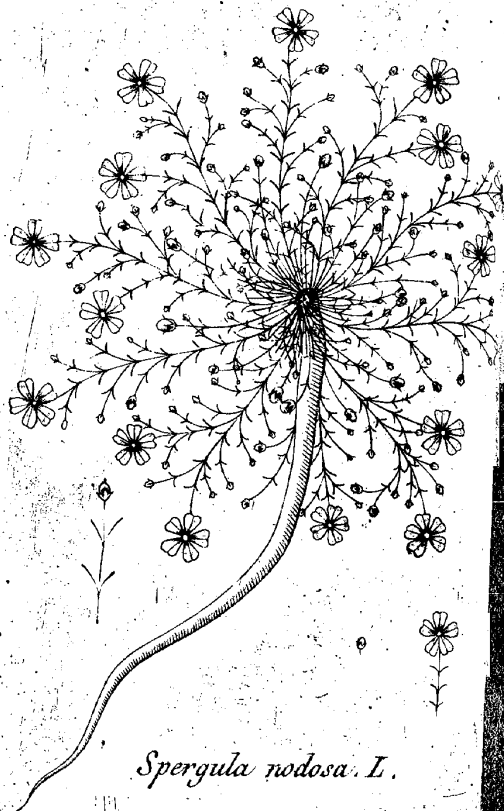
P. 296. N. 48.

Arenaria rubra. L

POLYGONVM ἀνθαλανοειδές

P. 297. N. 4

Sparganium nodosa L.

PAUCI-STAMINEÆ. 297

ca; vaginantes. Pedunculi axillares, breves, univari; calyx viscidus, lanceolatus; petala ovata, cava, purpurascens; stamina sæpius quinque; stili tres. *Sparganium rubra* L. communis in arvis prope Grodnam, floris julio, augusto: annua. Lugduna.

STAMINA DECEM, PISTILLI QUINQUE.

Petala integra.

Folia opposita, subulata.

49. *Sparganium nodosa*.

caulis quadrunciens, prostrati, ramosi, nodis tumidis. Folia opposita, subulata, pulposa, viridissima; inferiora breviora; superiora breviora, fasciculata. Pedunculi univari, terminantes ramos; flores erecti; calycis foliola lanceolata; petala integra, lactea; stamina decem; stili quinque; capsula piliformis, quinquevalvis: reniformis, rugosa.

Sparganium nodosa L. communis in pratis uliginosis, prope Grodnam Lofonæ; fibrens julio: annua: Lugduna.

Folia verticillata, staminibus decem.

50. *Sparganium decandra*.

caulis pedales, debiles, superius dichotomi. Folia verticillata ad 20, teretia, linearia, sulcata. Flores terminantes ramos divaricatos; calycis foliola oris alba, viscidula; petala ovata, lactea; stamina decem; capsula reniformis, quinquevalvis, nutantes; stili quinque. *Sparganium nigrum*, rotunda.

Spergula arvensis L. communis in arvis prope Grodnam
florens augusto : annua. Lugdunea.

Foliis verticillatis, staminibus quinque.

51. *Spergula pentandra.*

Habitus præcedentis. Folia verticillata sed pauciora,
formia, succulenta. Flores albi, minores. Semina
culo membranaceo, albo, cincta.

Spergula pentandra L. in arvis arenosis circa Krynki
Lithuania; florens junio, julio; annua. Lugdunea.

STAMINA DECEM, STILI QUINQUE

Petala bifida.

Foliis cordatis, magnis.

52. *Cerastium maximum.*

Caulis quadrangulus, ramosus, debilis. Folia inferiora
obovata, cordata, superiora ovato-lanceolata, basi
Flores solitarii; calyx ovato-lanceolatus, hirsutus;
petala calyce multo majora, usque ad unguem imbricata;
stamina decem; stili quinque; capsulae subrotunda,
pendulae, seu pendulae.

Cerastium aquaticum L. communis in uliginosis silvarum
prope Grodnam, juxta Niemen; florens augusto;
rennis. Lugdunea.

Floribus pentandris, petalis calyce brevioribus.

53. *Cerastium breviflorum.*

Caulis simplex seu vix ramosus, triuncialis.
Folia ovata, hirsuta; paribus paucis. Flores parvi, longe

SPERGULA MARINA λίκανθος

P. 298. N. 51.

ALSINE. C.M. έξωθεκαυλοσθής

P. 298. N. 52.

Cerastium

aquaticum L.

the calycis; petala emarginata; stamina quinque; antherae tres.

Cerastium Semidecandrum L. communis in pascuis & arvis prope Grodnam; florens aprili, maio: annua. Lugdunea.

Petalis calyce majoribus.

54. *Cerastium grandiflorum.*

Caulis plurimi, geniculati, semiprostrati, cespitosi. Folia linearia, lingulata. Pedunculi uniflori: flores erecti, subumbellati; calyx subhirsutus; petala calyce duplo longiora, ad unguem bifida, lineata, tenera; capsula ovato-acuminata, curvata.

Cerastium arvense L. communis in agris, prope Grodnam; florens maio: annua. Lugdunea.

Caulibus diffusis.

55. *Cerastium cespitosum.*

Caulis geniculatus, ramosus, inferne semidecumbens, superne erectus, brachiatus. Folia ovato-lanceolata, hirsuta. Pedunculi breves; calyx albis subhirsutus; petala alba, cordata, calyce vix longiora; capsula incurva.

Cerastium vulgatum L. communis ubique in pascuis, prope Grodnam; florens maio: annua. Lugdunea.

Caulibus viscosis.

56. *Cerastium viscosum.*

In plurimis similis præcedenti. Folia rotundiora, subflava; calyx hirsutior; siliqua minor: tota planta villosa-viscosa.

Cerastium viscosum L. passim in pascuis, prope Grodnam; florens maio, junio: annua. Lugdunea, montana.

CALYX MONOPHYLLUS.

STAMINA DECEM, STILI DUO.

CALYX TUBULOSUS, BASI SQUAMOSUS.

Floribus aggregatis.

Floribus congestis, petalis villosis.

57. *Dianthus villosus.*

Caulis cubitalis, nodosus, erectus, simplex, scaber. Folia graminea, glauca, linearia, trinervia. Flores cauliculis minantes, arte congesti, seu subaggregati; squamæ calycis magnæ, ovatæ, aristatæ; petala glabra, ferrata, purpurea, quinque-dentata; calyces colorati.

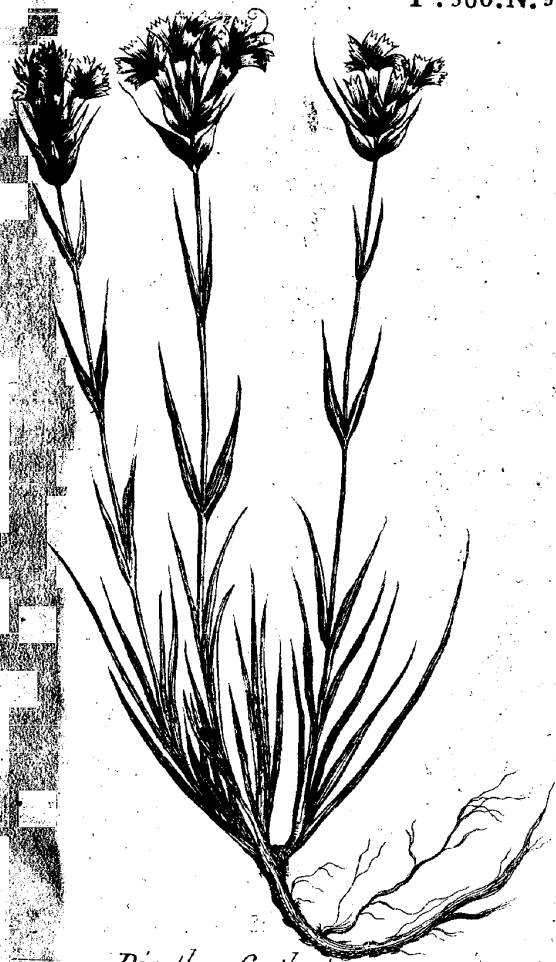
Dianthus Carthusianorum L. sat frequens prope Grodnam, in pratis silvarum Lofofnæ: florens junio, perennis Lugdunæ, montana.

Floribus fasciculatis, squamis calycis villosis.

58. *Dianthus fasciculatus.*

Caulis erecti, pedales. Folia mollia, viridia, graminea, duarum linearum lata. Flores aggregati, seu quasi umbellæ inter folia sessiles constituentes; calyx hirsutus, squamæ calycinæ lanceolatæ, villosæ, tubum æquantes; petala angusta, suave purpurea, maculis albis conspersa, ferrata.

Dianthus armeria L. communis in omnibus silvis, prope Grodnam; florens junio: annua. Lugdunæ.

Dianthus Carthusianorum L.

Flores solitarii.

Corollis crenatis.

59. *Dianthus crenatus.*

Caulis semipedales, procumbentes. Folia viridi-nigricantia;
Flores solitarii; squamæ calycis binæ, lanceolatæ; petala
crenata, rubra, punctis albis notata.

Dianthus Deltoides L. frequens in pratis prope Grodnam;
floreus junio: perennis. Lugdunea, montana.

Floribus panniculatis; corollis multifidis.

60. *Dianthus multifidus.*

Caulis erectus, cubitalis, nodosus. Folia graminea, in
medio lateſcentia: flores panniculati; squamæ calycina
breves, acuminatæ; corollæ multifido-capillares, sub-
violaceæ, aut albæ, suavissimi odoris.

Dianthus superbus L. passim prope Grodnam, in silvis juxta
Niemen; florebat augusto: perennis.

Caule simplici, unifloro.

61. *Dianthus uniflorus.*

Caulis vix palmares, uniflori, simplices. Folia linearia;
brevia, angusta, copiosissima: squamæ calycis ovatæ,
obtusæ; petala alba, multifida, ultra medium disci di-
visa, basi macula livida tincta, pilis purpurascensibus
aspera, odoris suavissimi.

Dianthus arenarius L. communis in campis arenosis, prope
Grodnam; floreus junio: perennis. Lugdunea, mon-
tana.

Calyces monophylli, nudi.

Folius nervosus, calycibus cylindricis.

62. Saponaria nervosa.

Caulis cubitalis, erectus. Folia ovato-lanceolata, glabra, trinervia. Flores subumbellati; calyces cylindrici, tubulosi; petala pallide rubella, bifida. Fructus cylindricus.

Saponaria officinalis L. communis circa Grodnam, in humidis locis; florens julio, augusto: perennis. Lugdunæ.

Obs. Varietas floribus albis etiam frequens. Planta amarum, magnam quantitatem saponis vegetabilis suppeditans; sapo decoctum foliorum & radicum nunquam fatis laudanda in rheumatismo, ictero, chlorosi, scabie, hepaticis.

Calycibus angulatis.

63. Saponaria perfoliata.

Caulis pedalis, erectus, brachiatus. Folia ovata, acuminata, sessilia, quasi perfoliata. Flores subumbellati, terminantes; calyces pyramidati, inflati, quinqueangulares; flos parvus; petala rosea, ferrata; capsula tetragona.

Saponaria vaccaria L. Advenam plantam una vice observavi in arvis, circa Hortum Botanicum: an allata cum feminibus frumenti? an elapsa ex horto? Frequens observatur inter segetes circa Varfaviam, floret junio: annua, Lugdunæ.

CALYCES MONOPHYLLI.

STAMINA DECEM, STILI TRES.

Petala bifida, fauce nuda.

Pericarpium coloratis; caule scandente, sexpedali.

64. Cucubalus bacciferus.

Caulis ramosus, ramis divaricatis, seu ad angulos ferè rectus nascentibus. Folia ovato-lanceolata. Pedunculi uniflori, quasi refracti; calyx inflatus, campaniformis; petala distantia, ferrata. Fructus capsula unilocularis, globosa, colorata, mollis.

Cucubalus Bacciferus L. inveni prope Grodnam in silva Grandzicze; florebat junio: perennis. Lugdunæ.

Obs. Jam fructum exhibebat initio augusti. Scandit inter arbores ad altitudinem octo pedum. Caulis fistulosus a nodo ad nodum; laceratus ingratum spargit odorem.

Calyx fructus inflatus, campanulatus. Capsula singularis, ante perfectam maturationem succulenta, duplici cortice formata: exterior cortex siccus, fragilis, niger, facile separabilis; interior præcedenti contiguus involvit femina plurima reniformia, nigra, glaberrima, placentæ adhærentia.

Calycibus reticulatis.

65. Cucubalus venosus.

Caulis cubitalis, brachiatus, nodosus. Folia glauca, glabra, elliptico-lanceolata. Flores terminantes, conferti, plurimi nutantes; calyx subglobosus, glaber, venosus,

reticulatus, venis viridibus, aut purpureis; petala alba profundissime bifida; capsula trilocularis, rotundo-angulata: semina aculeata.

Cucubalus behen L. communis in pratis, prope Grodnam; florens maio, junio: perennis. Lugdunea.

Obs. Calycis dentes brevissimi; inter duos pedunculos trifloros unus invenitur uniflorus. Bractæ marcescentes, nodi inflati. Stili longissimi.

Caule viscoso, foliis hirsutis.

66. Cucubalus viscosus.

Caulis pedalis, erectus, simplex, villosus, superne viscosus. Folia radicalia, angusto-lanceolata, fere glabra; caulina amplexicaulia, subundulata, lateribus reflexa, villosa, villosa. Pedunculi triflori: flores decumbentes, undique nutantes; calyx cylindricus, decagonus, viscidus; petala alba, bipartita; stamina corolla longiora; stili tres, corolla longiores: capsula ovata, unilocularis.

Cucubalus Viscosus L. Collegi in loco dicto Lososna, prope Grodnam; florebat fine junii: biennis.

Obs. Tota planta villosa. Folia caulina ovato-lanceolata: viscositas præsertim notabilis versus extremitatem. Antheræ subvirides. Stili longissimi. Capsula elongata: in plurimis specimenibus petala rubro-alba.

Petalis linearibus.

Floribus dioicis.

67. Cucubalus dioicus.

Caulis erectus, cubitalis, superius brachiatus, viscidus. Folia radicalia numerosa, petiolata, ovato-lanceolata; caulina lineari-lanceolata. Flores panniculato-verticillati, sexu

distincti; calyx tubulosus, lineatus; petala linearia, capsula trilocularis.

Cucubalus Otites L. sat frequens in pascuis sterilibus, prope Grodnam, juxta Niemen Poniemun; florens julio: perennis. Lugdunea.

Floribus hermaphroditis.

68. Cucubalus hermaphroditus.

Caulis pedalis, rubro-vinosus. Folia caulina opposita, lineari-lanceolata, minoribus fasciculatis, axillaribus; radicalia erecta, numerosa, rubescentia, breviora, firma, succulenta. Flores axillares, racemosi; bractæ brevissimæ, lineares, fetacæ, ad basim cujusque pedunculi; calyx brevis, subventricosus; petala quinque, linearia, alba, integra, vix a filamentis staminum distinguenda; stamina decem, plerumque quinque absque antheris. Germen minimum.

Florebat initio julii: prope Grodnam, in monticulis arenosis juxta Niemen. Habitu similis cucubalo otiti. An simplex varietas?

Floribus uno versu dispositis.

69. Cucubalus secundus.

Ex una radice fusiformi, contorta, fulva, caules tres erecti, simplices. Folia radicalia plurima, ex longo petiolo lateſcentia, lanceolata, juxta longitudinem nervi subplicata; folia caulina opposita, sessilia, subulata, caulibus appressa; nodi rubentes, inflati. Flores uno versu dispositi; pedunculi multiflori, axillares: pedicelli erecti; bractæ duæ, brevissimæ, ad basim cujusque pedicelli; calyx cylindricus, vix inflatus, albescens, decem striis vix prominentibus angulatus, quinquentatus, denticulatus.

bus brevibus; petala quinque unguibus albescentibus, calyce brevioribus, laminis bipartitis, intus albescentibus, extus viridibus, versus stamina revolutis; staminibus decem, quinque calyce breviora, quinque corollae longiora; antheræ longiorum transversæ, breviorum erectæ omnes sulcatæ, albescentes; filii tres, longitudine æqualis; stigma vix distincta, rubro-vinosa. Videtur cucubalus tataricus L. frequens in monticulis, juxta Niemen prope Grodnam; florebat 15; perennis.

Petala bifida, fauce coronata.

Floribus secundis, cernuis.

70. *Silene nutans.*

Caulis cubitalis, non valde foliosus, superne viscidus. Radices plurimæ, petiolata, ovato-lanceolata, hirsuta; caulina angustiora. Flores terminantes, paniculati, nutantes, laterales, secundi; calyx tubulosus, viscidus, decem lineis pictus; petala alba, profunde bifida, late involuta; capsula trilobularis; cylindrico-inflata: fere rugosa.

Silene nutans L. communis in silvis, prope Grodnam; florebat junio: annua. Lugdunæ.

Calycibus angulatis, caule dichotomo.

71. *Silene dichotoma.*

Caulis pedalis, asper, dichotomus. Folia ovato-lanceolata, hirsuta. Flores terminantes, sparsi; calyx ovatus, decem lineis pictus; petala rubescentia, extus sublobata, cordata. Fructus ovalis, quinquevalvis.

Silene nutans. L.

Silene noctiflora L. passim in arvis, circa Grodnam Labna;
florens augusto: annua.

Floribus umbellatis.

72. *Silene umbellata.*

Caulis erecti, pedales, ramosi, glabri, superne viscidus.

Folia glauca; caulina cordata: omnia glabra. Flores sub-
umbellati; calyx longissimus, tubulosus, lineatus, rubens,
basi gracili; petala emarginata, ferrata, suaverubentia,
auriculata. Fructus cylindricus, trilocularis.

Silene armeria L. inveni florentem initio augusti in arvis
arenosis, duobus miliaribus a loco dicto Merez, prope
viam publicam quæ tendit Vilnam. Lugdunea.

STAMINA DECEM, STILI QUINQUE.

Calyces tubulosi, membranacei.

Petalis quadrifidis.

73. *Lychnis laciniata.*

Caulis cubitalis, erectus, superius viscidus. Folia ovato-
lanceolata; superiora acutiora. Flores racemosi, pe-
diculis multifloris; calyx albus, decem alis eminenti-
bus purpureis notatus; petala rubra, quadrifida; stili
quinque; capsula pisiformis: semina rugosa.

Lychnis flos cuculi L. communis prope Grodnam in omnibus
pratibus; florens maio, junio; perennis. Lugdunea.

Petalis integris.

74. *Lychnis viscosa.*

Caulis cubitalis, erectus, simplex, viscidus. Folia glabra,
ovato-longe-lanceolata. Flores racemosi: racemo ter-

minali ex verticillis peracto; calyx rubens, tubulosus, flore longior, breviter quinque-dentatus; petala purpurea submarginata; capsula conica, quinquelocularis: semina reniformia. Stili quinque.

Lychnis Viscaria L. communis in silvis prope Grodnam; florens junio, julio: perennis.

Floribus dioicis.

75. *Lychnis dioica.*

Caulis bipedales, erecti, nodosi, brachiati. Folia ovata lanceolata, mollia, hirsuta. Flores terminantes rari congesti; pedunculi breves; calyces turgidi, vix petala alba, tenera, cordiformia; stamina sola decem aliis individuis observantur tantum stili quinque, & staminibus.

Lychnis dioica L. communis in arvis & pratis, prope Grodnam; florens tota æstate: biennis. Lugduna.

Obs. Non rara sunt prope Grodnam specimina floribus hermaphroditis; inveni etiam floribus hermaphroditis masculinis: in his erant stamina tantum octo; sæpe veni specimina feminina, cum duobus tantum stilibus. Cima augusti observavi feminam *Lychnidis dioicis* omnibus floribus exhibebat sex stilos.

Calyces tubulosi, coriacei.

Calycibus corollam æquantibus.

76. *Agrostemma hirsuta.*

Caulis erectus, cubitalis, vix ramosus, hirsutus. Peduncularia, tomentosa. Pedunculi uniflori, longissimi; monophyllus, coriaceus, seu durus, lineis emittens notatus, segmentis corollam æquantibus; petala purpurea, unguiculata, auriculis acutis, bifidis; stamina

stili quinque; capsula pentagono-conica, quinquelocularis: semina exasperata.

Agrostemma Githago L. communis inter segetes, florens junio: Grodnensis: annua. Lugduna.

Obs. In arenosis locis specimina inveniuntur caule filiformi, simplicissimo, unifloro, vix palmari; foliis angustissimis; calyce corollam superante; petalis carnis.

STAMINA FILAMENTIS COALITA.

FRUCTUS CAPSULA ROSTRATA.

PEDUNCULIS UNIFLORIS.

Flore magno.

77. *Geranium grandiflorum.*

Radix crassa, lignosa. Caulis cubitales, sub ramis tumidiflori quinquepartita, orbiculata, aut septemlobata. Pedunculi longi, uniflori: flos speciosa magnitudine; calyx purpureus, foliolis aristatis; petala ex purpureo violacea. *Geranium sanguineum* L. communis prope Grodnam; in pratis & silvis; florens junio & julio: perennis. Lugduna.

PEDUNCULIS BIFLORIS.

Foliis circumscriptione rotundatis, lobatis.

Flore cæruleo.

78. *Geranium cæruleum.*

Caulis cubitalis, nodosus, brachiatus, erectus. Folia subrotunda, rugosa, multipartita, pinnato-lacinata. Pedunculi

culi biflori : flos cæruleus, venis rubentibus ;
 integra.

Geranium pratense L. sat frequens in pratis, prope
 nam; florebat augusto Lofofnæ: perennis. Lugdunæ
 Flore maximo, purpureo.

79. Geranium purpureum.

Caulis diffusus, subprocumbens. Folia quam in præce
 obtusiora, simpliciora, minus profunde secta, secta
 queloba, incisa. Flores pauciores, magis sparsi.
 dunculis bifloris, longissimis, declinatis; petala magis
 purpurea, integra; calyx lineatus, glaber.

Geranium pratense L. in pratis juxta amnem Lofofnæ;
 rens junio: perennis.

80. Geranium cæruleo-purpureum.

Habitus præcedentis, sed foliola latiora, minus pro
 xly secta; femiquinqueloba, lobis acute serratis; semita
 rebatis. Petala emarginata, ex cæruleo-purpurea, cum
 nis saturatioribus. Capsulae sulchifutæ.

Geranium silvaticum L. commune prope Grodnam in
 juxta Niemen; florens julio: perennis.

Foliolis angustissimis.

81. Geranium angustifolium.

Caulis erecti, pedales, nodosi, ramosi. Folia quin
 partito-trifida: lobis angustissimis. Petala pulchre
 purea, vix emarginata, longitudine calycis; calyx
 aristatus, hirsutus; capsulae hirsutæ.

Geranium dissectum L. florentem inveni sine augusti pro
 Grodnam, in arvis Æconomiae Labnæ: annua, Lugdunæ.

Floribus roseo-cæruleis.

82. Geranium roseo-cæruleum.

procumbentes, nodosi, pedales. Folia subhirsuta,
 descriptione reniformia, profundissime quinquefida:
 lobis exterioribus bilobis, mediis trifidis; lobulis eorum.
 lateralibus bidentatis, medio tridentato. Pedunculi bi
 flori; calyces magni, pene glabri, aristati; petala
 magna, roseo-cærulea, emarginata; capsulae glabrae.

Geranium columbinum L. sat frequens in arvis, prope
 Grodnam; florens julio: annua. Lugdunæ.

Caule viscoso.

83. Geranium viscosum.

Caulis decumbens, ramosus, debilis, viscosus. Folia semi
 quinqueloba, lobis tridentatis, & quinquentatis, cir
 cumscriptione reniformia. Pedunculi biflori; bractea
 minime; calyx hirsutus, aristatus; petala purpurea,
 integra, longitudine calycis.

Geranium rotundifolium L. frequens in arvis cultis, prope
 nam; florens sine augusti: annua. Geranium pusillum
 L. nisi petalis bifidis, cæruleis; foliis reniformibus, pal
 maris; segmentis linearibus, acutis: quod etiam frequens
 est prope Grodnam in arvis non mihi videtur distincta
 species a rotundifolio. Lugdunæ.

Foliis duplicato-pinnatis.

Caule erecto.

84. Geranium foetidum.

Caulis cubitalis, ramosus, ramis rubescentibus. Folia sæpe
 pinnata, duplicato-pinnata; lobis primis semibilobis, ul
 ter longe confluentibus, dentibus inæqualiter lanceo-

latis. Pedunculi biflori; stipulæ perexiguæ; calycis
lofi, decemangulati; petala rosea, subrotunda,
albis picta.

Geranium Robertianum L. communis prope Grodnam
juxta vias in umbra, florens junio: annua. Lugdunæ.
Foliorum fœtor singularis, & proprius: folia
prorsus inutilia reperi tanquam vulneraria; herba
cens contusa cimices pellit.

Caule prostrato.

85. Geranium pentandrum.

Caulis procumbens, ramosus, Folia duplicato-pinnata,
nulis acute incisis. Pedunculi axillares, multiflori;
subhirsutus; petala inæqualia, scilicet duo superiora
viora, rosea.

Geranium cicutarium L. ubique prope Grodnam, in
cultis; florens maio, junio: annua. Lugdunæ.

Obs. Specimina minima inveniuntur vix palmaria,
vix hirsuta, caule prostrato; alia etiam frequentia
Grodnam, caule suberecto, pedali, foliis villosis, &
capsularum longissimo: quæ vix cum cicutario L.
sub eodem nomine designari possunt.

POLYPETALÆ

DIPLOSTEMONES,

SUCCULENTÆ.

Stili duo.

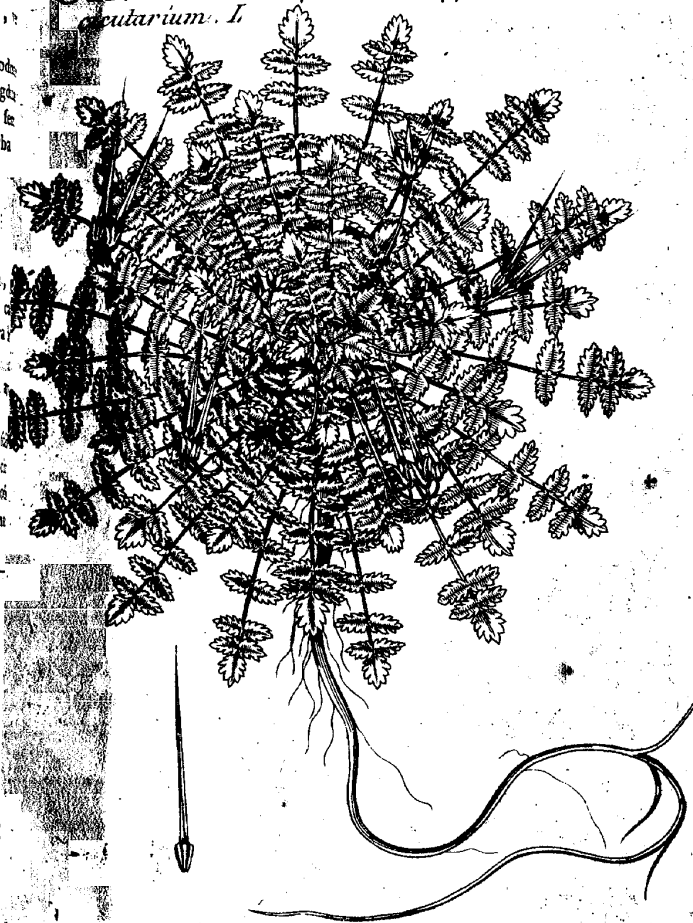
Petalis flavis.

86. Saxifraga lutea.

Cauliculi vix pedales, simplices, sub flore hirsuti, erecti
Folia alterna, lanceolata; ima latiora, subovata. Calycis

GERANIUM εαρανθολοδικόρρεπές P. 312. N. 85.

cicutarium. L.

...fus, subhirsutus; petala quinque, magna, ovato-
 ...olata, flava, maculis croceis notata. Germen su-
 ...am. Fructus bilocularis, ovatus, bicornis, nitens.
 ...mina ovata, acuminata, lucida.

Saxifraga hirculus L. in pratis paludosis circa Grodnam
 Lipsk; florebat maio: perennis. Petala ad basim gerunt
 laciniam oblongam, nectariferam, seu rimam bivalvem,
 apicibus acutis.

Petalis albis.

Radice granulosa.

87. *Saxifraga granulata.*

Radiculis intermixti bulbuli succulenti, seu radix granu-
 lata. Caulis pedalis, parum foliosus, brachiatus, ramis
 ...atis, præter filiformes bractæas. Folia subhirsuta,
 succulenta; inferiora longe petiolata, reniformia, ob-
 ...antata; caulina palmata. Pedunculi longi, viscerati;
 calyx subhirsutus, viscidus; petala longa, elliptica,
 alba, venis viridibus. Fructus capsula bilocularis, bi-
 ...cornis.

Saxifraga granulata L. communis prope Grodnam, ubique
 in pascuis; florens initio maii: perennis. Lugdunea. Bul-
 buli separati novas plantas producunt. Masticata folia
 mitia sunt, subacida; contusa in phlegmonibus, & hæ-
 morrhoidibus utile cataplasma largiuntur; vix tangunt
 herbam pecora.

Obs. Frequentia sunt circa Grodnam specimina minora,
 quorum folia omnia ad paginam inferiorem exhibent
 densa puncta, crocei coloris, quasi herpetica.

Folius plurimis trifidis.

88. Saxifraga trifida.

Caulis erectus, biuncialis & quadriuncialis, ramosus, teretis. Folia radicalia petiolata, trilobata; caulina sessilia, alterna, cuneiformia, simplicia aut trifida, quinquefida. Pedunculi axillares, uniflori, aut biflori, petala alba, elliptica. Capsula bilocularis, bicornis. Saxifraga tridactylites communis, in arvis prope Grodnam florens initio maii: annua. Lugdunea.

Stili quinque.

Folius planis.

89. Sedum complanatum.

Radici grami olivares ad originem ramorum adnascuntur. Caules pedales, erecti. Folia planiuscula, patentia, serrata. Flores corymbosi, terminantes, corymbo foliis denso; calyx exiguus, parum carnosus, quinquepartitus; petala quinque, albescentia, lanceolata, stamina decem. Capsula quinque, purpureæ.

Sedum Telephium L. frequens in monticulis arenosis prope Grodnam Lososnæ; florens julio: perennis. Lugdunea.

*Folius cylindricis.**Herba insipida.*

90. Sedum mite.

Longa radix palmares cauliculos producit, in summa parte fere trifidos. Folia subovata, adnato-sessilia, g

Stifuscula, sexfariam imbricata, insipida, seu non insipida. Flores duo aut tres in quoque ramo, lutei, sessilibus, fat magni; stamina decem.

Sedum sexangulare L. passim prope Grodnam, in monticulis aridis juxta Niemen; florens julio: perennis. Lugdunea.

Herba acris.

91. Pedum acre.

A precedingi differt foliis confertissimis seu densius imbricatis, et sapore acris, urente.

Pedum acre L. communis ubique in pascuis prope Grodnam; florens junio: perennis. Lugdunea. Succus cum melle mixtus egregie ulcera saniosa ad statum vulneris reducitur; intus præscriptus, cum saccharo edulcoratus & dilutus in sufficienti quantitate aquæ, vomitum et purgationem excitat; ad drachmam unam, in decocto & febre quartana, vere efficax auxilium.

Stili numerosi.

Folius ciliatis.

92. Sempervivum ciliatum.

Capsula foliorum primo conniventium, inde se expandens, caulibus cubitalis erectus, hirtus, squamis hirsutis, superne ramosus: ramis incurvis, spica ramosa foliosa. Folia rosulæ ovato-lanceolata, crassa, periclypta ciliata, sæpe rubra, hinc convexa, inde concava, longiora duodecim aut quatuordecimfidus, segmentis ciliatis, apice purpureis; petala ad quatuordecim, subpurpurea, hirsuta, angusta, sæpe unguibus coherentia; stamina ad triginta. Fructus: capsulæ ad duodecim &

sexdecim, in circulum dispositæ, mucronibus extrorsis
versis. Flores corymbosi, racemis reflexis: cæteris
rosulæ radicales alias generant, magnosque cespites
ciunt; seu propagines sunt patuli.

Sempervivum tectorum L. florebat sine julii: copiose
monticulis aridis Losofnæ, prope Grodnam, Lugdunæ.
Succus foliorum aqueo-nitrosus, subacris, in ulceribus
ambustis, rhagadibus, hæmorrhoidibus, jure laudatissimus
cum melle mixtus, in aphthis infantum pretiosissimus
topicum.

Obs. Huc veniunt specimina propaginibus globosis, facie
rubentibus; floribus luteis, sulphureis. An sint *Sempervivum*
globiferum Lin.? Communia sunt in montibus
arenosis prope Grodnam & Vilnam.

POLYPETALÆ DIPLOSTEMONÆ

EPICARPIÆ.

GERMINA INFERA.

CALYX DUPLEX.

Petala quinque.

Fructu hispido.

93. Agrimonia adhærens.

Caulis erectus, hirsutus, cubitalis, simplex. Folia
pinnata: pinnalis alterne miniq; extremo imbricatim
petiolato, Flores spicati; pedunculi remoti, unguis
biflori; petala quinque, lutea; calyx quinque-
lobus altero lappaçeis aculeis plurimis formato-obvallatus
stamina duodecim. Semina duo in fundo calycis.

PAUCI-STAMINEÆ.

Agrimonia Eupatoria L. sat frequens in pratis silvarum,
prope Grodnam juxta Niemen; florens julio: perennis.
Lugdunæ. Primo vere radix leniter & grate aromatica:
postea subaustera. Cataplasma ex foliis optimum detergens
in ulceribus saniosis, quorum margines sunt molles &
facili; decoctum foliorum & radice non contemnendum
in diarrhœis diuturnis, & febribus intermittentibus.
Bovæ & equi hanc herbam respuunt.

PETALA QUATUOR.

Germen cylindricum.

Seminibus nudis, flore luteo.

94. *Oenothera graveolens.*

Caulis quatuorpedalis, erectus, angulosus, ramosus, hirsutus.
Folia ovato-lanceolata, plana, denticulata. Flores
lutei, axillares, laterales; calyx quadrifidus; petala
quatuor, magna, lutea, emarginata; germen inferum; stamina
octo; stilus unus. Fructus: capsula teres, sulcata; sepalis
angulosa, nuda, seu non papposa.

Oenothera biennis L. Grodnenfis, communis ubique, florens
julio: biennis. Lugdunæ. Flores spargunt odorem penetrantem.

Obs. Passim inveniuntur in arenosis locis specimina caule
vix semipedali, partibus omnibus minoribus.

Seminibus papposis.

EPILOBIA L.

Caulis bifolius, quadrifidus; petala quatuor reflexa; stamina
octo; calyci inserta; stilus stigmate crasso, in junioribus

integro, in adultis quadrifido; fructus capsula longius quadrilocularis, quadrivalvis; semina plurima, pericoronata: folia simplicia: flores speciosi.

Foliis hirsutis.

95. *Epilobium hirsutum* L.

Caulis ramosus, subhirsutus, tripedalis, & sexpedalis. Folia semiamplexicaulia, decurrentia, elliptica, lanceolata, argute serrata, hirsuta. Flores terminantur subumbellati; calyx lanceolatus, per ætatem reflexus. Petala magna, cordiformia, purpurea: siliquæ hirsute biunciales.

Grodnenfis, communis in pratis humidis silvarum, floret julio: perennis. Lugdunea.

96. *Epilobium hirsutum parvo flore* L.

Habitus præcedentis, sed omnia minora: flos dilute carnea folia opposita, lanceolata, serrata, sessilia, villosa. Grodnenfis, communis in pratis humidis Losofnæ: perennis. Lugdunea.

Floribus roseis, venosis.

97. *Epilobium roseum*.

Caulis quadriuncialis, glaber: superius villosus. Folia opposita, inferiora alterna, ovato-lanceolata, petiolata, serrata, glabra. Flores parvi; petala rosea albicantia, venis saturatioribus picta; stigma clavatum indivisum. Germen album, villosum.

Epilobium roseum Schreberi. Inveni florentem angustopascuis humidis, juxta annem Losofna prope Grodnam perennis.

Foliis glabris.

98. *Epilobium glabrum*.

Caulis bipedalis, villosus. Folia ovato-lanceolata, glabra, densata, nervosa; inferiora opposita; superiora alterna. Siliquæ subhirsutæ. Petala profunde cordiformia, carnea coloris.

Epilobium montanum L. Grodnenfis, communis in silvis Losofnæ, Grandzicze; florens julio: perennis. Lugdunea, montana.

Caule quadrilaterali.

99. *Epilobium tetragonum* L.

Caulis pedalis, obtuse tetragonus, ramosus. Folia elliptica, lanceolata, dentata & integra; inferiora opposita, superiora alterna. Flos exiguus: siliquæ tomentosæ.

Grodnenfis, in pratis aquosis silvarum circa Labnam, & alibi. Lugdunea, montana.

Floribus purpurascensibus.

100. *Epilobium purpurascens*.

Caulis tripedalis, teres, glaber, ramosissimus. Folia opposita & alterna, lanceolata, glabra, serrata, basi decurrentia, parva. Flores alterni, parvi; petala purpurascantia. Germen villosum, pilis brevissimis: siliqua longiora, acute angulata, fere glabra.

Epilobium obscurum Schreberi, frequens prope Grodnam, juxta ripas stagni dicti Jeziory; florebat julio: perennis.

Foliis angustis.

101. *Epilobium tomentosum*.

Caulis pedalis, vix ramosus, erectus. Folia opposita, lanceolata, angusta, integerrima: siliquæ tomentosæ.

Epilobium palustre L. in pratis aquosis, circa stagnum
ziory & alibi; florens julio: perennis. Lugdunea, montana.

Corolla irregulari.

102. *Epilobium difforme.*

Caulis erectus, firmus, parum ramosus. Folia glabra,
tus incana, sparsa, transversim nervosa, integra,
dulata, elliptico-lanceolata. Flores quasi spicati; caly-
late purpureus: petala purpurea, vix emarginata,
periora insigni hiato ab inferioribus remota; stamina
tantia; stilus deorsum curvus.

Epilobium angustifolium L. in Lithuanica, in silva
browczyznæ; florens augusto: perennis. Lugdunea.

Obs. Frequens est etiam varietas circa Grodnam,
etiam difformi, sed foliis angustioribus; linearibus,
tus reticulatis; calyce purpureo, nigrescente: flore
pureo & albo. Cæterum epilobiorum medulla, & stolonum
esculenti; bonum pabulum suppeditant pecoribus. Pars
feminum eum gossypio mixtus texti potest; & facile
paratur pro tibialibus.

DIPLOSTEMONES.

Petalorum numerus in eadem planta diversus.

Scapis succulentis, squamosis.

103. *Monotropa flagrans.*

Radix parasita fagi, aut abietis radicem, succulenta,
mosa. Caulis simplex, flavescens, foliis nudus, squa-
ovatis aspersus. Flores terminantes, spicati: spica
cernua, curvata; frutescens erecta, elongata: *Tom. I.*

flavescentes, cylindrici, vix aperti; foliola ca-
quatuor, petaloidea, petalis breviora, basi exca-
mellifera; petala quatuor; stamina octo, duorum
um; stilus unus, stigmatibus crasso, excavato. Fruc-
capula ovata, sulcata, quatuor loculis, & quatuor
; semina minima. In flore supremo petala, &
calycis quinque, stamina decem.

Epilobium hypopitis L. Grodnenfis ubique in silvis; florens
judio: perennis. Delphinalis, montana. Odor
æ veris penetrans. Planta jam florens vix palma-
ostea elongatur ad altitudinem unius pedis. Fila-

staminum villosa. Antheræ griseæ; magnam quan-

pollinis ejaculant; germen magnum; petala inæ-

Passim inveni specimina petalis albescentibus;

distinguantur foliola calycis a petalis: unde

multos numerant octo petala in floribus latera-

& decem in terminali: ex una radice plerumque
es, & aliquando quatuor caules, seu scapi oriun-
nam in juniore planta luteæ, in adulta albes-
in desiccata fulvæ, sed semper pellucidæ; jam
sunt in scapo vix triunciali.

DIPLOSTEMONES.

Bacciferæ.

Foliis terminantibus, verticillatis.

104. *Paris quadrifolia.*

berosa; crassa. Caulis unicus, simplex, erectus;
& pedalis. Folia terminantia caulem infra no-
quatuor, ovato-lanceolata, quasi verticillum for-
Pedunculus uniflorus ex centro verticilli; caly-
Tom. I.

cis foliola quatuor angusta, corolla longiora; petala
tuor, viridi-pallentia, angusta, linearia, longa, pa
stamina octo; stili tres. Fructus: bacca mollis, m
quatuor sulcis distincta, quadrilocularis. Semina plur
Paris quadrifolia L. Grodnensis; silvatica, commu
fiorens maio: perennis. Lugdunea, rara. Odor &
aliquid virulenti habent & narcotici: extus applic
inflammationibus utilis; certe enecat gallinas; fat
dosi baccæ deglutitæ anxietates excitant.

Obs. Folia nervosa, nervis anastomosi unitis. Pedu
foliis paulo brevior; foliola calycis lanceolata, im
petala viridi-albescentia, etiam inverfa; antheræ
dio filamentis enatæ, albescentes, quatuor line
longæ: germen magnum nigro-violaceum, angul
tusis octo exaratum; stili violacei. Folia inæqualia
sim quinque & sex, constituunt verticillum. Cauli
cærulefcit: folia fricata inter digitos spargunt
sambuco analogum: masticata excitant saporem prope
non mihi ingratum.

DIPLOSTEMONES.

CAPSULA QUINQUELOCULARIS.

COROLLA DIFFORMIS.

*Staminibus corniculatis.**Scapo unifloro.*105. *Pyrola uniflora.*

Folia radicalia petiolata, subrotunda, ferrata, ten
Scapus quadriuncialis, uniflorus. Flos nutans, feo
bus major; calyx albus, magnus, segmentis sub

petala lactea, ovato-lanceolata, lineata; stamina
ata; stigma maximum, quinquefidum.

multiflora L. rara prope Grodnam. Una vice inveni
stem junio in silva Bobrowfczyzna. Perennis. Del
lis. Flores spargunt odorem convallariæ maialis.

radix simplex. Folia per paria supra radicem orta
rimata, sex, lato-petiolata seu spathulata, crenu
pagina supera saturate viridia, infera sublutescen
tia. Scapulæ siccæ ad originem foliorum. Caulis seu sca
pulus quadriuncialis. Bractea cochleariformis supra medium

floris diameter decem linearum; stamina plerumque
per paria unita, unde quinque tantum incautis
; antheræ didymæ, duobus cornubus elevatis

inclinatæ ad faciem stili; germen viride, cras
sus longus; stigma viride, capitulo compresso
; quod fert quatuor tubercula conica. Stamina
quinque, modo tria invenio in nonnullis speci-

Florebat, prima julii 1782, in silva prope
in loco dicto Zakrete, prædio amœnissimo,
sum fructus beneficentia Celsi. Principis Massalski,
Vilnensis, necœnatis tum animi tum ingenij
ornatissimi.

*Scapo multifloro.**Foliis rotundatis, majoribus.*106. *Pyrola major.*

Caulis scyphyllos nec ramosus, multiflorus, racemo denso;
radicalia petiolata, subrotunda, glabra. Calyces
quinquefidi; dentibus ovato-lanceolatis; petala alba
ovata; stamina recurvata; stili brevis, rectus,
quinquepartito.

Pyrola rotundifolia L. in omnibus silvis communis, prope

Grodnam; florens junio, julio: perennis. Lugduna montana.

Foliis rotundatis, minoribus.

107. *Pyrola minor.*

Folia ac habitus præcedentis, sed minor; racemus longior & laxior. Stilus incurvatus; stigma minus; staminum reflexa, seu ascendentia.

Pyrola minor L. rarior prope Grodnam; inveni flore sine junii in silva juxta Nemenum. Lugduna, montana. Huc veniunt specimina observata, florentia 7 julii, prope Lofosnæ, prope Grodnam; & prope Vindobonam in loco dicto Zakrete, 1 ejusdem mensis. Radix magis succulenta, alba, glabra. Stipulæ supra radicem, ovato-lanceolatæ, albescentes, tenues. Folia radicalia, ovato-lanceolata, potius circa basim caulis, petiolata: petiolis rubris, nervis convexis, intus canaliculatis, rotunda, sed apice angustiora, octo linearum lata & longa, integerrima, glabra, succulenta, passim apice emarginata. Specimina video foliis triplo-minoribus, elongatis seu ovato-lanceolatis: folia alia saturate viridia, alia nervis crenatis, viridis, nonnulla toto-rubra. Scapus ruber, glaberrimus, subtriquetrus, semipedalis, plerumque brevior: interstitium racemum foliolum lineari-lanceolatum. Bractæe similes, basi basim cujusque pedunculi. Racemus pauciflorus, ultra sex flores, nutantes; calyx viride lutescens, quinquefidus: segmentis rotundatis; petala quinque, conniventia, viridi-lutescentia, tribus superioribus brevioribus: unde corolla vere irregularis; stamina desinens filamentis curvis; antheris supra germen incumbens, bicornibus, luteis: germen magnum, pentagonum, subglobulis rotundatis; stilus recurvus, propendens, intervallum duorum petalorum inferiorum, stigma

ante, quinquefidato. Certe ex figura Oed. flor. 55, est *Pyrola minor*, sed varietas insignis.

Caulis lignoso.

108. *Pyrola frutescens.*

Caulis palmaris, lignosus, ramosus. Folia conferta ad summitatem ramorum, dura, glabra, splendens, nigro-viridia, obverse lanceolata, seu cuneiformia, dentato-lanceolata: ex centro foliorum pedunculus multiflorus: flores subumbellati; calyx quinquefidus, coloratus; antheræ quinque, rubra; antheræ rosæ; filus brevis. Racemus crassus, coloratus.

Pyrola umbellata L. sat frequens prope Grodnam in silvis montana & alibi; florens sine junii: perennis.

Floribus uno latere versis.

109. *Pyrola secunda.*

lignosa, tenuis, alba. Caules plurimi, ex una radice procumbentes. Folia supra radicem in caule crenulata, ovata, subundulata, ovato-lanceolata, subtus late viridis, supra nigrescentia, splendens. Flores racemosi, uno latere versi, seu secundi; calyx minimus, albescens; petala alba, concava, conniventia; antheræ quinque; stamina petalis longiora; filus rectus, longior: stigma & flaminibus; stigma crassum, undulatum: bractæe minimæ, lanceolatæ, floribus oppositæ.

Pyrola secunda L. florebat sine junii prope Grodnam in Grandzicze: perennis. Lugduna, montana.

DIPLOSTEMONES.

ARBORES.

COROLLA DIFFORMI.

*Tricolobæ.**Floribus racemosis.*110. *Æsculus castanea.*

Arbor excelsa. Folia digitata, septena, foliolis ovatis, serratis, ferratis; medio maximo, lateralibus minimis. Flores racemosi, racemo erecto, amplo, palmari, exiguo, quinquentatus; petala quinque, inæqualiter villosa; alia alba, alia rosea; stamina septem, filibus longis; stili unus, stigmate crasso. Fructus capsula trilocularis, trivalvis: in quoque loculo bivalve, duo, magna, farinosa, glabra, castanea.

Æsculus Hippocastanum L. arbor exotica, nunc culta in tota Europa: jam excelsas inveni in horto Ducum canorum Grodnæ, & alibi; floruit initio Junii. Folia hujus arboris non tam defœdantur ab erucis in Lithuania, sicut in Gallia, Lugduni: castaneæ coctæ farinae panibus ovibus nutritivam copiose largiuntur; ex iisdem panibus encheiresi gluten saponaceum obtinetur, utile pro debilitate linteorum; cortex amarus valet pro debilitate febribus intermittentiis.

COROLLA UNIFORMI.

*Dicolobæ.**Foliis trilobatis.*111. *Acer trilobus.*

Arbor excelsa, cortice rugoso, fissa, scabro. Folia opposita, longe petiolata, lobata: lobis tribus, lateralibus minimis, medio semitrifido. In summis ramis racemus ex longis pedunculis compositus; calyces quinque, longi; petala quinque; stamina octo; pistillus unus. Fructus capsula bilocularis, alis terminata. Semina duo. *Acer impetrifolium* L. in silvis circa Grodnam, observatus in Bobrowfzczyzna; florebat maio. Lugduna.

*Foliis quinquelobatis.*112. *Acer quinquelobus.*

Arbor excelsa. Folia quinquelobata, inæqualiter ferrata, lateralibus minimis, medio maximo. Flores racemosi, exigui, racemis pendulis: in isto sicut in præcedenti germen abortit.

Acer pseudo-platanus L. inveni juxta vias circa Grodnam: sicut si pontanea in silvis ignoro. Florebat maio. Lugduna. Vernali tempore cortex vulneratus fundit celeriter succum, qui per se magnum quantitatem aquæ, quæ evaporatione cum derelinquit saccharatum.

COROLLA UNIFORMI
CAPSULA QUINQUELOCULARI
FRUTEX.

Foliis ferrugineis.

113. *Ledum graveolens.*

Frutex caule cubitali, ramoso: ramis teretibus, glabris. Folia alterna, perennia, petiolata, lanceolata, longiusculum, apicem dinaliter revoluta, subtus hirsuta pilis intricatis, ferrugineis. Flores corymbosi; calyx parvus, quinquepartitus; petals quinque, patentia, ovata, concava, alba; stamina decem; stili unus. Fructus capsula subrotunda, quinquelocularis, cernua, basi quinquefariam dehiscentem. *Ledum palustre* L. inveni circa Grodnam, in paludibus locis silvæ Bobrowszczyzna; florebat fine maii. Ramis foetida, nauseosa, amara; florum odor gravis, & penetrans etiam ad magnam distantiam, certe cephalalgiam prompte excitans. Decoctum arcet boum & suum pediculos illitum; rami pellunt cimices; oleum per deliquium cum cortice betulae, corio ruffico odorem concitat. In loco humili in cerevisia conficienda producit horrenam cephalæas; tinea, & scabies lavacro tollitur; tussis leniter involucro mitigatur: hæc omnia auctoritate Linnæi. *Obs.* Rami flexibiles, fere nudi; nam folia & flores evadunt versus extremitatem. Antheræ albæ; calyx minutus; pedunculi nutantes. Germen turbinatum, glutinosum, viride.

FINIS QUARTÆ COLLECTIONIS.

SERIEI SECUNDÆ

COLLECTIO V.

SEU

POLYPETALÆ

MULTI-STAMINEÆ.

ASCICULUS PRIMUS.

VASCULIFERÆ.

Arbor polyandra.

I. *Tilia stipulata.*

Tilia procerrimis. Folia cordato-lanceolata, ferrata; subtus villosis, cum salvis, ad nervorum divisionem glandulis. Pedunculi cum stipulis lingulatis, nervosis, basi adnatis; calyx quinquepartitus; corolla quinquepetala; stamina circiter triginta. Fructus: bacca sicca, globosa, quinquelocularis, quinquevalvis, basi dehiscentem. *Tilia europæa* L. communis in silvis Lithuaniae, prope Grodnam juxta Niemen; florens julio. Lugdunæa. Arbor quatuorcentos annos jam decrepita: lignum album, leve, in tabulis & operibus tornatorum utilissimum; in telas rudes, vincula & funes suppeditare. In Lithuania omnes rustici calceos ex ligulis corticis

fibi parant; trabes etiam levissimos complanato peragunt. Flores suaveolentes apibus eximum mel peditant; unde vinum polonicum Lipies dictum optime in districtibus quorum silvæ maximam quantitatem offerunt infusio florum in cephalalgia, hysteria, convulsionibus tantum jure laudata; fructus contra dysenteriam, febrem morbi, leue, pretiosum astringens.

Herbæ polyadelphæ.

Foliis perforatis.

2. Hypericum perforatum.

Caulis teres, alatus, ramosissimus. Folia ovata, perfoliata seu perlucide punctata, in circumferentia punctis aspersa. Summi rami nigris glandulis ornati. Flores terminantes, subumbellati; calyx non maculatus; corolla flava, punctis nigris marginibus aspersa; filii tres. Hypericum perforatum L. ubique prope Grodnam inveniuntur. Florens initio julii: perennis. Lugdunæ. Flores essentiali copiosum, fragrantissimum, rubrum, largum. Infusio florum cum vino certis observationibus per se in ulceribus internis & externis, in nonnullis diarræis in levitate intestinorum post dysenteriam, in hypericæ diarræi quotiescunque adest saburra in primis viis; præparant oleum & spiritum vini carmesino colore tingunt cum lana in alumine macerata, istam satis pulchre colore tingit; flores fricati tingunt digitos colore nigro: cæterum species diversa quoad habitum juxta ætates: primo anno caules simplices & folia minora pro-

Caule quadrato.

3. Hypericum quadrangulum.

Caulis quadrangularis. Folia majora, ovata, obscurius

cedens, perforata, per oram nigris punctis aspersa. Flores minores; petala ochrea, raro punctata. Hypericum quadrangulum L. rarior præcedenti, passim in montibus silvarum prope Grodnam, florens julio: perennis. Lugdunæ.

Caule prostrato.

4. Hypericum humifusum.

Caulis ramosus, prostratus, teres, palmaris. Folia ovata, perfoliata perforata, glabra, per oram punctis nigris aspersa. Flores axillares; calyx, stamina, filii, & petala nigris punctis aspersa.

Hypericum humifusum L. communis in omnibus arvis arenosis prope Grodnam, florens julio, augusto: annua. Lugdunæ.

Caulis radice fusca, ramosa, plurimi caules prostrati, teretes. Pedunculi longitudine foliorum; rara puncta in foliis calycis; antheræ parvæ, luteæ, transverse posite; filii tres inversi. Germen magnum.

Foliis perfoliatis.

5. Hypericum amplexicaule.

Caulis erecti, teretes, in summitate ramosi. Folia cordata, amplexicaulia, glabra, glauca, perforata, non punctata. Flores in panniculas spicatas, pene nudas, rariores, nigræ; calycis foliola ferrato-glandulosa; petala aurantii coloris, ad apicem punctata.

Hypericum pulchrum L. rara circa Grodnam: inveni florens fine julii, in silva prædii Brigittarum dicti Kochanovi. Lugdunæ, montana.

*Calycibus globuligeris.*6. *Hypericum glandulosum.*

Caulis erectus, teres, cubitalis. Folia per oram punctata ovata, magna, relative ad alias species. Flores paucissimi in spicam brevem dispositi; foliola calycis lanceolata, ferrato-glandulosa; petala versus apicem punctata.

Hypericum montanum L. non rara circa Grodnam in juxta Niemen, florens initio augusti: perennis. Lugduna, montana.

Obs. Huc reduco specimen, caule bipedali, rubescens simplicissimo, rotundo. Foliis oppositis, subrotundis subtus albescentibus, nervosis, punctis nigris ad marginem notatis. Calycis foliola obtusa, non ciliata; petala breviter ovata, extus pulchre punctis nigris picta; stili tres, unicus, terminans caulem, foliis floralibus circumscissus; florebat 17 augusti prope Grodnam, in aqua stagnante. Videtur caryophyllus palustris, foliis subrotundis, incanis, floribus aureis, Mentz. pug. t. 7. unde affinis *Hyperico elodi*; sed in nostro certe non repit.

*Foliis hirsutis.*7. *Hypericum hirsutum.*

Habitus præcedentis; sed caulis hirsutus, magis ramosa; folia ovata, mollia, villosa, perforata, non punctata; spicæ florum longiores, plurimæ; calycis foliola lanceolata, ferrata, glandulosa.

Hypericum hirsutum L. passim prope Grodnam, in aqua stagnante florentem sine junii, in Æconomia Labna. Lugduna, montana.

FASCICULUS II.

STAMINA AD VIGINTI, STILI TRES;

PETALA PELTATA.

GERMEN TRICOCCUM.

Petalis integris.

Foliis lanceolatis.

8. *Tithymalus fruticosus.*

Radix crassissima. Caulis crassus, sexpedalis. Folia circumscissa, lanceolata, obtusa: ex omnibus alis rami floriferi, ramis umbellam superantibus. Umbella trifida, subtrifida, bifida, involucellis ovaris. Petala ovata, obtusa, integra, quatuor aut quinque. Fructus ovato-ovoides verrucis exasperatus.

Tithymalus palustris L. passim in pratis uliginosis, prope Grodnam, in silva Bobrowszczynna & juxta Niemen; in agro Lugduna julio: perennis. Lugduna.

Obs. Hæc est species caule subligoso, bipedali, inferius pubescente; radice longa, lignosa; foliis caulinis alternis, lanceolatis, integerrimis: ramorum folia sunt ovata; pedunculi generales nascuntur ex axillis omnium foliorum caulinorum; in extremitate caulis octo pedunculi generales verticillum formant. Involucra & involucella cordato-acuminata: ex his duo pedicelli ovules oriuntur. Collegi octava augusti, in arvis prope Grodnam.

*Folius cuneiformibus, serratis.*9. *Tithymalus ferratus.*

Caulis erectus, brachiatus, semipedalis. Folia cuneiformia, ferrata, alterna. Flores omnes hermaphroditi, trapetali, petalis integris: umbella universalis, quinquefida, pentaphylla; partiales bis trifidæ, triphyllæ, & dichotomæ, diphyllæ: involucellis ovatis. *Euphorbia helioscopia* L. communis in agris cultis pro Grodnam; annua. Lugdunæ. Juxta Linnæum succus rosivus, exulcerans instar cantharidum: verrucas, verrucositas, odontalgiam tollit; editur ab ovibus, sed in diarrhoeam, non vero in bobus, & carnem odore ingræfficit: juxta Hallerum, sapor lactis, subsalsus, non attingit chartam cyaneam.

Obf. Sæpe inveni specimina vix triuncialia, perfecta, lorata, rubescentia: in his radii umbellæ brevissimi, lente stamina evolvuntur; numeravi variis temporibus a sex ad duodecim. Umbellæ radii non sunt constanter vere flores omnes, fertiles; hermaphroditi.

Petalis bicornibus.

Folius obovatis.

10. *Tithymalus rotundifolius.*

Caulis ramofus, decumbens, pedalis. Folia integerrima, obovata, petiolata. Umbella trifida, dichotoma, involucellis involucrisque ovatis. Flores omnes hermaphroditi; petala bicornia. Fructus glaber, seu margine scaberrimo. *Euphorbia peplus* L. rarior circa Grodnam; observavitur in cultis prope Bialystok; floret julio: annua. Lugdunæ. Succus acerrimus, exulcerans: vere var-

corrodit; instillata guttula in dentè carioso dolente, corrosione nervi cessat dolor, qui primo momento minor redditur.

Folius setaceis.

11. *Tithymalus angustifolius.*

Caulis pedales, foliosi. Folia linearia, subtus carinata. Umbella multifida, dichotoma. Involucella, seu bracteæ, subulore cordiformia, numerosa ad decem. Petala linearia, cornubus brevibus; stamina pauca, ad decem: capsula ovata.

Euphorbia cyparitiæ L. Nunquam observavi in Lithuaniâ; in Polonia inveni in arvis prope Varsaviam; floret initio æstatis, perennis. Lugdunæ. Huc venit monstrum singulare, seu planta omnibus ramis tali modo fasciata, ut caulibus exhibeat latitudinem duorum pollicum.

Obf. Folia Euphorbiarum nostratium, sicca in fornace, aspera, serva in loco sicco per integrum annum, cum succo Glycirrhizæ: habebis simili dosi cathartico, prorsus simile jalapo, & præstantissimum medicamentum contra febres intermittentes, herpes, scabie, ophthalmias serofas, cephalæas, rheumatismos frigidos.

Petalis fimbriatis.

Folius lanceolatis.

12. *Reseda undulata.*

Caulis pedalis. Folia plurima, ad terram in orbem sparsa, lanceolata, integra, basi utrinque uni-dentata, longa; nervis undulata, denticulata. Flores spicati: spica terminalis, prælonga; calyx quadrifidus: laciniis duabus majoribus latioribus; petala quatuor, laciniata; stamina viginti; stili tres. Fructus: capsula ore dehiscens, trigona, triquetra, semitricocularis.

Refeda luteola L. Nunquam inveni circa Grodnam; fervavi circa Varſaviam, & in diſtrictu Brzeſcienſi; rens julio: annua. Lugduna. Inter pecora, ſola interdum folia carpunt. Inflexo cacumine, etiam ſolem ſequitur. Ad ſericum tingendum adhibetur: omnes colores inter album & luteum ſuppeditat: quæ bullit, ingratum & naufeolum odorem ſpargit.

FASCICULUS III.

RHŒADEÆ.

STAMINA NUMEROSA.

PETALA QUATUOR.

Fruſtus: ſiliqua.

*Pedunculis umbellatis.*13. *Chelidonium luteum.*

Caulis ramofus, cubitalis. Folia ſemipinnata: foliolis lobis obtuſis, ferratis. Pedunculi compoſiti, aſſeres: flores ſubumbellati; calyx bifolius; petala quatuor lutea; ſtamina ad triginta. *Fruſtus*: ſiliqua tenuis, unilocularis. Semina plurima.

Chelidonium majus L. frequens prope Grodnam, inter-dera urbis; florens maio & junio: perennis. Lugduna. Rupta folia ſillant humorem flavum, amarum, acerrimum, & proprium ſpargentem odorem: qui capſa cum utili effectu in ulceribus fanioſis a nobis fuit præſcrip- tus; pulvis foliorum in chloroſi, ictero chronico, & aliisque obſtructionibus utile, & pretioſum offert præ-

ſidium; ſed nunquam ſuccum recentem intus em; vidi etenim poſt ſimilem adminiſtrationem, rates & cardialgias atroces exortas.

Caulis ſiſtuſoſus, aquoſus. Vaſa quæ continent ſuccum luteum, pauca, lente criſtallina, facillime diſtinguenda. *Succus* iſte ſuper cutem maculas difficile emendabiles de- relinquit. Pagina inferior foliorum albefeſcens; calyx ante evolutionem petalorum monophyllus, viridi-luteſcens; petala ovata; ſtamina longitudine petalorum: ſæpe inveni quinquaginta; filamenta lutea; pedunculi valde elongantur poſt caſum corollæ; petioli & caulis pilis obſis, longis, intricatis, onuſi; calyx raris pilis hirtus; bractææ ſicut involuſtrum ad ſummitatem pedun- culi generalis; radix ſublignoſa, nigreſcens: mitior eſt ſuccus luteus ante evolutionem floris.

Capſula unilocularis, coronata.

*Foliis glaucis, amplexicaulibus.*14. *Papaver glabrum.*

Caulis brachiatus, cubitalis. Folla glauca, glabra, amplexi- caulis, lata, incifa. Calyx bifolius, caducus: flos magnus, ante expansionem nutans, diverſi coloris; petala quatuor, macula ad unguem notata: capſula ſphæ- rica, levis, magna, operculo reflexo, ſub quo foramina decem.

Papaver ſomniferum L. magna copia colitur in Lithuania, unde ſæpe ſpontaneum invenitur. Humor lacteus, copioſus, ſiſione & contuſione ex foliis, & capſulis nondum maturis, obtinetur, qui leni evaporatione opium opti- mum nobis conceſſit, ſed debilius, vix enim quadruplici- tus ſomnum conciliat. Lithuani noſtri ſtupendam quan-

titatem feminum papaveris hujus comedunt. Flores
capsulæ & succus omnes indicationes rite adimple
quotiescumque in morbis acutis & chronicis lenimen-
torum tranquillæque noctes medici ægrotantibus
desiderant: cæterum papaver magnam quantitatem
apibus largitur.

Fructu elongato, glabro.

15. Papaver atro-purpureum.

Caulis erectus, hirsutus. Folia pinnatifida, hirsuta: pili
acute dentatis & profunde lobatis. Pedunculi longi,
flori; calyx hirsutus; petala miniata, macula in ungue
atro-purpurea. Fructus tenuior & oblongior quæ
præcedente, etiam glaber; operculo minus ferè
planiore.

Papaver Rhœas L. rara prope Grodnam inter
florens julio: annua. Lugdunea. Planta lactescens,
seosa, amara: succus inspissatus narcoticus; infusio
anodyna in catarrhis & pleuritide, sicut in dysente-
torminibus ventris, sæpe utilis evadit.

Fructu ovato, levi.

16. Papaver breviflorum.

Caulis quadripedalis, pilis rigidis, inferne patulis, sup-
radice ad caulem appressis, hirsutus. Folia hispida, pinnis
pinnis lobatis, lobis acute incis. Calyx totus hirsutus
petala minora quam in Rhœade, minus rubra, in
unguibus obscuriori: capsula ovata, glabra, lineata
curvâ, elongata.

Papaver dubium L. sat frequens prope Grodnam inter
getes; florens sine junii: annua. Delphinalis. Ictus
succus amarus, nauseosus; igitur succedaneus Rhœas
ratiore.

Obi. In una radice caules decem, multiflori. Folia fere
pinnata, nervis tantum hirsutis in una pagina: rari tamen
observantur. Filamenta nigra; antheræ sublutescen-
tes. In variis floribus unius individui, inveni signata
septem, octo, & novem. Non rara est etiam circa
Grodnam varietas flore albo.

Fructu hispido.

17. Papaver clavatum.

Caulis cubitalis, hirsutus; pilis inferne patulis, superne &
in pedunculis magnis, albis, ad caulem appressis. Folia
hispida, pinnata, pinnis lobatis: lobis acute incis, in
dentibus aristatis. Calyx raris pilis asperus; petala pal-
lide maculata, unguibus nigris; capsulæ clavata, seu
oblonga, ovata, costis percurvâ, hispida.

Papaver argemone L. communis in arvis prope Grodnam,
florens junio: annua. Lugdunea. Succus etiam amarus,
nauseosus.

Obi. Folia caulina tripartita, pinnatifida, subsessilia: cau-
lis ramifus. Capsulæ fulcata, angulosâ; color petalo-
rum non est constans: inveni specimina crocei coloris.

Petala numerosa.

Calyce pentaphyllo.

18. Nymphæa lutea.

Radix lactescens, profunde in lutum demersa, maxima;
longissimos pedunculos, & petiolos usque ad superficiem
aquæ producents. Folia natantia, plana, coriacea, ex
sagittatis rotunda. Calyx ex quinque foliis crassis, intus
coloratis; petala calyce multo minora, fulcata, cre-

nata, quatuordecim ad viginti, lutea. Fructus : ovato-conica, disco striato coronata.

Nymphæa lutea L. communis prope Grodnam, in aquis stagnantibus aut lente fluentibus Lofosnæ, & florens maio, junio : perennis. Lugdunea.

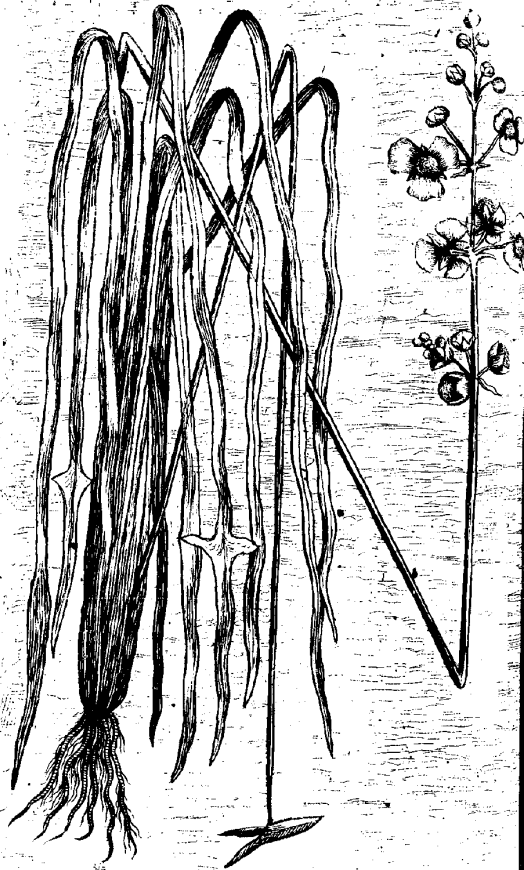
Obs. In pedunculo crassitudine digiti minimi, textus cellulofus, fibras distinctas nudo oculo exhibet : culæ istæ semper sunt aqua plenæ. Foliola calycis præsertim basi viridia, ad margines lutea; sed tota lamina interna lutea : plerumque duodecim inuenio, obverse ovata, spathulata, nervo emittente ad medium paginæ superioris; stamina ultra cæca juxta tres ordines disposita, quorum duo extus in super petala; antheræ ad latera filamentorum plantuleorum. Germen magnum, pollicare, figuram capitæ exhibens. Stigma planum, sulcatum, inde stellas flos suavissimi odoris.

Calyce quadrifolio.

19. *Nymphæa alba.*

Habitus præcedentis, sed flos major, albus. Calyx quadrifolius, petalis brevior. Fructus sphericus.

Nymphæa alba L. in aquis, etiam communis prope Grodnam; florens julio : perennis. Lugdunea. Utriusque dicitur subamara, subacris, sed recens : nam dessiccatæ farinosa, fatua. Decoctum dessiccatæ vere pretiosum : norrhœa, dysenteria, tenesimo, colicis, ischuria licet quotiescumque in his morbis adest apparatus inflammatorius, aut nimia reactio fibrarum, aut acrimonia

Sagittaria sagittifolia. Swar.

FASCICULUS IV.

TRIPETALÆ

DIOICÆ.

MONOICÆ.

Foliis sagittatis.

20. *Sagittaria monoïca.*

Caulis erectus, panniculatus. Folia nulla in caule: radicalia periolata; juniora graminea, simplicia, adultiora sagittata. Bractæ sub pedunculis ovato-lanceolatae, purpureæ; calyx trifolius; petala tria; stamina plurima: germina nulla in maribus superioribus; feminei flores in imis verticillis exhibent germina plurima, absque staminibus: fructus rotundus ex numerosissimis capsulis monospermis.

Sagittaria sagittifolia L. communis in aquis, Grodnensis; florens junio: perennis. Lugdunæa.

Obs. Petala magna, unguibus purpureo-violaceis, laminis albis; stamina innumera, capitulum formantia; filamentis brevissimis; antheris purpureo-violaceis: flores verticillati: verticilli ex tribus pedunculis. In uno specimine, in floribus imi verticilli qui exhibet communiter femininos, enucleavi petala nondum evoluta; inveni constanter stamina sicut in verticillis superioribus: unde crederem plantam istam per accidens evadere monoïcam, scilicet debilia filamenta, parum numerosa, cito marcescere, post evolutionem floris. Huc venit varietas

PETALA TRIA.
STAMINA SEX.

Stili numerosi.

Foliis ovatis, acutis.

23. *Alisma latifolia.*

Radix bulbiformis, succulenta, alba, radículas capillares innumeras producens. Folia radicalia longe petiolata, lata, ovato-lanceolata, nervosa. Scapi seu caules cubitales, nudi, panniculati. Pedunculi ramosi, verticillati; calyx trifolius; petala tria, rosea, exigua; stamina sex; stili plurimi. Fructus ex siliculis monospermis, trigonis, in circulum dispositis.

Alisma plantago aquatica L. communis prope Grodnam in locis uliginosis, florens augusto: perennis. Lugdunea.

Obs. Sæpe petala alba, aut liliacea, & bifida; stamina petalis breviora; bractæ siccæ, sub pedunculis: fructus concavus, ex capsulis revolutis. Frequens est varietas, foliis non ovatis, sed lanceolato-acuminatis, latitudine octo linearum, longitudine sex pollicum: in ista rariora sunt flores; duo tantum verticilli remoti; petala rubra, minima; germina plurima, capitulum formantia; quodque germen trifidum. Florentem inveni initio junii, in aquis Losofnæ. Mihi videtur intermedia species, disponenda inter plantaginem & ranunculoïdem.

Foliis diversis.

24. *Alisma diversifolia.*

Caules repentes, ex geniculis radículas emittentes. Folia

oblonga, obtusa, angusta & ovata: pedunculi solitarii; umbella pauciflora; capsulæ circiter octo. *Alisma natans* L. in aquis silvæ Bobrowiczyczna, circa Grodnam; florens julio. Lugdunea.

Foliis lineari-lanceolatis.

25. *Alisma angustifolia.*

Caules erecti, palmares. Folia radicalia, lineari-lanceolata, longe pedunculata, nervosa. Flores verticillati; petala rubra; pedunculi longi. Fructus globosi, squarrosi, seu undique echinati.

Alisma ranunculoïdes L. passim invenitur in fossis, prope Grodnam; florebat julio: perennis. Lugdunea.

Obs. In silva prope Grodnam, octava junii, in paludoso loco inveni specimen singulare, quod hic designo futuris Botanicis; nam dissectionem peregi floris nondum aperti, unde tutum genus non potui obtinere: in hoc caulis singulariter contortus; folia verticillata, tria aut quatuor, lanceolata, succulenta, glaberrima, quinque-nervia, supra alia alterna folia, lanceolata, angustiora; in centro foliolorum quinque approximatorum, subvillosorum, inveni glomerulos duos gossypio obductos; acicula evolvi unum; observavi tres laminas petaloideas interius, tres alias virides exterius; sex stamina, antheris magnis.

FASCICULUS V.

FRUCTUS : CAPSULA.

*Calyx quinquephyllus, foliis duobus minoribus.**Caulis suffruticoso, floribus luteis.*

26. Cistus luteus.

Suffrutex procumbens; caulibus numerosis, pedalis, raris. Folia opposita, oblonga, elliptica, subhirsuta, revoluta, integerrima. Stipulæ axillares, lanceolatae: calyx quinquefidus, foliolis lineatis, duobus minoribus; petala quinque magna, aurea, patula, splendentia, rotundata; stamina plurima; pedunculi uniflori. Fructus capsula unilocularis.

Cistus helianthemum L. communis ubique in pascuis, circa Grodnam; florens maio, junio: Lugduna.

Obs. Basis caulis rubescit, & sæpe inveniuntur specimen caulibus & foliis rubris. Huc veniunt etiam specimen foliis magnis, longitudine unius pollicis, nigrescentibus, vix villosis.

STAMINA PLURIMA.

*Fructus: bacca.**Floribus racemosis; foliis pinnatis.*

27. Actea racemosa.

Caulis tripedalis, ramosus, foliosus. Folia duplicato-pinnata: foliolis ovatis, impari trilobato. Flores racemosi.

racemo ovato; calyx quadrifolius, caducus; petala quatuor, calyce majora, alba, acuminata; stamina viginti, flore majora. Bacca matura nigra, elliptica, compressa, unilocularis: semina multa, semiobovata.

Actea christophoriana L. communis in silvis prope Grodnam, in umbrosis locis; florens initio julii: perennis. Lugduna, montana. Radix lignosa, acris; bacca nauseosa, foetida, venenata: succus baccarum cum alumine coctus, dat colorem nigrum. Odor foliorum vix ullus; sapor sub recessu amaro-acris, subastringens, proprius.

Obs. Lobi foliorum inæquales, dentato-ferrati; dentibus magnis. Pedunculi albi, diaphani, apice incrassati; petala angusta, nivea, alba; stamina sexdecim ad viginti quatuor inveni in variis specimenibus; antheræ albæ; stylus nullus; stigmata & germina alba. Bractæa lineares ad basin cujusque pedicelli. Pauci flores, seu sex, in quoque racemo; sæpe infra ramum pedunculum ferens inveni duos flores sessiles.

FASCICULUS VI.

STAMINA PLURIMA,

CALYCIS LATERI INTERNO ADNATA.

STYLUS UNUS.

*Fructus: drupa nucleo integro.**Ramis muticis.*

28. Prunus inermis.

Arbor mediocris altitudinis, ligno pulchro rubro, firmo, inermis. Folia alterna, petiolata, ovato-lanceolata, serrata, convoluta, subhirsuta. Flores ex eadem gemma

bini, terni, longo pedunculo; calyx glaber, serratus, non reflexus, intus gummi plenus; petala quinque, patula, cava, alba, subviridia; stamina ad viginti, stigma spongiosum, crassum. Fructus succulentus, sponte natis acidus, cultura dulcis, ovalis, officulo compresso, utrinque acuminato.

Prunus domestica L. ubique culta prope Grodnam, florens maio. Fructus edulis; coctus alvum laxat. Lugdunea.

Ramis spinosis.

29. *Prunus spinosa*.

Frutex vix quatuorpedalis, ramosissimus. Folia ovato-lanceolata, glabra, serrata, tenera, acerba. Pedunculi axillares, plerumque uniflori; calyx non replicatus, ora fimbriata; petala quinque, alba, ungue vix ullo; stamina ad viginti; stilus longus, stigmate globofo. Fructus: drupa pisi magnitudine, acido-acerba.

Prunus spinosa L. nunquam inveni circa Grodnam; observavi in districtu Brzesciensis; floret maio. Lugdunea. Cortex in febribus intermittibus pretiosum suppeditat auxilium, post toleratos aliquos paroxysmos, flores recentes, homines delicatiores sat bene purgant, succus fructuum immaturorum spissatus, acacia dicta Germanorum, in diarrhoeis chronicis optimum astringens. druparum maturarum succus, addita sufficiente quantitate aquæ, post fermentationem vinum non ingratum largitur, ex quo etiam spiritus ardentes eliciuntur.

Fructu rubro, acido.

30. *Cerasus rubra*.

Arbor humilis. Folia ovato-lanceolata, glabra, conduplicata. Flores subumbellati: umbellis subsessilibus; petala ovata, sat firma, albo-rosea. Fructus acidissimus.

Prunus cerasus L. colitur prope Grodnam, etiam spontanea facta in nonnullis silvis; florens initio maii. Lugdunea. Cum bacis spiritus gratissimus, penetrans, fermentatione obtinetur. In praxi gummi cerasorum nostratium, succidaneum omnium exoticorum, etiam arabici, utile auxilium non modo pro correctione drasticorum, sed per se efficac in curatione dysuriæ, stranguriæ, dysentericiæ, herpetum, excoriationum.

Drupa exigua, nigra.

31. *Cerasus nigra*.

Arbor procera, albo cortice. Folia ovato-lanceolata, subtus pubescentia, serrata, conduplicata. Flores subumbellati, longe petiolati; calycis segmenta reflexa, sæpe colorata; petala quinque, subcordata, albo roseo tincta; stamina circiter triginta. Fructus: drupa nigra, exigua, dulcis, subrotunda, glabra, officulo subrotundo, acuminato.

Prunus avium L. frequens in silvis, circa Grodnam; florens aptili, maio. Lugdunea, montana. Cortex medius vere febrifugum, pretiosum in febribus intermittibus, tertianis, vernalibus; gummi stillans ex flavo rubellum, mite, in dysentericiis, stranguriis, colicis pretiosum anodynum; infusum florum theiforme, aromaticum, mitigat dolores in colicis spasmodicis. Fructus refrigerant, sed vix nutriunt; infusione ex eo potus obtinetur messoribus salubris. Fermentatione gratum & generosum vinum nobis concessit, quod distillatione liquorem spirituosum, suavem, copiose largitur.

Floribus racemosis.

32. *Cerasus racemosa*.

Frutex decempedalis. Folia decidua, ovato-lanceolata;

ferrata, subtus in basi biglandulosa. Flores racemosi, racemo basi folioso; calyx non reflexus; petala quinque, basi ferrata; stamina a viginti ad triginta; stigma dilatatum, bifidum. Fructus macilentus, niger, officulosus scabro.

Prunus padus L. communis in omnibus silvis prope Grodnam, ex primis florens sine aprilis. Lugdunea. Calyx ingrati odoris, sat bene persicæ saporem referens. Folia nauseosa respuunt capræ & equi; baccas dulces, & nauseosas, intactas relinquunt aves; impune tamen illas sale conditas comedunt homines; lignum leve & flexibile; decocto corticis saturatissimo curatur siphilis, notante Linnæo.

STILI DUO.

Bacca infera, disperma.

Ramis spinosis; foliis trifidis.

33. *Crategus spinosa.*

Frutex diffusus, quindecimipedalis, spinosus: spinis rectis solitariis. Folia nitida, glabra, ferrata; alia integra, retusa; alia trilobata; alia pinnatifida: pinna impari maxima. Flores terminantes umbellati; calyx quinquefidus, segmentis reflexis; petala quinque, alba, subrotunda, margine crispo, ferrato; stamina ad viginti. Stili duo, passim tres, & quatuor. Fructus inferus est bacca rubra, sicca, farinosa; officulo uno aut duobus, aut tribus, aut quatuor.

Crategus oxyacantha L. passim in silvis prope Grodnam, florens sine maii. Lugdunea. Frutex, utpote diffor-

& spinosus, sepibus interserviens; lignum tenax & durum ad rotas, manubria, & alia instrumenta aptissimum; flores, quasi foetidi, in affectionibus spasmodicis infusione supereditant utile auxilium; baccharum farina subdulcis, munitum nutritium continet; fermentatione subacta, vinum sat gratum largitur.

STILI TRES.

Bacca infera, trisperma.

Ramis inermibus; foliis pinnatis, glabris.

34. *Sorbus glabra.*

Arbor vigintipedalis, ramosa, erecta. Folia pinnata: foliis firmis, glabris, ferratis, ovato-lanceolatis; parium octo, extremo majore. Flores subumbellati; calyx quinquefidus, segmentis acutis; petala quinque, alba, cava, subrotunda; stamina ad viginti. Fructus: bacca infera, ovata, ruberrima, feminibus tribus quatuor aut quinque foeta.

Sorbus aucuparia L. communis in silvis prope Grodnam; florens junio. Lugdunea, montana. Lignum sat durum & tenax, seu tenax ad rotarum radios, cochleas prælosum, ad insculpendas ligneas icones utile; flores penetrantissimum spargunt odorem in silvis, qui a quinquantibus passibus percipitur; succus baccharum vere, sicut dixit Linnæus, alvum ducit absque torminibus; ex eo per fermentationem vinum & spiritus parari possunt: bacca nutrimentum hieme copiose concedunt plurimibus, præsertim amperidi garrulo: rustici Lithuani conservant magnam quantitatem baccharum desiccatarum, quæ utuntur contra ardores & tumefactiones faucium, & tonsillarum.

STILI QUINQUE.

GERMEN INFERUM.

Fructus : pomum quinqueloculare, polyspermum.

Floribus corymbosis ; fructu conico.

35. Pirus corymbosa.

Arbor magna, spinosa, ligno duro. Folia ovato-lanceolata, serrata, glabra. Flores corymbosi; calyx superus, quinquefidus; petala quinque, albo-rosea; stamina ad viginti filii quinque: germen tomentosum. Fructus: pomum conicum, carnosum, quinqueloculare, loculis cartilagineis. Pirus communis L. spontanea peracta in Lithuania; flores maio; mater varietatum cultarum. Lugdunea. Spontaneus fructus acerbissimi; sativæ evadunt dulces, spinosæ amittunt; lignum rubrum, ponderosum, ad varia instrumenta utile, etiam ad sculpendas icones ligneas atrum colorem ebeni æmulum facile induit; ficera vinum ex dulcibus piris paratur.

Floribus subumbellatis ; fructibus rotundis compressis.

36. Malus umbellata.

Arbor in plurimis attributis similis piro, sed folia breviter mucronata, minus manifesto-ferrata, subtus villosa. Flores rubentes, odorati, quasi umbellati; pedunculi breviores quam in piro. Fructus rotundus, circa pedunculum cavus, superne minus depressus quam in piro.

Pirus malus L. communis in Lithuania & prope Grodnam, florens aprili. Lugdunea. Lignum durum, leve, tornatoribus utile pro variis instrumentis; cortex lanas colore citrino tingit. Acida mala silvestria egregium dant vinum pomaceum, gratum, sed flatulentum; mala sativa acidodulcia, sanissima; præsertim cocta in morbis acutis, pituitosam aut cibum gratum ægrotantibus largiuntur.

FASCICULUS VII.

STAMINA PLURIMA, CALYCI INSERTA.

Capsule plures, congestæ.

Petalis quinque.

37. Ulmaria pentapetala.

Stylis erectus, tripedalis. Folia pinnata; foliolis acute serratis, minimis intermixtis, extremo trilobato, maximo. Flores cymosi; calyx quinquefidus, coloratus, segmentis inflexis; petala quinque, alba, magna, subrotunda; stamina a quindecim ad viginti quinque. Fructus: capsulæ sex ad decem; maturæ tali modo contortæ, ut dolii formam exhibent. Semen minimum in quaque capsula. Ulmaria L. communis in omnibus pratis uliginosis, prope Grodnam Lofosnæ & alibi; florens junio: perennis. Lugdunea. Flores aromatici: infusi, utiles in morbis exanthematicis, quotiescumque propter inertiam naturæ difficilis est eruptio; decoctum foliorum leniter astringens, in fine dysenteriarum, in diarrhœis a laxitate, jure & merito commendatur; herbarum equi negligunt, sed certe capræ, oves, & boves avidè illam devorant.

Obs. Radix nodosa, filamentosa, lutea. Caulis angulosus, medullosus. Folia alterna; stipulæ duæ, ferratæ, obliquæ a caule ad petiolum tendentes; antheræ albæ. Sæpe invenio quatuor tantum petala; aliquando cymus florum deformatur, nonnullis pedunculis valde prolongatis.

Petalis sex.

38. Filipendula hexapetala.

Radix ramosa, ex radiculis teretibus producit tubera ovata. Caulis bipedalis, erectus. Folia pinnata, foliolis unguiformibus, ferratis, minimis intermixtis, extremo impariter trilobato; stipulæ amplexicaules, maximæ, ferratæ. Flores terminantes, corymbosi; calyx semifidus; petala sex alba aut subrubella, elongata; stamina numerosa, ad triginta. Fructus: capsulæ duodecim ad viginti, in circulo dispositæ, stilo recurvo persistente terminatæ.

Spiræa filipendula L. in pratis & pascuis prope Grodnam florens initio julii: perennis. Lugdunea. Radices coctæ pulverisatæ, farinam non ingratam mihi suppeditant. Sues eas avide eradicant & comedunt. Flores aromatici: herba siptica, substringens, contra album fluxum utilis; equi hanc plantam intactam relinquunt.

Obs. Corpora radicum succulenta, cortice nigro, figuræ & magnitudinem olivarum referunt. Plerumque folia radicalia petiolata; caulina pauca, sessilia. Calyx quinque- aut sexfidus, segmentis inversis: inveni petala quinque septem & octo, sed plerumque sex caduca, facie externa apice rosea, interna alba; stamina raro ultra viginti quatuor, corollis longiora; antheræ didymæ, subluteæ. Gemina plurima, annulatum disposita. Stili brevissimi, duodecim; stigmata glutinosa, magna.

STILI PLURIMI.

Calyx baccatus, polyspermis.

Calycibus tomentosis; caule serpente.

39. Rosa serpens.

Caulis ramosus, ramis debilibus, spinis incurvis armatis. Folia pinnata, septena, foliolis subtus glaucis, supra glabris, ovato-lanceolatis, ferratis, impari majora. Petioli aculeati; stipulæ magnæ, petiolatæ, bifidæ: flores in summis ramis conferti; pedunculis glabris; calyces tomentosi, segmentis pinnatis & semipinnatis; petala purpurea, cordata, suaveolentia. Fructus ovatus, ruberrimus. *Rosa canina* L. in silvis prope Grodnam, non rara in silva Volmeri; florens julio: Lugdunea. Flores suaveolentes: minimam quantitatem olei essentialis ætheri largiuntur; desiccati diu conservant principium aromaticum; infusio cardiacum utile in omnibus morbis, in quibus vires deficiunt; conserva rosatum in tenesimis, diarrhœis cum torminibus, sæpe utiliter præscribitur.

Ramis dense spinosis.

40. Rosa spinosissima.

Caulis ramosus, vix bipedalis, ramis spinosissimis. Folia pinnata, foliolis novenis, glabris, ferratis. Petioli aculeatis; calycis foliola indivisa; petala alba, parva. Fructus rotundi, nigricantes.

Rosa spinosissima L. rara circa Grodnam: inveni in campis florentem junio, quatuor miliaribus a Grodna ad occidentem.

*Foliis subtus rubiginosis.*41. *Rosa rubiginosa.*

Rami recti, spinis aduncis horridi. Folia quina aut septena, fere rotunda, superne subhirsuta, inferne rubiginosa, odorata, subviscosa: stipulæ ciliatæ, pilis capitatis: petioli scabri: pedunculi glabri; folia calycis pinnatifida, laciniis ciliatis; corollæ luteæ, parvæ. Germina subrotunda, glabra. Fructus maturus nigrescens.

Rosa eglanteria L. vix vere spontaneam hanc speciem in Lithuania declarare possum; in horto Botanico fuit alata tanquam civis silvarum; sed quod certum, sæpius inveni in hortis derelictis.

GYMNO-POLYSPERMÆ.

STILI PLURIMI, NUMEROSI.

CALYX QUINQUEFIDUS.

BACCA EX PLURIMIS ACINIS COMPOSITA.

*Frutices, foliis compositis.**Caule suberecto; fructu rubro.*42. *Rubus sericeus.*

Caules ex una radice lignosa, plurimi, erecti, alii herbacei, alii sublignosi: in caulibus herbaceis paucae spinæ, vix pungentes. Folia quinata, ternata: petiolis canaliculatis: foliolis ovato-lanceolatis, subtus albis, villosis. Foliola calycis longe acuminata, reflexa, intus albo-villosa; petala flaccida, alba, lata. Filamenta plana;

antheræ nigrescentes. Baccæ rubræ, fragrantæ, villosæ.

Rubus idæus L. florebat initio junii in silvis juxta Niemen. Lugdunea, montana. Succus baccarum copiosus, gratissimus; in omnibus febribus, præsertim inflammatoriis & synochis, utilissimum potum suppeditat; vinum delicosum, fermentatione bene directâ, ex illo facili encheiresi obtinetur.

*Caule serpente, fruticoso; fructu nigro.*43. *Rubus fruticosus.*

Frutex procumbens, ramis decempedalibus, spinis rectis & aduncis. Folia quinata & ternata: foliolis vix tomentosis, rhomboideis, incisis, ferratis: petioli spinosi. Pedunculi teretes, villosi; petala flaccida, alba, & rubescentia. Baccæ nigræ, numerosæ, glabræ, stilibus persistentibus.

Rubus fruticosus L. aliis rarior; circa Grodnam florentem observavi junio, in Æconomia Labna. Lugdunea. Baccarum dulcium succus inspissatus pigmentum offert nigro-rubicundum; etiam fermentatione vinum producit; infantes qui magnam copiam baccarum comedunt, diarrhœæ sunt obnoxii.

*Caule prostrato; fructu cæruleo.*44. *Rubus cæruleus.*

Caules prostrati, aculeati. Folia ternata: foliolis semibilobatis, ferratis, subhirsutis. Pedunculi teretes, lanuginosi, longi, uniflori, biflori, raris, brevibus spinis armati; calyces tomentosi; petala alba. Fructus cæruleus, ex majoribus & paucis acinis compositus.

Rubus cæsius L. communis prope Grodnam, in arvis; florens junio: perennis. Lugdunea.

Herbacei, foliis compositis.

Caulis serpente; herbaceo; fructu rubro.

45. *Rubus ruber.*

Caulis herbaceus, hirsutus, prostratus, flagellis reptantibus, radicatis, vix spinosus. Folia ternata, glabra, foliolis lateralibus semibilobata. Pedunculi hirsuti, subspinosi, uniflori, & multiflori; calycis foliola lanceolata, vix villosa, petala alba: baccæ rubræ, ex paucioribus, duobus, tribus, aut quatuor magnis acinīs distinctis compositæ.

Rubus Saxatilis L. non rara in silvis, prope Grodnam; flores junio: perennis. Succus baccarum gratissimus; etiam vinum post fermentationem largitur. Lugdunæ, montana.

Foliis simplicibus.

46. *Rubus ribis folio.*

Radix repens, filiformis. Caulis semipedalis, inermis, herbaceus, simplicissimus, villosus. Folia tria, alterna, petiolata, quinquelobata, inæqualiter ferrata. Stipulæ binæ ad basim petiolorum. Flos terminalis, unicus, pedunculatus; calyx quinquesidus, patens; petala quinque, alba, magna, obovata, venosa. Bacca ex paucis acinīs pallidioribus.

Rubus chamæmoris L. in humidis silvarum prope Grodnam, sat frequens; florens junio: perennis. In hac specie alia plantæ sunt mares, alia femina, sexu distinctissima. Bacca gratissima; condita cibum suppeditant jucundissimum phthificis, hæmophthificis, & scorbuticis.

Huc venit alia species: cujus caulis herbaceus, palmaris, simplex, basi glaber, superne hirsutus, erectus, rotundus.

RUBVS ὄρειοῦ ῥιζογονοῦ δένανθος P. 358. N. 45.
saxatilis L.

Folia tria aut quatuor, petiolis longis, canaliculatis, hirsuto-subspinosis, ternata: foliis magnis, inæqualiter ferratis, ovatis, pagina inferiori albescente, lateralibus subsessilibus. Stipulæ duæ, lanceolatæ, ad originem petiolorum. Pedunculi tres, vix pollicares, hirsuti: nascuntur ex apice pedunculi crassioris, generalis, bracteis minimis circumvallati: ex eodem puncto exurgit petiolus, tria foliola ferens minora; calyx quinquefidus; petala quinque, alba, angusta, erecta; stamina erecta, filamentis latis, villosis; antheris nigro-luteis. Frequens in silvis Lithuanicæ; florebat decima junii, in silva juxta Niemen. Odor florum suavissimus. Baccæ paucae, rubræ. Militat inter saxatilem & arcticum; sed in nostro certe non sunt flagelli reptantes: figura Oederi, tab. 488, perfecte refert nostrum; sed in nostro tres pedunculi simul oriuntur, breviores folio florali; præterea petala in nostro constanter alba, minora & angustiora.

STILI NUMEROSI.

Calyx octofidus.

Caule erecto.

47. Tormentilla erecta.

Radix crassa, magna, tuberculosa, succo rubra plena. Caules erecti, ramosi, pedales. Folia radicalia, petiolata: caulina sessilia, omnia quinata, foliis inferioribus minoribus. Calycis segmenta hirsuta; petala quatuor, cordiformia, lutea, ungue croceo; stamina a decem ad viginti. Receptaculum pappo distinctum: semina circiter octo.

Tormentilla erecta L. communis prope Grodnam in omnibus.

Folia tria aut quatuor, petiolis longis, canaliculatis, hirsuto-subspinosis, ternata: foliolis magnis, inæqualiter ferratis, ovatis, pagina inferiori albefcente, lateralibus subseffilibus. Stipulæ duæ, lanceolatæ, ad originem petiolorum. Pedunculi tres, vix pollicares, hirsuti: nascuntur ex apice pedunculi crassioris, generalis, bracteis minimis circumvallati: ex eodem puncto exurgit petiolus, tria foliola ferens minora; calyx quinquesidus; petala quinque, alba, angusta, erecta; stamina erecta, filamentis latjs, villosis; antheris nigro-luteis. Frequens in silvis Lithuanicæ; florebat decima junii, in silva juxta Niemen. Odor florum suavissimus. Baccæ paucæ, rubræ. Militat inter saxatilem & arctium; sed in nostro certe non sunt flagelli reptantes: figura Oederi, tab. 488, perfecte refert nostrum; sed in nostro tres pedunculi simul oriuntur, breviores folio florali; præterea petala in nostro constanter alba, minora & angustiora.

STILI NUMEROSI.

Calyx octofidus.

Caule erecto.

47. Tormentilla erecta.

Radix crassa, magna, tuberculosa, succo rubra plena. Caules erecti, ramosi, pedales. Folia radicalia, petiolata: caulina sessilia, omnia quinata, foliolis inferioribus minoribus. Calycis segmenta hirsuta; petala quatuor, cordiformia, lutea, unguæ crocæo; stamina a decem ad viginti. Receptaculum pappo distinctum: femina circiter octo.

Tormentilla erecta L. communis prope Grodnam in omnibus.

silvis; florens sine julii: perennis. Lugdunea. Radix ana-
tera cum aromate; decoctum intus sumptum sub sine dys-
enteriarum, & in diarrhœis ab inertia, efficax remedium;
vidi phthifim usu pulveris tormentillæ sanatam; externum
decoctum in ulceribus utile topicum. Pulvis radicum modo
modo infervit pro coriis præparandis, sed etiam illarum
succus illa fat pulchro colore tingit.

Caulibus repentibus.

48. Tormentilla reptans.

Habitus præcedentis: differt caule repente, ex geniculis
radiculas emittente, foliis minoribus albidioribus, &
profundius ferratis, caulinis petiolatis, colore florum
saturatiore.

Tormentilla reptans L. inveni prope Grodnam in silva
dicta Grandzicze; florebat sine julii.

CALYCIBUS DECEMFIDIS.

FOLIIS TERNATIS.

Fructus baccatus, ex acinis numerosis.

Flagellis reptans, fructu succulento.

49. Fragaria succulenta.

Radices nigrae, ramosae. Caulis flagellis reptans per inter-
valla radicans, ramosus, floridus. Folia ternata, inferna
alba, villosa, ovato-lanceolata. Pedunculi breves, uni-
flori; calyx monophyllus, decemfidus, segmentis reflexis;
petala alba, patula; stamina circiter viginti. Recepta-
culum ovatum, maturitate rubrum, & succulentum:
cui semina nuda adherent.

Fragaria vesca L. communis in omnibus silvis prope
Grodnam, florens maio; perennis. Lugdunea. Radicis
decoctum aquam tingit colore rubro; cum saccharo
edulcoratum, pitifana grata & utilis Herpeticis, hypo-
chondriacis, ictericis. Fructus dulcis, suaveolens, om-
nibus gratus. Phthificis non contemnendum medica-
mentum.

f. Ante evolutionem, folia plicata juxta longitudinem
nervorum, & tot sunt plicae quot sunt nervi: in hoc
statu involuta stipulis siccis, sicut folia arborum in
gemmis; senescens tantum planta stolones ex radice
producit: sæpe segmenta calycis apice bifida. Petala
tremulata.

Absque flagellis; fructu desiccato.

50. Fragaria sicca.

Habitus præcedentis. Caulis durior, decumbens, repens,
sed flagella non producens. Pedunculi longiores, lanu-
sinosi; calyx hirsutior; petala emarginata, cordata;
saccata sicca, nec baccam referens. Folia retusa, inferne
albidiore.

Fragaria sterilis L. rara circa Grodnam: inveni florentem,
initio maii, in Æconomia Labna, in pascuis: perennis.
Lugdunea, montana.

MINA PLURIMA, MUTICA.

Folia ternata.

Foliis hirsutis, petalis luteis.

51. Potentilla trifolia.

Folia biunciales, & triunciales: stipulae magna, ovato-
lanceolata. Folia radicalia, petiolata, ternata, ovata,

hirsuta, paucis dentibus ferrata; caulina tripartita angustiora, duobus stipulis ornata. Pedunculi paucissimi terminantes caulem; petala lutea, cordata, calicis majora: semina numerosissima.

Potentilla Norvegica L. frequens in pascuis, prope Grodnam; florens maio: perennis.

Folia quinata.

Caule reptante.

52. *Potentilla reptans.*

Caulis longe repens, radicans. Folia septena, aut quædam digitata, hirsuta, ferrata, foliolo intermedio maximo. Pedunculi uniflori: flores flavi, petalis cordatis.

Potentilla reptans L. frequens prope Grodnam, in pascuis florens fine junii: perennis. Lugdunæ. Foliorum coctum leniter astringens in ulceribus, dysenteris, febribus intermittentibus, tumefactione faucium, cæcæ, tosa, catarrhali utile medicamentum, certis observationibus comprobatum.

Obs. Sæpe caulis repit tenuissimus, ad distantiam quinque pedum. Folia in nostris plerumque quinata, opposita longe petiolata: ad nodos inflatos stipulæ duæ, palmatæ bifidæ, aut trifidæ. Inter utrumque petiololum pedunculatus nascitur uniflorus; quinque foliola interna calycis, lobata; antheræ, & stili lutei.

Caule decumbente.

53. *Potentilla minor.*

Radix lignosa, longe repens. Caules plurimi, decumbentes multiflori, in summitate laxè ramosi. Folia rari-

MULTI-STAMINEÆ.

363

longe petiolata, quinata, retusa, subhirsuta; caulina stipulata, ovato-lanceolata, ternata. Pedunculi uniflori; calyx hirsutus, foliolis exterioribus purpurascensibus; petala lutea, cordata.

Potentilla vera L. in pascuis prope Grodnam; florens Aprilis: perennis, Lugdunæ.

Huc reduca specimen florens, sine Aprilis, prope Grodnam, circa palatium dictum Stanislawæ. Minima planta, vix triuncialis: caules plurimi, brevissimi: folia quinata, sat longe petiolata; foliolis læte viridibus, foliolis, crenato-dentatis: stipulæ duæ lanceolatæ, petiolatæ, ad originem cujusque petioli; sed quod præcipue notandum, petala minima, lutea, calyce breviora.

Foliis sericeis, petalis maculatis.

54. Potentilla maculata.

specimens præcedentis. Folia radicalia quinata, serrata, alba, splendens, retusa, oris argenteis, sericeo pilo hirsuta; caules declinati, semipedales, summe ramosi. Stipulæ ovato-lanceolatæ, acutæ: Flores terminantes caulem; calyx pilis albis, sericeis hirsutus; petala magna, crocea, ad unguem macula saturatiori tincta.

Potentilla aurea L. communis ubique in pascuis, prope Grodnam; florens initio maii: perennis, Lugdunæ, montana.

Foliis sericeis; petalis albis.

55. Potentilla alba.

caules filiformes, procumbentes, pedales, villosi. Folia quinata, apice conniventia; inferiora longe petiolata, pagina inferiori alba, sericea; caulina breviter petiolata, ternata, cum stipulis duabus, longis, lanceolatis; calyx sericeus; petala alba.

Potentilla alba L. frequens prope Grodnam; Lofolium
floreus initio maii: perennis. Delphinalis. In plerisque
speciminibus, longitudo foliorum unius pollicis & dimidii,
vixque caulis potest dici procumbens: alia specimina
veniunt, foliis multo minoribus, caule vere procum-
bente: unde forte, circa Grodnam, possidemus *Potentilla*
albam & caulescentem Linnæi. Quinque demum
ad sunt terminantes folium impar; quatuor terminantes
folia intermedia, & duo tantum exteriora. Stipulæ lanceo-
late, longitudine unius pollicis, ad mediam longi-
tudinem petioli agglutinatæ. Foliola ante evolutionem
plicata sunt, sicut duo folia libri. Diameter cordata
decem linearum; stamina circiter triginta, quorum
pleraque castrata; stili viginti quatuor, certe glaberrimi
fundus calycis purpureus, subhispidus.

Foliis septenis; caule erecto.

56. *Potentilla acutifolia.*

Caulis erectus cubitalis, lignescens. Folia digitata, septem
& quina, hirsuta, subaspera, viridia, lanceolata, acuta
ferrata; stipulæ profunde laciniatæ. Flores subumbellati
terminantes; calyx villosus; petala sulphurei coloris
cordata, emarginata.

Potentilla recta L. frequens in pascuis, prope Grodnam
floreus junio: perennis. Lugdunæ.

Foliis apice ferratis, subtus albis.

57. *Potentilla tomentosa.*

Caulis erectus, lignosus. Folia quinata, subtus albo
mento obducta, apice ferrata, cuneiformia, longiuscula
stricta: inferiora petiolata; superiora sessilia, angustiuscula

flores subumbellati, terminantes caulem; calyx albus,
villosus; petala lutea, non maculata, subrotunda.

Potentilla argentea L. rarior prope Grodnam, in pascuis
habnæ; floreus junio: perennis. Lugdunæ.

In Chloride Grodnenfi delectatur *potentilla supina*,
potest nondum sat rigorose determinata.

Foliis pinnatis.

Foliolis albis, splendidibus.

58. *Potentilla argentina.*

caules repentes. Folia radicalia plurima, pinnata, foliolis
ovato-lanceolatis, ferratis, subtus tomentosis, albis,
splendentibus, intermixtis minoribus. Pedunculi uniflori,
axillares; petala lutea, rotunda.

Potentilla anserina L. communis prope Grodnam, juxta
fluvium; floreus julio: perennis. Lugdunæ. Radix & folia
solum nutrimentum continent: vix tamen armenta hanc
tantam appetunt, præter fues qui avide radices evellunt.
Decoctum foliorum subausterum; in diarrhoeis, in tono
testinorum debilitato merito laudatur.

Petalis minimis, purpureis.

Placenta succulenta.

59. *Comarum rubrum.*

herba serpens, per intervalla radices longissimas produ-
cens. Folia pinnata, foliolis ellipticis, acute ferratis,
superiore majori. Stipulæ ovato-lanceolatæ. Flores termi-
nantes ramos; calyx amplissimus, obscure purpureus;

petala quinque, minima, lingulata, obscure purpurea, placenta per maturitatem succulenta, tumida.
Comarum palustre L. non rara circa Grodnam, in prætuliginosis juxta amnem Lofosnæ; florens junio: perennans Lugdunæ. Ex radice color cæruleus, & rubicundus obtinetur. Decoctum in ictero laudatur.

Semina arista geniculata.

Floribus nutantibus.

60. *Geum nutans.*

Caulis erectus, cubitalis, summa parte ramosus; & floribus nutantibus.
 Folia pinnata, pinnis acutis; extrema maxima, trilobata.
 Flores nutantes, conniventès; calycis segmenta decem, quinque minoribus; petala quinque: semina arista geniculata, plumosa. Fructus oblongus.

Geum rivale L. communis in paludosis, prope Grodnam, Lofosnæ, & alibi; florens maio: perennis. Lugdunæ montana. Decoctum radicis & foliorum in febribus intermittentibus, diarrhoeis, laxitate ventriculi, hæmorrhægiis non inutile auxilium.

Obs. Radices numerosissimæ, cortice rubescente, odorato.
 Caulis plerumque vix pedalis. Folia radicalia longissima inveni specimina petalis albis, alia petalis rubiginosis coloris; plerumque sunt lutescentia, rubris maculis tincta. In uno specimine duodecim erant segmenta calycis, & quinque petala.

Huc venit *Caryophyllata* prolifera flosculis elegantibus *Loefelii*, observata prope Vilnam. Foliola calycis vix ampliato: sex exteriora breviora, dentata; sex interiora maxima, dentato-lobata, sat æmula involucri foliorum anemones ranunculoideæ. Petala calyci inserta, circum-

triginta, spathulata, unguibus longis straminei coloris, numerosis lineis sanguineis picta; stamina numerosa, petalis intermixta. Ex centro floris pedunculus elevatur ad altitudinem sex linearum, ferens calycem polyphyllum, foliis dentatis, sed absque staminibus & petalis: calyx istus involvit numerosissimos pistillos dense stipatos, filis hirsutis, apice rubescentibus. Demonstratur mera varietas *Gei rivalis*, utpote ex radice producens unum tantum caulem monstruosum, & duos alios caules naturalis formæ; scilicet non prolificos. Petala nondum bene evoluta in his, stramineo-viridescentia, absque lineis rubris.

Floribus erectis, radice caryophyllos redolens.

61. *Geum caryophyllata.*

Radix lignosa, crassa, fusca. Caulis erectus, cubitalis. Folia lyrata seu pinnatifida: pinna impari maxima, trilobata. Calycis segmenta reflexa; petala lutea. Fructus globosus, aristis seu rubis persistentibus, uncinatis, nudis, non plumosis.

Geum urbanum L. passim circa Grodnam, in silvis, juxta Niemen; florens maio, junio: perennis. Lugdunæ. Primo vere radix effossa caryophyllos redolet: cæterum subastringens; infusa in vino, præstans in debilitate ventriculi, diarrhoea; pulvis in sine dysenteria præstans & in febribus tertianis vernalibus.

FASCICULUS VIII.

STAMINA NUMEROSA, RECEPTACULO
INSERTA.

STILI PLURIMI.

GYMNO-POLYSPERMÆ.

*Petala ungue neçarifero.**Petalis numerosis.*

62. Ficaria polypetalâ.

Radix plurimos bulbillos produens, ficuum minimorum
gurgam exhibentes. Folia radicalia longe petiolata, co-
dato-rotundata, maximis dentibus incisa: folia caulium
alternâ: in parte intermedia caulis duo opposita; super-
riora evidentius lobata, lobis septem, angulosis. Caulis
basi rubescens, semipedalis, procumbens: cæterum planus
aquosus, succosus, mollis. Plerumque flos unus terminat
caulem; calycis foliola tria, cochleatim excavata; petala
octo, lingulata, pagina superiore aurea, splendens
glandula minima, plana ad unguem cujusque petali; fila-
menta complanata. Fructus: semina congesta, apice ter-
curvata.

Ranunculus ficaria L. ubique prope Grodnam, in umbrosis
locis florens aprili: perennis. Lugdunæ. Radix in recessibus
acris; folia fatua: cataplasma ex foliis lenimen dolorum
pro hæmorrhoidariis.

Obs. Filamenta inæqualia, sæpissime plurima invenio castris
jam sicut petala dilatata: numerus petalorum incertus.

modo decem, modo duodecim invenio; in nonnullis spe-
ciminibus calycis foliola quinque observantur; sæpe duo
petala unguibus coalescunt. Juxta stationes plurimum va-
riant folia: video quasi palmata, integerrima, angulosa,
dentata, rotundata, elongata; primo tempore vegetationis
radicis bulbuli sunt duri, solidi, succulenti, pulpa albissima;
postea evadunt flaccidi, cavi: præter bulbulos istos inve-
niuntur sæpe alii in axillis petiolorum, qui separati &
pingui terræ commissi ficariam producunt: bulbi radicem
etiam novæ plantæ rudimenta fovent: hic est in ista specie
solus efficax modus propagationis; nam plerumque abor-
tiuntur semina. Acredo bulborum dissipatur decoctione: tunc
vere edulis farina obtineri potest.

FLORES AXILLARES.

PEDUNCULIS UNIFLORIS.

*Aquaticæ, foliis capillaceis, compositis.**Foliolis parallelis.*

63. Ranunculus peucedani folio.

caules longi, fluitantes, ex nodis folia, radices & flores
producentes. Folia composita, multifida: laciniis capilla-
ribus, parallelis, longissimis. Pedunculi axillares, uniflori:
flos albus, magnus, unguibus flavis, fovea annulo coro-
nata notatis; stamina ad triginta. Fructus subrotundus,
ex plurimis seminibus, ovatis, rugosis compositus.
communis in aquis, prope Grodnam Lofosnæ; florens maio:
perennis. Lugdunæ.

Tom. I.

A a

*Foliolis divergentibus.*64. *Ranunculus feniculaceus.*

Habitus præcedentis, sed foliola capillacea, divergentibus breviora, & flos minor.

Frequens circa Grodnam, in omnibus aquis, in rivo Horonica; florens maio: perennis. Lugdunea.

*Foliis integris & compositis.*65. *Ranunculus diversifolius.*

Folia immerfa capillacea: foliolis crassioribus, brevioribus folia emerfa reniformia, orbiculata, palmata: cetero habitu similis præcedentibus;

Tres præcedentes plantas Linnæus comprehendit sub nomine Ranunculi aquatilis.

Observavi in ripis stagni Jeziory, tribus milliariibus a Grodno florebat initio junii.

FLORIBUS RAMOS TERMINANTIBUS

*Foliis divisis.**Foliolis semitrilobatis, radice subtuberosa.*67. *Ranunculus subtuberosus.*

Radix quasi tuberosa, oblonga. Caulis fistulosus, erectus. Folia hirsuta, semitrilobata: lobis lateralibus bipartitis caulina semitrilobata: lobis angustis, linearibus. Pedunculi teretes: flores terminantes caulem, subumbellati; folioli calycis patula, caduca, nitentia, nigra linea divisa; petala lutea, aurea, squamula unguium subcordata.

Ranunculus lanuginosus L.

MULTI-STAMINEÆ. 371

Ranunculus acris L. communis, ubique in pratis circa Grodnam; florens junio: perennis. Lugdunea. Planta recens acerrima, comburens & vesiculas excitans cuti imposita; siccata evadit fatua. Clavum hysericum, contusa, super partem dolentem applicata, vix vesicula formata me præsentente plenarie dissipavit; carpis admota febres tertianas certe sæpe fugat; in rheumatismo chronico, tanquam vesicatorium apposita, diu antea præscripta saponaria, ad miraculum energica evadit.

Caule multifloro, foliis multipartitis.

67. *Ranunculus multiflorus.*

Caulis ramosus, multiflorus, erectus. Folia hirsuta, multipartita, semiseptiloba; lobis tridentatis, acutis. Pedunculi fulcati; calyces patuli: cæterum habitu, & plerisque attributis similis præcedenti.

Ranunculus polyanthemos L. non rara in pratis & paucis prope Grodnam, florens julio: perennis. Delphinalis.

Foliis hirsutissimis.

68. *Ranunculus lanuginosus.*

Planta ex numerosis fibris teretibus. Caulis pedalis, ramosus, erectus, hirsutus. Folia crassiuscula: radicalia quinque-lobata; caulina semitrilobata, lobis serratis, hirsutissima seu holosericea. Pedunculi teretes; calyces hirsuti, patuli: flos magnus, flavus, aureus: unguibus, tuberculo & viridibus lineis notatis.

Ranunculus lanuginosus L. communis in omnibus silvis circa Grodnam; florens maio: perennis. Lugdunea, montana. Bona figura extat illius in Flora Borussica Loefelii, Icon. 171: cujus phrasis comparativa adjuvat diagnosim, scilicet, *Ranunculus nemorosus*, hirsutus, folio caryophyllata.

Caulis reptante.

69. *Ranunculus repens.*

Caulis alii prostrati, reptantes, radicati; alii decumbentes pedales, ramosi, multiflori. Folia composita, hirsuta, trilobata: foliolis fissis, circumferratis. Pedunculi sulcati, calyces patuli, villosi: flores flavi, aurei; nectaria lanabifida.

Ranunculus repens L. frequens prope Grodnam, in fœditate Lofofnæ & alibi; florens julio: perennis. Lugduna, Mædunæ est, seu etiam recens, vix acris.

Radice subrotunda, succulenta.

70. *Ranunculus bulbosus.*

Radix subrotunda, tuberosa, ex basi depressa numerosas radículas producens. Folia sat similia præcedenti, sed hirsutiora: foliolis acutis serratis; caulina longiora. Caulis erectus, pedalis, fistulosus, pauciflorus. Calyx retroflexus: foliolis glabris, margine coloratis; petals flava, aurea, unguibus virentibus. Nectaria pulcherrime bifida.

Ranunculus bulbosus L. ubique prope Grodnam, in præditate & silvis; florens maio: perennis. Lugduna. Folia & pediculi recentes acerrima: vesiculas excitant sicut cantarides, sed minori cum dolore, nullumque insuper super vias urinarias demonstrant: unde anteponebantur quotiescumque indicantur vesicatoria.

Obs. Specimen curiosum circa Grodnam inveni; radices caules, pedunculi, & flores erant fasciati; scilicet caulis planus, latitudine unius pollicis, tres caules coadunatos offerebat; flores non erant rotundi, sed elongati viginti circiter petala inæqualia exhibebant.

Folia semitrilobatis, levibus, summis digitatis.

71. *Ranunculus digitatus.*

Radix crassa, plurimas radículas simplices producens. Caulis cubitalis, ramosus, erectus, fungosus, crassitudine digiti. Folia inferiora petiolata, palmata, trilobata: lobis lateribus, semipartitis, medio tripartito, omnibus rotunde dentatis; caulina digitata, segmentis angustis; suprema simpliciora, elliptica. Flores numerosi; calyces reflexi; petala exigua, pallentia; nectaria foveola margine cincta tumente. Fructus elongatus.

Ranunculus sceleratus L. communis prope Grodnam, in omnibus locis paludosis; florens fine junii: perennis. Lugduna. Planta acerrima inter socias; cito imposita cutem rubescit, phlyctænas excitat ulceraque profunda, difficillime sanabilia; decoctione & desiccatione amittit vires suas, sicut pleræque aliæ species ranunculorum; intus sumpta anxietates, vomitus, cardialgias, convulsiones excitat, postea mortem, apparentibus omnibus signis inflammationis, & sphaceli; oves tamen impune præsentem vorarunt illam. Cæterum hæc species diversam sæpe faciem obtinet: sæpe ramosissima, aliquando vix ramosa; nec constans est figura foliorum: modo segmenta latiora, modo angustiora.

Seminibus aculeatis.

72. *Ranunculus echinatus.*

Radix ex brevi bulbo fibrosæ. Caulis pedalis, multiflorus. Folia radicalia magna, lata, trilobata: lobis petiolatis, acute incisus, lateralibus bipartitis, intermedio tripartito; caulina superiora, decomposita, laciniis linearibus. Flores parvi, pallidi; stamina pauca, quin-

Caulis reptante.

69. *Ranunculus repens.*

Caulis alii prostrati, reptantes, radicati; alii decumbentes pedales, ramosi, multiflori. Folia composita, hirsuta, trilobata: foliolis fissis, circumferratis. Pedunculi sulcati, calyces patuli, villosi; flores flavi, aurei; nectaria latera bifida.

Ranunculus repens L. frequens prope Grodnam, in foveis Lofosnæ & alibi; florens julio: perennis. Lugdunea. M. est, seu etiam recens, vix acris.

Radice subrotunda, succulenta.

70. *Ranunculus bulbosus.*

Radix subrotunda, tuberosa, ex basi depressa numerosas radículas producens. Folia sat similia præcedenti, hirsutiora: foliolis acutis ferratis; caulina longiora. Caulis erectus, pedalis, fistulosus, pauciflorus. Calyx retroflexus: foliolis glabris, margine coloratis; petals flava, aurea, unguibus virentibus. Nectaria pulcherrima bifida.

Ranunculus bulbosus L. ubique prope Grodnam, in pratis & silvis; florens maio: perennis. Lugdunea. Polia & radices recentes acerrima: vesiculas excitant sicut cantharides, sed minori cum dolore, nullumque influm super vias urinarias demonstrant: unde anteponebantur quotiescumque indicantur vesicatoria.

Obs. Specimen curiosum circa Grodnam inveni; radices, caules, pedunculi, & flores erant fasciati; scilicet caulis planus, latitudine unius pollicis, tres caules coadunatos offerebat; flores non erant rotundi, sed elongati, viginti circiter petala inæqualia exhibebant.

Foliis semitrilobatis, levibus, fummis digitatis.

71. *Ranunculus digitatus.*

Radix crassa, plurimas radículas simplices producens. Caulis cubitalis, ramosus, erectus, fungosus, crassitudine digiti. Folia inferiora petiolata, palmata, trilobata: lobis lateribus, semipartitis, medio tripartito, omnibus rotunde dentatis; caulina digitata, segmentis angustis; suprema simpliciora, elliptica. Flores numerosi; calyces reflexi; petala exigua, pallentia; nectaria foveola margine cincta tumente. Fructus elongatus.

Ranunculus sceleratus L. communis prope Grodnam, in omnibus locis paludosis; florens fine junii: perennis. Lugdunea. Planta acerrima inter focias; cito imposita cutem rubescit, phlyctænas excitat ulceraque profunda, difficillime sanabilia; decoctione & desiccatione amittit vires suas, sicut pleræque aliæ species ranunculorum; intus sumpta anxietates, vomitus, cardialgias, convulsiones excitat, postea mortem, apparentibus omnibus signis inflammationis, & sphaceli; oves tamen impune præsentem vorarunt illam. Cæterum hæc species diversam sæpe faciem obtinet: sæpe ramosissima, aliquando vix ramosa; nec constans est figura foliorum: modo segmenta latiora, modo angustiora.

Seminibus aculeatis.

72. *Ranunculus echinatus.*

Radices ex brevi bulbo fibrosæ. Caulis pedalis, multiflorus. Folia radicalia magna, lata, trilobata: lobis petiolatis, acute incisis, lateralibus bipartitis, intermedio tripartito; caulina superiora, decomposita, laciniis linearibus. Flores parvi, pallidi; stamina pauca, quin-

decim; nectaria cordata: semina pauca, basi rotunda, apice acuminata, acumine longo: unde fructus dicitur echinatus.

Ranunculus arvensis: primis annis nunquam inveni circæ Grodnam; elapsa ex horto Botanico in campis vicinis fuit propagata. Circa Varsaviam observavi florentem in arvis mense junio: acerrima, degustata mihi combussit fauces spatio viginti quatuor horarum, vesiculaeque excitavit in lingua. Lugdunæ.

Foliis radicalibus, reniformibus, incis.

73. *Ranunculus mitis*.

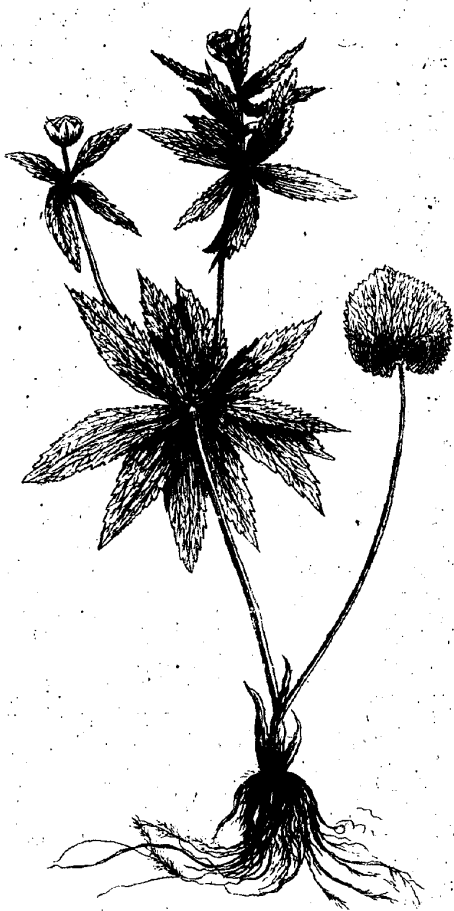
Radix numerosissimis gracilibusque fibris constans. Caulis erectus, pedalis, ramosus. Folia lævia: radicalia reniformia, integra & semitrilobata, rotunde crenata; caulina superiora, multipartita, palmata, segmentis linearibus, integerrimis. Calyx reflexus; petala calyce breviora, flava, nitida.

Ranunculus auricomus L. prope Grodnam, copiose in silva Dominicanorum; florens maio: perennis. Lugdunæ, montana. Planta mitis, & diu masticata nullam mihi acredinem excitavit. Accurata dissectione invenimus petala agglutinata calyci tali modo, ut prorsus nulla apparent; sed postea separantur successive.

Foliis radicalibus, reniformibus, integris.

74. *Ranunculus reniformis*.

Radix ex innumeris filamentis, albidis, simplicibus. Caulis cubitalis, superius brachiatus, ad divisionem tumescens. Folia caulina digitata, foliolis lanceolatis, dentatis; radicalia longe petiolata, subrotundo-cordata, crenata. Flores plurimi; petala lutea.

Ranunculus cassubicus L.

Ranunculus cassubicus L. florebat maio : prope Grodnam, in silva Dominicanorum ; perennis. Est ranunculus acnitifolius, folio rotundo ad radicem præstolante Loeselii, cujus figura reducta bene exprimit nonnulla nostra individua : folia caulina inferiora, ab octo ad duodecim ; numerus minuitur ad quamlibet subdivisionem : plerumque unum tantum folium adest radicale, modo parvum sicut in figura Loeselii, sed plerumque diametri duorum pollicum ; figura illius folii non est constans : inveni vere reniformem diametri transversalis semipedalis.

Foliis integris.

Foliis ensiformibus, magnis.

75. Ranunculus lingua.

Caulis erectus, cubitalis, ramosus, fistulosus. Folia petiolo vaginantia, lanceolata, villosa, subferrata. Flores terminantes ramos, amplissimi, lutei ; calyx villosus ; nectaria squama eminens cum foveola.

Ranunculus Lingua L. communis prope Grodnam in locis paludosis Losofnæ, & alibi ; florens julio : perennis. Lugduna. Acerrima est & corrodens ; sicillime cognoscitur longis & latis foliis, saltem octo pollicum longitudine & latitudine unius, & flore amplissimo, diametro pollicis & dimidii.

Foliis elliptico-lanceolatis, parvis.

76. Ranunculus declinatus.

Caulis declinatus, ramosus, pedalis. Folia radicalia petiolata, ovato-lanceolata, firmula, integra & dentata. Flores minores, flavi, nitentes. Calyx subhirsutus.

Ranunculus flammula L. frequens in locis uliginosis, prope Grodnam; florens maio: perennis. Etiam acerrima Lugdunæ.

Caule reptante.

77. Ranunculus reptans.

Caulis repens, ex primis nodis radículas producens. Folia linearia. Flores exigui, lutei, nitentes; pedunculis uniflori.

Ranunculus reptans L. copiose in stagno parvo prope Horodnicam; florens junio. Lugdunæ, montana. Jure ill. Hallerus simplicem varietatem flammulæ nuntiat, nam a primo vere quaque die observatam, vidimus certo acquirentem faciem & attributa flammulæ, & pro demonstratione collegimus specimina cujusque septimana.

Petala subulata, calycis folia gnomonem referentia.

Fructu cylindrico, caule scaposo.

78. Myosurus scaposus.

Folia plurima, radicalia, linearia, succulenta. Caulis, seu scapus quadriuncialis, rectus, uniflorus: folia calycis caduca, quinque, viridi-albicantia, summo scapo media parte affixa, postea inferiore scapo appressa, superiore patula, elliptico-obtusa; petala quinque, albidæ, caduca, lingulata; stamina a septem ad duodecim. Fructus caudæ muris similis, longe cylindricus, numerosissimis constat seminibus.

Myosurus minimus L. communis prope Grodnam, in paludibus & arvis; florens aprili: annua. Lugdunæ. Placet phrasis Tournefortii: ranunculus gramineo folio, flore caudato, seminibus in capitulum spicatum congestis.

68. Planta florens vix triuncialis: tunc folia scapo longiora. Radix ex plurimis radículis capillaceis constans; herba fatua: appendices inferiores calycis invenio simplices & bifidos; petala & foliola calycis numero etiam variant; invenio septem & octo; petala vix distinguuntur a filamentis: sed sunt latiora, apice extus curvata; spica feminum tempore florentiæ brevis, sed maturefciendo evadit longior scapo; plurimi plerumque scapum ex una radice: petala Linnæus nectaria appellat. Inveni specimina cum scapo jam foliis altiore, vix unciali: in his folia filamentosa, seu quasi fili tenues. Bractæ minimæ inveniuntur ad basim cujusque germinis.

Calyx: involucrium remotum a corolla, quæ plerumque hexapetala aut polypetala.

Calyce trifolio, petalis contiguo.

79. Hepatica triloba.

Folia radicalia petiolata, coriacea, firmula, semitrilobata, lobis cordiformibus. Caulis aphyllus. Calyx trifolius, persistens, flori contiguus, foliolis ovato-lanceolatis; petala sex, patula, lanceolata, cærulea: semina oblonge ovata, villosa.

Hepatica L. ubique prope Grodnam, in silvis ad radices arborum; florens aprili: perennis. Delphinalis. Folia subaustera; illorum decoctum intus in gonorrhœis veteratis utile, extus in œdemate & ulceribus adjuvans.

Folia recentia densa, albo villosa, sicut petioli & pedunculi, onusta; numerus petalorum incertus: modo septem, octo, novem, & decem invenio: circa Vilnam frequens est varietas, petalis albis & carneis; in ista thesauri pulcherrimæ, scilicet albæ, rosæ.

INVOLUCRO A COROLLA REMOTO

*Seminibus levibus.**Petalis flavis.*

80. Anemone flava.

Radix cylindrica, transversa. Caulis debilis, simplex, angulum rectum ex radice ascendens. Folia caulium quinquepartita, lobis tripartitis, incis. Ex centro foliorum trium verticillatorum pedunculi duo, uniflori, petala quinque, subrotunda, flava. Fructus convexus ex feminibus glabris, incurvis.

Anemone ranunculoides L. communis in omnibus prope Grodnam; florens aprili: perennis. Lugdunensis. Numerus petalorum non est constans: sæpe numeravit septem & octo petala in quoque flore.

Petalis albis.

81. Anemone alba.

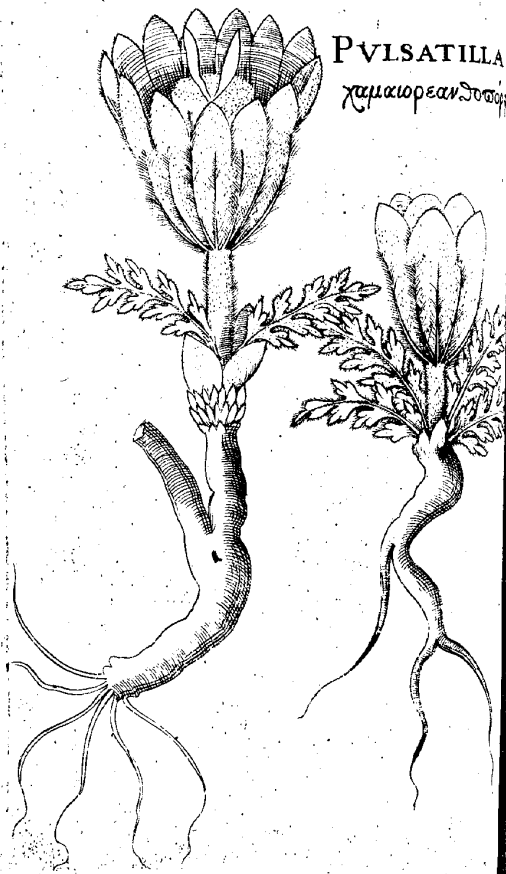
Facies præcedentis, sed flos unicus. Petala sex, septem aut octo, longiora, alba aut subrosea; pedunculibus longioribus: flores nutantes. Fructus similis, & femina incurva.

Anemone nemorosa L. communis, etiam in omnibus prope Grodnam; florens fine martii aut initio aprilis: perennis. Lugdunensis.

Obs. Specimen inveni foliis involucri rubescentibus, durioribus; segmentis linearibus durioribus.

Anemone nemorosa, varietas flore pleno. In centro involucri sedet absque pedunculo flos polypetalos.

PULSATILLA ὄρειανθώδης P. 379. N.
vernalis L.

PULSATILLA
 χαμαίωρειανθώδης

MULTI-STAMINEÆ. 379

quo numero quadraginta segmenta; petala inferiora, lanceolata, apice dissecta, viridia omnia, elongata, plurima linearia; stamina pauca, sex; sed sunt germina. Curiosum istud monstrum inveni florens initio maii, prope Grodnam, in silva juxta Niemen.

CAUDE SEMINUM LONGÆ.

Floribus albis.

Seminibus lanatis.

82. *Anemone hirsuta.*

caulis cubitalis, simplex, uniflorus. Folia radicalia longe petiolata, hirsuta, digitata, quinquepartita, lobis dentatis, latioribus; caulina tria, verticillata, sat similia lobis angustioribus. Flos unus terminans; petala quinque, sat magna, extus villosa, alba. Fructus ovalis, ex seminibus villosis. Anemone silvestris L. frequens in omnibus silvis, prope Grodnam, in locis arenosis florens maio; perennis. Lugdunea.

Flore erecto, albo, roseo.

83. *Anemone albo-rosea.*

caulis lignosa, ramosa. Folia radicalia plurima, pinnata: internodia latis, lobatis. Caulis semipedalis, involucro foliorum villosorum, multipartitorum terminato. Flos unus, erectus, minor quam in silvestri, primo albus, postea roseus, exinde lutescens; petala sex, ovato-lanceolata: semina plumosa, sericea.

Anemone vernalis L. inveni prope Grodnam, florentem initio maii, in prædio cuiusdam nobilis, ad confinia Borussiae.

CAUDIS SEMINUM LONGIS.

*Floribus violaceis.**Petalis maximis, patentibus.*

84. Pulsatilla patens.

Radix lignosa, magna, ramosa. Caules plurimi, uniflori, aphylli, vix palmares. Folia radicalia ternato-digitata, foliolis sessilibus, laciniatis, acuminatis, intermedio tripartito, lateralibus bipartitis. Involucrum foliosum, terminans caulem villosum. Flos in hoc genere maximus, petala late cærulea, recta, villosa; stamina lutea, persistentia.

Anemone patens L. ubique prope Grodnam, in campis arboribus; florens aprili: perennis.

Obs. Huc veniunt varietates floribus carnis & lacteis: hanc invenimus circa Vilnam; lactea petala minora, sepe villosior.

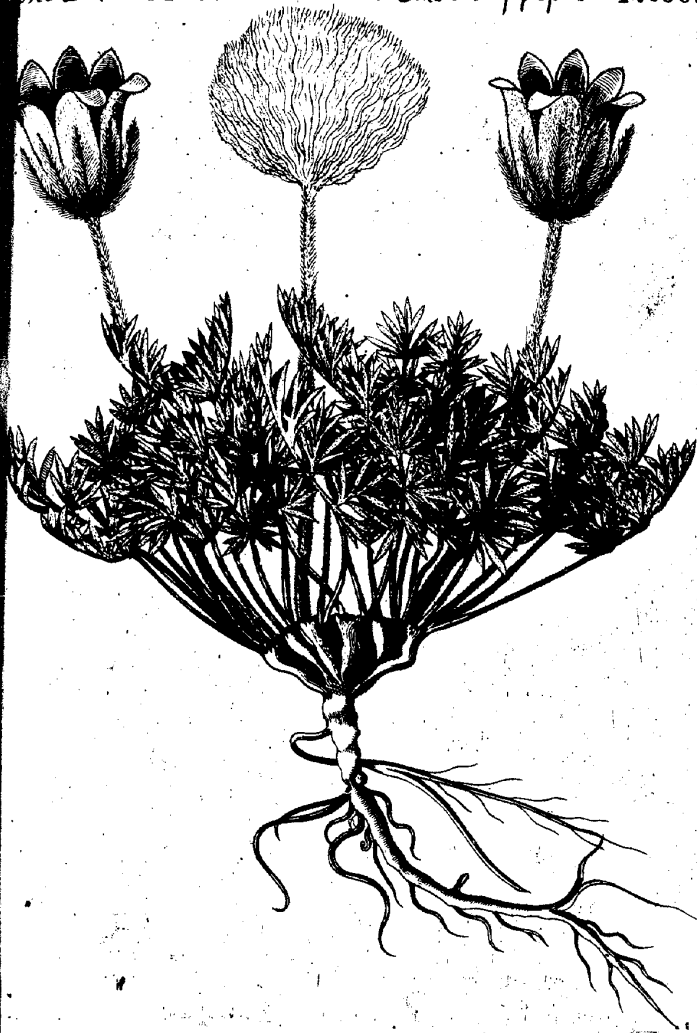
Petalis mediocribus, rectis.

85. Pulsatilla recta.

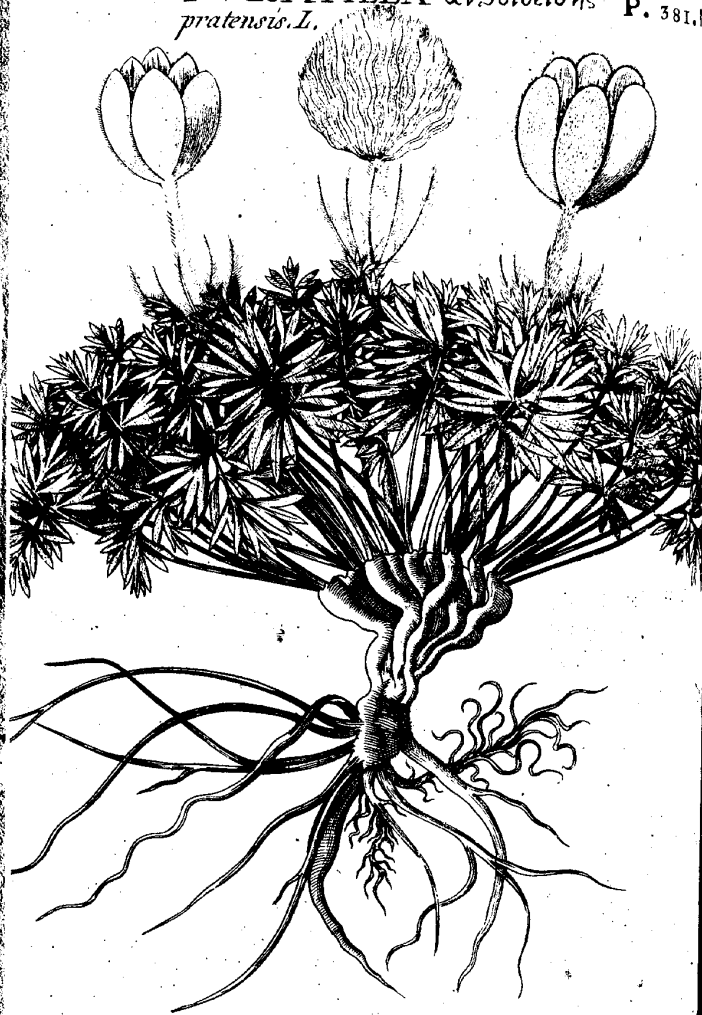
Radix magna, lignosa, nigra. Folia radicalia numerosa, hirsutie incana, duplicato-pinnata, pinnis tripartitis, quadripartitis, laciniis angustis. Caulis semipedalis, involucri foliorum terminatus, basi connatorum, multilaciniis latioribus. Flos unus, pratensis major; petala elliptico-lanceolata, recta, violacea, villosa. Fructus feminibus capitatis, villosis.

Anemone pulsatilla L. rarior circa Grodnam, in silvis juxta Niemen, florens maio. Lugdunea. Folia recentia acerba.

Anemone PULSATILLA L. ἀνθηπινακδοωόρφυρος P. 380. N.

PULSATILLA $\alpha\nu\delta\omicron\iota\omicron\epsilon\iota\delta\upsilon\varsigma$ P. 381.
pratensis. L.

MULTI-STAMINEÆ. 381

cuti imposta vesiculas excitant; nunc celebris observatio-
 nibus Cel. Storckii. Illius extractum utile adjuvans in in-
 fartibus viscerum, in nodositatibus syphyliticis, in her-
 petibus crustosis.

f. Ad hanc speciem reducere debemus pulsatillam flore
 sulphureo, quam invenimus florentem sine junii, in arvis
 prope Grodnam, circa Stanislawa.

Petalis minoribus, apice reflexis.

86. Pulsatilla reflexa.

bitus præcedentis, sed caulis brevior. Flos minor cæru-
 leo-nigricans, nutans: petalis apice extris reflexis.
 nemone pratensis L. ubique in pascuis, prope Grodnam;
 florens maio: perennis. Lugdunæ.

f. Aliquando invenitur flore erecto, petalis læte viola-
 teis: circa Vilnam inveni specimen flore in involucre
 sessili duplo minore quam in aliis, virescente, erecto.

STAMINA NUMEROSA.
 STILI PLURIMI.

Calyx nullus, petala quinque, capsulæ plurimæ.

Foliis reniformibus.

87. Caltha glabra.

radix ex innumeris fibris. Folia radicalia petiolata, reni-
 formia, serrata, glabra. Caules pedales, fistulosi, crassi:
 folia caulina sessilia. Pedunculi breves: flores magni, flavi;
 petala quinque, sex; stamina circiter centum; calyx nul-
 lus; nectaria nulla. Fructus: capsulæ plures, numerosa
 femina continentes.

Caltha palustris L. communis prope Grodnam, in pascuis

humidis; floret sine aprilis: perennis. Lugdunea. Aca-
est & caustica; a vaccis tamen editur: unde forte bup-
rum flavum; flores nondum evoluti, in muria macerati,
sicut capparides inservire possunt.

Obs. Caulis ad nodos curvatus. Folia reticulata, saturata
viridia, succulenta. Siliquæ octo, apice acuminatæ, co-
pore subquadrata.

Calyx nullus, petala numerosa.

Petalis conniventibus.

88. Trolius globosus.

Caulis erectus, pedalis, uniflorus, & multiflorus. Folia
gitata, quinquelobata: lobis semitrilobatis, lobulis ac-
ferratis. Calyx nullus; petala circiter quatuordecim, co-
niventia, lutea; nectaria longitudine staminum duodecim
circiter, lingulata, plana; stamina innumera. Capsulae plu-
rimæ, ovatae, polyspermæ, rugosæ: semina minuta, gi-
tida.

Trolius Europæus L. ubique prope Grodnam, in sibi-
florens julio: perennis. Lugdunea, montana. Placet plu-
ris comparativa Tournefortii: Helleborus niger ranuncul-
folio, flore globofo, majore. Flos aromaticus. Herba
impune comedunt pecora.

Obs. Caulis sæpe ascendit ad altitudinem octodecim pollicum.
Folia radicalia pauca, longissime petiolata, petiolis re-
tundis. Foliola quinque, venosa, inciso-dentata; ad ca-
lem folium unum, petiolo folio breviora, canaliculata
amplexicaule. Bractæ breves, dentatæ, amplexicaules
ante evolutionem floris, petala quinque exteriora, vi-
ridia: sæpe inveni decem tantum petala, quæ possunt
considerari tanquam foliola calycina. Nectaria crocei
coloris; stamina lutea.

CALYX NULLUS; PETALA QUINQUE, CADUCA.

Nectaria tubulata.

Stipulis ovatis.

89. Isopyrum thalictri folio.

radix exigua. Folia pinnata: foliolis parvis, pallide vireni-
tibus. Caulis tenuis, vix palmaris. Stipulæ ovatae. Calyx
nullus; petala quinque, obtusa, alba; nectaria tubulata,
trifida, quinque; stamina plurima: capsulæ tres, re-
curvæ.

Isopyrum thalictroides L. raram istam speciem florentem
initio maii observavi, in pascuis silvæ Bobrowfczyznæ,
sex miliaribus a Grodna.

CALYX NULLUS.

PETALA QUATUOR.

Semina aristata.

Caulis scandente, foliis variis.

90. Clematis diversifolia.

Clematis scandens. Folia inferiora, pinnata, pinnis quinque,
septem foliolis ovato-lanceolatis; superiora simplicia, in-
egerrima, lanceolata. Pedunculi ramosi; petala qua-
tuor, lanceolata, alba, lineata; calyx nullus: semina
obovata, seu stilo permanente, plumoso.

Clematis flammula L. numquam inveni circa Grodnam; in
Silesia observavi juxta ripas Vistulæ; florens junio:
planta acerrima, etiam flores: urens, phlyctænas & ul-

cera cuti imposita producens : celebris experimentis in
mortalis Storckii in lue venerea , quæ nondum propi
nostra experientia confirmavimus.

CALYX NULLUS.
PETALA QUATUOR, ET QUINQUE

Semina mutica.

Foliolis linearibus ; floribus albis.

91. *Thalictrum angustifolium.*

Caulis erectus, striatus. Folia pinnata : foliolis linearibus,
integerrimis. Flores paniculati ; petala quatuor, alba
minima ; calyx nullus ; stamina plurima : semina pauca
quinque, sex, striata.

Thalictrum angustifolium L. communis prope Grodnam,
herbidis silvarum ; florens initio junii : perennis. De
phinalis.

Foliolis trilobis ; floribus flavis.

92. *Thalictrum flavum.*

Radix flava. Caulis quatuorpedalis, striatus, ramosus, bi
liofus. Folia duplicato-pinnata, foliolis latioribus, qu
natis, ternatis. Stipulæ vaginales. Flores paniculati
pannicula multiplici erecta ; petala flava : siliquæ crasse
ovales, striatæ.

Thalictrum flavum L. in pratis humidis frequens, prope
Grodnam ; copiose ultra Niemen circa palatium Bas
ziwill ; florens julio : perennis. Lugdunea. Radix flavo
dulci-amaro succo turget ; illius succus purgans ; in i
pretiosus : valet etiam decoctum contra febres quar

as. Cæterum planta tinctoria ; lanas induit colore flavo,
et est grata pecoribus.

Foliolis rotundatis, lobatis, parvis.

93. *Thalictrum nutans.*

Radix crocea. Caulis bipedalis, striatus ; folia pleraque ex
ma parte caulis patula, pinnata, pinnis pinnatis, fo
liolis obtuse trilobatis : lobo intermedio etiam trifido ;
inferiorum foliola rotundata, parva ; superiorum angus
tiora. Flores paniculati, cernui seu nutantes ; petala
rubentia : capsulæ sessiles a duabus ad septem, ovato-
acuminatæ, profunde striatæ.

Thalictrum minus L. sat frequens prope Grodnam, in silvis
iuxta Niemen ; florens fine junii : perennis. Lugdunea.

Foliolis rotundatis, magnis, obtuse trilobis.

94. *Thalictrum aquilegifolium.*

Radix tripedalis, teres, vix striatus. Folia patula, glauca,
triplicato-pinnata : foliolis magnis obtuse trilobis, inter
medio tridentato. Stipulæ magnæ, ovatæ. Flores subum
bellati ; petala majora, purpurea ; stamina longa, quin
quaginta, purpurea. Capsulæ petiolatæ, magnæ, alatæ,
ad duodecim.

Thalictrum aquilegifolium L. in omnibus silvis prope Grod
nam ; florens junio : perennis. Lugdunea, montana.

STAMINA PLURIMA.
PISTILLI QUINQUE.

Calyx nullus.

Nectariis labiatis.

95. *Nigella tenuifolia.*

Caulis pedalis, ramosus, semiectus. Folia sessilia, composita, tenuiter pluries divisa: segmentis linearibus, acutis. Pedunculi uniflori; calyx nullus; petala quinque, lanceolata, albo-viridia; nectaria quinque intra corollam trifida; stamina plurima; pistilli quinque: capsulae n. binatae.

Nigella arvensis L. frequens inter segetes, prope Grodnam; florens julio: annua. Lugdunea. Semina acida aromatica: illorum decoctum, magna dosi haustum, nauseosum; anxietates & vomitum excitat; infusum fluxum urinæ adauget, in chlorosi utile medicamentum.

Nectariis cucullatis.

96. *Aquilegia cornuta.*

Caulis tripedalis, ramosus. Folia glauca, levia, pinnatifida, foliolis rotunde bilobatis, & trilobatis, obtuse dentatis. Flores ex summis ramis penduli; calyx nullus; petala quinque, ovato-lanceolata, magna, cærulea. Nectaria quinque, inter petala, corniculata, sine incurvato ostio; stamina numerosa; stili quinque: capsulae quinque, distinctæ: in quaque semina plurima, angulosa nitentia.

MULTI-STAMINEÆ.

Aquilegia vulgaris L. in omnibus silvis prope Grodnam; florens julio: perennis. Lugdunea. Apes in nectariis magnam quantitatem mellis inveniunt. Folia fricata inter digitos narcoticum & nauseosum odorem excitant; seminum decoctum in scabie inveterata, herpetibus, & pruritu intus & extus præscriptum, vere energeticum remedium; sæpe solum curationem producat: sed caute administrandum, utpote cardialgias excitans.

Obs. Folia floralia ternata: foliolis lanceolatis; petala ante evolutionem viridia; filamenta basi plana; vesiculis onusta, inæqualia, circiter triginta; antheræ fusconigræ. Odor florum virulentus: sæpe inveni specimina caule pedali, non ramoso, foliis minoribus, floribus albis.

CALYX NULLEUS.

Stili numero varii.

Nectario sessili, monophyllo.

97. *Delphinium monophyllum.*

Caulis cubitalis, brachiatus, subprocumbens. Folia composita, petiolata, pluries divisa: lacinulis angustis, trifidis. Flores sparsi, cærulei; calyx nullus; petala quinque; nectarium monophyllum, postice cornutum; stamina plurima, ad sexdecim: capsula unica: stili unus.

Delphinium consolida L. passim inter segetes prope Grodnam; florens augusto: annua. Lugdunea. Infusio florum spargens odorem proprium, non ingratum. Etiam suffusa: magna dosi anxietates promovens.

Nectariis pedicellatis.

98. *Aconitum fomicatum.*

Radix dura, inæqualis, tuberosa. Caulis erectus; ramo-

385 POLYPETALÆ MULTI-STAM.

iffimus. Folia nitentia, firma, nigrescentia, digitata
foliis tribus, lateralibus profunde bipartitis, interme-
dio tripartito: lobulo quoque linea exarato, inæqualiter
& acuto-trifido. Pedunculi uniflori, breves: flores spi-
cati, racemosi, spica longa: flos saturate cæruleus; ca-
lyx nullus; petala quinque, supremo fornicato, cum qua-
tuor aliis figuram cassidis exhibente: intra cassidem duo
tubuli recurvati, calcari terminati; stamina plurima.
Capsulæ tres: femina nigra, aspera, angulosa.

Aconitum napellus L. frequens in hortis rusticorum; plu-
rimi spontaneam declarant in magnis silvis; nunquam
inveni in lithuania. Extractum aconiti nunc celebre ex-
perimentis Cl. Storckii: juxta Hallerum Storckius paravit
extractum suum cum aconito comaro: nos semper para-
vimus cum napello; succus nectariorum copiosus; gratus
est & innoxius: flores sub nostro climate vix crederem
venenatos: impune sat magnam quantitatem masticavi,
succumque illarum deglutii: folia sunt acria; magnam
quantitatem salivæ ciunt, ardoremque linguæ pertinacem
excitant, minimaque quantitate anxietates mihi move-
runt; illorum extractum methodo Storckii paratum sa-
pissime plurimis ægrotantibus præscripti, amicosque meos
præscribentes secutus fui; vidi, & habui egregios ef-
fectus in pertinacibus febribus quartanis, in inveteratis
rheumatismis, in ulceribus cacoëthiis; sed sæpe in indu-
rationibus scirrhis, in podagra, obstructionibus he-
patis, ictero chronico, incassum præscripti, & frustra
ab aliis præscriptum vidi.

FINIS QUINTÆ COLLECTIONIS.

SERIES TERTIA.
INCOMPLETÆ,

S E U

LORIBUS CUM STAMINIBUS

CONSPICUIS,

CALYCINIS APETALIS; AUT PETALOIDEIS
ACALYCINIS.

COLLECTIO I.

PLANTÆ APETALÆ, CALYCINÆ.

FASCICULUS PRIMUS.

RBORES AUT FRUTICES.

FRUTICES.

Calyce duplici.

Dioicus triandrus.

I. Empetrum procumbens.

pticulus ramosissimus, pedalis, decumbens. Folia quaterna,
subtriquetra, valde conferta, reclinata, crassa & firma;
nervo divisa, obtuse ovato-lanceolata, oris introtractis.
Flores sessiles, axillares; masculini calyx duplex: exterior

viridis seu albicans, tripartitus: segmentis subrotundis; inferior rufus aut purpureus, ex tribus foliis ovatis, deciduis. Stamina tria, longissimis filamentis, purpureis; femininis calyces similes; stilus unus; stigmatibus novem. Fructus bacca novemsperma, atra, seminibus in globum compactis. Empetrum nigrum L. inveni prope Grodnam in montibus juxta Niemen; florens junio: perennis. Delphinialis montana. Bacca coctæ cum lino vel lana, in alumine aqua maceratæ, colorem ex fusco nigrum dant; ab avibus comestæ excrementa reddunt purpurea. A pueris devorata cephalgiam causant non raro, sed vix manifestam. Olim vinum ex his baccis Groenlandii parabant, nostro ævo limonata genus. Decoctum foliorum valet contra febriem, & contra scorbutum.

Frutex parasiticus.

Dioicus tetrandrus.

2. *Viscum dichotomum.*

Caulis ligneus, brevissimus, ramossimus, ramis dichotomis, globum diametri duorum aut trium pedum constituentibus. Folia opposita, sublutea, sicca, crassiuscula lanceolata, obtusa. Florum masculorum fasciculi in initia ramorum dorsis sibi obversi, femininis glomerati pauciflori; calyces masculini, quadrifidi, segmentis periposis, intus lineis latiusculis inscriptis, quæ antheras recipiunt; stamina quatuor absque filamentis; calyces feminei campaniformes, in apice quinqueidentati, intus quos bacca rotunda, glutinosa, perlucens. Semen ovatum, aut triangulare, aut cordatum.

Viscum album L. Frutex parasiticus, semper virens super plurimas species arborum; non rarus circa Grodnam

in silvis. Lugdunæ. Vires occultat cortex qui ascosus, amarus, astringens. Extractum aquosum, amarum; extractum spirituosum amarum, astringens & ingratum spargens odorem balsamicum. Pulvis triticis certis experimentis in podagra, hysteria, paralyti, chorea, scelotyrbæ, epilepsia, miros sæpe produxit effectum, tum minuendo numerum paroxysmorum, tum plenam sanationem etiam si raro producendo. Baccas cum oleo coquendo & sub finem terebinthinam addendo, optimum gluten, ad aves capiendas utile, obtinetur: carum plurimæ aviculæ præsertim turdi baccis visci aluntur, & sic disseminant hunc fruticem, sibi que, sicut dixit Linæus, malum in posterum cacant.

Segmenta calycis, tum in flore masculino tum in femineo, quoad numerum diversa: sæpius quatuor aut quinque inveniuntur, sed non raro septem. Etiam si radices in terra, tamen basis trunci propagines extendit per massam terre nutritis aut recipientis: hæc coalitio non male potest comparari cum callo ossium fractorum aut cum coarctatione rami fructiferi cum arbore silvestri.

Lignosæ, arbores.

Fructu compresso, foliaceo.

3. *Ulmus foliaceus.*

mediocris, cortice scabro. Folia dura, ovato-lanceolata, duplicato-ferrata, basi inæqualia, nervis parallelis, nervis subumbellati; ex pedunculo brevissimo, calyx albus, campaniformis, quadrifidus aut quinquefidus, segmentis obtusis; stamina quatuor aut quinque, calyce longiora, antheris purpureis; stili duo, hirsuti: fructus ovatus, compressus, foliaceus, includens semen unum, margaritæforme.

Ulmus campestris L. sat frequens in silvis, circa Grodnam florebat initio maii. Lugdunea. Lignum durum, terrosero putredinem sentiens, ad præla, axes, rotas, lendarias, mobilia varia, scrinia, tabulas, et similia: lignum arboris adultæ variegatum, præla radicis, unde aptissimum ad cistas pulchriores præparandas: cæterum ulmus gratissima ambulacra conficitur frondeque gaudet, pecoribus accepta. Gemmæ floriferae infra foliosas promunt corymbos brevissimos. Vesiculas quas aphides rodendo faciunt, liquor viscidus habet pro magno medicamento, ad vulnera recentia. Succus viscidus ex cortice, non ingratus, obtinetur. Laudantur nulli corticis decoctum adversus scorbutum & hæmorrhagias pulmonis: utilissimum invenimus in scabie, leprosetibus, præsertim in leucorrhœa, quando æstate hæmorrhæa acris excoriat vulvam & femora: in hoc casu inter cætera extus præscribitur.

Juliferae, seu amentaceæ.

Nuce triquetra echinata.

4. *Fagus echinatus.*

Arbor procera, recta, albo cortice. Folia petiolata, ovata, ovato-acuminata, obsolete ferrata, seu potius serrata. Juli mares longe pedunculati, pedunculis bifidulata. Juli mares longe pedunculati, pedunculis bifidifutis, subrotundi, penduli, laxi, pauciflori: quorum calyces plumosi, campaniformes, quadri-quinque-angulati, fidi staminibus octo, filamentis longis: flores feminei dorsis obversis, plurimis filamentis rubris, in carnosis involucri obducti, conici, coronati; segmentis ternis, plumosis ad sex: in hoc involucri calycino tres longi, subplumosi. Fructus maturus echinatus.

Ulmus campestris L. duplice septo divisus, continens nucas tres, quatuor, ex rotundis triquetras. *Ulmus silvatica* L. circa Grodnam observavi in magna silva *obrowŹczyzna*: florebat maio. Lugdunea. Semen magnum quantitate molei edulis, innoxii, largitur, optimum gustum suibus; sed, quod singulare est, illorum lardum diuturno usu hujus seminis mollescit. Cortex interior fagi solus sæpe febres vernaes tertianas debellavit. Lignum fragile, vermibus obnoxium, sub dio facillime putrescens, sed diu sanum sub aqua persistens; ad axes, domos, aliasque curruum particulas adhibetur. Carinae stimarum navium, lamellæ pro vaginis ensium ex hoc ligno parantur. Ad alendum focum omnibus aliis signis præsertur, copiosos cineres derelinquens, qui rectificati avati dicuntur, seu *Potasse*. In foliis fagi frequentes gallæ, præ, convexæ, subacidæ, observantur: cæterum arbor utilissima vernantibus frondibus, topiaria in hortis pro fructibus pulcherrimis.

Nuce ovata.

5. *Corylus avellana.*

Arbor decem pedalis & ultra: ramis lanuginosis, rectis. Folia cordata, subrotunda, nervosa, mucronata, ferrata: stipulis alterne majoribus. Stipulæ ovato-lanceolatae. Flores mares: juli longi, cylindrici, quorum calyces monophylli; segmentis tribus, hirsutis, uno majore, quatuor aut quinque loculos habentibus; stamina octo aut decem. Ad basim juli decem & ultra flores feminei, quorum plerique abortant: in his calyx bifolius, ternus, stili duo: hic calyx cum fructu increfcit, involvens nucem ovatam, levem, monospermam, nucleo simili, ovato. *Corylus avellana* L. ex primis plantis ante tussilaginem.

flores producit; communis in omnibus silvis, prope Grodnam. Lugdunea. Lignum seu potius virgæ ad opera ædificatoria adhibetur, etiam vincula doliorum minorum concedit. Radix nodosa, crispa, lignum pulchrum pretiosum dat; carbones ramorum ad delineationes picturæ pretiosi. Nucleus mitissimus, farinosus, oleosus, gratissimi saporis. Potus chocolatæ similis paratur & non minus quam panis. Oleum bonæ notæ inde exprimitur æqualino æmulum, seminis dimidium pondus æquans, ad picturam & recipiendos odores utilissimum.

Nuce cylindrica, cupulata.

6. *Quercus cupulatus.*

Arbor altissima, longævissima. Folia firma, in univocata, sed semipiunata, pinnis subrotundis, ultimis majoribus. Gemmæ ex squamis fuscis, dense imbricatis in quinque ordines congestis, superne laxatis: etiam gemma duo, tres, quatuor juli, penduli: floribus in quatuor distitis, supremis congestis; calyx unifolius in quinque, sex, septem & ultra ad novem usque, gracilia, tenax segmenta divisus; stamina sex ad novem, & decem. Flores feminini ex alij foliorum superiorum: calyce univocato integerrimo, hemisphærico, scabro; squamis contiguis imbricatis, numerosissimis, qui in cavam cupulam formatur, de qua major pars glandis ovato-cylindrica est: stili duo, quatuor aut quinque: intra tenax glandis rium nucleus ovatus.

Quercus robur L. in plerisque silvis circa Grodnam florens maio. Lugdunea. Arbor maxima, lente crescit: uno seculo vix diametrum viginti pollicum in trunco æquans; renens, late radicibus repens, plurimumque solum in campis, stirpesque subjectas suffocans, ligno duro, non ingrato, ad carinas navium, prela, volvalos,

dios rotarum, aratra, dolia, mensas, cistas sepulcrales aptissimo. Dat quercus glandes suis; corticem coriarii præstantissimum agnoscunt, verno tempore decorticandum; astringente succo etiam folia & fructus turgent. Ligni scobes & folia perinde ut cortex ad coria præparanda valent. Decoctum foliorum & corticis, numerosis experimentis, in diarrhœis, dysenterijs, hæmorrhagijs utilissimum. Pulvis corticis solus febres intermittentes, tertianas & quartanas, juxta nostra experimenta, sæpissime debellavit. Gallæ quercus atramentum constituunt; sæpe ex folijs mel sudat.

Folia præcedentis anni cadunt desiccata vernali tempore, quando jam gemmæ novorum evolvuntur. Hæc folia nova, villosa, lapsu temporis, æstate, glabra evadunt. In Lithuania non inveni quercus, etiam fenes, crassitudinem Gallicorum offerentes.

Nuce compressa.

7. *Carpinus compressus.*

Arbor modica, decempedalis: cortice albedo; ligno duro, albo. Folia ovato-lanceolata, rugosa, nervosa, serrata. Juli maris squama ampla, ciliata, ovato-lanceolata, cava. Stamina a decem ad viginti, villosa. Julius semineus longus, latus; squamis maximis, trifidis, ciliatodentatis: stili duo longi. Ad basium cujusque squamæ nux subhirsuta, ovata, compressa, apice coronata segmentis sex. *Carpinus betulus* L. frequens in silvis prope Grodnam: florens maio. Lugdunea. Cortex interior lanas luteo colore insicit. Lignum tenacissimum pro axibus pretiosum: etiam inservit ad trochleas, rotas molendinorum, pistilla. Topiaria in hortis eximia, alit pecora frondibus vernali tempore. Truncus sauciatus magnam quantitatem aquæ

stillat. Ex vetustis carpinis gummi resinofum, lacca
simile, colligitur.

Seminum alis foliaceis.

Caule maximo.

8. Betula major.

Arbor recta, mediocris, cortice albo. Folia longe petio-
lata, pendula, ovato-lanceolata, ferrata: juniora villosa,
adulte levia. Juli masculi longi, penduli; feminini bre-
ves, ovati, imbricati. Floris masculini calyx unifolius,
trifidus, triflorus; stamina quatuor in quoque flore: unde
duodecim pro una squama calycina; in flore feminini
unifolius, subtrifidus, biflorus. Semina duo, magnis al-
foliaceis aucta.

Betula alba L. communis in silvis prope Grodnam; flo-
rens aprili. Lugdunea. Arbor exsiccans prata, fauciatam
magnam quantitatem aquæ stillans. Frondes alunt hien-
aves, capras. Lignum firmum, tenax, album, ad rota-
axes & quævis alia instrumenta rustica aptum. Tophi crispis
vascula pulcherrima præbent. Carbones præstantissimi in
fusco, ustrinis. Ex cortice vascula in Lithuania pro con-
servandis fragariis simplici plicatura peraguntur. Ex julis
betulæ ebullitione cera vulgari similis. Folia amara, glu-
tinosa, cum lanis cocta flavo tingunt: ex iisdem cum
aqua coctis & alumine sedimentum saturatæ croceæ
obtinetur. Aqua betulæ evaporatione sat magnam quan-
tatem sacchari præbet; laudatur contra scabiem. Rustici
simplici encheresi sciunt extrahere ex corticibus betulæ
magnam quantitatem glutinis fulvi: duas foveas vicinè
excavant, una profundiore; ad basim minus profundæ adap-
tant fistulam ligneam; hanc replent frustulis minimis cor-

ticis accendunt & dirigunt combustionem tali modo ut
Temper suffocetur flamma: tunc per tubulum ex cavea una
ad alteram fluit oleum istud quasi empyreumaticum, quod
ad rem coriariam adhibetur & foetidum odorem coriis con-
cedit. Etiam ex betulæ cortice, combustione, rustici
Lithuani extrahunt magnam quantitatem picis atræ.

Caule minimo.

9. Betula nana.

Arboreculus tripedalis, rectus: cortice nigro, purpureo, vil-
loso. Folia levia, subrotunda, crenata. Juli mares &
femineæ crassi, ovati, ex alis foliorum erecti. Stili puri
purei, recurvi. Semina plana, fere rotunda.
Betula nana L. inveni sat magna quantitate in vallibus
silvæ Vulmeri prope Grodnam: florens maio. Folia pul-
cherrimo luteo colore lanas tingunt.

Foliis glutinosis.

10. Alnus nigra.

Arbor mediocris; ramis rectis, sed flexuosis; ligno rubro,
fragili; cortice subnigro. Folia atro-viridia, rotunda,
dentato-crenata, glabra, glutinosa: spongiolis hirsutis
ad nervorum angulos. Pedunculi ramosi, ramis divarica-
tis. Squamæ juli maris arcte imbricatæ, tanquam scuta
petiolata. Stamina subiecta floresque habent scutum princeps
cordiforme, cui tria minora scutula applicantur & sunt quasi
appendices: ea sunt grandiora segmenta trium florum
quadrifidorum, rotarorum, quorum quisque intus fovet;
stamina quatuor. Strobili feminini juniores, pineorum
similes sunt: semen compressum, fere ovatum.

Betula alnus L. communis prope Grodnam prope aquas
Lofonæ & alibi: florens maio. Lugdunea. Arbor pas-
Tom. II.

cens prata, sustinens ripas. Frondes pulices inviscerant, oves alunt. Lignum molle, fragile, sub aqua perennans, ad siphones, urbium fundamenta, vasa lactis oportuna. Radix imprimis crispa, pulchre venis ornata, ad nobilitates arcas inservit. Carbones pro pulvere pyrio. Cortex lanæ fuscum dat colorem; cum limatura chalybis nigra. Folia ad coriariam artem inserviunt. Applicata super cicera, dolores leniunt & detergunt.

Foliis lanuginosis.

II. *Alnus lanuginosa.*

Est similis precedenti; sed differt foliis mucronatis, & viscidis, acute ferratis, superne hirsutis incanis, inferne cana lanugine obductis: præterea nullæ ad nervorum divisionem spongiolæ inveniuntur.

Alnus Halleri 1631, *Alnus folio incano C. B.* pro varietate precedentis Linnæus habet. Observavi circa Grodnam juxta amnem silvæ Bobrowszczynæ.

CAPSULÆ BIVALVES, CORNUA

Foliis deltoideis, saturate nigris.

12. *Populus nigra.*

Arbor procera; ligno levi; cortice albo, cinereo. Folia longe petiolata, cordiformia, rhomboideo-mucronata, glabra; nervis & petiolis flavis; ferraturis glandulosis. Gemmæ verno tempore balsamo obductæ. Julius masculus cylindricus, cujus glumæ multifidæ. In quaque squama octo stamina; filamentis brevissimis. Femininus præsertim prorsus diversus ex squamis fericeis, plumosis, fer-

pinnatis, laceris: intra quas calyx est infundibuliformis, quasi bilabiatus. Fructus: capsulæ bivalves, incurvæ, cornutæ, in quibus plurima femina, gossypio obducta. *Populus nigra L.* passim prope Grodnam, juxta fluvium Niemen; florens aprili, maio. Lugdunæ.

Arbor festinans; grata coma, cortice suberoso, levissimo; piscatoribus ad retia elevanda perquam necessaria. Gemmas odoratas cum aqua coquendo, flava resina obtinetur; ipsæ gemmæ, in aqua macegatæ, dant aquam lacteam, odoratam, quæ oleum æthereum occultat. Idem oculi fundamentum præstant unguento populeo, quod in praxi emolliens præstantissimum. Tinctura gemmarum in dysenteris & diarrhœis chronicis sæpe utiliter fuit præscripta. Eadem gemmæ apibus propolin suppeditant. Ex cortice populi farina elicitur. Lignum leve, molle, ad scriniorum parietes peragendos inservit. Radices crispis venis placent: cæterum arbor celeriter crescens.

Foliis dentato-angulosis.

Glabris.

13. *Populus tremula.*

Arbor minus procera, cortice viridi, levi. Folia glabra, subrotunda, dentato-angulata seu laxè ferrata, longe petiolata: juniora inferne tomentosa; matura glabra. *Populus tremula L.* communis in silvis, juxta amnes, prope Grodnam; florens primo vere. Lugdunæ. Lignum molle, levissimum, albissimum, a tornatoribus in variis operibus sæpissime adhibetur. Ad lignum alendum parum utile. Folia minimo agitante vento tremunt; plurimis animalibus in cibum cedunt, equis & ovibus: glandulis duabus coadunatis supra basin instruuntur. Cortex pro fascibus nocturnis utilis; primarius est cibus castorum,

404 INCOMPLETE APETALÆ;

quo ipsis deficiente, caftoreum debile & pauperatum evadit. Mirabile eft quam celeriter caftores folis quatuor dentibus, luteis, magnis, qui funt quali canes fecantes, truncos populorum fecant: in Lithuania inveniuntur caftores folitarie viventes; tales obfervavi juxta amnem Bobrowfzczynæ filvæ, fed prope Chorç, in Provincia Novogrodock, inveni non modo domicilia ficut fuerunt obfervata & defcripta a domino Sarafin, in Aftoria parif. fed moleſ longas ad coercendas aquas. Domicularum caftorum fornices lignis brevibus, decuffatis argilla coadunatis peraguntur: infra fornecem teftum duas invenimus concamerationes: inferior tota immergitur in aqua; fuperior extra aquam elevatur conductu obliquo, qui ducebat in filvula vicina. Strata concamerarum ex truncis parallelis & obliquis peraguntur. In camera inferiore cumuli erant ramorum populi longitudine ſex pollicum.

Foliis dentato-anguloſis.

Tomentofis.

14. Populus alba.

Arbor procera, cortice albo. Folia firma, anguloſa, fere rotunda, ſubtus tomentofa, alba.

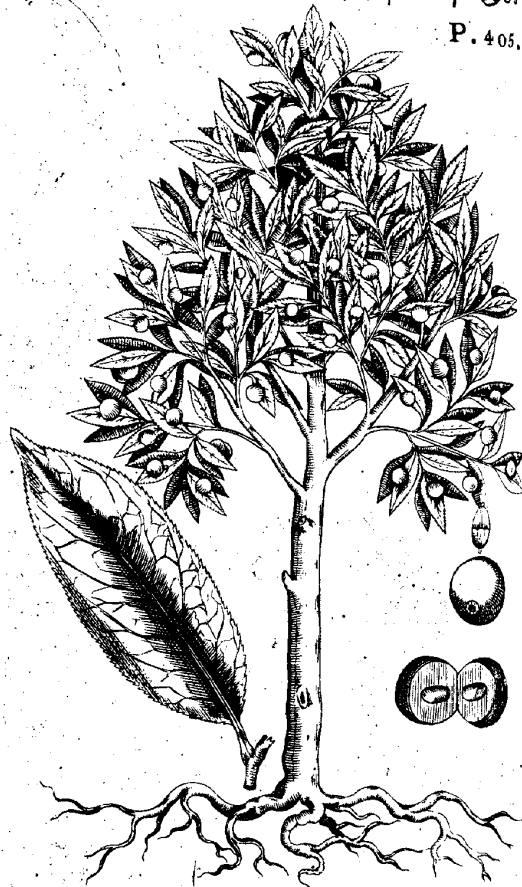
Populus alba L. paſſim circa Grodnam, juxta amnem florens maio. Lugdunæa. Folia carent glandulis & ſtrobilum ad ferraturas. Citiffime crefcit: nam circa annum vigefimum, plenum incrementum adipiſcitur. Ob pulchritudinem ad ambulacra ornanda ſeritur: ſicut ſalices, & populus nigra, etiam putrido trunco, ramos ex cortice producit.

SALICES L.

In floribus mafculis amenta ex meris ſquamis; numerum

SALIX φυλλοσφαιριδιοφόρος

P. 405.

Salix alba. L.

CALYCINÆ; STAMINEÆ. 405

Staminum vix constans, a duobus ad 10 sub quaque squama. Glandula baseos nectarifera: in femininis amentum squamosum; stilus bifidus. Fructus: capsula unilocularis, bivalvis. Semina papposa. Ab anno 1776 ad annum 1782, sedulo variis temporibus sequentes species persecutus fui, aliasque nonnullas quas ad Linnæanas reducere non potui: in quoque loco cum plumbeis ad radices signaveram specimina: inde successivis observationibus majores inveni difficultates: in plerisque, variis annis, numerus staminum variat; juxta, tempora hirsuties foliorum deperditur, dentes mutantur, auriculæ adfunt aut non sunt. Igitur omiſſis obscuris, pro speciebus tutis sequentes propono, vere cum speciminibus tuto determinatis a Gouanio aliisque summis botanicis, nec non cum figuris & descriptionibus accuratioribus congruentes.

Serraturis infimis, glandulosis.

15. *Salix alba.*

Arbor erecta, etiam viginti & triginta pedum & ultra: cortice peraspero. Rami fusci & subvirides. Folia longa, angusta, seu lanceolato-acuminata, superne viridia, subtus fericea: dentibus subcartilagineis, crassescens; serraturis infimis, glandulosis. Stamina duo. Juli cylindrici, graciles: glumis hirsutis.

Salix alba L. communis circa Grodnam ad vias pagorum & juxta amnes; florens aprili. Lugdunæ. Arbor brevis ævi, putredini obnoxia, quæ corpus lignosum totaliter rodit, potissimum quando decapitatur. Vidi prope Palatium Vicecancellarii Lithuanicæ Chreptowiz in loco dicto Szczerce tales plurimas salices, stupendæ altitudinis & crassitudinis: rami juniores flexiles, adulti fragiles; juli odorati. In re œconomica lignum focum alit. Rami.

Cc 3

circulos dant pro dolis, peticas, &c. Gallæ sæpe magis inveniuntur super folia; ex cortice extrahitur tinctura cinnamomea aut sanguinea. Tota arbor vi austera eninet, sed præcipue folia & cortex amara: pulverem exoticis sæpissime in febribus intermittentibus præscripsimus, indeque sanationes sicut post usum corticis peruviani observavimus; decoctum corticis sicut bene notavit Hallerus contra debilitatem crurum infantum utilissimum; infusio julorum aromatica; non negligenda in febribus acutis, quotiescumque adest prostratio virium.

Petiolis calloso-punctatis.

16. *Salix flexibilis.*

Multo priori humilior; viminibus flavis, aurantiis, flexilibus, lanuginosis. Folia præcedentis, sed minus tomentosa. Petioli calloso-punctati.

Salix vitellina L. juxta Hallerum varietas salicis alba. Observavi circa Grodnam Lofosnæ, juxta amnem, florebat initio maii. Lugdunea. Rami flexiliores ad ligamenta rusticorum & ad corbes faciendas inserviunt.

Stipulis trapeziformibus.

17. *Salix amygdali folio.*

Pulchra arbor, humilis; viminibus flexilibus, glabris, purpureis. Folia magna, lanceolata, ferrata, glabra, nitida: glandula purpurea in quoque dente: petioli rubri. Stipulæ binatæ, semiamplexicaules, lanceolatæ, ferratæ.

Salix amygdalina L. observavi circa Grodnam, ad ripas stagni Jeziory; florens maio. Lugdunea, montana. In femina rami novi rubescentes, villosi: folia una facie subvillosa, supra amenta plurima, ferrata, lanceolata;

stipulæ parvæ ad basim petiolorum; amentum subtomentosum, præsertim quando germina sunt recentia.

Staminibus tribus.

18. *Salix triandra* L.

Arbor modica. Folia elliptico-lanceolata: juniora subtus polline tenui & glauco aspersa; adulta longiora, firma, laurina, glabra, subtus pallida, fere incana, acute ferrata: dentibus cartilagineis. Stipulæ inferne nullæ, superius breves, latiusculæ, ferratæ. Juli pergraciles: glumæ petiolatæ, alatæ, cavæ, fere cordatæ, valde pilosæ. Stamina plerumque tria. Capsulæ glabræ.

Salix triandra L. florebat circa Grodnam initio maii, juxta ripas amnis Bobrowiczyczna. Lugdunea. Vix vere differt a præcedenti, sed durior habitus; folia minora; vimen e flavo fuscum, flexile.

Staminibus quinque.

19. *Salix pentandra.*

Arbor erecta, viminibus coloris ex luteo sanguinei. Folia dura, splendentia, glabra, ovato-lanceolata, ferrata: dentibus cartilagineis: adulta majora; petioli latis, glandulis aspersis. Juli glumæ pilosæ, fusæ. Stamina plerumque quinque, aliquando tamen sex, & septem. Stipulæ plerumque nullæ.

Salix pentandra L. sat frequens circa Grodnam, juxta ripas stagni Jeziory, & alibi; florens initio maii. Folia per ætatem magis quam reliquarum flavescunt; ferraturæ apice exsudant gluten flavum: hinc recentia inter libros compressa, totidem in pagina relinquunt flava puncta, quot sunt ferraturæ; propter copiam staminum, juli maxime flavi & densi. Amenta ex eadem gemma

cum foliis. Lignum crepitat in igne magis quam albitis. Pappus feminum pro culcitris sicut gossypium inferire potest: sed si non sæpe ope summitatum Diplosativi pestitur, in unum durum acervum sese colligit.

Foliis inferioribus, oppositis.

20. Salix purpurea.

Frutex sex, septempedalis; ramis virgatis, tenacissimis, verno tempore saturate purpureis. Folia lanceolata, glabra, ferrata; inferiora opposita. Ex gemmis floriferis infra apices ramorum, amenta diphylla, cylindrica, calycibus fuscis, pilosis. Gemmæ foliiferæ, sitæ infra & supra gemmas floriferas.

Salix purpurea L. passim prope Grodnam; florens in Lugdunea. Virgæ tenacissimæ, ad corbes primariae. Sepala & fructe præstantissimæ fiunt. Cortex interior sulphureæ coloris.

Foliis subtus sericeis.

21. Salix nitens.

Frutex bipedalis; diffusus; virgis angulosis, saturate purpureis aut aurantiis. Folia integerrima, ovato-lanceolata, subtus sericea; oris rarissime ferratis. Juli feminæ capsulæ totius serico-nitentes; mares ovati, papposissimi, foliis longiores, femininis breviores.

Salix arenaria L. communis prope Grodnam, in variis locis circa stagnum Jeziory, & alibi in silvis; florescit aprili. Delphinalis.

Obs. In mare stamina duo, antheris luteis; squamæ amentum villosæ. Folia erumpunt fasciculatim cum floribus, tam simul, quinque, alterna: fasciculi etiam alterni; lanceolati inferior foliorum raris villis ornata.

femina amentum longum, villosum. Folia una facie lanuginosa, alba, altera superiori, subvillosa, sunt conferta, lanceolata, brevi petiolata. Stipulæ breves: jam fructus sine maii maturus in paludosis.

Foliis angustis, strictis.

22. Salix rosmarini folio.

Frutex vix pedalis, prostratus; virgis angulosis, nigris. Folia ima rotundiora; superiora lanceolata, linearia: omnia stricta, sessilia, subtus tomentosa, superne glabra: ora quidem ferrata, ut tamen sæpe contracta dentes abscondat. Juli per caulem sessiles, breves, ovati: glumæ fuscae, pilosæ. Capsulæ raræ, absque pappo: maturæ longe mucronatæ, leves, & fuscae.

Salix rosmarinifolia L. copiose florentem initio maii observavi prope Grodnam, non longe a stagno Jeziory. Jam sine maii capsulæ in femina. Frutex bipedalis; rami diu flexibiles, absque fractura; cortice viridi. Folia subpetiolata, lineari-lanceolata, una facie villosa-sericea, nitentia; altera glabra, acuminata, conferta, subalterna. Gemmæ florales, foliiferæ. Amentum breve, paucas capsulas offerens. Fructus junior subvillosus.

Foliis ovatis, rugosis.

23. Salix ovato folio.

Frutex decempedalis & ultra. Folia ovata, rugosa, subtus tomentosa, reticulata, undata, superne denticulata. Stipulæ, & folia superiora, circumferratæ, amplexicaules. Juli ovati.

Salix caprea L. communis prope Grodnam in dumetis, Lofosnæ & alibi; florens ex primis aprili. Lugdunea. Vimen flexile: cortex ad opera coriaria valet, & nigro

colore tingit. Solum ficiorem hæc species exposita.
Lignum leve, molle, flexile ad arcus, thecas, mas-
bria securium.

Folius utrinque appendiculatis.

24. *Salix aurita.*

Arbor humilis, viminibus flexilibus. Folia utrinque
lofa, ovata, integra, rugosa, reticulata. Juli ovati.
Salix aurita L. prope Grodnam, juxta amnem Lotosna
florebat maio. Delphinalis.

Petiolis dentato-glandulosis.

25. *Salix fragilis.*

Arbor vasa; ramis ad genicula fragilibus, lividis. Folia
ovato-lanceolata, acuminata, ferrata, glabra, speciosa
dentia: petiolis dentato-glandulosis. Stipula: vix ultra
sed quorum loco punctum proeminens.

Salix fragilis L. non rara in Lithuania juxta ripas fluviorum
& ad pagos; florens initio maii. Lugdunea, montana.
Major etiam evadit quam *salix alba*. Floribus
delectantur apes. Radix diutius cocta, tincturam purpuream
largitur.

Obs. *Salix cinerea* florebat prope Grodnam juxta Niemen
15 maii. Mas erat; omnes characteres generis enucleati
congruebat cum descriptione Linnæi, Flor. Suec. Stipula
ferrata, glandulosa; folia amentum concomitantia: alba
integerrima, alia ferrata erant, oblongo-ovata, sub-
subvillosa.

Salix lanata: femina prope Grodnam, in paludibus
Jezior. sine maii. Frutex magnus, sexpedalis & ultra.
Folia petiolata, ovata, integerrima, utrinque villata
una facie lanuginosa. Amenta lanugine copiosa ornata
singularia, magna, conferta.

Salix myrtilloides prope Grodnam, in paludibus, maio.
Folia ovata, acuta, petiolata; alia majora, alia mi-
nora, una facie albescentia; altera glabra, late viridia.
Species præcedentes non propono peritis, tanquam
certissime determinatas: attamen annotationes circa has
ex vivis sunt depromptæ. Harum specimina congruunt
cum figuris auctorum.

ARBORES CONIFERÆ.

Flores monoici, polyandri, monadelphici.

Folius bifariam versis.

26. *Abies pectinata.*

Arbor altissima, ad centum pedes & ultra ascendens, rectis-
sima, pyramidalis: ramis patulis; cortice squamoso,
duro. Folia conferta, inordinata, pectinata seu bifariam
versis; ex squama corticali, solitaria, subulata, mucro-
nata, levia, tetragona, plerumque curvula, saturate
viridia, crassula. Coni mares ovati, purpurei, axillares;
feminei juniores purpurei; maturi penduli, squama
exteriore non incrementum: hinc minima, ovato-lanceo-
lata; interiori ovali, tenui, cordata, cujus pars nuda
quadrangularis & rhomboidea. In gluma interna nidi
arvi, femina duo, alata, parva. Squamæ utramque
speciem involventes, obtusæ, ovals.

Abies L. communis in silvis circa Grodnam, Bo-
rowszczyzna & alibi; florens maio. Lugdunea, mon-
tana. Plenum incrementum secularis hæc arbor attingit.
Lignum ob rectitudinem ad trabes & afferes utilissimum,
etiam ad infinita vasa instrumentaque musica peragenda.

Carbones, etsi non durissimi, ad ferrum fundendum fieri
foli in Lithuania adhibentur. Ex incisa arbore magna
quantitas resinæ albæ fudat, ad quinque sex libras
quoque individuo: hæc resina optima; sed alio modo
Lithuania extrahunt rustici comburendo basim arboris,
quæ resina pix dicitur. Resina purior distillata dat liquo-
rem venetæ terebinthinæ similem, qui saccharo saturata
in gonorrhœis & ulceribus internis pretiosum balsamum
evadit. Decoctio summitatum abietis, melle edulcorata
sublevat phthysicos & sæpissime sola scorbuticos facit.
Foliorum decoctum certe diureticum, in tussi puerorum
ferina utile medicamentum. Ex cortice interiore abietis
species farinæ edulis obtinetur: ipsemet cortex coriari
Hæc arbor etiam junior trasplantata difficillime succu-
dit; sic tamen quoties obtinui vegetas abietes, in
vallibus profundis, actione torrentium denudatis, sæpissime
verificavi usquequo penetrant radices abietis: semper
observavi radices fere pares longitudine altitudini trun-
ci. Ramis concisis in Lithuania asperguntur pavimenta ubi
lissima methodo: nam sic aer salubrior, præsertim hieme
fornacibus accensis inspiratur. Lignum levissimum, &
bidum, aeris vicissitudini obnoxium; sub dio putredine
in igne crepitat; ex radicibus funes & corbes præ-
parantur; strobili alunt sciuros, sed præsertim locustas
curvirostras, aves communes in Lithuania.

27. *Abies minor.*

Arbor præcedenti sat similis, sed humilior, cortice al-
bido ligno molliori, leviori: ramis quasi conjugatis. Folia
nata videntur, etsi solitaria & inordinata, plana, super
retuso, bifido, parte inferiori tribus lineis viridibus
duabus albis fossulis divisa. Juli mares purpurei; ca-
mæ femine sessiles, erecti, ex glumis arctissime applicati

& imbricatis. Semina longe ovata; ala sicca & fo-
liacea.
Abies picea L. florebat junio, in silva prope Grodnam, juxta
Niemen. Lugdunæ, montana. In hac arbore sponte
per corticem efflorescunt vesicæ plenæ resina liquida,
limpida, quæ est terebinthina optima: ex hac oleum
essentiale distillatione penetrantissimum obtinetur, cujus
caput mortuum colophonia dicitur: hæc essentia quando
resinas concretas dissolvit, vernicem præstat. Semper
in praxi, præscribendo hanc resinam, similes effectus
observavi quos a balsamis orientalibus possumus obti-
nere. Terebinthinæ usu violæ odorem urina spargit.
Præter morbos recensitos sub præcedenti specie, in cu-
ratione rheumatismi præsertim efficax fuit observata te-
rebinthina. In chirurgicis jure celeberrimum est digesti-
vum; putredinem in ulceribus abigit. Amarissimi sunt
nuclei.

*Foliis fasciculatis, deciduis.*28. *Larix caducifolia.*

Arbor recta, abiete humilior; ramis brevioribus; ligno
rubro, multo densiori & firmiori. Folia mollia, ex
nodis quasi penicelli nascentia, seu fasciculata, caduca
seu decidua. Coni feminini rotundiores, breviores,
ovati, propter mucrones squamarum hispidi; juli mares
minimi, purpurei, sessiles, ovati.
Abies larix L. Nonnulla individua in prædiis nobilium in
Lithuania observavi; sed integræ laricis silvæ in Polonia
existunt. Delphinalis, montana. Arbor ex omnibus partibus
gratum odorem, resinofum spargit. Magna quantitas resinæ
terebrato ligno obtinetur, quæ purior est & penetran-
tior abietina. Ex larice in nonnullis regionibus, sicut
in Delphinatu, exsudat sat magna quantitas mellei succi,

qui calore folis condensatus vera est manna officinalis. Lignum compactum fat pulchri coloris rubri, aquis ferre incorrumpit: hinc ad tubulos qui fontes adducunt, & alia opera aquis obnoxia optimum; ad ædificia, id est vitium habet quod se contorqueat & findatur; denique celeriter in magnam arborem convalescere (fabulose) narratur: nam repugnat densitas ligni.

Foliis geminis.

29. Pinus binato folio.

Arbor fat procera, raro recta, sæpe varie distorta. Folia glauca, binata, hinc convexa, inde concava, in nervis subtiliter ciliata. Juli mares erecti, conici, purpurei: de summo ramo divergentes; squamæ fusæ, obvolventes plumosæ, revolventes apicem, suum & aliæ breviores breviter excipientes: illæ araneosa lanugine cohærent. Coni minores numerosi, ovati fiunt glumis ovato-cordatis, absque epiceolo, interne duas antheras adnatas habentibus: subacris germinibus conii penduli, ovati, purpurei. Totus strobilus ex ovato conicus, multo crassior & rigidior quam abies. Squamis quadrangularibus, rhomboideis. Semina nigra putamine facile separabili.

Pinus silvestris L. hæc species præcipue vastissimas Lithuanicæ silvas constituit: florens maio. Lugdunæ, montana. Arbor resinosa, sempervirens, aromatica, turionibus apice ferens, sicca & arenosa arva amans, longævitate quadringentos annos. Lignum facile deflagrans, leve & fissile, ad domos, aères, lectos, mensas, cistas, candelas rusticorum, carbones metallurgis. Liber gustu pueris sapidus. Cortex tenerior pro pane pauperibus suis: crassior loco suberis inservit. Pygmaea in pinibus buxea duritie ad arcus, carinas traharum. Ex fructu bilis cum vini spiritu egregiarum virium spiritus fit.

Oleum etiam aureum ex iis ad ignem elicitur, simile olei terebinthinæ, diureticum ad tendinum puncturas & ulcera utile. Extractum resinofum in lue gonorrhœa utilissimum. Decoctum strobilorum in scorbuto, rheumatismo tutum & sæpe efficax medicamentum. Incisæ arbores resinam fundunt ad decem libras una. Truncus & rami pinii concissi, sed imprimis radices, in furnos ovum referentes fasciculatim dimissæ, suffocata flamma comburuntur. Ita pix liquida per tubulos in doliola desluit, obducendo pavium ligno ipsisque funibus navalibus destinata. Infusum picis non negligendum in curatione scabiei & herpetis. Copiosissimus antherarum pollen, verno tempore, a ventis diffusus, pluvias superstitiose decantatas sulphureas constituit.

reduco insignem varietatem quæ florebat in silva Podemogne & in aliis circa Grodnam, sine maii. Arbor vix quindecim pedalis, fere a basi trunci ramosissimus, caule crassitudinis femoris, ramis tortuosis. Folia gemina ex vagina, acerosa, sempervirentia, breviora: pedunculi feminarum incurvi, seu strobili nutantes; mares supra feminas in aliis ramis. In amento masculino stamina plurima: stamina plurima filamentis coalita in quoque calyce partiali, tetraphyllo. Amenta resinosa. Ex vasis corticis, quando sectio adest, cito celeri cursu stupenda quantitas resinæ fragrantis effluit. Qui omnes functiones vegetabilium enotare meris notionibus mechanicorum contentant, hunc resinæ glutinosissimi liquoris celere fluxum ex tubis corticis capillaribus explicant. Ego hinc agnosco irritabilitatem vasorum, quæ eludit leges quibus obediunt ubi capillares.

Flores dioici, monadelphici.

Foliis ternis.

30. Juniperus difformis.

Frutex difformis; diffusus, sexpedalis. Folia per verticillos ternata, patula, convexo-concava, aristata, rigida, glauca, basi latiuscula: cæterum angustissima. Julii ovati, in alis foliorum sessiles, squamosi ex glumis pedicellatis, triangulis; ad basim stamina quatuor, quinque raro tria producentibus: feminei floris calyx tripartitus; foliolis ovato-lanceolatis, cavis, conniventibus. Intus in pulpa semina tria, triquetra, cum brevissimis filamentis per ætatem producta: segmenta calycis se attingunt, et claudunt, inque rotundam baccam fiunt, in qua dura semina: cæterum bacca cærulea, subnigra, altero tantum anno maturæ.

Juniperus communis L. communis prope Grodnam in primis locis: non longe a flumine Niemen: integras ramos ex utroque latere tegit. Rarissimus frutex in districtu Vilnensi. Lugdunæ. Totus frutex aroma spirat; graminum autem in ligno odor est, quod flagrantem ignem alit: utilissimum pro purificando aere in nosocomiis. Ex liquore tinctura spirituosa & magna quantitas olei essentialis obtinetur. Bacca gummeam dulcem naturam cum odoriferis resinosa conjungunt. Spiritus ex baccis fermentatim obtinetur. Bacca stomachicæ, diuretici, in obstructis visceribus, anorexia præsertim post finem morborum acutiorum superveniente, utilissimum roborans. Frondes juniperi decoctæ ad lac augendum vaccis propinatur. Decoctum ligni in podagra, lue venerea, scorbuto adjuvans præsertim inutile. Lignum durum, perenne, vix cariem sentiat.

ad minora scrinia optimum: Inter corticem & lignum resina boni odoris colligitur ad albos vernices inferviens. Ructus primo viridis, inde cærulescens, hieme niger, nec cadit nisi flantibus vernalibus ventis. Flores numerosi, spicati, ex alis foliorum, seu amenta numerosa, quodque ad alas foliorum; pedunculus brevior amento: amentum luteum, squamosum: squamis una facie rubescentibus. Antheræ nonnullæ stilo irritatæ, magnam quantitatem simul omnes spargunt pollinis seu pulveris lutei. Folia anni mollia, nec pungentia. Cortex tuberculis asper. Tubercula sunt reliquæ foliorum vetustiorum. Sub duro Lithuanicæ climate vigent folia tota hieme, actione resinæ quæ servat intacta folia abietis pini.

Foliis distichis.

31. Taxus pectinata.

Arbor mediocris, ramosissima. Folia approximata, pectinata, maturate viridia, nitida, linearia, aristata, planissima, linea divisa, pectinata seu bifariam versa. Ex foliorum alis flores mares & feminini in diversis individuis. Flores mares conici gemmam habent squamosam, viridem: calycis glumæ quatuor ad septem, stamina octo, novem, decem; antheris peltatis, sex, septem, octofidis: flos femininus gemma squamosa. Placenta per ætatem succulentam baccam referens excavatam, rubentem, unico semine steram.

Taxus baccata L. non rara in silvis Lithuanicæ: observavi in magna silva regia ad limites Borussia; florens junio, Delphinalis, montana.

Lignum rubrum, variegatum, durum, constans, glaberrimum, ad axes, arcus, cantharos, cochlearia, tincturam nigram facillime recipiens, ebum æmulatur. Arbor aroma sempervirenti & tonsionis patientissima, olim ad

sepes & ornamenta hortorum sæpissime culta : nunc as-
pote triftis, neglecta. Baccæ singulares e receptaculo
præputii modo semen tegente, biennio maturefcunt,
certe non sunt venenosæ, quas plurimis vicibus degluti-
absque noxa : sunt dulces, mucilagineæ, farui capori,
nec umbram hujus arboris nocivam credo. Excelsum
frugco pedali habui in uno horto centiesque dormi-
sub umbra legi per plurimas horas absque noxa. Sed
folia ab equis devorata, etiam tantum ad tres uncias
cito anxietates, convulsiones mortemque excitant, fac-
testes oculati vidimus. Primus ex recentioribus hæc pa-
ricula post assertiones veterum tentavit celeberr. Villi-
botanicus sagacissimus.

FASCICULUS II.

PLANTÆ APETALÆ, CALYCINÆ

HERBACEÆ.

Stamine unico.

Foliis verticillatis.

32. Hippuris verticillata.

Radix nodosa : ex nodis radicula verticillata, capillata
Caulis simplex, herbaceus, rubescens, aquosus, articu-
latus. Folia linearia, acuminata, duodecim, aut tridecim,
cim, ad nodos verticillatim disposita. Germina sessilibus
in axillis foliorum. Stylus unus. Stamen unum.

Hippuris vulgaris L. communis prope Grodnam, in æ-
stagnantibus ; florens junio. Lugdunea.

Obs. Altitudo caulis diversa juxta aquæ profunditatem

inveni pedalem, & quadripedalem. Folia sub aquis re-
flexa, supra aquam erecta ; plerumque tot germina,
quot folia, præsertim in intermediis nodis ; membrana
crassa claudit nodos caulis : e nodo ad nodum extendun-
tur numerosæ fistulæ, minimæ ; lente vitrea video juxta
germen squamulas duas. Filamentum agglutinatur juxta
totam longitudinem germinis : unde incauto apparebit
quasi nascens ex fummitate germinis. Anthera semibi-
fida ; filus stamine longior ; stigma acutum.

Stamen unum.

Monoica.

33. Zanichelia geniculata.

Caulis ramosissimus, geniculatus, ex geniculis radica-
la & folia emittens. Folia opposita, linearia, acuta : sti-
cula vaginantes ad originem ramorum. In flore mascu-
lino axillari nec calyx nec corolla, sed stamen unum
longo filamento : anthera crassa. In femineo calyx mono-
phyllus, campaniformis, bidentatus, fovens quatuor
ut quinque capsulas spathulatas, scabras, clypeorum
similes, lenticulares, ex mucrone suo petiolatum filum
curvulum, cujus summa pars, seu stigma, est lata & cor-
diformis bracteola.

Zanichelia palustris L. inveni prope Grodnam in rivis pra-
torum juxta Niemen ; florebat julio 1777. Lugdunea.
Zanichelia tennidis. Folia capillacea. Fructificatio axillaris. Ma-
les separati a feminis, sed sedentes in eodem indivi-
duo : video distincte stamen unum. Feminae prope mares
in iisdem axillis. Quatuor video filios. Germina unita men-
dentur capsulam duarum linearum longam : crederes in-
secton aquaticum in axillis agglutinatum. Radiculae nu-

merosæ ex axillis foliorum inferiorum. Folia fasciculata ad nodos, læte viridia, glaberrima. Optimæ figuræ Michellii & Oederi. Hæc obscura planta etiam bene descripta neata & adumbrata apud Vaillantium, Acta Paris. 1779. Vigebat in aquosis Lotosnæ 25 maii 1780.

STAMINA AD VIGINTI.

Monoicæ.

Fructibus trispinos.

34. Ceratophyllum demersum.

Caulis teres, levis, longus, ramosissimus. Folia verticillata, numerosa, crassa, duriuscula, compressa, rari spinulis ferrata, ad angulum acutum in duos ramos bifurcata, seu dichotoma, bigemina: in alis foliorum brevissimas quentes glomeruli qui sunt primordia novorum ramentorum. In summa planta folia viridissimos glomos constituant. In eadem planta flores alii mares, ad foliorum alas sessiles: calyce multifido, ex segmentis subulatis octo, decem. Stamina numerosa sexdecim ad viginti absque filamentis. Feminini flores, etiam in foliorum alis positi, in calyce simili includunt capsulam unicam monospermam, tribus aut quatuor aculeis armatam. Semen ovatum.

Ceratophyllum demersum L. inveni florentem initio prope Grodnam, in amne Lotosnæ. Lugdunæ.

STAMEN UNUM.

Corolla bipetala.

Floribus hermaphroditis.

35. Callitriche latifolia.

Caulis pedalis, bipedalis, tenuis, debilis. Folia petiolata, subrotunda, opposita, sub aquis, aut immerfa, remota; superiora natantia, approximata, rosulam formantia. Radices albæ, nitentes. Ex axillis foliorum calyx nullus, petala duo, lunata; angusta. Stamen unum. Stili duo. Semen unum, ovale, nudum.

Callitriche verna L. Grodnensis in aquis stagnantibus Lotosnæ; florens maio. Lugdunæ.

Floribus monoicis.

36. Callitriche angustifolia.

Caulis tenuis, cubitalis. Folia immerfa, angusta, linearia, apice bifida: folia emersa, rosulam formantia, latiora, elongata. Flores inferiores feminei; superiores masculini.

Callitriche autumnalis L. Grodnensis; florens septembri, copiose in fossis prati juxta Niemen, uno milliari a Grodna. Lugdunæ.

STAMINA QUATUOR.

STILI QUATUOR.

POTAMOGETONES L.

Plantæ aquaticæ. Corolla nulla. Calyx tetraphyllus, segmentis ovatis, unguibus attenuatis. Stamina quatuor.

antheræ quatuor, aut octo. Semina quatuor, nuda, ovata acuminata. Stili quatuor brevissimi.

Foliis petiolatis, natantibus.

37. Potamogeton natans L.

Caulis longissimus. Folia firma, nervosa, petiolata, ovata, super aquam natantia, sicut folia nymphææ. Flores spicati, axillares; spica longa, densa, gracilis. Vaginæ maxima.

Grodnenfis communis in aquis Losofnæ; florens junio Lugdunæ. Pedunculus tenuior quam in lucente. Segmenta calycis aut petala permanebant 17 junii, etiam jam germina crassa. Foliola calycis aut petala basi tenes seu ungue, evadunt ovata, apice truncato: unde bene referunt figuram scalpri quo mareschalii secantur oblique premendo, cornua equorum: vulgo *bonnia*. Sub lamina ad basim invenio duos flores coadunatos, exhibentes octo germina, sex petala, duobus deficientibus. Vagina sicut in lucente. Petioli longi, una facie convexi, altera plani; folia subpeltata, opaca.

Foliis amplexicaulibus.

38. Potamogeton perfoliatum L.

Caulis longus, simplex. Crassitudine calami. Folia alterna, tenuia, pellucida, cordata, amplexicaulis, alterna, nervosa, undulata: superiora opposita. Flores spicati; spica axillaris, brevis & crassa. Vaginæ brevissima.

Grodnenfis in stagnis. Communis Jeziory & alibi; florens junio. Lugdunæ. Segmenta calycis vix colorata; staminum quatuor, filamentis brevissimis; antheris magnis; germinum quatuor, magna; stilibus nullis.

Foliis diaphanis.

39. Potamogeton lucens.

Folia lanceolata, plana, elongata, undulata, in petiolo desinentia, splendentia; vaginæ magnæ, virides; spicæ axillares, subluxæ.

Grodnenfis in aquis stagnantibus Losofnæ frequens; florens junio. Lugdunæ. Flores sessiles, dense spicati: squamæ quatuor triangulares, unguibus angustiores, constituunt calycem, aut sunt petala viridia; inter laminas internas horum petalorum, numero octo corpuscula, albissima, faciem antherarum dydimarum exhibentia, transverse spissilia; primo aspectu sic octo apparent stamina, sed caute filamenta separando a receptaculo, inveniuntur tantum quatuor filamenta in quoque flore, brevissima, unius lineæ, quodque antheras duas apice proferens, fungosas, tuberculatas, fuscas; germina quatuor; stili nulli; stigmata nigra. Caulis glaber, cylindricus. Folia remota, opposita, lato petiolo quasi folioso donata, lanceolata, diaphana, nervosa: nervis longitudinalibus, & innumeris minoribus, transversis; ex alis foliorum vaginæ duæ longæ; pedunculus crassus, axillaris, quatuor unciarum longus, ferens spicam unius pollicis & dimidii longam.

Foliis crispis.

40. Potamogeton crispum L.

Folia alterna, lanceolata, undulata, serrata; spicæ paucifloræ, axillares; pedunculi trunciales; vaginæ albæ & breves.

Grodnenfis in aquis Losofnæ & alibi. Lugdunæ.

Caule compresso.

41. *Potamogeton compressum* L.

Caules compressi. Folia graminea, lanceolata; stipulæ albæ brevissimæ; vaginæ unciales; spicæ paucifloræ. Grodnenfis, in pratis paludosis communis; florens junio.

Foliis linearibus, alternis.

42. *Potamogeton gramineum* L.

Caulis longus, planus. Folia lineari-lanceolata, alternis scissilia, integerrima; stipulæ seu vaginæ copiosissime, foliis majores. Flores spicati. Semina pauca, magna. Grodnenfis in aquis juxta fluvium Niemen; florens julio.

Foliis linearibus, alternis & oppositis.

43. *Potamogeton pusillum* L.

Caules teretes, teneri et graciles. Folia plurima, opposita, linearia & alterna, basi patentia; stipulæ longæ, foliis latiores, cauli appressæ; bractææ seu vaginæ florales lanceolatæ; spicæ axillares, pedunculis biuncialibus. Flores minimi, pauci, quatuor aut sex. Grodnenfis, frequens in aquis juxta Niemen. Lugdunæ.

Calyce trifido.

44. *Afarum reniforme*.

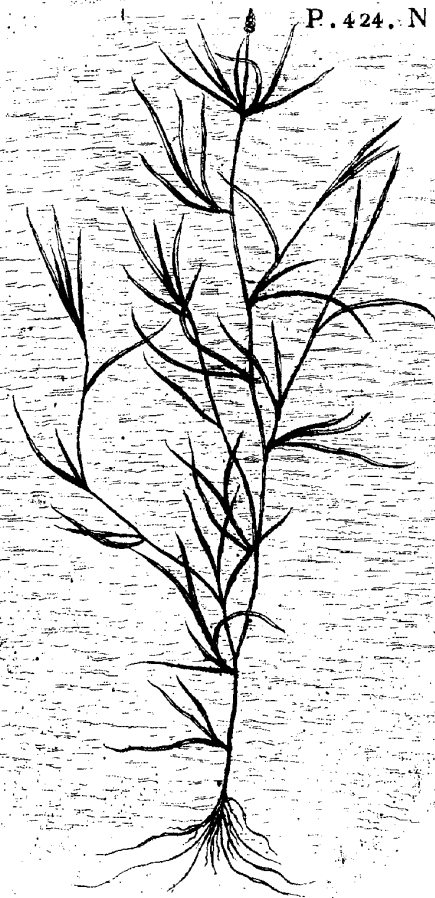
Radix longa, ramosa; fat crassa, albescens, funiculiformis, cum filamentis: caulis reptans. Folia petiolata, reniformia, bina, sicca; juniora villosa. Scapi uniflori, aphylli. Calyx villosus, obscure purpureus, campaniformis, fere

P. 424. N. 42.

Potamogeton gramineum L.

P. 424. N. 43.

Potamogeton pusillum .L.

trifidus; segmentis acuminatis, incurvis; stamina duodecim; antheræ gemellæ; stylus cylindricus; stigma sexfidum. Fructus sexlocularis, calyci agglutinatus; semina numerosa.

farum Europæum L. communis prope Grodnam in omnibus lucis; florens aprili aut initio maii: perennis. Lugdunæ, montana, rara. Odor radicum fragrantissimus, tota planta acris. Radix ad 20 grana, recens præscripta, ex numerosis nostris periculis in nosocomio Grodnensi peractis, æque tuto & cito absque gastrodynia vomitum excitat, ac radix ipecacuanhæ: hac illaque sola omnes indicationes adimplere possunt clinici, quotiescumque in acutis & chronicis ano & cato evacuationes desiderantur. Mixta cum duobus uncis mannæ, post unum aut alterum vomitum, subsequuntur copiosæ alvi evacuationes absque tormine. Egregium certe medicamentum in tussi ferina, hæmipetibus, rheumatismo, in diarrhœis diuturnis sub fine dysentericæ, &c. Radix siccata, post annum vix emetica. Folia una facie villosa, cinerea; altera glabra, saturate viridia; stipulæ quatuor in parte inferiori scapi, ovatæ, albæ, maximæ; scapus succulentus, albus, villosus; ex summitate radicis folia juniora, aliis minora, villosa, simplicata sicut folia libri; petiolis brevioribus, valde villosis: inter hæc folia oritur pedunculus brevis, uniflorus; calyx extus villosus, rubescens, intus coloris vini; dentes calycis intus reflexi; antheræ atro-rubræ; stigma album.

Calyce luteo, quadrifido.

45. *Chryso-splenium alternifolium.*

lices succulentæ, albæ. Caulis vix palmaris, superne bifidus. Folia alterna, longe petiolata, reniformia, orbiculata, hirsuta, succulenta, crenata. Flores terminantes, umbellati, flavescentes, splendentes, bracteis luteis

insidentes. Calyx luteus, profunde quadrifidus; stamina octo, & decem; germen inferum, bicornè. Fructus maturus aperitur ab apice ad basim; semina numerosa.

Chryso-splenium alternifolium L. ubique prope Grodnam in pascuis humidis; ex primis florens aprili: perennis. Lugdunea, montana. Herba subacris, amara, non ingratè copiose comesta in acetario, amico uno dolores ventris amicum creberrimis evacuationibus. Bractæ glabræ, marginibus crenatæ, splendentes; segmenta calycis intus lutea, extra viridia. Plerumque tantum inveni stamina octo, filamenta brevissimis; antheris didymis, luteis, sat magnis; placenta magna splendens, lutea; germen inferum; stili duo, brevissima. Semina glabra jam vigeabant castanei coloris, 20 maii.

Calyx quinquefidus.

Calycibus fructus clausis.

46. *Scleranthus perennis.*

Caulis filiformes, quadriunciales, numerosi, semiprostrantes. Folia opposita, angustissima, curva. Flores terminantes, congesti, ex brevibus pedunculis. Capsulae campaniformes, quinquefidi: segmentis subulatis, alba linea viridi distinctis, inter se approximatis: unde dicitur clausus; stamina decem; stili duo. Semen calyce coronatum.

Scleranthus perennis L. communis in arvis arenosis prope Grodnam; florens junio & julio. Lugdunea. Est leguminum cocciferum antiquorum.

Obs. Facillima enchiresi lamina interior calycis ab his separatur a veris foliis calycis viridibus: unde nonnulli auctores reducunt hanc & sequentem species ad familiam naturalem Alsinum.

Calycibus fructus patulis.

47. *Scleranthus annuus.*

caules altiore, fere erecti. Folia similia, sed longiora & ad basim latiora, quam in præcedenti. Flores etiam congesti sed segmentis latioribus; calyces maturi patuli, viridiores.

Scleranthus annuus L. etiam communis prope Grodnam in arvis arenosis; florens junio. Lugdunea. Ad radices harum duarum specierum insectum ex genere progallinæctorum ex quo musca prodit. Galla hujus vermiculi faturate purpurea.

STAMINA DECEM.

Quinque castrata.

Foliis glabris.

48. *Herniaria glabra.*

caules numerosi, prostrati, palmares. Folia ovato-lanceolata, minima, glabra; glomeruli florum sessilium ad alas aliorum. Calyces quinquepartiti; segmentis viridibus, ovato-lanceolatis. Stamina decem: quinque absque antheris; stili unus, bifidus. Semen unicum, nitidum, minimum cortice separabili, seu involucre albedo cinctum.

Herniaria glabra L. communis ubique in arvis prope Grodnam; florens junio: annua. Lugdunea. Herba subsalsa, optica; sat inutilis in medicina.

una radice tenui plurimi caules, alii aliis longiores, compositi, ramos projicientes ad angulos rectos. Folia similia, alterna, ex uno nodo alia majora, alia mi-

minoribus; stamina quatuor; stili unus, bifidus, ex latere ovarii nascens. Semen unum in uno calyce.

Alchimilla vulgaris L. communis prope Grodnam in pacis florens maio, junio, perennis. Lugdunea. Infusum aquosum subausterum: extractum aquosum, mellis odore, austerum: extractum spirituosum, odore leni balsami, austerum: haec planta celebris tanquam vulneraria.

Obs. Radix subligulosa, crassa, nigra, filamentis ornata. Folia sæpe plicata sicut manicæ, subpalmata lobis novem, serratis, villosis. Tota planta villosa. Duæ stipulæ late dentatæ, ad basim petiolorum foliorum caulibus quinquelobata; caulibus semipedalis, ramosus. Flores in numeris, subcapitati; calyces virides, sæpe octofidi; inveni etiam decemfidos: tunc stamina quinque; si duodecimfidos: tunc stamina sex. Stili nulli; stigma album. Passim tamen video stilos duos, longitudine staminum. Antheræ ante fecundationem virides, glabræ.

Calyx quadrifidus.

Foliis lobatis.

52. *Aphanes triloba.*

Caulis erectus, triuncialis, hirsutus. Folia numerosa, alternata, trilobata, lobis tripartitis & bipartitis, inferne subhirsuta. Flores axillares, fasciculati; calyx minimus, octofidus segmentis quatuor, tenuissimis; stamina quatuor; stili unus, aut duo: semen unum, aut duo in uno calyce.

Aphanes arvensis L. Alchimillæ species Halleri. Nunquam inveni circa Grodnam; observavi in campis arenosis juxta Vistulam; florebat julio: annua. Lugdunea.

SEMINUM NUDUM, UNICUM, ANGULATUM,
STIPULÆ VAGINANTES.

CALYX COLORATUS.

Stamina sex.

Stipulis submuticis.

53. *Pericaria acris.*

Caulis cubitalis, suberectus, nodis tumulentibus. Folia ovato-lanceolata, glabra, non maculata. Stipulæ breves, seu vaginæ ad nodos truncatæ, non ciliatæ, seu muticæ. Flores terminantes ramos, spicati, sessiles, sæpe quadrifidi: segmentis albis seu rubellis. Stamina sex. Stili bifidi: stigmatibus globulosis. Semen compressum, nitens, unum in quoque calyce.

Polygonum hydropiper L. sat frequens prope Grodnam in fossis; florens Augusto, annua. Lugdunea. Herba mastichata diu irritat fauces, acrimonia pungente, speciali. Infusio plantæ diuretica: unde merito laudata in leuco-phlegmatia, hydrope, œdemate & ictero. Extus applicata valet pro detergendis ulceribus cacoethicis.

Stipulis ciliatis.

54. *Pericaria mitis.*

Caulis cubitalis, procumbens, ad nodos tumidus. Folia ovato-lanceolata, ora & nervis subhirsuta, sæpe maculata, maculis subniveis. Stipulæ: vaginæ laceræ, filis terminatæ, seu ciliatæ. Spicæ axillares, densæ, cylindricæ, ovatæ. Flores seu potius calyces juniores, virentes,

adulti rubri. Stamina, aut quinque, aut sex, aut septem.
Semen ovato-acuminatum.

Polygonum persicaria L. communis prope Grodnam; flores
augusto, juxta vias: perennis. Lugdunea. Herba minima
subacida, astringens. Extractum grati saporis, aqua de-
stillata suavis odoris. Infusio non inutile adjuvans per-
curatione phthisis. Extus applicata ulcera detergit. Lanas
colore lanas tingit. Huc venit varietas pusilla sive
albo, caule vix palmari, foliis angustioribus, sat fre-
quens in stagnis desiccatis prope Grodnam.

Stamina octo.

Folius ovatis.

55. *Polygonum bistorta.*

Radix magna, lignosa, contorta: folia radicalia petiolata
in petiolum decurrentia; caulina amplexicaulia: omnia
glabra, ovato-lanceolata, oris subundulatis. Caulis
cubitalis, simplex. Spica unica, terminans, cylindrica,
densa. Stipulae albæ, lanceolatae, sicca. Calycis seg-
mentis quinque roseis, petiolati. Stamina octo. Semen
triquetrum, magnum.

Polygonum bistorta L. communis prope Grodnam in pratis
& silvis uliginosis; florens junio: perennis. Lugdunea.
montana. Radix acida, austera, jure laudata in diarrhoea
rhœis cum debilitate toni intestinorum, sub fine dysenteriarum.
Etiam utilis, parca dosi præscripta, contra fluxum
nimios menses: etiam valet quotiescumque adest leucorrhœa
phlegmatica incipiens; sed caute evitanda quando fluxus
dependet a spasmodicis: cæterum post diuturnam coctionem
farina grati saporis obtinetur, quæ pecoribus copiose
succum nutritium largitur. Non rara in silvis prope Grodnam
varietas floribus albis.

Radix nigra, dentata, crassitudine pollicis. Petioli vagi-
nantes caulem: vagina bipollicari, superius inflata,
papyracea. Folia radicalia denticulata, subtus albescen-
tia, etiam petiolo vaginantia; caulina lanceolata, bre-
viora. Flores spicato-racemosi: racemo digiti longitu-
dine & crassitudine. Calyx ruber, flaminum filamenta ca-
pillacea; antheræ caducæ: raro tres invenio: sunt di-
dymæ, albæ; filii tres: sæpe duo tantum. Germen
rubrum, varietas flore albo, nihil aliud est quam rubro-
carnea vetusta; segmenta calycis basi tantum coales-
cunt: veri sunt pedicelli.

Stamina quinque.

56. *Polygonum purpureum.*

Radix longa, reptans. Folia elliptico-lanceolata, gra-
minosa, coriacea, nervis parallelis, oris ciliata vel ferrata.
Stipulae breves, ovato-lanceolatae. Ex alis foliorum in-
termedii pedunculis spicae densæ, teretes, rubrae. Seg-
menta calycis quinque, ovata. Stamina quinque, calyce
longiora; stili bifidi: stigmatibus capitatis: semen
obovatum, compressum. In origine segmentorum calycis
sædarium saturate purpureum.

Polygonum amphibium L. communis prope Grodnam in
pratibus stagnis; florens augusto: perennis. Lugdunea.
Extractum gummosum astringens & salinum: sal essenziale
extrahitur acidum. Succus hujus plantæ certe adauget
fluxum urinæ; non contemnendus in obstructionibus
veterum confirmatis.

Radix stupendæ longitudinis ad quatuor pedes, de-
stantia ad distantiam radículas capillaceas emittens.
Stipulae floribus densa, pulchra; calyx roseus, ovato-campa-
natus; antheræ transversæ, carnei coloris. In eodem
Tom. II.

loco juxta ripas rivuli Horodniczæ 6 augusti flores
duæ varietates: una aquatica foliis lanceolatis, angulis
ribus: altera foliis latioribus, durioribus, floribus
turate rubris.

Floribus axillaribus.

57. *Polygonum procumbens.*

Caulis numerosi, prostrati, dodrantales, geniculati. Folia
lanceolata, angusta. Stipulæ vaginæ ad nodos, albae
siccæ, apice fibrosæ. Flores aut solitarii aut pauci
axillares; calyx albus aut rubescens, quinquefidus, lobis
viridis: segmentis etiam linea viridi media pictis; lobis
minima octo; stili tres. Semen unum in quoque calyce
minutum, splendens, nigerrimum.

Polygonum aviculare L. communis ubique juxta vias
prope Grodnam; florens augusto: annua. Lugdunensis.
Herba austera, astringens. Decoctum hujus herbe
utile inveni in diarrhoeis diuturnis tum infantum tum
num; sæpe etiam cum fausto eventu præscripti sub
dysenteriarum. Semina, in quoque individuo numerosa
fissima, sat magnam quantitatem optimæ farinæ occu-
tant; diu sub nive integra manent: ultimum, aviculis
bulum optimum.

Obs. Calyx pulchre ruber; stamina filamentis brevibus
antheris luteis: flores breviter pedunculati: ad basin
pedunculorum bractææ papyraceæ, laciniatæ. Folia
terna; brevipetiolata. Stipulæ papyraceæ, lanceolatae
siccæ, laciniatæ, similes bracteis. Ex una radice caulis
plurimi, inæquales. Florebat circa Grodnam, a primis
ad finem septembris. Huc veniunt sequentes varietates
sat communes: 1. flore albo; 2. flore roseo; 3.
liis latioribus, caulibus longioribus.

Caule volubili.

58. *Fagopyrum volubile.*

Caulis tripedalis, volubilis. Folia petiolata, sagittata,
glabra, sæpe rubentia. Flores breviter petiolati, spicato-
racemosi: spica brevi, pauciflora; segmenta calycis
quinque: tribus majoribus; stamina octo, stili tripar-
titus. Semen triquetrum in quoque calyce.

Polygonum convolvulus L. sat frequens prope Grodnam,
in agris; florens julio: annua. Lugdunensis, montana.

Obs. Huc reduco sequentem plantam, jam femina matura
offerentem in loco dicto Losofnæ, prope Grodnam, 19
augusti.

Caulis quatuorpedalis, rubescens, volubilis. Flores race-
moso-spicati, axillares; pedunculi plurimi ex una
bractea, filiformes: inde flores penduli; calyx trian-
gularis, alatus: femina nigerrima, triquetra. Folia late
viridia, ovato-acuminata.

Foliis sagittatis.

59. *Fagopyrum sagittatum.*

Caulis semipedalis, & pedalis, erectus, succulentus, ra-
posus. Folia petiolata, cordato-sagittata. Flores spicato-
racemosi; calyces albi, aut rubelli, basi virides, segmentis
quinque, ovatis, acutis; stili tres, capitati; globuli
travi, octoni, in fundo floris conspicui. Semen trique-
rum, nigrum, angulis æqualibus.

Polygonum fagopyrum L. advena, nunc spontanea facta
circa Grodnam; florens augusto: annua. Farina albilissima
opiosum succum nutritium suppeditat avibus domesticis:
anis inde etiam optimus paratur. In Lithuania pulmenra
dicta *Kasja* parantur, ex quibus fercula plurima cum

butyro gratissima oriuntur: cæterum fagopyrum autum-
præcipua apum consolatio evadit.

Obs. Huc venit varietas insignis, quæ florebat decima
in aquosis, prope Grodnam.

Centum & ultra caules ex eodem puncto terræ: radice
capillaceis, intermixtis. Caulis quisque semipedalis, bi-
plex, erectus, ruber. In plerisque folium unicum a
exortum racemi florum; folium istud variae formæ
variis individuis; in nonnullis cordatum, in aliis figu-
tatum, in plurimis angulatum: angulis obtusis & acutis
in nonnullis speciminibus flores rubri, & albi; semina
triangularia, absque dentibus. Huc reduco alterum spec-
men, quod florebat, 5 junii, in arvis prope Grodnam:
caulis erectus, levis, semipedalis, subangulatus; folia
succulenta, ovata, petiolata, certe nullo modo sagittata:
racemi florum axillares; calyces albo-carnei; antheræ
violaceæ.

Seminibus subdentatis.

60. Fagopyrum subdentatum.

Caulis erectus, quadripollicaris, ramosus, glaber, cy-
dricus, succulentus. Folia cordata, sagittata, alternis
angulis inæqualibus, alternis. Calyx profunde quinque-
partitus, basi viridis, extus roseus; stamina octo:
mentis brevibus, antheris purpureis aut violaceis:
tres: flores racemoso-spicati: racemis axillaribus. Caulis
elongatum, triangulare, rubescens. Video flores
decem staminibus, alios cum novem; plerique includunt
octo. Video filios duos, & tres: pori sunt melliferi
qui magnam quantitatem mellis effundunt. Stipulae
nantes, breves; bractæ concavæ, quæ flores
evolutionem amplectuntur. Ex figura Gmelini
Siber. est certe polygonum tataricum. Florebat

BONVS HENRICVS ὄρεομακρορρητις
P. 437. A.

Chenopodium bonus henricus

BONVS HENRICVS ὀρεομακρορρητις
P. 437, A.

Chenopodium bonus henricus

BONVS HENRICVS χαμορεοπαχύρριος

P. 437. N. 61

Chenopodium bonus henricus, L.

CALYCINÆ, STAMINEÆ. 437

munis sponte in arvis derelictis circa Grodnam: an advena?

Polygonum floribus octandris, trigynis; feminibus triangularis, angulis sinuatis. Gmel. Sib. 3. p. 64. t. 13. . I. Hæc figura specimina nostra perfecte representat.

Stamina quinque; stili duo; calyx quinquesfidus; semen unum, lenticulare.

Foliis triangulari-sagittatis.

61. *Chenopodium triangulari folio.*

Caulis erectus, semipedalis, & pedalis, basi foliosus, superne nudus, floriger. Folia petiolata, triangularia, undulata, integerrima, subtus farinosa, ad tactum unguinosa. Racemi rotundi, in spicam sibi continuati, caulem nudum terminantes. Calyces fat magni; stili crassi. *Chenopodium bonus henricus* L. passim juxta vias, prope Grodnam; florens junio: annua & biennis. Lugdunea. Turiones & folia verno tempore sicut spinaciae cum butyro cocta comeduntur: caeterum plantae mitis, subnitrosae, succus leniter laxans ad duas uncias praescriptus cum melittæna subiecta, sicut manna purgat.

Foliis ovato-lanceolatis.

62. *Chenopodium angustifolium.*

Caulis erectus, cubitalis. Folia petiolata, subvillosa, integerrima, ex ovatis sensim obtuse mucronata. Racemi florum ex alis foliorum erecti, ramosi, nudi: juniores fere cylindrici, maturi panniculati; calyces virides, saepe quadrifidi.

Chenopodium polyspermum L. communis prope Grodnam, in arvis; florens augusto: annua. Lugdunea.

Foliis rhomboideo-triangularibus.

63. *Chenopodium album.*

Caulis erectus, quadri- & sexpedalis, ramosus: ramis erectis. Folia longe petiolata, subtus farinosa, rhomboidea, dentata; superiora lingulata, integerrima. Racemi pedunculati, ex omnibus alis foliorum erecti. Calyces farinosi. Semen exiguum, lenticulare.

Chenopodium album L. communis in agris pinguioribus circa Grodnam; florens augusto: annua. Lugdunea.

Obs. Autumnalis planta folia dejecit, & nunc ramos habet folis racemis florigeris undique cinctos: in hac specie semen infra calycem includitur, clausumque evidentiùs quinquangulare quam in aliis speciebus apparet: cæterum etiam planta nitrosa, edulis, copiosum nutrimentum vaccis largitur.

Huc venit varietas nana, vix semipedalis: folia triangularia, pingua, subfinuosa, succulenta, crassa, petiolata, subopposita; stamina quinque: filamentis brevibus; antheris didymis, luteis, magnis relative ad calycem: stilo irritatæ antheræ pollen ad tres pollices copiosum projiciunt; una sola anthera acicula tacta, vicina stamina rapido motu vibrantur, moxque pulverem ad oculos Observatoris ejaculant. Centies hoc experimentum tantavi cum simili effectu. Negent postea mechanici irritabilitatem plantarum.

Foliis rhomboideo-ovatis.

64. *Chenopodium foetidum.*

Caulis procumbens, diffusus, pedalis, & cubitalis. Folia

polline farinaceo aspersa, rhombeo-ovata, integerrima, aut rariter dentata. Flores conglomerati, axillares, ex pedunculo generali, brevi.

Chenopodium vulvaria L. Nunquam inveni circa Grodnam; observavi inter rudera in villa ad quatuor milliaria a Varavia; florens julio: annua. Lugdunea, communis. Spargit odorem foetidum piscium subputridorum, qui digitis tenax adhæret: sæpe spasmos hysteriarum dissipavi, hanc herbam tritam in naribus apponendo.

Foliis rhomboideis, dentato-sinuatis.

65. *Chenopodium viride.*

Caulis tripedalis, & quadripedalis, erectus, ramosus. Folia rhomboidea, dentato-sinuata, superne viridia, subtus polline farinaceo aspersa, incana: folia superiora longa, parum dentata, etiam integra, lanceolata. Racemi pedunculati, ramosi, axillares, subfoliati.

Chenopodium viride L. frequens inter olera, circa Grodnam; florens augusto & septembri: annua. Lugdunea. Quando desiccatur ista species, super folia sal nitrosum & niveum efflorescit.

Foliis cordatis, angulato-acuminatis.

66. *Chenopodium hybridum.*

Caulis bipedalis, ramosus, erectus. Folia saturate viridia, venosa, absque farinaceo polline, ex ovato lanceolata, sed dentibus septem, & novem, acutis & magnis incisa: unde angulosa. Flores paniculati: pannicula ex glomerulis rotundis, axillari & terminali; calyces albi, oris virentibus, sed maturati purpurei.

Chenopodium hybridum L. communis ubique circa Grod-

nam, in arvis pinguibus, inter olera; florens augusto: annua. Lugdunea. Folia figura & odore sat similia foliis stramonii: unde plurimis suspecta evadit.

Obs. Plurima habet communia cum chenopodio viridi, ut forte olim ab eodem ortum sit: quod racemorum structura indicat.

Foliis ovatis, nitidis.

67. *Chenopodium lucidum.*

Caulis patuli, crassi, ramosissimi. Folia crassiuscula, lucida, glabra, simillima foliis chenopodii rubri, sed argutius dentata. Racemi ramosi, nudi, seu flores corymboi, ut in chenopodio hybrido, nec simpliciter racemosi, ut in chenopodio rubro.

Chenopodium murale L. inveni prope Grodnam in arvis juxta Niemen; florens augusto: annua. Lugdunea.

Foliis ovato-oblongis, repandis.

68. *Chenopodium glaucum.*

Caulis humifusi, ramosi, pedales, & cubitales. Folia petiolata, subtus incana, ovato-oblonga, angusta, repanda, seu sinuata. Racemi nudi, simplices, glomerati: glomerulis rariusculis & diffitis, quorum supremi summos ramos terminant.

Chenopodium glaucum L. frequens prope Grodnam; in hortis; florens augusto: annua.

Foliis cordato-triangularibus, obtusiusculis.

69. *Chenopodium rubrum.*

Caulis ruber, ramosissimus, cubitalis. Folia glabra, nitentia, cordato-triangularia, obtusiuscula, numerosissima.

mis dentibus, alterne majoribus & minoribus, acutis, circumferrata. Racemi innumeri, axillares, foliis breviores, ramosi, foliosi. Calyces fere rubentes.

Chenopodium rubrum L. communis prope Grodnam in arvis; florens augusto: annua. Lugdunea. In juniore planta folia subtus sunt parum farinosa. Caulis ramosus, succulentus, angulosus, subcoloratus. Folia ovata, colorata, colore purpureo, viridi, cærulescente, præsertim nervi: flores spicato-racemosi, inter folia in ramis glomerati; segmenta calycis rubescentia. Semina magna, rubescentia, subtriangularia, glaberrima. Vigebat in cultis Grodenfis, sine septembris: an mera varietas chenopodii rubri.

Polygamia monoœcia.

Caule patulo.

70. *Atriplex patula.*

Caulis fulcati, fere procumbentes, patuli, seu ramis a trunco valde remotis. Folia succulenta, glauca; ima hamata, superiora simplicia, lanceolata. Flores spicati: spicis erectis, gracilibus, ex floribus maribus, femineis & androgynis: feminei calyx magnus, bivalvis, semen compressum includens; androgyni calyx brevis, quinquefidus: segmentis alatis. Stamina quatuor aut quinque; stili profunde bipartiti.

Atriplex patula L. sat frequens in ruderatis prope Grodnam; florens augusto: annua. Lugdunea.

*Foliis deltoideis, dentatis.*71. *Atriplex laciniata.*

Caulis erectus, herbaceus. Folia deltoideo-lanceolata, obtuse dentata, subtus farinacea. Calyces fructus magni, leves, palmato-lacerti, acuti, magnitudine & figura fere asperuginis.

Atriplex laciniata L. passim inveni prope Grodnam quolibet anno: an advena?

Obs. In *Œconomia Dubaissa*, circa Grodnam, florebat sine julii alia species, quam vocavi atriplicem angustifoliam. Caulis erectus, bipedalis, ramosus. Folia non glauca, læte viridia, lineari-lanceolata, succulenta: plurima seu caulina integerrima, nonnulla inferiora denticulata. Flores axillares, glomerato-spicati, certe polygamici, monoici; antheræ magnæ, purpureæ: unde spicæ evolutæ purpureæ apparent; segmentorum calycis unguis cochlearitum excavati, melle repleti. Valvæ calycis separabiles a germine.

*Foliis auriculatis.*72. *Atriplex hastata.*

Caulis erectus, brachiatus, angulosus. Folia triangularis, basi utrinque in appendicem educta, sinuata, rariter dentata. Racemi erecti: valvulæ feminum magnæ, undique exasperatæ.

Atriplex hastata L. passim prope Grodnam ad fossas; florens Augusto: annua. Lugdunæa.

CALYX HEXAPHYLLUS.

STAMINA SEX.

*Semen unum, triquetrum.**Foliis cordato-oblongis, acuminatis.*73. *Lapathum maximum.*

Radix lignosa, magna, intus flava. Caulis quadripedalis; folia radicalia, longe petiolata, elliptico-lanceolata, per oras crispa & serrata. Pannicula ramosa, laxa, maxima, multiflora, foliis elliptico-lanceolatis interstincta. Calycum valvulæ plerumque integerrimæ, nudæ, seu absque granis glandulosæ.

Rumex aquaticus L. sat frequens prope Grodnam in pratis uliginosis Lososnæ, & alibi; florens julio: perennis. Lugdunæa.

Radix amara, subaustera, decoctum certe egregium contra scabiem, herpes, aliosque morbos cutis depuratorios; succus ad duas uncias absque torminibus sæpe pluries evacuat alvum. Radicis siccæ pulvis in ulceribus cacœthicis sæpe probatum topicum, nec negligendum etiam decoctum in ictero, apparatu hæmorrhoidali, anorexia pituitosa. Nam sæpe sæpius hos morbos post nonnullas evacuationes hoc remedio debellavimus. Optimus etiam pulvis, pro mundandis dentibus, e radice hujus lapathii paratur.

*Foliis crispis.*74. *Lapathum crispum.*

Caulis tripedalis, erectus. Folia inferiora ovata, superiora longe lanceolata: omnia undulata, seu crispa & pli-

444 INCOMPLETE APETALÆ,

cata. Ex alis foliorum & in summis plantis, spicæ paniculatae: juniores densæ, nullis foliis distinctæ. Valvulæ feminis interiores, integræ, graniferæ, seu glandulis flavis distinctæ, magnæ, foliaceæ.

Rumex crispus L. frequens prope Grodnam in arvis; florens julio: perennis. Lugdunæ. Decoctum radicis recentis etiam valet contra scabiem. Pulvis feminum egregium medicamentum in dysenteria.

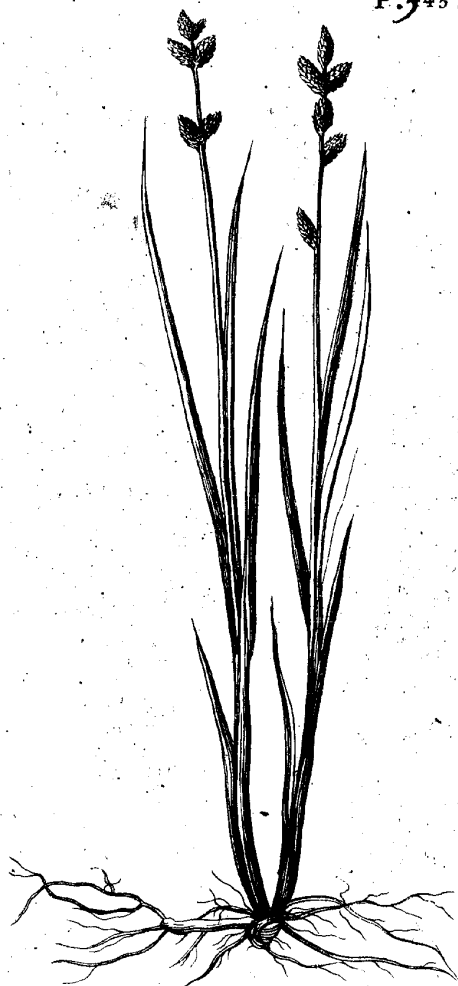
Foliis plicatis.

75. Lapathum glomeratum.

Caulis erectus, ramosus, pedalis. Folia longe lanceolata, per oras plicata circa petiolum, non emarginata, seu petiolis latefcentibus. Flores breviter pedunculati, ad foliorum alas conglomerati: racemis foliis brevioribus. Flores superiores, seu terminantes, racemum nudum, longum, gracilem, constituunt. Valvulæ integræ: interiores glandula aurantii coloris extus notatæ.

Est Lapathum 1590 Halleri seu lapathum aquaticum minus C. B. rumex dubius Retzii, Fl. Scand. rumex glomeratus Murr. Goett. inveni prope Grodnam in uliginosis locis dicti Lofosnæ; florebat julio: perennis.

Obs. Huc venit, ni fallor, var. insignis: radix sublignola cortice rubro, crassitudine digiti brevis: ex hac radice plurimi caules ad octo, subangulati; folia alterna, petiolo vaginantia, stipulis papyraceis fuscis; linearia subcrenata, crenulis minimis, undulata, longa, nervis transversis. Rami floriferi crassitudine & longitudine digiti minimi. Flores dense se tangunt, intermixtis bracteis seu foliis floralibus, floribus longioribus. Segmenta calycis externa tria, minima, brevia; interiora tria, lætiora, longiora. Stamina sex, incurva; antheris albis

Carex canescens . L .

CALYCINÆ; STAMINEÆ. 445

valvulæ tegentes femina, triangulares; angulis tridentatis, dentibus apice fetaceis, basi latioribus. Grana observantur inter sinus. Semen unicum in quoque calyce, triangulare, splendens. Color florum subluteus. Folia glauco-viridia. Videtur maritimus L. quæ Lugdunea, montana.

Foliis lanceolatis, serratis.

76. *Lapathum acutum.*

Radix lignosa, crassa: cortice fusco, intus flava. Caulis quinquepedalis, & sexpedalis. Folia circa petiolum non emarginata, longa, lanceolata, ferrata. Flores paniculati. Seminum valvulæ interiores dentatæ, graniferæ. Rumex acutus L. non rara in pratis humidis circa Gronnam; florebat junio: perennis. Lugdunea. Vires obtinet rumicis aquatici; decoctum radices molles gingivas roborat, præcipuumque medicamentum in ptisanis constituit, quotiescumque practici in plerisque morbis sanguinem depurare optant: cæterum tinctoribus flavum & olivaceum colorem præstat.

Flores dioici.

Foliis sagittatis.

77. *Acetosa magna.*

Radices longissimæ, sublignosæ. Caulis cubitalis, erectus, ramosus. Folia ima petiolata, ovata: caulina sagittata, hamis retrorsum parum porrectis. Flores racemoso-spicati, penduli: masculi majores: valvulæ feminum ovatæ. Rumex acetosa L. communis in plerisque pratis circa Gronnam; florens junio: perennis. Lugdunea. Radix astrin-

gens, subamara. Aciditas spontanea tantum in floribus & foliis, quæ magnam quantitatem suppeditant salis essentialis acidi. Lithuani nostri maximam quantitatem verni tempore hujus plantæ comedunt, quam vario modo præparant, adhibentque ad ossa & fercula; tales ossa appellant *Barščci* & *Chodnik*: sicque labem scorbuticam, cui valde sunt obnoxii, eliminant, febresque vernaes putridas avertunt; optimus syrupus deficientibus bacilli acidis cum succo acetosæ paratur, quem nunquam salis laudare possumus in omnibus febribus vernalibus. Decoctum cum radice herba utilis contra obstructions hepatis. Radix, etiam siccata, tingit aquam decocta pulchro colore rubro; diuturna coctione principium medicamentosum extrahitur, fecesque manent farinosæ & edules.

Obs. Folia inferiora longe petiolata, hastata, succulentæ, obtusa; caulina superiora scissilia, hastato-lanceolata. Stipulæ papyraceæ duæ, foliis oppositæ. Flores paniculato-spicati; pedunculi capillacei: unde flores nutantes. Passim segmenta tantum quinque calycis invenio, inæqualia. Antheræ bifoliæ: nonnullæ purpureæ; germen nullum, nec filus.

Foliis hastatis.

78. Acetosæ parva.

Radix lignosa, transversa. Caulis repens, aut erectus, drantal. Folia longe petiolata, perangusta, sagittata hamis longis & recurvis: superiora lanceolata, angulata. Spicæ confertæ, parum ramosæ. Fructus penduli.

Rumex acetosella L. communis prope Grodnam, densa regens sæpissime totaliter campos arenosos; flores maio: biennis. Lugdunæ. Herba grate acida, in omnibus proprietatibus succedanea præcedentis, majoræ adhuc quantitatem ex illius succo salis acidi, essentialis

& mitioris obtinimus: cæterum varias exhibet formas; modo tota rubescit, præsertim frutescens; modo vix triuncialis, foliis omnibus ovato-lanceolatis.

Obs. Specimina observata 20 aprilii, vix triuncialia, jam florebant: in his plurima folia radicalia, hastata omnia, sed inæqualis longitudinis & latitudinis: caulina duo, alternæ, lineari-lanceolata. Stipulæ membranaceæ, vaginantes, rubræ a basi, albicantes reliqua parte, adhærent foliis caulinis. Bractæ foventes ramos floriferos: spicæ florum plurimæ, alternæ, approximatae. Segmenta calycis tria externa, rubra. Dioica planta. Eodem tempore varietas altior, pedalis: in hac folia radicalia hastata, auriculis bifidis, corpore hastæ lanceolato: folia caulina simpliciter hastata: caulis ramosus, femipedalis, erectus. Calyx pentaphyllus: uno segmento diviso. Stamina sex, filamentis capillaribus, brevissimis: unde antheræ perpetuo vacillantes, minimo flatu agitatae; antheræ trifoliæ, luteo-rubræ. Germina nulla. Flores paniculati. Folia recentia, ruberrima; planta tali copia crescit in arvis requiescentibus prope Grodnam, ut tegat sola totam superficiem terræ, quæ a longe tota rubra apparet. Rariora feminina specimina.

Stamina in una planta; germen in altera.

79. Mercurialis perennis.

Caulis simplex, palmaris, hirsutus. Folia ovato-lanceolata, serrata, patula, hirsuta. Flores racemosi, axillares, masculini; calyx trifidus aut quadrifidus, segmentis cavis, ovato-acuminatis; stamina novem ad duodecim, antheris globosis, didymis. In femina calyx similis, filii duo; capsula dioica seu gemella, exasperata, monosperma.

Mercurialis perennis L. communis prope Grodnam in omnibus silvis; florens fine aprilis. Lugdunæa, montana. Herba narcotica, venenum pro homine, etiam omnibus animalibus noxia; exsiccata cæsum induit colorem: attemen minima dosi certe non est homini nociva: pulveris quatuor grana una vice deglutii, nec tamen minima propensionem ad somnum expertus fui: unde credendum est sub directione novi Storckii hanc herbam tenuiter posse ad pacandos atroces dolores aut spasmos.

Obs. Floruit 6 aprilis 1779. Parennem judico ex foliis sicis præcedentis anni. Figura Oederi Fl. Dan. t. 403 bona, sed in nostris speciminibus folia magis elongata, non intense viridia; quatuor paria versus extremitatem caulis, alias nudi, opposita. Stipulæ duæ ad exortum cujusque petioli, minimæ, albicantes; caulis glaber. Folia scabra, subdenticulata, concava, læte viridia, ovato-acuminata. Flores duo, aut tres, glomerato-spicati; staminibus octo, novem, decem in variis floribus; antheræ didymæ luteo-stramineæ. In femina video minora folia, in medio caulis opposita, præter majora caulem terminantia; peduncululi axillares, unum fructum aut duos producentes: quando duo, unus ex brevi pedicello in medio peduncululi generalis: fructus didymus, cortice sicco.

Mercurialis annua L. caule brachiato, foliis glabris, floribus spicatis, observata circa Varfaviam, mihi videtur advena: hic rara, sicut in toto septentrione; eorum circa Lugdunum communis.

Relativæ urentes.

Floribus dioicis.

80. *Urtica dioica.*

Caulis quadratus, erectus, ramosus, bicubitalis. Folia opposita, periolata, cordato-lanceolata, serrata, hirsuta. Flores

Flores mares & feminei in diversis plantis geminos racemos cylindricos constituentes; calyx masculi rotatus, quadrididus; stamina quatuor; nectarium centrale, cyathiforme. Floris feminei calyx bivalvis, seu ex duabus glumis ovatis, conniventibus, æqualibus; intus semen ovatum nitidum fovens; stilus plumosus.

Urtica dioica L. communis ubique prope Grodnam; florens augusto: perennis. Lugdunæa. Vernali tempore adhuc tenera salubrem victum præstat, qui alvum mollit: coquitur & præparatur sicut spinacia. Succus urticæ fluxum urinæ adauget & expectorationem excitat; ad quatuor uncias in aqua mellita dilutus, sicut manna purgat: jure merito laudatur in asthma pilitoso, ictero, anorexia & scorbuto, præsertim vernali tempore præscriptus. lente crystallina ad basim aculeorum urticæ, præsertim in angulis dentium, vesiculæ oblongæ, diaphanæ distinguuntur, quæ guttulam continent humoris corrosivi: unde simpliciatu vesicas excitant urticæ cum insigni pruritu; eas vesicas liquori corrosivo tribuas, cum sicca urticæ non urent. His urticationibus languentem venerem excitabant veteres: in torporibus, rheumatismo frigido, paralyti, soporibus febrium malignarum, sæpe efficax auxilium urticationis præstavit. Siccata urticæ vaccis offeruntur ad pellendum lac & secundinas; ovibus etiam maxime salubres exsiliantur. Semen cum avena mixtum, ad manipulum bis in die, equos reddit succulentos. Ex cortice fila sicut ex cannabi obtinentur, ex quibus bonæ chartæ & lintea optima parari possunt. Radices coctæ cum alumine filum flavo colore tingunt: cæterum hæc species plurima insecta nutrit, inter quæ notandum papilio oculus pavonis dictus.

*Floribus monoicis.*81. *Urtica monoica.*

Caulis vix pedalis, erectus. Folia opposita, ovato-lanceolata, ferrata, hispida. Flores mares in eadem planta, diverso a femininis loco: utriusque in densis racemis sessilibus.

Urtica urens L. etiam frequens prope Grodnam in maceris, locis cultis; florens augusto: annua. Lugduna. Recens concisa in cibo pullis meleagridum datur ut valeant: ceterum possidet virtutes præcedentis: extractum rami gratius, subdulce, odore subviolaceo; cum melle intrinse in principio phthiæos utiliter sumitur.

D I O I C A.

*Stamina quinque.**Caule erecto.*82. *Cannabis fœtens.*

Caulis erectus, ramosus, hirtus. Folia digitata ex septem foliolis gracilibus, ferratis, quorum exteriora minima. In femininis flores in foliorum alis, solitarii: in masculis flores spicati de summo caule ramisque ascendentes, pediculi. Masculini calyx quinquepartitus, segmentis cavis; stamina quinque, crassis antheris, filamentis brevibus. Feminini calyx monophyllus, glutaceus, uno latere dehiscens; stili duo. Fructus: nux bivalvis, monosperma intra calicem clausa.

Cannabis fativa L. advena planta quam sæpe circa Grodnam spontaneam inveni, florentem julio: annua. Lugduna. Hæc vix semipedalis, in arenosis locis crescens; floret etiam in Lithuania, in optimis terris circa Nowogrod.

vidi crescentem ad altitudinem septem pedum; in districtu rami Grodneni in optimis arvis vix est quadripedalis. Tota planta vehementer odorata; semen cum oleoso glutine, aviculis plurimis gratissimum alimentum, ex quo, ad venerem calefcunt & multa ova ferunt, potissimum gallinæ. Oleum cannabinum in colicis spasmodicis sæpissime utile. Extractum foliorum vere narcoticum, grata deliria excitans. Tale etiam extractum obtineri potest ex corticibus feminum. Infusio summitatum cannabis lætitiæ excitat, sed sæpe cum vertigine. Medicum novi qui rheumatismi cito dolores pacabat intus jejuno ventriculo unciam unam olei cannabini concedendo per tres aut quatuor dies, postea involvendo partes dolentes panno imbuto eodem oleo noviter expresso. Ceterum nulla pretiosior herba in œconomia domestica. Quis ignorat quot species telarum ex filis corticis obtinentur? Sed cum requiritur maceratio diurna in aquis ad obtinendos filis, tam pessima putredine cannabis inficit rivos ut non raro evolvantur febres intermittentes & malignæ.

*Relativi flores, dioici.**Caule volubili.*83. *Lupulus amarus.*

Caulis basi lignosus, plurimos longissimos, tenues, volubiles, asperos, ramos producens. Folia opposita, palmata, trilobata: lobis ferratis; superiora folia cordata. Mares & feminæ in diversis plantis: mares ex pedunculis ramosis calycem ostendunt quinquepartitum; stamina quinque, antheris magnis: in feminis pedunculi conjugati, producunt compressos strobilos factos bracteis peramplis, imbricatis, quarum quælibet duo feminæ

ex oblongo rotunda suo in sinu continet: eorum quod-
que cavo foliolo extus obvolvitur. Stili duo, longissimi.
Humulus lupulus L. spontanea in plerisque silvis Lithua-
niæ, prope Grodnam; in silvis, juxta Niemen; flo-
rens Augusto: perennis. Lugduna. Primo vere olus non
ingratus cum butyro coctum suppeditat. Strobili amari,
aromatici, quorum decoctum non negligendum in cura-
tione luis venereæ, scabiei, icteri, herpetum: certis
observationibus renes expurgat, eliminando magnam
quantitatem sabulorum & lymphæ glutinosæ; sed præ-
cipua utilitas lupuli est amaro aromate cerevisiam con-
cipere, ut minus facile acefcat. In Lithuania, quando hortos
ferunt terram, nigram, tentantur plantationes lupuli
junioribus plantis tutores concedunt rustici, seu peris-
tas longitudine triginta pedum; tales implantantur jun-
ctis lineas parallelas, ad distantiam trium pedum; circa ha-
volvuntur lupuli: sicque a longe visu gratissimo, quasi
silvæ imaginem repræsentant: in his lupulinis, tempestate
imminente, audivi rumorem singularem, seu crepitationem
electricas quæ ad triginta & ultra pedes percipiuntur.

Flores gynandri.

Spatha plana.

84. Calla ovato folio.

Radix longissima. Folia radicalia, biuncialia, ovato-
data, acuta, integerrima, nervosa, nervis tenuissimis.
Petioli longi, fistulosi; stipulæ longæ, vaginantes
basim petiolorum & scapi: scapus foliis brevior; calli
spatha complanata: pagina interiore alba, exteriori
viridi, ovata, acumine viridi terminata: flores spicati
flamina plurima, supra germina turbinata; antheræ

plices, albæ, filamentis brevissimis; filus brevissimus;
stigma nigrescens: germen magnitudine pisti minoris,
acutum. Fructus: baccæ tetragono-globosæ, pulposæ,
uniloculares. Semina plurima, cylindrica, in quaque
baccæ.

Calla palustris L. communis prope Grodnam, in plerisque
stagnis silvarum, circa Jeziory & alibi; florebat fine
maii: perennis. Sapor urens & acris radicem ebullitione
dissipatur: hinc ad libitum medici pasta plus minusve acris
obtinere potest, ex qua parantur pilulæ pretiosæ in omni-
bus infartibus viscerum: summo cum successu centies has
tentavimus sicut fecula ari maculati in tumefactione
glandularum colli infantum: incipiendæ a duobus gra-
nis, paulatim adaugendo dosim. Folia etiam acria,
urentia, sicut folia ari.

FINIS PRIMÆ COLLECTIONIS.

SERIEI TERTIÆ,
SEU
INCOMPLETARUM
COLLECTIO II.
FLORES PETALOIDEI, ACALYCINI.

FASCICULUS PRIMUS.
PETALOIDEÆ ACALYCINÆ.
VAGÆ.
VALERIANA L.

CALYX nullus, corolla monopetala: basi hinc gibba, fupera. Semen unum.

Foliis pinnatis.

I. Valeriana pinnata.

Ex radice truncata plurimæ radiculae albæ. Caules plurimi, simplices, tripedales, & sexpedales. Folia omnia pinnata, foliolis subalternis, approximatis, sessilibus, lanceolatis, nervosis, ferrato-dentatis, ultimo impari, majore. Flores umbellati, numerosissimi; corollæ infundibuliformes,

INCOMPLETÆ PETALOIDEÆ, &c. 455

parvæ, carneæ; stamina tria; antheræ albæ. Bractæ lineari-lanceolatae. Stigmata tria.

Obs. Sæpe in eodem specimine segmenta video corollæ diversa, quatuor, quinque, & sex: corollæ sæpe alba, folia caulina sessilia, foliolis uno tantum latere dentatis: dentibus raris, minimis. Terminus incrementi diversus juxta varias stationes: plerumque caules tripedales; passim inveniuntur in pratis pingujoribus sexpedales: in his pleræque corollæ nulla exhibent stamina, seu sunt castrata.

Communis in pratis & silvis humidis prope Grodnam. Lugduna. Florentem inveni a prima junii ad 15 augusti: perennis. Planta officinalis, œconomica. Flores gratissimum spargunt odorem. Radix aromatica, saporis penetrantis, vividi. Vis in resinosa parte precipua residet; oleum essentiale vix potest demonstrari; radicis pulvis in plerisque morbis convulsivis egregium remedium; celebris contra atrocem morbum, epilepsiam: sæpe in hoc casu præscripsimus, duas puellas plenarie sanatas vidimus; sed plerumque nullum levamen mali experti: aliquoties tamen paroxysmos removimus ad longiorem periodum; unum infantem chorea Sti. - Viti sanavimus solo usu Valerianæ; in hypochondriaco malo & hysteria nullum præstantius novimus auxilium. Decoctum magna dosi propinatum sudores promovet, passim alvum aperit; in obstructionibus, suppressione menstruorum non contemnendum medicamentum: quid valeat pro delirio in febribus malignis mitigando, adhuc novis observationibus confirmandum. Adeo feles odore radicis Valerianæ delectantur, ut eam urina sua corrumpant.

Huc venit celebre monstrum in herbario meo conservatum. Supra radicem caulis cavus, dilatatus, exhibens figuram rapæ, diametri majoris trium pollicum, minoris duorum. Extus apparent striæ transversales, plus minusve profundæ.

Ex latere uno hujus caulis nascuntur folia approximata, pinnata, foliolis brevibus. Extremitas caulis hujus, qui figuram conii inverſi refert, ſicut concha univalvis contorta videtur; ex apice evolvuntur duo rami floriferi, triunciales; in racemo pauci flores, corollis albis, minimis, triandris. Conus excavatus: illius paries vix craſſitudine lineæ; duo rami faſciati quaſi pontem ſupra aperturam conchæ conſtituunt.

Floribus dioicis.

2. *Valeriana dioica* L.

Caulis pedalis. Folia radicalia petiolata, ovata, obtuſa: caulina pinnata: foliolis decem cum impari majore. Flores umbellati: in mare corollæ majores, ruſcescentes; ſtamina tria; ſemen nullum, germine abortiente: in femina rudimenta ſtaminum, ſed abſque antheris; corollæ minimæ, pallidæ, denſiſſime collectæ. Semina coronata, tubo trifido. MAS. *Valeriana paluſtris minor* C. B. *valeriana minor* Riv. plu minimum Math. 39.

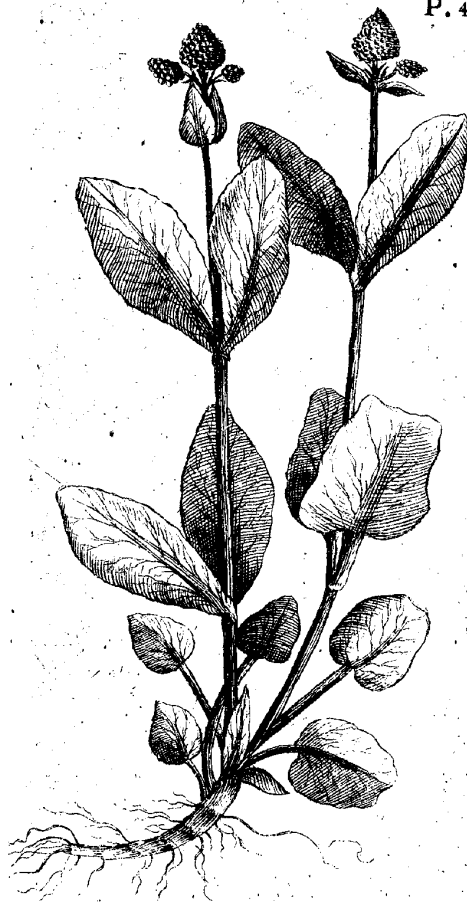
FEMINA. *Valeriana paluſtris inodora*, parum laciniata C. B. Prod. 186; *valeriana paluſtris*, foliis ſubrotundis, Loef. t. 84. Florebat in aquoſis prope Grodnam, in loco dicto Loſoſnæ, 15 junii: perennis. Lugduna.

Obſ. Folia radicalia baſi plerumque obſervantur ovata; integra ſunt aut dentata: raris dentibus acuminatis; foliola pinnarum ovato-lanceolata, integerrima aut ſubdentata in utraque florente: germina in floribus, & ſtamina obſervantur; in femina caſtrata ſunt ſtamina pleraque, ſed nonnulla inveniuntur cum antheris: ergo vere non eſt dioica. Radix ſuaveolens, mitior præcedenti, ſaporis tamen penetrantis; neglecta, tentanda in iſdem morbis, præſertim in affectionibus hystericis.

Foliis linearibus, anguſtis.

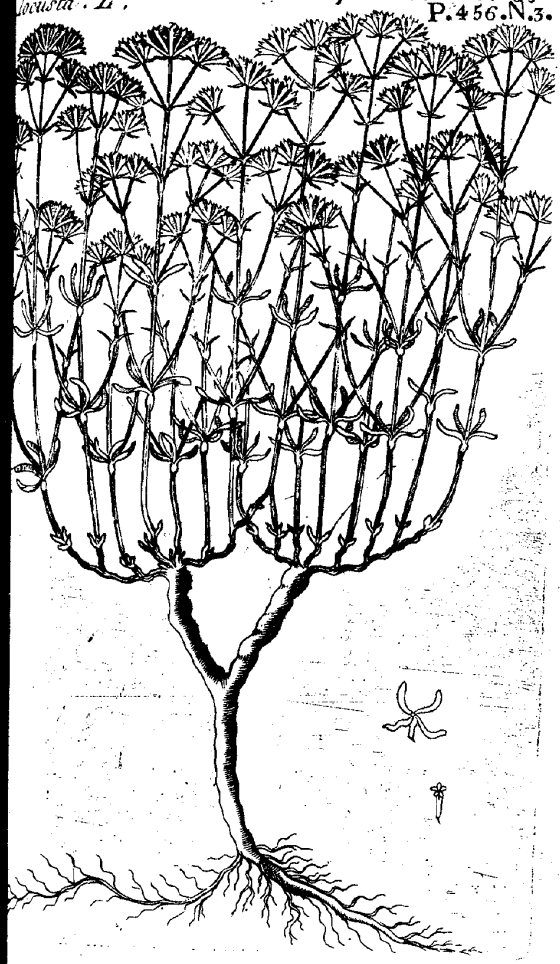
3. *Valerianella dichotoma*.

Caulis vix pedalis, tener, dichotomus. Folia inferiora,

Valeriana dioica L. var.

VALERIANA ALPINA πλατυφυλλανθόλικος
Lacourta . L . P.456.N.3.

PETALOIDEÆ, ACALYCINÆ. 457

linearia, obtusa: caulina sessilia, angusta, acuta, integra aut dentata, dentibus paucis. Flores umbellati, terminantes ramos patulos; bractea ovata; corollae infundibuliformes, pallido-cæruleæ, irregulares, segmento uno majore; stamina tria, corolla longiora; stigmata tria. Semina una facie gibba, altera compressa, apice tridentata.

Pha. minimum alterum Lob. t. 874, cujus figura rudis exhibet varietatem foliis dentatis.

Obs. In nostra, folia radicalia etiam passim inveniuntur uno aut altero dente notata. Caulina in eisdem specimenibus integerrima, aut dentata: omnia tenera, aquosa. Seminum dentes numero ludunt; duos sæpe video inæquales. Rara prope Grodnam; anno 1766 maio, florentem copiose vidi in uno campo prope urbem: ab hoc tempore frustra quæsi prope Grodnam; annua. Lugdunæ, communis. Officinalis herba & œconomica: flores inodori; herba vix sapida, aquosa; radix vix aromatica. Primo verigrata acetaria præbet; facillime digeritur; hypochondriacis utilis; succus cum mellita aqua mixtus potum temperantem febricitantibus offert.

Anno 1782 octava junii, copiose crescentem inveni hujus speciei varietatem in pratis loci dicti Antocolæ prope Vilmam. Radix ex trunco simplici, fusiformi, ramosa, radículas plurimas producens. Caulis fere pedalis, basi cylindricus, albescens, succulentus, supra læte viridis, debilis, mollis, glaber. Folia radicalia petiolata, spatulata, petiolis brevibus, vaginantibus; superiora & intermedia sessilia, lanceolata, quatuor pollicum lata, pollicis & dimidii longa, læte viridia, mollia, subsucculenta, integerrima & dentata: raris dentibus. In eodem specimine video etiam folia basi auriculata: auriculis brevibus, una utriusque lateris. Caulis ad altitudinem duorum pollicum brachiatus: ramis divaricatis; iterum

ad altitudinem sex pollicum brachiatus : ramis supra adhaerentibus vicibus dichotomis. Folia ascendendo angustiora. Flores cymosi, bracteis obvallati ovato-lanceolatis, una pro quoque flore ; calyx nullus ; germen ovato-oblongum, viride, certe calyculo non coronatum ; corolla albo-cærulea, punctis diaphana, minima, infundibuliformis : limbo diametri unius lineæ quinquefido : duobus segmentis paulo longioribus ; omnibus apice rotundatis. Video in nonnullis corollis sex segmenta ; stamina duo tantum inveni, sæpe nulla ; antheræ griseæ ; filis flaminibus paulo longior ; stigmata duo, recurva.

FASCICULUS II.

PLANTÆ PETALOIDEÆ, ACALYCINÆ.

LILIACEÆ.

Plantæ monocotyledones, seu quæ nascentes unicum folium radicale producant. Folia simplicia ; nervi paralleli, in apice folii confluentes. Calyx nullus ; segmenta corollæ plerumque sex seu bis terna : tria interna, tria externa basi libera, aut tubum formantia : tunc corollæ monopetalæ ; in paucis tria tantum inveniuntur petala ; stamina tria aut sex ; pistilli unus in plerisque, in aliis pistilli tres ; in omnibus stigmata tria aut saltem trifida capsula trilobularis, loculis sæpius coalitis, raro distinctis ; perigoniumque corolla regularis ; in plurimis radicibus bulbosæ. *C. officinæ*, in aliis saltem carnosæ. In omnibus systematibus artificialibus hæc classis tanquam naturalis omnibus cognita ; turpiter tamen fuit lacerata. Qui fructificationem tantum agnoscunt sicut basim dispositionis botanicæ, nominent mihi unam partem floribus omnibus liliaceis constantem.

STAMINA SEX.

Corolla sexpartita.

Bacca disperma.

4. *Asparagus tenuifolius.*

Ex radice tuberosa, transversa, crassa, surgunt plurimifuriones, squamosa clava terminati, in caules abituri. Caules erecti, ramosi. Folia numerosissima, terna, quaterna, conjunctim prodeuntia, filiformia. Stipulæ parvæ, duabus interioribus : una exteriore. Pedunculi gemini, uniflori, biflori, ex ramorum foliorum ortu. Petala sex : tria exteriora acuminata ; tria interiora obtusa, apice reflexa ; omnia conniventia, basi coherentia, rubro-virentia ; stamina sex ; filus unus. Fructus : bacca parva, rotunda, trilobularis, rubra. *Asparagus officinalis* L. passim invenitur in arvis sabulosis prope Grodnam ; florebat junio : an elapsa ex horto ? perennis. Lugdunæ. Turiones edules, gratum vernali tempore suppeditant ferculum ; sed peculiari ingrato odore urinam imbuunt. Silvestris amari, subacres ; sed coctione dissipatur amarities. Radices subacres, vere fluxum urinæ adaugent. Illorum decoctum utiliter præscribitur in scabie, ictero & oedemate.

Corolla campaniformis propter coalitum petalorum jure dicitur, sed mox separantur petala, & cadunt solitaria ; stamina petalis inserta longitudine corollæ ; antheræ erectæ, falcate, crocei coloris ; pedunculi plerumque uniflori, ex axillis ramorum. Stipulæ siccæ, ovato-acutæ. Folia inæqualia, breviora quando floret

planta, longiora evadunt splendentibus baccis. Caulis supra radicem rubescens, basi albus, supra viridis. Corollæ sæpe albo-lutescentes, linea viridi percurfæ. Semina plurima, rotunda.

Bacca polysperma, maculosa.

Corolla brevi.

5. Convallaria scaposa.

Folia radicalia duo, petiolata, ovato-lanceolata. Caulis scapus sexuncialis. Flores spicato-racemosi, unilaterales, cernui; pedunculi uniflori; corollæ lacteolæ, globosæ, campaniformes, seu breves, segmentis sex, brevibus, extus reflexis; stamina sex, filamentis triangularibus; stili unus. Fructus: bacca rubens, globosa. Semina tria, ovata.

Convallaria maialis L. Grodnensis, silvatica; florens maio, communis, perennis. Lugdunea. Radices lignæ, longe reptantes: radix baccæ, & folia, amarissima; florum recentium gratissimus odor; foliorum pulvis non contemnendum medicamentum in infartu viscerum & glandularum; pulvis florum sternutationem in sensibilibus subjectis tantum excitat: inde in ingurgitationibus membranæ pituitariæ cum debili olfactu utilis.

Obs. Scapus uno versu planus, altero convexus. Bractæe lineares, papyraceæ. Dentes corollæ extus revoluti, virides; stili staminibus longior pro facilitanda fecundatione, nam corollæ nutantes; antheræ erectæ, folliculosæ, sulcatæ, subluteæ: video sex maculas rubras circa insertionem staminum. Vaginæ involventes folia & scapum violaceæ. Post pluvias odor florum nullus.

tempestate sicca gratissimus. Scapus foliis sæpe brevior. Folia, juxta loca, longiora aut latiora. Passim invenitur var. corollis carnis.

Corolla tetrapetala, rotata.

6. Convallaria tetrapetala.

Caulis quatuor, uncialis, simplex. Folium primo unum erumpens, deinde secundum, & passim tertium. Omnia cordata, nervosa, amplexicaulia. Flores terminantes, racemosi, parvi, lacteoli; corollæ nudæ, primo unipetalæ, campaniformes; postea quadrifidæ tam profunde ut quatuor petala appareant; stamina quatuor; stili duo. Fructus: bacca globosa, rubens, bilocularis. Semen unum, raro duo.

Convallaria bifolia L. Grodnensis, communis in silvis; florens maio & junio: perennis. Lugdunea, montana.

Obs. Vaginæ ad basim caulis papyraceæ: video pilos super petiolas & ad margines foliorum. Caulis quadri-, quinque- & sexpollicaris. Plerumque folia versus extremitatem duo, cordata, acuminata, petiolata, glaberrima, nervosa, alterna, oblique sita; superius folium minus. Flores racemosi; corolla rotata, plana, quadrifida, plerumque usque ad pedunculum: unde apparet tetrapetala, segmentis extus inversis, albissimis; germen magnum, albissimum; stamina caduca; antheræ albæ; stigma quadrifidum. Numero triginta flores in racemo, alternos. Duo generales pedunculi ex una gemma, binis bracteis minimis formata: pedunculi albi, basi rubri. Diameter floris quatuor linearum.

Corolla tubulosa.

Folius verticillatis.

7. Polygonatum verticillatum L.

Caulis cubitalis, simplex, latus, fistulosus. Folia verticillata, terna, quaterna, elliptica, angusta: sub foliis pedunculi multiflori. Corollæ tubulosæ, parvæ, strictæ, segmentis viridibus. Bacca violacea. Semina sex, ovata. Rara circa Grodnam in silva Borussia & Bobrowfczyzna; florens junio: perennis. Lugdunea, montana. Inter mea specimina video foliis quinque, verticillatis.

Folius amplexicaulibus.

Pedunculis multifloris.

8. Polygonatum multiflorum.

Caulis bipedalis, simplex, flexuosus, teres, mollis. Folia alterna, amplexicaulia, elliptico-lanceolata: majora quam in sequenti, molliora. Flores similes, sed minores: pedunculi axillares, multiflori, a tribus ad octo. Fructus: bacca nigra.

Convallaria multiflora L. silvatica, Bobrowfczyzna; florens junio: perennis. Lugdunea. Radix carnosa, transversa, tubera orbiculata producens, explanata, impressioni sigilli sat similia: unde nomen sigilli Salomonis.

Obs. Vix multifloram & polygonatum tanquam distinctas species primitivas agnoscerem; intermediam enim communem inveni in Lithuania, quæ duas has conjungit

feu pedunculis, tri- & quadrifloris magnitudine florum polygonati.

In multiflora. caulis glaberrimus, ad mediam partem a radice aphyllus: foliis superioribus angustioribus: flores nutantes; stilius staminibus longior; filamenta brevissima; antheræ longæ, albescentes. Caulis sæpe tripedalis.

Pedunculis unifloris.

9. Polygonatum uniflorum.

Habitus præcedentis, caulis angulosus, firmior, pedalis. Folia firmiora, breviora, vix amplexicaulia. Pedunculi axillares, uniflori. Corollæ albæ, tubosæ, elongatæ, segmentis, sex, extus virefcentibus. Fructus: bacca rotunda, nigra. Semina tria, aut sex, triquetra.

Convallaria polygonatum L. Grodnensis silvatica, communis; florens junio: perennis. Lugdunea. Radix dulcis, subacris, viscida. Decoctum radices in herpetibus, scabie, utilissimum adjuvans, nec contemnendum in febribus autumnalibus quartanis cum infartu lienis & tumefactione pedum: in hoc casu mirabilia vidi.

Corolla hexapetala.

Floribus polygamis, monoeciis.

10. Veratrum polygamum.

Radix tuberosa, longa, innumeras fibras teretes producens.

Caulis simplex, bicubitalis. Folia ovato-lanceolata, lineata. Flores racemosi: racemo supra decomposito; corollæ erectæ; petala sex, subhirsuta, firma, alba, lineata: tria exteriora duriora, unguibus conglutinatis; stamina sex; pistilli tres. Capsula trilocularis, poly-

perma. Flores supremi hermaphroditi; imi tantum masculini cum rudimento pistilli.

Veratrum album L. nunquam inveni circa Grodnam; sed jam capsulas offerentia plurima specimina anno 1782, observavi in districtu Novogrodensi. Radices acres, fauces exurentes, etiam minimam dosi emeticam; majori dosi strangulationes, vomitus, anxietates, convulsiones, animi deliquia & mortem excitarunt: attamen minima dosi prudenter prescripta in chronicis, cephalæis, epilepsia, mania, lue venerea, scabie inveterata, certis experimentis utilissima fuerunt: præterea desiccata, & per tres annos in loco sicco conservata, majorem partem amittunt particularum medicamentosarum, quæ sunt volatiles, tumque mitiores evadunt.

Ferrum succo radices tinctum etiam levissimo vulnere inflicto citam mortem affert, subsequente prompta carnis corruptione. Hoc certo experimento, quod sæpius verificavi, enixus, nollem commendare hunc succum pro deterfione ulcerum: impune tamen & utili effectu lavant ulcera animalium decocto radices ab uno anno desiccata. Boves intactum relinquunt veratrum; sed certe muli, sicut observavit Hallerus, avidè folia & summitates hujus plantæ comedunt.

Corolla hexapetala, plana.

Calyx trilobo.

11. Narthecium calyculatum.

Radix subbulbosa, alba. Folia plurima, radicalia, angusta, ensiformia, duriuscula. Caulis simplex, inferne tantum foliosus. Flores spicati: spica una terminante, quæ primo conferta, postea elongatur; bractæ purpureæ, ovato-

ovato-lanceolata; pedunculi uniflori, brevissimi; petala sex, angusta, luteo-viridia; stamina glabra, filiformia; pistilli tres: filiquæ tres, semiovatæ, quæ maturæ separantur & apparent distinctæ; sub quoque flore tria foliola, brevissima, basi coacta, seu calyx triflorus.

Anthericum calyculatum L. Inveni prope Grodnam in aquis loci dicti Losofnæ, communis; florebat Augusto perennis. Delphinalis, alpina.

Obf. Folia sicca, plana, nervosa; duo aut tria caulina, amplexicaulia more graminum; sex radicalia. Caulis semipedalis. Corolla hexapetala, albescens, seu albescentia; stamina longitudine corollæ; antheræ corollæ concolores, magnæ; stili tres. Germen trigonum, ovatum, trilobulare, spica cum brevi compacta. Videtur antheris ossifragum L. congruit cum figura Oed. Flor. Dan. t. 42.

Floribus lacteis.

Scapo simplicissimo.

12. Anthericum non ramosum.

Radices numerosæ, teretes, in tuber collectæ. Folia radicalia, firma, pedem longa, carinata, plana. Caulis nudus seu scapus, cubitalis, erectus, firmus, non divifus. Flores spicato-racemosi: spica laxa, pauciflora. Pedunculi uniflori; corolla magna; petala sex, patentia: tribus interioribus latioribus, albis; tribus exterioribus virente linea percurfis. Filamenta latiuscula, glabra. Pistillus declinatus. Fructus: capsula ex rotundo triquetra, tribus tuberibus extuberans.

Anthericum liliago L. communis prope Grodnam, in plevisque silvis arenosis; florens junio: perennis. Lutgdunæ.

Tom. II,

G g

Florebat in iisdem locis intermixtum cum ramofo; petala undulata; antheræ erectæ, luteæ. Caulis plerumque pedalis: flores vix decem conftituunt fpicam.

Scapo ramofo.

13. *Anthericum ramofo.*

Habitus præcedentis, fed caulis feu fcapus ramofo, brachiatus. Flos minor; petalis exterioribus anguftis, lanceolatis; interioribus ovalibus, petiolatis. Piftillus rectus.

Anthericum ramofo L. Inveni prope Grodnam, in filva Volmeri; florebat junio. Lugdunea: perennis.

Obf. Radix non bulbofa, divifa ramis fucculentis, fasciculatis; radiculis folidis. Folia plurima radicalia, graminea, canaliculata. Caulis durus, glaber, ramofo, altitudinis 18 pollicum. Folium unum caulinare, breve. Bractæ lineares ad originem pedunculorum. Petala alba, lanceolata; antheræ crocei coloris; ftilus ftaminibus longior, corolla marcefceus, germi adhaerens, contorta illud involvens; squamæ fex ad bafim germinis. Capsula glabra, ovata. Scapus plus minusve ramofo, afcendit 3 pollices; floruit anno 1777 a 3 junii ad finem.

In quoque petalo rima nectarifera.

Foliis verticillatis.

14. *Lilium verticillatum.*

Radix bulbofa, squamofa, crocea. Caulis firmus, fimplex, cubitalis, maculatus. Folia inferiora verticillata, fuperiora alterna, petiolata, dura, elliptico-lanceolata.

Flores terminantes, longi, pedunculati, nutantes, penduli. Petala poft expansionem extus revoluta, crocei coloris; maculis rubiginofis aut fanguineis tinâta: cæterum crassa sunt & fuico divifa. Fructus: prisma hexagonum, valvulis pilo cancellato connexis.

Lilium martagon L. communis in omnibus filvis prope Grodnam; florens julio. Lugdunea: perennis. Radix cocta non ingratum cibum, tempore annonæ, fuppeditare poteft. Contufa pulpa lenit dolorem phlegmonum & accelerat maturationem abfceffus.

Huc venit varietas insignis foliis omnibus alternis, caule altiori, tenuiori, floribus majoribus; florebat in filva prope Grodnam ultra Niemen, 20 junii.

Filamenta alterna, bafi dilatata.

Pedunculis fimplicibus.

15. *Ornithogalum majus.*

Radix carnofa, bulbofa, rotunda. Folia radicalia, quatuor, graminea, feu angufta, acuta, fcapo fæpe longiora. Scapus angulofus, producit duo folia, inæqualia, latiora, fubhirsuta; pedunculi umbellati, fimplices. Petala tria interiora, lutea cum virore; tria exteriora viridia, præfertim extus; omnia angufta.

Ornithogalum luteum L. communis prope Grodnam in omnibus pratis uliginofis; florens initio maii, perennis: Lugdunea.

Obf. Scapus bafi rubro-vinofus: bractæ feu folia ad originem pedunculorum; filamenta complanata; alterna latiora, filo breviora; antheræ fagittatæ, luteæ.

Varietatem inveni in iisdem locis vere umbellatam, compositam; fcilicet pedunculi generales, fubdivifi, cum foliis floralibus, linearibus in fubdivifione. Cæterum magna

adeſt affinitas omnium partium inter ornithogalum luteum & minimum. Hic, ſicut in aliis bulbosis, mater anni effusa producit plurimos bulbulos, qui a matre ſeparati, apice attenuato, inclinati, pellunt in terram vicinam radiculis ſenſim elongatis: ſic una aut altera hebdomade ad plures pedes remoti a matre, radículas implantant in terram opportunam.

Pedunculis ramofis.

16. Ornithogalum minus.

Habitus præcedentis, ſed humilius. Folia radicalia anguſtiora; folia ſcapi numeroſiora, quatuor, & quinque. Pedunculi umbellati, ramoſi, biſſori, & triſſori; petala lutea; exteriora ſubhirsuta.

Ornithogalum minimum L. communis etiam prope Grodnam; in pratis & ſilvis: mixta invenitur cum præcedenti; florens ſine aprilis & initio maii: perennis. Lugduna. Præter bulbum præcipuum, adſunt innumeri bulbuli, grani magnitudine, albi, filamentis radicalibus intricati. Folia radicalia plurima, ſcapis longiora, vix linea lata; plurima cylindrica, pauca plana. Scapus biſſorus; ad baſim involucri bulbuli duo apparent, qui ſunt germina ſorum nondum evolutorum.

ORNITHOGALVM ανθομηλινοῦ ῥιζοκος
minimum L. P. 468. N. 16.

SPATHA MULTIFLORA.

UMBELLA CONGESTA.

Corolla sexpartita.

Foliis scabris, sulcatis.

17. Allium scabrum.

Radix bulbosa, exigua. Scapus cubitalis, teres. Folia scabra, semiteretia, subtus sulcata. Spatha diphylla, longa, subulata: folio uno, longissimo. Bulbi capitati, ovati, brunnei, inter quos prodeunt pedunculi multi, filiformes, longi, ferentes florem nutantem; petala sex, sub-rufa, carinata, basi connexa; stamina subulata.

Allium oleraceum L. frequens in arvis prope Grodnam; florens julio: perennis. Lugdunea. Odor bulbilorum porraceus, mitis.

Obs. Huc venit varietas florens in arvis prope Grodnam, 27. julii. Radix: bulbus solidus. Scapus altitudine 20 pollicum, rotundus, glaber, castanei coloris. Folia vaginaria: vagina striata, aspera, semirotonda, marcescentia. Bulbuli umbellæ capitati, ovati, coloris obsolete grisei, seu cærulei, violacei; ex intervallis bulbillorum pedunculi pauci, undecim tantum, longitudine duorum pollicum; corolla albo-violacea, rubescens; stamina tria, corolla longiora: stria corollæ longitudine; antheræ simplices, albæ, subtriangulares.

Foliis planis, subcarinatis.

18. Allium carinatum.

Radix bulbosa, simplex, exigua ex latere bulbillos gene-

rans. Scapus tripedalis. Folia succulenta, plana, subca-
rinata, ad tres lineas lata. Vagina longissima, angusta,
bifolia: uno folio longiori, femipedali. Flores umbellati;
bulbilli in umbella numerosissimi; pedunculi inæquales,
unciales, & biunciales; petala exteriora obscuriora, in-
teriora pulchre purpurea, aut ochroleuca; stamina subu-
lata.

Allium carinatum L. passim in arvis sabulosis prope Grod-
nam, florens julio: perennis. Odor plantæ & bulborum
mitissimus; vix sapor acris.

Foliis ciliatis.

19. *Allium violaceum.*

Caulis tripedalis. Folia ad quatuor lineas lata, ciliata,
Umbella florum exigua; vagina decidua, bicornis: foliolo
altero brevi, ovato-lanceolato; in umbella bulbi numerosi,
lanceolato-purpurei; pedunculi inæquales: flores pauci; petala
violacea, divisa linea coloris saturatioris; stamina al-
terne trifida, seu tricuspudata.

Allium arenarium L. communis in campis prope Grodnam;
florebat julio: perennis. Delphinalis. Stamina corolla
longiora. Ante evolutionem pollinis antheræ sulcata,
violaceæ, porreo-liliaceo-griseæ. Folia marcescentia in
caule. Odor radicis penetrans; alliaceus.

Foliis ovato-lanceolatis.

20. *Allium latifolium.*

Radix ex plurimis bulbis, fasciculatis. Folia radicalia, pe-
tiolata, ovato-lanceolata, unciam lata. Caulis pedalis,
foliosus, triangularis: vagina brevis, fere ovalis, bifida.
Flores umbellati, pauci, ad duodecim; petala alba: ex-
teriora deorsum gibba.

Allium ursinum L. inveni prope Grodnam, florentem fine
maii, in silva Bobrowfczyzna: perennis. Lugdunæ.
Odor penetrans, lac sapore proprio & ingrato inficiens,
cuti imposita cito vesiculas excitat: unde tutum vesica-
torium præcticis offert: parca dosi succus dilutus in hy-
dromelle fluxum urinæ adauget, in scorbuto, ictero,
scabie, herpetibus, adjuvans medicamentum non con-
temnendum.

FASCICULUS III.

PETALODEÆ, ACALYCINÆ.

LILIACEIS AFFINES.

ORCHIDEÆ.

Radices succulentæ, sed in variis diversæ figuræ. Folia
simplicia, graminea, nervis parallelis. Bractææ florales
simplices. Fructus trivalvis, trigonus, ad tria receptacula,
semina connexa minutissima continens. Corolla irregu-
laris ex petalis sex; tribus superioribus similibus, duobus
lateralibus angustioribus, sexto in variis vario, sæpe
posterius calcare aucto, quod juxta varias species longius,
brevius aut nullum. Stamina duo ex fungosa substantia
orta, quæ filis dici potest, unde gynandria Linnæi.
In omnibus germina infera, corolla supera; in plerisque
odor singularis, aut ex floribus aut ex radicibus.

Genera varia juxta varios auctores. Halleriana nobis viden-
tur tutiora ex organis genitalibus desumpta, sed tiro-
nibus difficiliora. Linnæana sequimur, ut pote faciliora. Sed
cum Scopio orchides omnes tanquam unum genus na-
turale constituentes consideramus. Nec cornu nectarii.

INCOMPLETE

nec genitalium structura, nec labellum sufficiunt ad distinguenda genera.

NECTARIUM CORNIFORME.

Bulbis indivisis.

Cornu longissimo.

21. *Orchis bifolia.*

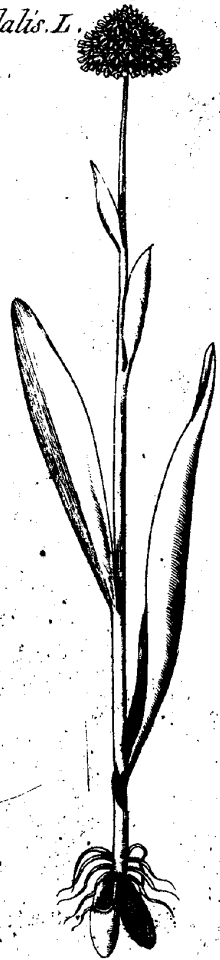
Bulbi oblongi, conici. Folia ex maximis, radicalia duo, tria, ad duas & tres uncias lata; caulina nulla, nisi breves stipulæ. Caulis cubitalis: spica florum longa & rara. Bractæ magnæ, longitudine germinis, ovato-lanceolatæ, virescentes. Flores aperti, albi, cum admixto virore; petala superiora patentia. Nectarii labium lanceolatum, integerrimum, seu absque brachiis, prælongum, latitudine fere ubique eadem, subviride. Calcar seu cornu longissimum, gracile.

Orchis bifolia L. communis in omnibus silvis prope Grodnam; florebat sine maii: perennis. Lugdunæ. Flores gratissimum, balsamicum spargunt odorem, etiam de die sed vere de nocte fragrantiores. Pulpa bulborum in dysenteria & in colicis tormina compefcit.

Figura Oed. Fl. Dan. t. 235. optima; sed bulbi nostræ magis elongati, conici. Folia majora. Flores albescentes; labellum subviride, lingulatum, angustum, simplicissimum; alæ patentis, petalis tribus superioribus longiores. Gemina straminei coloris. Caulis quatuordecim pollicum. Facile cognoscitur hæc species, colore petalorum albescente, & maxima longitudine cornu nectarii; bractæ longitudine germinis lineares. Spica florum laxa: flores

ORCHIS ἀλπινοσκιαδῶδης
pyramidalis L.

P. 473. N. 2

PETALOIDÆ, ACALYCINÆ. 473
alterni; duo foliola alterna ad medium caulis: tria
folia inferiora, lanceolata, lata.

Labio trifido, bicorni.

22. *Orchis bicornis.*

Radices: bulbi indivisi. Caulis pedalis. Folia lanceolata, non lata, longa, quatuor, inæqualia. Spica florum primordens, postea elongata: floribus numerosis, sat remotis. Bractæ germinibus longiores. Nectarium tenue, germine longius. Labium trifidum, lobis subæqualibus, cornua duo exerens. Galeæ petala tria, conniventia. Lateralia petala, seu alæ, patentia & inflexa: petala omnia rubro-liliacea, lanceolata. Columna flaminea, brevis, lata; antheræ fusæ.

Orchis pyramidalis; florebat in pratis juxta Niemen prope Grodnam, initio junii. Lugduna. Antheræ filamentis adhærent sub cucullis columnæ quasi nidulatæ. Stilo irritando vicinias elongatur & breviatur filamentum celerrimo motu, sæpe sæpius repetitò; succedit hoc experimentum in plerisque orchideis.

Labio trifido, crenato.

23. *Orchis cimicina.*

Radices: duo bulbi rotundi, magnitudine nucis avellanæ, uno paulo minore; radices funiculiformes, supra bulbum erumpentes. Folia sex, inferiora, basi caulem vaginantia, lanceolata, nervosa, sex linearum lata, trium pollicum longa, plicata, semicanale formantia: caulina angustiora, alterna, caulem vaginantia juxta totam fere longitudinem. Caulis tenuis; flores spicati, subapproximati; spica elongata, seu trium pollicum longa. Bractæ certe germinibus breviores. Germina contorta, recurva,

albo-sanguinea. Cornu nectarii conicum, curvum, vix longitudine mediæ partis germinis, extus inclinatum; labium nectarii trilobum: lobis latitudinis subæqualis, lateralibus tamen paulo brevioribus, quoque latere tridentatis; facies utraque loborum viridis in juniore flore, in adulto nigro-rubescens; punctis saturate purpureis lamina superioris labii tineta. Alæ, & galeæ petala conniventia, subagglutinata, alis latioribus; petalo galeæ intermedio angustiore & brevior: omnia petala nigro-rubescencia, extus herbacei coloris, præsertim ad apicem. Glottis saturate purpurea: sub glottide appendices duo singulari formæ: inter hos surgit utroque latere filamentum glutinosum, extensibile, antheram ferens mammillosam, tuberculofam, clavatam, sæpe extus prorumpit stamen inter fissuras labiorum & galeam, & nutat longo, glutinoso filamentum. Mel fetidum eructat ex columna pistilli. Flos exhalat ingratum cimicis odorem. Huc venit orchis Tab. 60. Loeseli; figura Jacquini, Flora Austr. t. 12. præstant pingit specimen adultæ. Est orchis caryophyllata L. florebat circa Grodnam in silva Volmeri 20 junii.

Labio quadrifido, crenulato.

24. *Orchis crenulata.*

Radices: bulbi indivisi, subrotundi. Caulis pedalis. Folia lanceolata, semunciam lata. Spica cylindrica, pauciflora. Bractæ coloratæ, germine paulo longiores. Galea connivens, seu petala omnia superiora approximata, quæ purpurea, rosea, aut alba; sed semper lineis parallelis viridibus distincta. Nectarii labellum quadrifidum, crenulatum, ad originem convexum, maculosum: cornu crenulatum.

Orchis morio L. communis prope Grodnam, in pratibus fossatæ & alibi; florens maio: perennis. Lugdunæ.

Obs. In spica flores vix ultra duodecim, plerumque densi; sed tamen aliquando tam laxa est spica ut hæc species acquirat prorsus diversam faciem. Non raræ sunt varietates petalis roseis, & niveis. Ex radice cocta, farina obtinetur, quæ desiccata pretiosa est phthificis.

Labello trifido.

25. *Orchis cucullata.*

Radix: bulbus unicus, indivisus, vere diaphanus, albus, sublati marcidis tunicis nigris: supra bulbum tuberculi quatuor albi, uncinati. Folia radicalia duo, inæqualia: unum lanceolatum, alterum ovatum; supra mediam partem caulis folium unum, lineari-lanceolatum, cauli appressum: caulis palmaris, angulatus. Flores spicati, uno versu dispositi, a septem ad undecim; bractæ lineares, acutæ, longitudine germinis; galea floris seu labium superius ex tribus petalis agglutinatis, tridentatum, coloris liliacei puri; nectarii labellum trifidum: segmentis linearibus, intermedio latiore & longiore, coloris liliacei, purpurei: basis labelli alba, punctis purpurascens notata. Nectarium seu calcar longitudine germinis, curvum, tenue, albo-liliaceum.

Orchis cucullata L. florebat prope Grodnam, sine julii, in silva dicta Grandzicze: perennis. Perfecite nostra specimen recentia respondebant figuris & descriptionibus Gmelini. Figura Helli melius fructificationem demonstrat, sed figura Gmelini faciem & bulbum bene exprimit: in figura Helli Flor. Sib. t. 1. tab. 3. f. 2, bulbus non apparet, quia delineator expressit tunicas nigras, quæ illum cum tuberculis investiunt. Remotis petalis, apparet album tuberculum, melle onustum, duobus dentibus lateraliter ornatum; in anteriori facie puncta luteo-fusca conspiciuntur.

*Labio quadrilobo.*26. *Orchis mascula* L.

Affinis morioni, sed caulis duplo altior; flores numerosiores; petala duo, dorsalia, reflexa. Labii intermedius lobus minor.

Orchis mascula L. passim in pratis prope Grodnam juxta Niemen; florens maio: perennis. Lugduna.

Obs. Bulbi subrotundi, grandes, hircum olentes. Spicae florum trium unciarum, longa, rara; bractea purpurea, petala purpurea, lineis concoloribus picta; labellum maculis & lineis purpureis pictum: praeterea folia latiora quam in morione. Etiam si radices recentes manifestum feminis odorem effundunt: attamen plurimi frustra deprecantur illas pro debellanda sterilitate; sed coctae & desiccatae farinam glutinosam copiose largiuntur, quae pretiosa est in diarrhoeis cum torminibus, dysenteria, stranguria, phthisi. Extus, diluta cum aqua sedat pruritum herpetum.

*Labio quadrifido, punctis scabro.*27. *Orchis ustulata*.

Radix: bulbi subrotundi. Caulis dodrantalis. Folia radicalia, plurima ad unciam lata: caulina pauca. Spica brevis, densa, paulatim laxatur; bractea alba, linea purpurea divisa, germine breviores; petala distincta, extus purpurea, intus lineis & maculis purpureis picta. Labellum lacteolum, purpureis guttis scabrum, quadrifidum. Cornu seu calcar brevissimum, curvulum.

Orchis ustulata L. passim prope Grodnam in pascuis & contermina Labna; florebat junio: perennis. Lugduna, montana.

Orchis ustulata, L.

Labiò quinquesido, scabro.

28. *Orchis brachiata.*

radices : bulbi subrotundi, oblongi. Folia ad terram amplissima, tres aut quatuor uncias lata, semipedem longa. Caulis cubitalis : folia caulina pauca. Spica longa, cylindrica. Bractæ latæ, longæ, aristatæ. Flos magnus, saturate purpureus ; petala confluentia ; labellum quinquesidum : brachiolis angustis, crurculis latis, ferratis, pectore latiusculo, punctis purpureis picto, scabro. Cornu seu calcar dimidii germinis longitudine, obtusum, in duos quasi globulos divisum.

Orchis militaris L. varietas major, frequens prope Grodnam in pascuis silvarum juxta Niemen ; florens junio : perennis. Lugdunea.

☞ Puncta labelli sunt congeries pilorum brevissimorum, crassorum ; cornu nectarii obtusum. Petala-galeæ connata, extus liliaceo-cinerefcentia, intus lineis violaceis notata ; labelli duo brachiâ, angusta ; corpus maculatum, crura lata, brevia, purpureo-violacea ; inter crura video appendicem brevem, angustissimum ; super corpus puncta purpurea proeminentia. Antheræ cinereo-cæruleæ ; bractæ coloratæ, cæruleo-albescentes, multo breviores germinibus ; spica pauciflora, floribus laxis. Video puncta pilosa in facie interna petalorum : quæ coalita, apice extus invertuntur.

29. *Orchis brachiata, var. minor.*

radices : bulbi subrotundi. Folia radicalia numerosa, lanceolata, semunciam lata. Caulis dodrantalis. Spica brevis, rotunda, uncialis, conferta. Bractæ coloratæ, germine majores. Galeæ conniventis tria petala exteriora, extus

subpurpurea, linea media, purpurea, divisa; labellum breviter quadrifidum, circumferratum, punctatum, cum spinula ex angulo divisionis crusculorum egrediente: totum labellum album, purpureis lineis pictum.

Orchis militaris L. varietas minor; sat frequens prope Grodnam, in pascuis Lofofnæ; florens junio: perennis. Lugdunea.

30. *Orchis brachiata*, var. cinerea.

Habitus præcedentis; sed caulis tenuior, humilior; folia minora, acutiora. Spica conferta, conica. Petala lineata, acutiora, cæruleo-cinerea, lineis purpureis. Labellum quadrifidum, brachiolis & pectore perangustis, fere album, penicellis purpureis pictum: cruscula labelli breviora, angustiora, modice ferrata; spinula in divisione evidens.

Orchis militaris L. varietas galea & alis cinereis; etiam frequens prope Grodnam, in pratis; florens junio perennis. Inveni specimina galea carnea, & alia galea rosea: est orchis Halleri 1277.

Obs. Huc venit alia varietas. Certe non sunt puncta in facie superiori labii nectarii, quod quinquefidum, scilicet exhibens duo brachia, corpus intermedium, duo crura appendicem in commissura crurum: labium plerumque album, aliquando carneum; petala galeæ agglutinata extus carnei coloris albi, intus lineis carnis picta. Bractææ breves. Cornu nectarii germine brevius. Caulis semipollicis altitudine. Folia caulina duo, vaginantia. Spica pauciflora. Bulbi subrotundi, odoris singulari. Florebat prima junii in silva supra Niemen, prope Grodnam.

Bulbis palmatis.

Labio trilobo, floribus purpureis.

31. *Orchis latifolia.*

Radices: bulbi subpalmati, recti. Caulis mollis, fistulosus, pedalis. Folia latiora quam in maculata, minus maculata. Spica cylindrica, obtusa. Flores majores; petala superiora, erecta; labellum trilobum, lateribus reflexum, ferratum, medio segmento obtuso. Calcar germine brevius, conicum, incurvum. Bractææ floribus longiores; peculiarem spicæ foliosamque faciem impertiunt: flores purpurei.

Orchis latifolia L. sat frequens in pratis humidis silvarum prope Grodnam; florens julio: perennis. Lugdunea.

Labio trilobo, intermedio lineari.

32. *Orchis palmata*, rubra; nectarii labio maculato.

Radices: bulbi subpalmati: palmis trilobis, crassis, albescentibus. Caulis tenuis, plenus. Folia lanceolata, angusta: lamina externa glauca. Flores spicati: spica elongata, stricta; floribus sat remotis. Bractææ longitudine floris. Cornu nectarii cylindricum, rectum, longitudine germinis, albo-rubrum, seu liliaceum. Alæ extus inversæ pone galeam: galea ex tribus petalis, inæqualibus, alis paulo brevioribus, erectis. Labium nectarii latum, trilobum: intermedio longiori, lineari, lanceolato; lateralibus latis, semicirculum circinatum exhibentibus: omnia petala liliacea. Labium punctis saturatoribus, seu

purpureo-violaceis tinctum. In utraque lamina stili epiglottis cochleariformis; antheræ nigræ; florebat, 10 julii, in loco dicto Pognemogne, prope Grodnam.

Labio plano, foliis maculatis.

33. *Orchis maculata.*

Radices: bulbi palmati, patentes. Caulis solidus, cubitalis. Folia nigrescentibus maculis picta, lanceolata. Spica quasitriangularis. Flores pallidi, dilute violacei; petala dorsalia patula, etiam extus revoluta, purpurea; lateralibus maculata, duo interiora circa columnam stamineam complicata, pallide purpurea: labellum planum, trifidum, ferratum, medio segmento acuminato, ad basim punctis lineis & maculis saturate purpureis pictum. Nectarium cornu, seu calcar, germine brevius, modice incurvum.

Orchis maculata L. communis prope Grodnam, flores initio junii, in pratis: perennis. Lugdunea.

Sequens videtur intermedia varietas inter latifoliam & maculatam. Florebat sexta julii, in pratis prope Vilnam, 1782. Radix: bulbi palmati. Caulis certe fistulosus. Folia petiolo vaginantia, lanceolata, latitudine unius pollicis, longitudine semipedali, maculata maculis sat crebris, subquadratis, atro-cæruleis. Bractæ viridi-rubentes, floribus longiores. Spica densa, multiflora, apice depressa. Nectarium cornu germine brevius, conicum, violacei coloris. Labellum convexum, trifidum; segmentis lateralibus, extus reflexis, latioribus, ferratis: medio angustiori, breviori, modo integro, modo ferrato. Fundus labelli albo-violaceus, punctis & lineis purpureis pictus, in medio circulum ovalem formantibus, qui includit tres lineas punctatas, parallelas. Segmenta labelli rarioribus

rarioribus punctis picta. Petala liliacea: duo exteriora, reflexa, interiora tria, conniventia super stamineam columnam, quæ purpurea, in vaginis lateralibus seu fossis, includit antheras virides, pedicellatas, unam ex utroque latere. Vitro convexo apparent antheræ sicut racemi ex granulis distinctis, glâbris, viridibus.

Labio trilobo, floribus albis.

34. *Orchis incarnata.*

Radices palmatæ: palmis fuscis, elongatis: radicula supra originem palmarum. Caulis cubitalis, fistulosus, crassitudine digiti minimi infantis. Vaginæ fusca ad basim caulis; papyraceæ, quæ sunt reliquiæ primorum foliorum. Folia media parte suæ longitudinis vaginantia: vaginis papyraceis; parte libera plana, lanceolata; inferiora latiora. Flores densi, spicati: spica pyramidalis, cujus basis diametri unius pollicis & dimidii. Bractæ lanceolatae, luteo-virides, floribus longiores. Cornu nectarium longitudine germinis, conicum, recurvum, album. Alæ duæ, albæ, posterius inversæ; galea ex tribus petalis albis, divaricatis distinctis. Labellum nectarium trilobum, album, colore subluteo maculatum ultra lobos: lobis albis; lateralibus subtus inversis. Passim video lobos nectarium dissectos: Germen albescens: Antheræ straminei coloris, brevibus filamentis adhærentes, glottide stili testæ.

Florebat 10 junii prope Grodnam, in loco dicto Pognemogne. Est orchis 1280 Hall. Hist. Helv. orchis mixta Retz. Fl. Scand. quæ jure merito complectitur orchidem sambucinam Linnæi, quæ pallide flava crescit circa Vilnam, nulloque essentiali attributo mechanico ab incarnata differt.

purpureo-violaceis tinctum. In utraque lamina filii epiglottis cochleariformis; antheræ nigræ; florebat, 10 julii, in loco dicto Pognemogne, prope Grodnam.

Labio plano, foliis maculatis.

33. *Orchis maculata.*

Radices: bulbi palmati, patentes. Caulis solidus, cubitalis. Folia nigrescentibus maculis picta, lanceolata. Spica quasitriangularis. Flores pallidi, dilute violacei; petala dorsalia patula, etiam extus revoluta, purpurea; lateralia maculata, duo interiora circa columnam stamineam complicata, pallide purpurea: labellum planum, trifidum, ferratum, medio segmento acuminato, ad basim punctis lineis & maculis saturate purpureis pictum. Nectarium cornu, seu calcar, germine brevius, modice incurvum.

Orchis maculata L. communis prope Grodnam, florebat initio junii, in pratis: perennis. Lugdunea.

Sequens videtur intermedia varietas inter latifoliam & maculatam. Florebat sexta julii, in pratis prope Vilnam, 1782. Radix: bulbi palmati. Caulis certe fistulosus. Folia petiolo vaginantia, lanceolata, latitudine unius pollicis, longitudine semipedali, maculata maculis sat crebris, subquadratis, atro-cæruleis. Bractæ viridi-rubentes, floribus longiores. Spica densa, multiflora, apice depressa. Nectarium cornu germine brevius, conicum, violacei coloris. Labellum convexum, trifidum; segmentis lateralibus, extus reflexis, latioribus, ferratis: medio angustiori, breviori, modo integro, modo ferrato. Fundus labelli albo-violaceus, punctis & lineis purpureis pictus, in medio circulum ovalem formantibus, qui includit tres lineas punctatas, parallelas. Segmenta labelli rarioribus

rarioribus punctis picta. Petala liliacea: duo exteriora, reflexa, interiora tria, conniventia super stamineam columnam, quæ purpurea, in vaginis lateralibus seu fossis, includit antheras virides, pedicellatas, unam ex utroque latere. Vitro convexo apparent antheræ sicut racemi ex granulis distinctis, glabris, viridibus.

Labio trilobo, floribus albis.

34. *Orchis incarnata.*

Radices palmatæ: palmis fuscis, elongatis: radicula supra originem palmarum. Caulis cubitalis, fistulosus, crassitudine digiti minimi infantis. Vaginæ fuscae ad basim caulis; papyraceæ, quæ sunt reliquiæ primorum foliorum. Folia media parte suæ longitudinis vaginantia: vaginis papyraceis; parte libera plana, lanceolata; inferiora latiora. Flores densi, spicati: spica pyramidalis, cujus basis diametri unius pollicis & dimidii. Bractæ lanceolatæ, luteo-virides, floribus longiores. Cornu nectarium fere longitudine germinis, conicum, recurvum, album. Alæ duæ, albæ, posteriore inversæ; galea ex tribus petalis albis, divaricatis distinctis. Labellum nectarium trilobum, album, colore subluteo maculatum ultra lobos: lobis albis; lateralibus subtus inversis. Passim video lobos nectarium dissectos. Germen albescens. Antheræ straminei coloris, brevibus filamentis adhærentes, glottide filii testæ.

Florebat 10 junii prope Grodnam, in loco dicto Pognemogne. Est orchis 1280 Hall. Hist. Helv. orchis mixta Retz. Fl. Scand. quæ jure merito complectitur orchidem sambucinam Linnæi, quæ pallide flava crescit circa Vilnam, nulloque essentiali attributo mechanico ab incarnata differt.

*Cornu fetaceo, labio trifido.*35. *Orchis fetacea.*

Radix: bulbi palmati. Caulis palmaris. Folia angusta. Spica prælonga. Labellum obtuse trifidum, unius coloris; petala purpurea: superiora patentissima. Nectarii cornu, seu calcar, prælongum, fetaceum, germine longius.

Orchis conopsea L. frequens prope Grodnam in paucis Labna; florens maio: perennis. Lugduna. Floruit 3 junii, circa Vilnam. Specimina nostra congruunt cum figura Oed. Fl. Dan. t. 224. florum nondum expansorum concordat color vinosus, nam in evolutis est liliaceus. Folia inferiora nulla, nisi stipulæ vaginantes; caulina graminea, latitudine trium linearum, longitudine sex pollicum; plicata femicanale formantia; quatuor approximata, basi subopposita, sese recipientia, vaginantia; duo superiora breviora, angustiora. Caulis pars superior, rubescens. Spica florum laxa. Bractæ germinibus longiores. Germina rubro-vinosa. Cornu nectarii tenuissimum, germine longius, acuminatum, curvatum, rubrum; labium nectarii trifidum, segmentis subæqualibus, intermedio integro, lateralibus subcrenatis; omnibus latis, albo-liliaceis. Petala infera duo, patentia, quasi alæ angustæ, lineares, albo-liliacæ: tria superiora petala, conniventia; intermedio patente, inverso; lateralibus inferius super columnam stamineam incumbentibus, ibique fornicem formantibus. Columna staminea, brevis, quatuor tubercula producens, quorum duo breviora, pilosis pilis nigris, divaricata; duo longiora, altiora, antheras producentia: cæterum columna varicolor, glandulis diaphanis onusta. Mel copiosum in fauce nectarii, nigrescens.

P. 481. N. 34.

ORCHIS
μελανερυθρανθοβράχεια
Incarnata L.

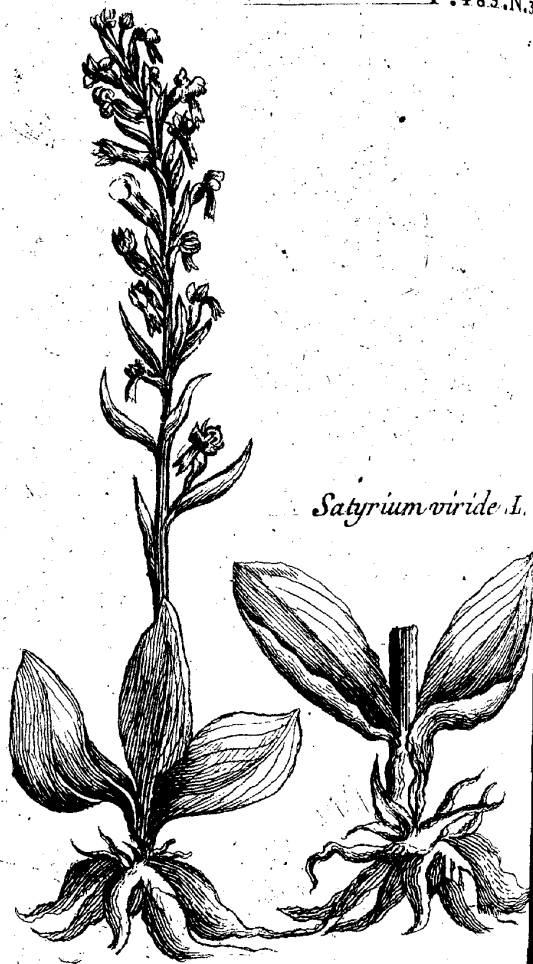

P. 483. N. 36.
SERAPIAS
ὄρεανθοχλωρος

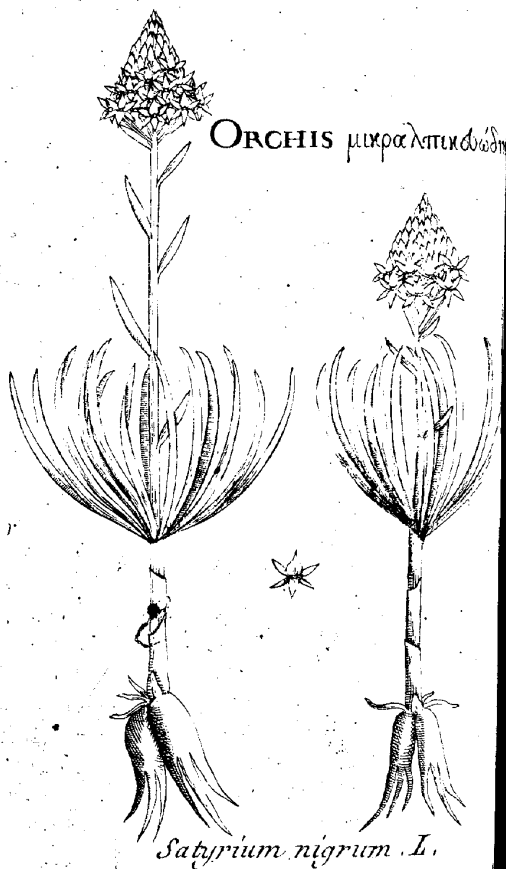
Satyrion viride L.

P. 483. N. 36

Satyrium viride L.

ORCHIS μεζαλιτικώδης P. 483. N. 5

PETALOIDEÆ, ACALYCINÆ. 483

Nectarium scrotiforme.

Labio lineari, trifido.

36. *Satyrium viride.*

Bulbi palmati, trifidi. Caulis vix dodrantalis. Folia lata, ovata, ad caulem pauca. Spica rarior & longior. Bractæe germine longiores. Galea connivens, pene-clausa, ex tribus petalis, ovato-lanceolatis, pallide virentibus: petala interiora duo, subulata, gracilia. Nectarii labellum obscure flavum, lutescens, trifidum, trifidum: segmentis lateralibus longioribus, acutis, intermedio breviori, triangulo. Calcar brevissimum, crassum, ovatum, vix apprens.

Satyrium viride L. florebat julio prope Grodnam, in pascuis circa stagnum Jeziory: perennis. Lugduna. Est orchis palmata, flore galericulato, dilute viridi Loef. Pruff. 192, t. 59.

Labio resupinato, indiviso.

37. *Satyrium nigrum.*

Bulbi palmati, trifidi. Caulis semipedalis, foliosus. Folia linearia: spica densissima, ovato-conica. Bractæe germine longiores, longe aristatæ. Flos saturate purpureus, pene niger, resupinatus; galea patentissima; petalis lanceolatis. Nectarii labellum indivisum, ovato-lanceolatum, reliquis petalis majus, ora dentata. Calcar dimidia linea non longius.

Satyrium nigrum L. inveni prope Grodnam in pascuis juxta fluvium Niemen; florebat junio: perennis. Delphinalis, alpina. Flores gratissimum caryophyllorum odorem refe-

H h 2

runt, & ita resupinantur ut galea inferiori loco sit; lac bellum cum calcare superius.

Labio trifido, acuto.

*38. *Satyrium albidum.*

Bulbi teretes, octo aut novem, fasciculati. Caulis pedalis, firmus, foliosus. Folia lanceolata: spica densa & longa. Flores patuli; bractæ germine longiores, ovato-lanceolatae; petala ovato-lanceolata, albo-virescentia, alba. Calcar brevissimum. Labellum breve, trifidum: segmentis acuminatis; medio longiori, obtusiori, viridi. *Satyrium albidum* L. florebat prope Grodnam julio, in silvis juxta Niemen: perennis. Lugdunæ, montana. Est orchis palmata palmis inverfis flore albo Loefelii Flor. Pruff. 182.

Labio cymbiformi.

39. *Satyrium hirsutum.*

Radices teretes, ramosæ, annulatæ. Caulis dodrantalis, stipulis ligulatis asperus, superne hirsutus. Folia inferiora, patula, quasipetiolata, ovato-lanceolata. Flores spicati, secundi, seu quasi uno versu dispositi: spica unciali. Bractæ germine longiores, latæ, aristatæ. Petala tria, ovato-lanceolata, conglutinata, ochroleuca, villosa. Labellum nectarii figuram cymbæ referens, vomere carinato terminatæ. Germina ovata, hirsuta. *Satyrium repens* L. florebat in silva juxta Niemen: perennis. Delphinalis. Computato labello nectarii quatuor tantum sunt petala. Est pyrola angustifolia polyanthos radice geniculata Loef. Fl. Pruff. p. 210, t. 68.

P.474. ORCHIS, N.24.
μακρανθόλουκο πορφυρεός
μαρίο L

P.484. N.38.

ORCHIS
ὄρεο-πολύριζος

Satyrium albidum L.

P. 484. N. 39.

Satyrium repens, I.

NECTARIUM CARINATUM.

Bulbis ramosis.

Labio bifido.

40. Ophrys nidus avis.

Radix ex numerosissimis fibris, carnosis, cylindricis, in unum glomum collectis. Caulis pedalis, crassus, firmus, aphyllus: squamis ficcis, fordide albis, tantum vestitus. Spica longa, cylindrica, inferne laxior. Flores numerosi. Bractea graciles, germine breviores; petala quinque, ovato-lanceolata, rufa. Nectarium labellum bifidum, cruribus incurvis, obtusis: nectarium subtus subcarinatum. Ophrys nidus avis L. communis prope Grodnam in omnibus silvis; florebat junio: perennis. Lugduna, rara. Odor florum gravis.

Plerumque in spica flores inferiores laxi, a superioribus remoti: in plurimis floribus vix labium nectarium bifidum; in inferioribus labium longius: segmentis curvis. Figura Halleri optima, Hist. Helv. n. 1290, t. 37. Radices nostrae fasciculum majorem offerunt radiculis funiculiformibus, sat crassis, filamenta brevia producentibus. Caules duo lateraliter orti ex uno fasciculo radicum. Flores albo-conspurcati (*d'un blanc sale*).

Labio trifido.

41. Ophrys corallorrhiza.

Radix ramosa: ramis teneris, flexuosis, fucci plenis, albis, obtusis. Caulis pedalis, rectus, aphyllus, praeter squamas paucas, obtusas. Spica rara, ex paucis floribus.

Bractæ ovato-lanceolatæ. Pedunculi longi; petala tria; exteriora, viridia; lateralia alba, viridi linea distincta. Nectarii labellum album & purpureis maculis pictum. Germina ovata, pendula. Stamina quatuor, seu in singulis loculis duo.

Ophrys corallorrhiza L. frequens prope Grodnam, in pinetis juxta fluvium; florebat fine maii: perennis. Delphinalis, alpina.

Obs. In plerisque nostris caulis semipedalis; quatuor, aut sex flores in spica: vaginæ, caulis, stipulæ coloratæ, castaneæ; labii nectarii lobus intermedius albescens: cætera quinque petala luteo-viridia; pedunculi vix duarum linearum longi: flores nutantes, parvi. Bractæ nullæ, aut minimæ. Radices complanatæ, saporis singularis.

Labio bifido. Foliis ovatis.

42. Ophrys bifolia.

Radix ex tubere oblongo innumeras fibras teretes producens. Caulis cubitalis, subhirsutus, nudus, præter duo folia ad medium fere opposita, ovata, lata, pallide viridia, nervosa. Spica longa, rara; bractæ minimæ, latæ, aristatæ. Flos ex luteo viridis, apertus & hians. Nectarii labellum bifidum: crusculis obtusis, ad angulum peracutum discedentibus.

Ophrys ovata L. communis prope Grodnam, in omnibus silvis; florebat initio junii: perennis. Lugdunea.

Caulis plerumque bipedalis, non est verus bulbus: ex caule radice plurimæ radiculæ contortæ oriuntur. Caulis basis curva vagina papyracea coloris fulvi munita. Infra medietatem caulis duo folia subopposita, quatuor pollicum longa, trium lata, nervosa: nervis ad 12 sat remotis, tribus crassioribus. Folia caulem petiolo vaginantia. Flores in spica remoti, virides. Bractæ lanceolatæ, lineari-

ad basim pedunculorum, pedunculis breviores. Germen ovatum, sulcatum. Tria petala galeam efficiunt: duo sunt lateralia, latiora & paulo longiora. Labium nectarii lutescens, longum, striatum, ad originem bifidum: cruribus latis, obtusis, paulo divaricatis. Longitudo labii octo linearum. Infra folia diameter caulis trium linearum propter crassitudinem vaginarum foliorum: supra tenuior. Odor radicum ingratus; odor florum singularis, mihi suaveolens. Florentem observavi toto fere mense junii.

Labello bifido, dentato.

Foliis cordatis.

43. Ophrys cordata.

Radix fibrosa: fibris teretibus. Caulis bifolius, semipedalis, tenuis. Folia duo, opposita, cordata. Spica rara: flores vix duodecim; petala viridia: tribus exterioribus ovato-lanceolatis; duobus interioribus minoribus, angustioribus. Labium viride, bifurcatum: crusculis curvulis, sæpe purpureis, basi utrinque dente notatum; bractæ minimæ; pedunculus germine brevior. Germen breve, ovatum, sulcatum.

veni prope urbem Merefch, florentem julii initio, in prato depresso juxta Niemen. Delphinalis, Lugdunea.

Nota. Vagina adest papyracea ad basim caulis: cæterum hæc species quasi sumia ovatæ, sed omnibus partibus minor. Folia vix dici possunt cordata; nam prolongantur in petiolo, nec sunt basi incisæ. Passim nonnulla specimina inveni petalis omnibus apice rubris: unde venit varietas Mentz. Pug. t. 9, f. 2, Ophrys minima, floribus purpureis, croceis.

Bulbis rotundis.

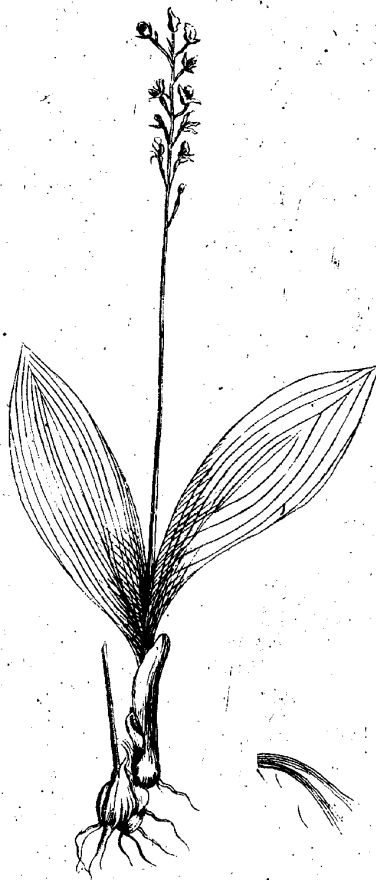
Labio ovato ; scapo trigono.

44. *Ophrys trigona.*

Bulbus subrotundus, vagina foliosa, sicca, vestitus. Scapus nudus, trigonus, palmaris. Folia radicalia duo, inaequalia, ovato-lanceolata, in petiolos desinentia. Spica laxa; petala viridia; nectarii labellum ovatum.

Ophrys Loeselii L. seu *Ophrys diphylos* bulbosa Loef. Flor. Pruss. p. 180, tab. 58. Jam floruerat 25 julii circa Grodnam, in Economia Dubnicza.

Obs. Planta sexpollicaris. Bulbus complanatus, involutus membrana sicca, unicus. Removendo membranam, invenio, sicut bene Loeselius notavit, quasi baccam ribis *grossularia*, magnitudine nucis avellanæ, rotundo-ovato, complanatam, extus viridi-albescentem, lincis albis, parallelis, inter se remotis, sicut melones distinctam. Examinando corticem hujus bulbi cum lente vitrea glandulas innumeras albas video tali modo approximatas, ut quasi retem constituent. Transversaliter secando bulbum, qui est solidus, firmus, succulentus, vidi pulpam viridem, quæ expressa fundit succum insipidum. Ex basi bulbi nascitur radix nodosa, innumeras radículas producens fuscas; e summo hujus radicis exurgit scapus basi curvatus, in cujus curvatura sedet bulbus inter summum radicis & ortum scapi: basis scapi investitur stipulis papyraceis, sed præterea sunt duæ aliæ stipulæ, sicut Loeselius delineavit: supra has stipulas ovata duo folia, cujus petioli sunt amplexi his duabus stipulis; folia ista sunt præcise magnitudine figuræ Loeselii, scilicet longitudine 2 pollic. & $\frac{1}{2}$ latid. 1; sed non sunt plana, sicut figura Loeselii

Ophrys loeselii L.

exhibet, at potius plicata, sicut folia libri. Unde concludere est Loeselum delineasse suam plantam desiccata in herbario.

Scapus tres alas offert salientes, & tres costas convexas. Spica florum est laxa: germina sunt pedunculata; bractæ ad originem cujusque pedunculi minimæ, brevissimæ, unius lineæ. Germen costatum, conicum: apice conii inferiore, longitudine 3 linearum, diametri unius. Flores straminei coloris, seu luteo-viridescentes; petala video sex, scilicet petalum oppositum labio nectarii, triangulare, acumine prolongato & revoluto. Ex utroque latere inter istud petalum & labellum nectarii, video duo alia petala, quorum unum prope labellum nectarii, latius, sed vix semilineare; alterum prope petalum oppositum nectario, duplo angustius: labellum nectarii integerrimum epiglottidis humanæ figuram refert, seu folium myrti subplicatum. Ad plicaturam video lineam viridem, cum lente vitrea distinguo innumeras glandulas perlucidas; ad basim nectarii extus video tubercula duo, punctis nigris notata; columna staminea, complanata, apice trifida; segmento intermedio latiori, submarginato. Paulo inferiorius video duas prominentias cum excavationibus ex depressionibus lateralibus. In qua excavatione stamen unum, didymum, lutescens.

Germinum cum pedunculo angulum fere rectum in plerisque floribus exhibet. Duodecim sunt flores in spica seu racemo. Longitudo spicæ duorum pollicum, longitudo scapi quatuor. Florebat circa Vilnam, 6 julii.

Nota. Proprie tria sunt petala superiora, intermedio latiori, revoluta; & tria petala inferiora, intermedio etiam latiori, aut potius latissimo, scilicet labello nectarii: sed sex petala ista expansa constituunt idem planum.

Sæpe breviora sunt specimina, tri- aut quadriuncialia, pau-

ciflora, sexflora. Video plurimos bulbos terminatos scape deficcato præcedentis anni, sicut bene exhibit figura Loefelii, p. 180, tab. 58. Invenitur copiose crescens in humidis juxta Villiam annem ultra Zakrete, semimiliaria Vilna.

Labio integro; folio uno, ovato.

45. *Ophrys monophyllos.*

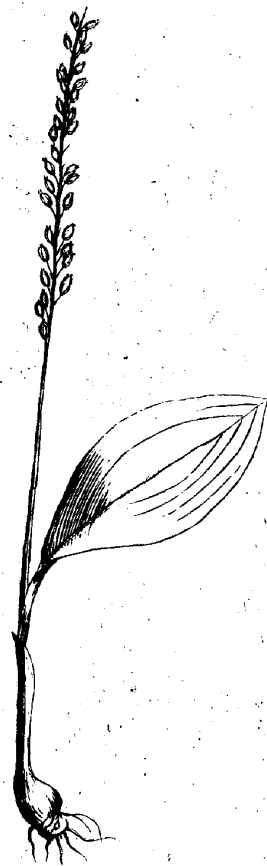
Bulbus rotundus, foliis ficcis, laceris cinctus. Scapus nudus, cubitalis: folium unicum, ovato-lanceolatum, latitudine unius pollicis, trium longitudine. Bractæ minimæ. Spica semipedalis, multiflora, proluxa. Pedunculi erecti, germine longiores: flores minimi. Germea ovatum, breve. Petalum supremum ovatum; alia quatuor, lanceolata. Labellum nectarii integrum, lingulatum, latius. Petala omnia viridia.

Ophrys monophyllos L. non rara prope Grodnam, in paludosis Lubnicza & alibi. Lugdunea, Delphinalis, alpina. Florebat junio. Est *ophrys monophyllos* bulbosa Loef. Flor. Pruff. 180, t. 57; *monorchis ophioglossoides* Mentz. Pug. t. 5, f. 12.

Labio cruciatio.

46. *Ophrys monorchis.*

Bulbus unicus, subrotundus. Folia radicalia duo, tria, ex ovato-lanceolata: in caule unicum, lineare. Caulis: scapus humilis, vix palmaris. Spica densa, elongata. Bractæ ovato-lanceolatæ, germine breviores. Germen ovale, scissile. Flos ex luteo virens mellis odore, oblique nitans; petalum supremum, & duo exteriora, inferiora, ovato-lanceolata; interiora duo, lata basi, sine acutiori. Labellum nectarii hastatum seu cruciforme, segmentis acutis.

Ophrys monophyllos. L.

P. 490. N. 46.

Ophrys monorchis. L.

Ophrys monorchis L. non rara prope Grodnam, in paludosis juxta ripas amnis Losofnaie. Lugdunea. Est orchis coleo unico, seu monorchis, flosculis pallide viridibus, Loef. Pruff. 184, t. 61; vix differt *monorchis bifolia*, que pallide virente, Pruffica Mentz. Pug. t. 5, f. 5.

Labio subquinelobo.

47. *Ophrys muscaria.*

Radix: bulbi duo, subrotundi. Caulis firmus, cubitalis. Folia lanceolata, angusta. Spica pauciflora, ad octo. Bracteae ovato-lanceolatae, longitudine germinum: germina gracilia. Flos perpendicularis: muscam caeruleam carnivoram referens. Galeae petala diducta, viridia, ovato-lanceolata: alae graciles, atro-purpureae: nectarii labium sericeum, bifidum; corpore crasso, caerulea macula notato; lobis quinque, brevibus, subulatis, saturate purpureis.

Florebat circa Grodnam in silva Volmeri 16 julii. Est *Ophrys insectifera* var. *Myodes* L.

Nectarium ovatum, gibbum.

Labio lanceolato.

48. *Serapias latifolia.*

Bulbi fibrosi, lignosi, scabri. Scapus rectus, firmus, cubitalis. Folia caulina amplexicaulia, ovato-lanceolata, magna. Spica femipedalis, multiflora: flores nutantes. Germen pyriforme, hirsutum. Tria petala exteriora, ovato-lanceolata, extus subhirsuta, virentia; duo interiora, paulo breviora, alba cum aliquo virore. Nectarii labellum albo-subcarneum, basi cymbiforme, reliqua parte lanceolatum, lineis nullis.

Serapias latifolia L. florebat fine julii, prope Grodnam, in silvis supra Niemen. Lugdunea.

Obs. Huc venit varietas : caulis tripedalis. Spica laxa ; pedalis. Flores rari, remoti. Petala saturate rubra ; labellum nectarii villosum ; bractæ coloratæ. Folia ovata, magna.

Labio obtuso, plicato.

49. *Serapias longifolia.*

Bulbi fibrosi. Caulis altior quam in præcedenti. Folia ensiformia, sessilia. Spica longa, multiflora. Flores penduli, duplo majores ; petalis latioribus, patulis. Nectarium reliquis petalis cohærens ; labello obtuso, oris plicatis, cymba lineis purpureis.

Serapias longifolia L. florebat sine julii in silva juxta Niemen prope Grodnam. Lugdunea.

Obs. Caulis pedalis. Folia prima ovato-lanceolata, non amplexicaulia ; superiora lanceolata. Spica pauciflora, ad septem. Bractæ floribus longiores, virides. Pedunculi brevissimi. Flos non nutans. Tria petala exteriora, viridia ; tria interiora, carneo-viridia, breviora, quinque-lanceolata ; labium nectarii aut tertium petalum internum, inferum, imum, lanceolatum, non villosum, sed glabrum.

Labio petalis brevior.

50. *Serapias grandiflora.*

Bulbi fibrosi. Folia ensiformia. Caulis pauciflorus. Flores albi, magni, erecti, distantes : labellum nectarii petalis brevius, acutum, lineis eminentibus.

Serapias grandiflora L. in pratis uliginosis Lofosnaie circa Grodnam ; florebat sine junii. Lugdunea. Huc venit varietas *Helleborines angustifolia*, flore carneo, barba lutescente. Folium radicale siccum, fascium, vaginans : folium secundum seu superius simile, viride. Vagina alba ; lamina

ELLEBORINE ἀλπιχουρόσπος

P. 492. N. 49.

cauli fere appressa, cochleariformis: tertium petiolo vaginans; lamina basi amplexicauli, latitudinis sex linearum, longitudinis quatuor pollicum & dimidii; folia ista ensiformia, nervosa, sicut folium libri, longitudinaliter plicata. Scapus pedalis. Folia superiora angustiora. Flores magni, pauci in spica: 5. 6. 7: inferior ex axilla folii, quod spica longius. Bractea linearis, brevissima, ad originem aliorum pedunculorum seu germinum. Petala tria; exteriora alba, longiora, tribus lineis percursa; uno supremo, duobus lateralibus; petala interiora breviora; sextum seu labium nectarii basi quasi campanulatum; superius campanula fissa pro recipiendo stilo: apex nectarii sicut epiglottis excavatum aut sicut rostrum vasis antiqui: nectarium croceo colore ad apicem tinctum. Fundus campanulae aut scroti etiam croceus. Lamina labelli superior striis elevatis quinque percursa. Columna staminea est pyramis angulosa, anterieus planum inclinatum exhibens; posterius a radice plani collum unius lineae, sustinet capitulum anterieus excavatum: in hac foveola duae antherae griseae, sulcatae, foliaceae.

Omnibus partibus albis.

51. *Serapias tota alba.*

caulis fibrosa. Folia alterna; inferius breve, vaginans; lamina pollicaria aut bipollicaria, unius pollicis lata, nervosa, nervis plurimis, alba, diaphana. Caulis basi violaceus, reliqua parte albus, subgeniculatus, pedalis. Flores axillares, pauci, ad sex. Bractea floribus longiora, albæ. Germen album. Petala quinque: tria superiora; duo lateralia, albissima. Sextum seu labium nectarii album, rostriforme, seu acutum, lateribus plicatum, undulatum. Facies singularis rotius plantae, cujus omnes partes albæ. Flores erecti, magni; petala ante

Gladiolus floribus uno versu dispositis, C. B. & Moris, II, f. 4, t. 4, f. 4.

Obs. Bulbus præcedentis anni raro Avellanæ magnitudinem adæquans, ex apice producit novum bulbum, sensimque marcescens consumitur & separatur tanquam eschara a vivo; post separationem, novus autumnò propellit radices caule jam marcido; vere sequenti ex corde illius erumpit novus bulbus, qui evolvitur marcescente matre. Folia inferiora cito marcescunt, lamina non evoluitur intermedia latiora, superiora angusta, omnia seu quatuor aut quinque petiolo vaginanti prædita. Bractæ seu spathæ inæquales ante evolutionem corollæ, convolutæ, postea planæ, lanceolatae. Germen inferum; in capsulis raro octo semina: plerumque 10 aut 12 inveni, passim tantum rotunda, calyptata. In meis specimenibus constanter quinque flores inveni sessiles; ad originem cujusque floris caulis curvatur & torquetur, planum extrorsum saliens exhibens. Desiccatione cum papyro aluminoso petala pulchrum acquirunt colorem violaceum seu caeruleum; cæterum altitudo caulis variat: nana invenio specimina vix pedalia. Passim video folia falcata.

In marginibus silvarum prope Grodnam communis; florebat 20 junii: perennis; adhuc observavi florentem sine junculo & in humidis campis & in siccioribus invenitur. Lugdunæ, rara. Bulbus superior in inferiori tanquam cellus glandis inseritur, separaturque facile, nullis obstruendis adhæsiõibus propriis; elevatur igitur tanquam embryo in utero; diu aquam retinet; primo momentu mastichationis dulcem laxat mucum, postea amaror prius pertinaciter, etsi non ingratus, salivam inficit. In observatis, facillime concipitur assertio Fallopii qui pulchrum gladioli, etsi dulcis, in cura vulnerum vim extrahentem concedit.

STIGMATIBUS

STIGMATIBUS PETALOIDEIS.

IRIDES L.

Spathæ alternæ loco calycis. Germen inferum. Corolla tubo brevi, limbo sexpartito: tribus laciniis interioribus, erectis; tribus exterioribus, reflexis. Stylus tribus laminis, petala mentientibus, terminatus. Fructus trigonus, trilocularis.

Obs. In iridibus nostris plurima attributa communia: inde habitus communis. Radices carnosæ, nodosæ. Caules simplices, foliosi: folia alterna, planâ, nervosa, elongata, acuminata, seu ensiformia, amplexicaulia. Flores terminales.

Corollis cæruleis, barbatis.

54. Iris latifolia.

Radix magna, dura. Caulis foliis longior. Folia pedalia pollicis latitudine, disticha seu basi se vaginantia, laminis divaricatis; spathæ albæ, ovato-lanceolatae, magnæ, siccæ. Tres aut quatuor flores caulem cubitalem terminantes; inferiores petiolati: lamina corollæ erecta, saturate cæruleæ, reflexa, dilute cæruleæ, lineis cæruleis pictæ, pilis numerosis, luteis, pubescentes. Stamina laminis reflexis incumbentia; anthera magna; stigmata petaloidea, bifida, linea eminente arcuata, notata.

Obs. Spathæ siccæ vix aqua penetrabiles, vaginantes, juniorem florem, cujus mirabilis est involutio in vaginis, vix describenda; stigmata petaloidea amplectuntur antheras, suguntque sulco poris cribrato pollen retentum pilis petalorum reflexorum. Est iris germanica L.

communis in hortis derelictis rusticorum; non crederem spontaneam; floret initio junii: perennis. Planta offic-

Tom. II.

I i

nalis, œconomica: iris nostras in præscriptionibus appellata; flores gratum & singularem spargunt odorem. Radix acris cum sensu amaroris pertinaci irritans pharyngem; non est absolute inodora: recens tempore verno in serinio clausa, post tres horas serinio aperto, violæ derelinquit suavem odorem. Ardore solis aut calore artificiali prompte desiccata sat similis aromate iridi Florentinæ, sicut demonstravit in Actis acad. Paris. clariss. Montet, Montispeffulani chymicus sagacissimus; succus radicis recentis ad unciam præscriptus purgans validum; cum melle mixtum raro tormina excitat; observationibus repetitis in hydrôpe pretiosum auxilium, salvis visceribus abdominis; drachma una fucci cum libris duabus decocti seminum psyllii egregium diureticum in obstructionibus abdominis, hepatis, lienis recentibus non satis laudandum: diu servata radix, post unum annum desiccata, nullam alvi evacuationem excitat, feculam fere sat tuam exhibet; pulpa radicis recentis super tumores frigidos calida applicata cutim rubefacit, tumoresque resolutionem disponere potest. Color viridis elegans paratur ex iridis petalis maceratis ad lenem putrefactionem addita calce.

Corollis cœruleis, imberbibus.

55. *Iris angustifolia.*

Radix, ex trunco fusiformi repente radículas funiculiformes plurimas, annulata & innumera capillacea filamenta emittens, superius setis fuscis coronatur. Caules plurimotripedales, teretes. Folia radicalia, cubitalia, carinata angusta, vix tres lineas lata; caulina pauca, breviora. Flores plerumque duo, caulem terminantes; spathe duæ, siccæ, membranacæ, subfuscæ; laminæ corollæ reflexæ cœruleæ, imberbes, venis pictæ: erectæ cœruleæ

aut cyaneæ; stigmata petaloidea, bifida, ferrata; capsula ovata, obtuse trigona.

Iris angustifolia media seu varia Clusii Pann. pag. 252.

Jacquin Flor. Vind. t. 1. tab. 3. Iris Siberica L.

Obs. Annulli radicularum proveniunt a basi capillorum præcedentis anni; setæ coronantes basim caulis sunt nervi desiccati foliorum præteriti anni. Radix sicca, tenui primo subdulcis, postea acris in recessu; flores suavesolentes. Laminarum corollæ reflexarum facies externa, ante expansionem viridis, sensim cœrulescit; facies interna aut supera lineis lutescentibus pulchre picta. Sæpe in meis invenio quatuor flores, inferiore longe pedunculato; antheræ cinereo-cœruleæ. Nondum in officinis introducta: tentanda tamen radix, forte diureticum egregium. In Lithuania acetaria ornant floribus hujus speciei, impuneque illos comedunt: attamen pecora intractam relinquunt plantam.

Communis in pascuis humidis silyarum prope Grodnam, Lofosnaïe; florebat a 20 maii ad 15 junii: perennis.

Omibus penitatis, iris angustifolia L. Etiam frequens circa Grodnam: vix mihi distinguenda videtur a Siberica.

Corollis luteis, imberbibus.

56. *Iris lutea.*

Radix tuberosa, magna, longa, radículas plurimas funiculiformes emittens. Caulis foliosus, tri-& quadripedalis, alterne curvatus in nodis floriferis. Folia radicalia amplissima, ensiformia, nervo eminente, bipedalia aut tripedalia; folia caulina alterna, vaginantia; lamina plana, semipedali. Flores speciosi, pauci, flavi: quinque terminantes caulem, alterni, pedunculati; spathe tres vaginantes pro quoque flore. Laminæ corollæ reflexæ

lineis nigrescentibus pictæ, imberbes, magnæ; laminæ erectæ angustæ, stigmatibus breviores: stigmata petaloidea, laciniata; capsula longa, ovata, trigona; quæque valvula linea exarata.

Obs. Caro radice rubescens. In descriptione tres spathas cuique flori dedi, sed non est rigorose verum: evolventes spathas ad radicem pedunculi floridi, invenies germen alterius floris, quod plerumque abortit; passim video pedunculum infimum ex ultimi folii caulis axilla erumpentem, bracteis duabus vestitum, ex apice tres alios producentem, cum duobus pedicellis unifloris. Antheræ magnæ, nigro-cæruleæ, cita desiccatione corollæ pulchrum colorem croceum adipiscuntur.

Iris pseudo-acorus L. Communis in aquis prope Grodnam, florebat a 20 maii ad 10 junii: perennis. Lugdunæ.

Planta officinalis, œconomica. Verno tempore, radix vere acris, autumnno potius subsiptica. Flores recentes acerrimi: radix vario tempore collecta in praxi contradiçtorios exhibuit effectus; succum recentis verno tempore eradicatæ crederem catharticum; autumnno collecta potius erit astringens: hæc autem de novo verificanda; parva dosi flores desiccati impune devorantur, in praxi non negligendi; modo peculiari irritant fauces: cæterum bonum colorem flavum suppeditant; cum vitriolo martis atramentum paratur coquendo pulverem radice. Hanc herbam pecora, etiam latrante ventriculo, intactam pertinaciter relinquunt.

FINIS SECUNDÆ COLLECTIONIS.

SERIEI TERTIÆ,
SEU
INCOMPLETARUM
COLLECTIO III.
PETALOIDEÆ ET CALYCINÆ.

FASCICULUS PRIMUS.

INTERMEDIÆ INTER LILIACEAS
ET GRAMINEAS.

LILIACEIS AFFINES, PETALOIDEÆ.

Stamina sex, pistilli tres, petala sex.

Capsulis linearibus.

I. Triglochin junceum.

Radix fibrosa. Caulis nudus, pedalis. Folia radicalia, plurima, angusta, crassula, mollia; hinc convexa, inde plana. Flores spicati: spica terminante scapum; tria petala exteriora, extus viridia, intus rosea; petala tria interiora, rosea; stamina sex; stili tres. Fructus: capsulæ tres aut sex, longæ, erectæ, graciles, inferius in duas valvas diffilientes, dum superne cohærent.

Li 3.

Triglochin palustre L. communis in pratis paludosis. Grodenensis, Lotosnæ; florens fine junii: annua. Lugdunæ. Plerumque capsulæ tres. Longitudo foliorum duorum pollicum & dimidii, latitudo vix quatuor linearum. Spica gracilis: floribus parvis, densis; petalorum color varius juxta ætates: virides ante plenariam evolutionem. Capsulæ rachidi spicæ appressæ, seu erectæ.

Capsulæ inflatis.

2. Scheuchzeria paniculata.

Caulis: culmi pedales, geniculati. Folia convoluta, carinata, graminea. Stipulæ ovato-lanceolatæ, amplexicaules. Flores paniculati; corolla hexapetala: petalis viridibus, sublutis, lanceolatis; stamina sex, corolla longiora; stigmata, tria, oblonga, obtusa. Capsulæ tres, rotundatæ, monospermæ: semina ovata.

Scheuchzeria palustris L. inveni prope Grodnam, florentem junio, in aquosis loci dicti Lotosnæ: perennis. Delphinalis.

Obs. Segmenta corollæ aut potius calycis basi coalescunt persistentia; filamenta brevissima, capillaria, flaccida; antheræ longissimæ, compressæ; capsulæ tres aut sex, compressæ, inflatæ, reflexo-distantes; plerumque duæ tantum maturæ cum seminibus inveniuntur. Est graminum junceum aquaticum semine racemoso Loef. Pruss. 114, t. 28.

Stamina novem, pistilli sex.

Floribus umbellatis.

3. Butomus umbellatus L.

Caulis bicubitalis, nudus. Folia radicalia, ensiformia, triquetra, longissima. Flores terminantes caulem, nu-

merosi, umbellati; pedunculi uniflori; petala sex, tria interiora, tria exteriora, calycina, rosea, foliolis intus roseis, extus virescentibus; stamina novem; sili sex. Capsulæ sex, polyspermæ, seu semina plurima in quaque capsula.

Folia & scapus juncorum: unde ab antiquis appellabatur juncus floridus. Communis circa Grodnam, in stagnis Jeziorý & alibi; florens julio, augusto: perennis. Lugdunæ.

Obs. Plurimi auctores sex petala butomo concedunt, sed tria exteriora evidenter ante floris expansionem sunt viridia, duriora: evadunt tantum concolores, cum tribus internis post evolutionem: parte intermedia, & ungue, manente semper viridi; præterea breviora sunt, externa, angustiora, magisque excavata; petala interiora teneriora, albo-rosea aut aliquando alba; stamina corolla breviora; filamenta curvata; antheræ perpendiculares, striatæ: ante ejaculationem pollinis glabræ, purpureæ; post illam rugosæ, complanatæ, luteæ: gemina sex, conum formantia, carnei coloris, apicibus albis. Flos centralis jam exhibebat capsulas cum seminibus. Vigiñti circiter flores in umbella: ad basim umbellæ tria foliola extus involucrium formant; intus alia foliola, bracteæ, succæ, papyraceæ, lanceolatæ, una ad basim cujusque pedunculi. Caulis aphyllus, bi- aut tripedalis, glaber, solidus; pori intumeri, longitudinales, sicut tubi capillares, textu tenuissimo collecti replent interiora culmi. Folia fulcata, caulem vaginantia, ad mediam partem longitudinis, reliqua parte triangularia: angulo exteriori obtuso. Radices capillares, innumeræ, breves.

CALYCINÆ, CALYCE EXAPHYLLO.

CAPSULA UNILOCULARIS.

JUNCI L.

Calycis foliola bis terna, ovato-lanceolata: tribus exterioribus. Stamina sex; germen triquetrum; stilus unus, stigmate tricorni, cornubus villosis. Fructus: capsula triquetra, trivalvis. Semina subrotunda, numerosa, aut tria. Glumæ sub flore binæ, frequentes, non perpetuæ, aut unica, bivalvis. Radix fibrosa. Caulis culmosus, fartus. Folia graminea, aut longe subulata. Florescentia varia in diversis speciebus. Bractæ varæ.

*Culmis nudis.**Capitulo laterali.*

4. Juncus conglomeratus.

Culmus nudus, strictus, paniculatus, teres: panicula sub apice ramosa, lateralis, brevis & compacta.

Juncus conglomeratus L. communis prope Grodnam, in locis uliginosis Lotosnæ & alibi; florens julio: perennis. Lugdunea.

Obs. Cespites copiosiores quam in sequenti. Culmi humiliores, tenuibus striis numerosis. Panicula brevior, circumscriptio fere rotunda, vix diametri pollicis, pedunculis brevioribus, minus divaricatis. Capsulæ ovatae, truncatæ: stilo permanente rigido. Medulla culmi ad ellychnia apta.

Panicula laterali.

5. Juncus effusus.

Culmus teres, nudus. Panicula sub apice densa, lateralis, sparsa & ramosa.

Juncus effusus L. non rara circa Grodnam, in locis uliginosis juxta Niemen; florens julio, perennis. Lugdunea.

Obs. Vix vere differunt inter se juncus conglomeratus, & effusus. Culmi inferviunt ad funes peragendos; illorum medulla ad lucernas alendas apta: semper indicant solum sicut aquosum.

Culmo filiformi, nutante.

6. Juncus filiformis.

Culmi molles, filiformes, nudi, nutantes. Panicula in medio culmo lateralis, pauciflora, sex, septem aut novem florum, pallidorum; albicantium.

Juncus filiformis L. inveni in paludosis pratis silvæ Bobrowiczynæ; floreat junio: perennis. Lugdunea.

Foliis setaceis.

7. Juncus squarrosus.

Culmus rigidus, nudus, dodrantalis. Folia rigida, semipedalia; hinc convexa, inde acute carinata, setacea. Panicula spicata: pedunculis inæqualibus. Glumæ ad basim calycis albæ, duræ, ovato-lanceolatæ. Fructus nitidus, spadiceus, durus.

Juncus squarrosus L. in pratis paludosis loci dicti Kochanow, prope Niemen; florens junio: perennis. Lugdunea.

CALYCINÆ, CALYCE EXAPHYLLO.

CAPSULA UNILOCULARIS.

JUNCI L.

Calycis foliola bis terna, ovato-lanceolata: tribus exterioribus. Stamina sex; germen triquetrum; filus unus, stigmate tricorni, cornubus villosis. Fructus: capsula triquetra, trivalvis. Semina subrotunda, numerosa, aut tria. Glumæ sub flore binæ, frequentes, non perpetuæ, aut unica, bivalvis. Radix fibrosa. Caulis culmosus, fartus. Folia graminea, aut longe subulata. Floreſcentia varia in diverſis ſpeciebus. Bractææ variæ.

*Culmis nudis.**Capitulo laterali.*

4. Juncus conglomeratus.

Culmus nudus, ſtriatus, paniculatus, teres: panicula ſub apice ramoſa, lateralis, brevis & compacta.

Juncus conglomeratus L. communis prope Grodnam, in locis uliginofis Loſofnæ & alibi; florens julio: perennis. Lugdunea.

Obſ. Cespites copioſiores quam in ſequenti. Culmi humiliores, tenuibus ſtriis numeroſis. Panicula brevior, circumſcriptione fere rotunda, vix diametri pollicis, pedunculis brevioribus, minus divaricatis. Capsulæ ovate, truncatæ: ſtilo permanente rigido. Medulla culmi ad ellychnia apta.

Panicula laterali.

5. Juncus effusus.

Culmus teres, nudus. Panicula ſub apice denſa, lateralis, ſparſa & ramoſa.

Juncus effusus L. non rara circa Grodnam, in locis uliginofis juxta Niemen; florens julio, perennis. Lugdunea.

Obſ. Vix vere differunt inter ſe juncus conglomeratus, & effusus. Culmi inſerviunt ad funes peragendos; illorum medulla ad lucernas alendas apta: ſemper indicant ſolum ſubtus aquoſum.

Culmo filiformi, nutante.

6. Juncus filiformis.

Culmi molles, filiformes, nudi, nutantes. Panicula in medio culmo lateralis, pauciflora, ſex, ſeptem aut novem florum, pallidorum, albicantium.

Juncus filiformis L. inveni in paludofis pratis ſilvæ Bobrowiczynæ; floreat junio: perennis. Lugdunea.

Foliis ſetaceis.

7. Juncus squarrosus.

Culmus rigidus, nudus, dodrantalis. Folia rigida, ſemipedalia; hinc convexa, inde acute carinata, ſetacea. Panicula ſpicata: pedunculis inæqualibus. Glumæ ad baſim calycis albæ, duræ, ovato-lanceolatæ. Fructus nitidus, ſpadiceus, durus.

Juncus squarrosus L. in pratis paludofis loci diſti Kochanow, prope Niemen; florens junio: perennis. Lugdunea.

*Foliis nodoso-articulatis.*8. *Juncus articulatus.*

Culmus cubitalis, quatuor vel quinque geniculis distinctus. Folia nodoso-articulata, seu isthmis interne intercepta, compressa. Flores paniculati: paniculis inæqualibus; capitulis sessilibus. Flores spadicei, lineis virentibus distincti. Capsulæ subulatæ, triquetræ.

Juncus articulatus L. florebat julio, ad ripas fluminis Niemen, prope Grodnam: perennis. Lugdunea.

*Foliis linearibus, canaliculatis.*9. *Juncus bulbosus.*

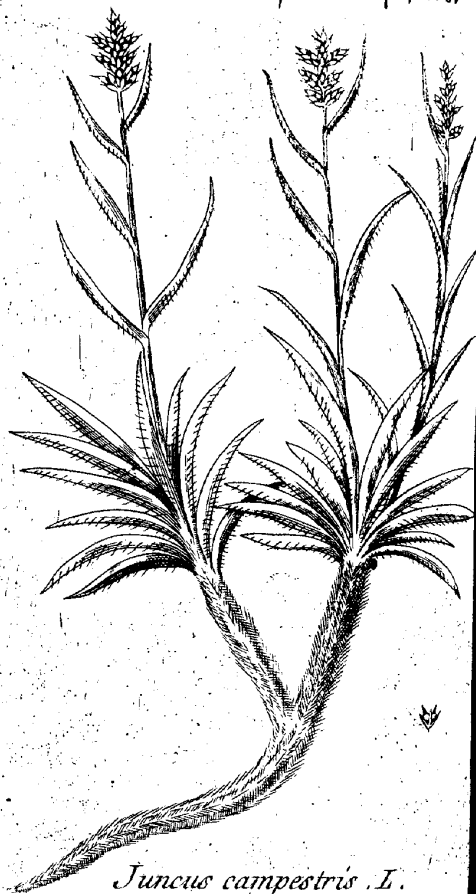
Radix repens, crassa. Culmi filiformes, subcompressi, palmares, brachiati. Folia linearia, canaliculata. Corymbus communis, & partiales inæquales. Capsulæ ovatæ, fuscæ, nitidæ.

Juncus bulbosus L. inveni prope Grodnam in pratis aquosis loci dicti Karolin; vigebat augusto: perennis. Lugdunea.

*Caule dichotomo.*10. *Juncus divaricatus.*

Culmi semipedales, cespitosi, erecti, dichotomi: ramis divaricatis. Folia in culmo sparsa, setacea, angulata. Flores solitarii, ad ramos sessiles. Fructus conicus, nitens, triquetrus, spadiceus.

Juncus bufonis L. communis in pratis silvarum, prope Grodnam, Grandziczé & alibi; florebat augusto: annua. Lugunea.

Juncus campestris L.*Foliis pilosis.*11. *Juncus pilosus.*

Colmus semipedalis, aut pedalis. Folia plana, hirsuta. Flores umbellati, solitarii, petiolarum, aristati. Petala dura, triplo calyce majora, spadicea: oris albis.

Juncus pilosus L. communis, ubique in silvis prope Grodnam; florens initio maii: perennis. Lugdunea.

Obs. Non raræ sunt varietates foliis latioribus, panicula umbellata, floribus minimis & panicula sparsa, duplicato-ramosa.

*Foliis vix pilosis.*12. *Juncus subpilosus.*

Habitus præcedentis, quo vix differt, nisi quod folia minus hirsuta. Spicæ sessiles, & pedunculatæ.

Juncus campestris L. communis prope Grodnam, in pascuis arenosis; florens maio: perennis. Lugdunea.

Graminibus affines.

Spadix floriferus, cylindricus e sinu folii.

13. *Acorus aromaticus.*

Spadix spongiosa, tuberosa, longa, annulata. Folia erecta, tres & ultra lineas lata, a nervo valde eminente inæqualiter divisa, ut altera medietas transversis rugis plicetur. E sinu folii clava folitaria, sessilis, cylindrica, dura: floribus sessilibus, densissime obducta; calycis foliola sex, alba; stamina sex, antheris didymis, germine breviora. Capsula trilocularis, superne hexagona, acuminata.

Acorus calamus L. communis prope Grodnam, in paludibus Lofofnæ, & alibi; florebat junio: perennis. Sapor radices penetrans. Odor suavissimus. Basis scapi rosei coloris, debiliorem sed suaviorem odorem, & saporem, excitat. Principium aromaticum & oleum æthereum copiose radix desiccata largitur. Infusum vinosum debilitatem ventriculi, vertigines ex acida saburra cum flatu provenientes, sæpissime sanavit.

Obs. Etsi unicum folium cum amento conico constituat istam plantam, attamen accurata dissectione facile est separare folium a radice usque ad pedunculum amentis, & demonstrare scapum, qui totus vaginatur unico folio radicali, quod separatur a scapo infra originem amenti.

Flores monoici, triandri; amento subrotundo.

Folius erectis.

14. Sparganium erectum.

Culmus erectus, quadripedalis. Folia inferiora triquetra longissima, erecta; superiora plana. Pars superior culmi ramosa. Flores spherici: masculi superiores, femine inferiores; calyx triphyllus: stamina tria in quoque calyce masculinorum; in femineis stilus simplex, bifido. Semina duo, ossea.

Sparganium erectum L. communis prope Grodnam; florebat in aquis Lofofnæ; junio. Lugduna. Numerus segmentorum calycis non est constans: inveni duo, tria, quatuor segmenta, inæqualia; filamenta staminum longiora, antheræ fuscæ; spheræ mares minores, odoratæ, nec certus numerus staminum: duo, tria & quatuor inveniuntur; ad originem rami cujusque, spatha concava invenitur: spheræ femineæ echinata capitula constituntur.

Huc venit varietas culmo vix pedali, etiam ramoso, foliis brevioribus: omnibus planis; quam florentem inveni in rivo Horodnicæ, sine maii.

Folius decumbentibus.

15. Sparganium natans.

Radix longa, fibrosa, alba. Culmus semipedalis, simplex. Folia complanata, mollia, non erecta, decumbentia, vix pedalia, tres lineas lata, obtusa. Sphæra masculina unica, culmum terminans; femineæ tres, inferiores, sessiles, alternæ.

Sparganium natans L. florebat sine maii in aquis Lofofnæ; perennis. Lugduna. Omnia computando, tantam inter utramque inveni similitudinem, ut vix agnoscerem tanquam duas distinctas species: attamen solas quas nosco proposui differentias.

Amentum cylindricum.

Spicis approximatis.

16. Typha latifolia.

Culmus sexpedalis. Folia plana, convexa, crassa, tripedalia, amplexicaulia, uncia angustiora. Cylindrus florifer, seu clava terminans culmum: pars superior clavæ flores masculinos dense congestos continens, calycibus trifoliis, perangustis, staminibus ternis; inferior pars clavæ ex femineis floribus etiam densa formata: germine claviformi, tuba simplici; circa germen pappus densus, facillime evolans.

Typha latifolia L. communis prope Grodnam, in anse Lofofnæ; florebat julio: perennis. Lugduna. Pappus cul-

citris replendis infervire potest. Facillime illius magna quantitas colligitur : nam clava feminina crassitudine pollicis, longitudine semipedali. Non frustra stupendam quantitatem seminum plurimis plantis aquaticis Natura concessit; sunt enim pabulum plurimorum animalium.

Spica remotis.

17. *Typha angustifolia.*

Similis præcedenti, sed culmus humilior, tenuior, firmior. Folia duriora, angustiora, semicylindrica. Clava masculina a feminina remota.

Typha angustifolia L. etiam frequens prope Grodnam: florentem observavi sine julii in stagno Jeziory; perennis. Lugdunea. Hujus speciei clavæ tenuiores, breviores: cæterum, utriusque tota facies simillima.

FASCICULUS II.

GLUMACEÆ;

S E U

GRAMINA.

Gramina & affines plantæ familiam vere naturalem constituunt. Omnibus seminum feminale, unicum, seu monocotyledones; omnibus culmi articulati, omnibus folia simplicissima, nervosa, culmum petiolo vaginantia. In floribus glumæ seu squamæ naviculares, incumbentes, exteriores, quas calycem Linnæus appellat ficciores: interiores tenuiores: has appellat Linnæus petala, corollam. Florescentia in variis diversâ, spicata, racemosa.

glomerata: stamina numero diversa, in variis generibus; cum duobus cognoscuntur; plerumque tria inveniuntur; in paucis sex. Semen unum, diversæ formæ, glumis petaloideis involutum. In hac classe natura quasi systema sexuale irridere voluit: sunt enim gramina monoica, dioica, polygama, diandra, exandra. Caulescentia, numero cotyledonum, foliatione simplicissima, analogæ gramina cum liliaceis; sed floribus omnino recedunt. Cæterum gramina fundamentum præbent nutritionis animalium; mucum farinaceo-saccharinum copiose occultant in radicibus, culmis, foliis, & præcipue in seminibus; pauci principium aromaticum aut acre exhibent.

DIANDRA, DIGYNA.

Spica terminali, nuda.

18. *Anthoxanthum odoratum.*

Culmus pedalis. Folia hirsuta, ad duas lineas lata; superiora breviter lanceolata. Spica ovato-oblonga: flosculis subpedunculatis, arista longioribus; calycis glumæ inæquales: altera de imo dorso, altera de summo aristata. Folliculi seu flores bini, parvi, flavi, villosi; stili duo; stamina duo.

Anthoxanthum odoratum L. avena Halleri, Gramen montanum odoratum spicatum Loefelii, tab. 22. quæ exhibet spicas plurimas laxas, ramosas. Communis prope Grodnam, in pratis; florens initio martii: perennis. Lugdunea. Gramen suaveolens, gratum odorem feno concilians. Aqua stillatitia, vere cardiaca.

TRIANDRA; MONOGYNA.

Spiculis capitatis.

19. Mariscus ferratus.

Radix repens. Culmi quatuorpedales. Folia margine dorsoque aculeata. Flores paniculato-ramosi; calycis glumæ paleaceæ, fasciculatim congestæ; corolla nulla: semen unum, subrotundum, inter glumas.

Schoenus mariscus L. non rara in paludosis locis, circa Grodnam Jeziory, & alibi; florens julio: perennis. Lugdunæ. Pro rectis tegendis loco straminis inservire potest: fero crescit; paludes replet; infulas natantes constituit.

Spiculis subfasciculatis.

20. Mariscus albus.

Culmus pedalis, subtriqueter, foliosus. Folia fetacea. Flores fasciculati, quasi umbellati, compacti; flosculi albis.

Schoenus albus L. inveni prope Grodnam in prato paludoso loci dicti Karolin; vigeat julio: perennis. Lugdunæ.

*Spiculis teretibus.**Spica subovata, terminali.*

21. Scirpus ovatus.

Culmi teretes, nudi, semipedales. Spica unica, teres, multiflora, terminalis, acuminata, squamis facta arde compactis; ad basim spicæ, glumæ paulo reliquis majoræ.

PETALOIDEÆ, CALYCINÆ.

313
breves. Semen triquetrum, nitens, coronatum. Setæ nonnullæ, femine longiores. Calycis glumæ paleaceæ, imbricatæ; corolla nulla. Semen unum, imberbe.
Scirpus palustris L. communis ubique in pascuis paludosis, prope Grodnam: perennis. Lugdunæ. Suibus recens pabulum gratissimum.

Spica subglobosa, terminali.

22. Scirpus capitatus.

Culmus vix palmaris, sæpe tantum biuncialis, teres, nudus, setiformis. Spica subglobosa, terminali, imbricata: squamis obtusis, ovatis, ex rufo spadiceis.

Scirpus capitatus L. densos cespites formabat in prato paludoso loci dicti Karolin: perennis. Lugdunæ. Placet phrasis Ruppil, Flor. Jen. Scirpus equiseti capitulis crassioribus & habitioribus, pumillus & multicaulis.

Culmo striato, spica pauciflora.

23. Scirpus luteus.

Radices squamula interstinctæ. Culmi cespitosi, ad terram vaginosi, striati, nudi seu aphylli, dodrantes. Spica pauciflora, acuminata, minima, stricta. Calycis glumæ duæ, inæquales, ovato-spadiceæ, quarum major toti spicæ æqualis est, mucronata, non aristata; altera brevior. In spica flosculi tres, quatuor aut quinque. Aristæ circa semen breviores.

Scirpus cespitosus L. inveni in pascuis uliginosis, in silva Bobrowiczczynna, junio: perennis. Lugdunæ.

Culmo setiformi.

24. Scirpus acicularis.

Culmi teretes, setiformes, vix triunciales, nudi: spica

ovata, terminali, bivalvi, pauciflora. Glumæ ovato-lanceolatae, non aristatae, fuscae, non nitentes, oris albicantibus. Flores duo, tres aut quatuor. Setæ nullae circa semina. Tota spica sesquilinea non longior.

Scirpus acicularis L. copiose inveni sine angusti in pascuis humidis juxta amnem Lofosnæ: perennis. Lugdunæ.

Folia & culmi aciculæ magnitudinem & tenuitatem referunt: unde phrasis Linnæi Flor. Lapp. *Scirpus magnitudine aciculæ.*

Capitulis lateralibus, perpaucis.

25. *Scirpus setaceus* L.

Culmi nudi, vix biunciales, setacei. Folia setacea, culmo paulo breviora, ad duas, tertias partes longitudinis culmi. Spica una aut altera, sessilis, omnium minima, trium quatuorve glumarum, subrotunda. Glumæ spadiceae, ovatae, mucronatae.

Scirpus setaceus L. Juncellus omnium minimus, Moris passim in sterilibus prope Grodnam juxta Niemen. Delphinialis.

Spicis copiosis.

26. *Scirpus altissimus*.

Culmus teres, nudus, fungosus, mollis, ad terram vapinosus. Folia teretia, mollia. Flores paniculati: panicula laterali, seu sub apice culmi, ramosa: locustis ovatis, cinnamei coloris. Semina hinc gibba, inde plana; basi filamentis cincta.

Scirpus lacustris L. frequens in Bagais circa Grodnam perennis. Lugdunæ. Hoc scirpo teguntur tuguria, infantiuntur clitelæ: medulla ad ambusta commendatur. E corticibus culmorum in longas laminas sectis sub pres-

siccatis & contrario ductu conglutinatis charta parari potest: armenta non amant.

Panicula foliosa, ramosissima.

27. *Scirpus latifolius*.

Culmus cubitalis, triqueter, foliosus. Folia plaha ad lineas tres lata, marginibus & carina asperrima: in apice culmi quatuor conferta folia, inæqualia; uno maximo, fere umbellam foliaceam constituunt. Pedunculi nudi, supra decompositi, inæquales seu panicula ramosissima. Locustæ seu spicæ exiguæ, confertæ, duæ aut quatuor simul, ovatae, acuminatae, virentes & lividæ. Semina inter fetas posita, miliacea.

Scirpus silvaticus L. communis prope Grodnam in omnibus silvis, in locis humentibus; vigebat julio: perennis. Lugdunæ. Est gramen arundinaceum, foliis acutissimis, panicula multiplici, cyperi facie, Loeselii, tab. 33. Cujus figura optima.

Seminibus lana longissima cinctis.

Spica terminali.

28. *Eriophorum vaginatum*.

Folia radicalia, obsolete triquetra, duobus lateribus striata. Culmus pedalis foliis duplo longior, teres, striatus. Folia caulina vaginantia. Spica ovata, erecta, imbricata, undique squamis membranaceis, fuscis: inferioribus sterilibus; superioribus lanato-fructiferis.

Eriophorum vaginatum L. inveni circa Grodnam in paludibus silvæ Bobrowiczczynæ, julio: perennis. Lugdunæ, montana.

*Spicis plurimis, pedunculatis.*29. *Eriophorum polystachion* L.

Culmus cubitalis, foliosus, teres. Folia plana, firma. Flores spicati, spicis plurimis, pedunculatis, rotundatis, pendulis. Glumæ fuscæ, lanceolatae in adultiore flore; copioso pappo albo, longo, occultatae.

Eriophorum polystachion L. communis prope Grodnam, in pratis humidis Lofosnæ & alibi: perennis. Lugdunea. Paludes mense junio ex pappo albert. Ad lanificia varia & ad chartas papyraceas infervire potest pappus. Juniores plantam pecora libenter comedunt, sed adultam neglunt. Placet phrasis Tournefortii, linagrostis panicula ampliori.

Spica secunda, setacea.

*Culmo stricto.*30. *Nardus stricta*.

Culmi semipedales, erecti, stricti. Folia numerosissima; capillaria, rigidiuscula. Flores spicati: spica setacea, longa, rara, recta: floribus uno latere spectantibus. Locustæ strictæ, aristis debilibus, colore sæpe violaceo, ex duabus glumis longis, angustis. Calyx nullus; corolla bivalvis.

Nardus stricta L. passim in pascuis prope Grodnam: inveni initio augusti in monticulis Œconomiae Labna: perennis. Lugdunea, montana. Gramen invisum feni messoribus, cum obtundat falcem: evellitur sæpe a cornicibus ob larvas stipularum radices depascentium.

TRIANDRA DIGYNA.

Spica paniculata.

Racemulis verticillatis.

31. *Panicum verticillatum*.

Culmi dodrantaes. Folia glabra, ad tres lineas lata, basi tomentosa. Spica paniculata: flosculis in fasciculis collectis; racemulis verticillatis; involuelli uniflori, bifidi; corolla trivalvis: valvula tertia dorsali, minima.

Panicum verticillatum L. communis in agris prope Grodnam; florens junio. Lugdunea.

Spicis conjugatis.

32. *Panicum digitatum*.

Culmus bipedalis. Folia ad quatuor lineas lata: ex alis foliorum paniculæ sunt spicis alternis & conjugatis quæ subdividuntur. Glumæ aristatæ, hispidæ; rachis quinqueangularis.

Panicum crus galli L. sat frequens prope Grodnam, in humidis Labna; annua: florebat augusto. Lugdunea. Hæc venit varietas graminis panicum, spica aristis longis armata C. B. p. 8. quæ differt aristis decies glumis longioribus: unde facies prorsus singularis. Hanc inveni junio, in loco dicto Pognemogne, prope Grodnam.

Spica densa.

Glumis villosis.

33. *Alopecurus villosus*.

Culmus cubitalis, villosus. Folia subhirsuta. Spica densa, ovata: locustæ compressæ, unifloræ, villosæ. Calycis

glumæ æquales mucronatæ, hirsutæ: gluma floralis, basi tenuis, arista inflexa; calyx bivalvis; corolla univalvis.

Alopecurus pratensis L. passim in pratis subhumidis, circa Grodnam; florens julio: perennis. Lugdunea. Paludes cespitosæ, exsiccata, hoc gramine ferendæ. Phalæna calamitosa, consumens reliqua gramina, hoc intactum relinquit. Placet phrasis Barr. ic. 123. gramen myurum, spica molli, candicante, villosa.

Culmo infracto.

34. *Alopecurus geniculatus.*

Culmi frequentibus geniculis geniculati, seu infracti. Folia glabra, angustæ. Spica terminans, densa, glabra, gracilis, cylindrica. Locustæ ex pedunculis ramosis. Calycis glumæ æquales, mucronatæ, bicornes, viridibus lineis pictæ: gluma floralis, plana, bidentata.

Alopecurus geniculatus L. frequens prope Grodnam in humidis; florens junio: perennis. Lugdunea.

Calyx bivalvis, apice bicuspidato.

Spica longissima.

35. *Phleum ciliatum.*

Radix subbulbosa. Culmus tripedalis, erectus. Spica densissima, longissima, mollis. Glumæ calycinæ oblique truncatæ, ciliatæ. Calyces lineares, sessiles.

Phleum pratense L. sat frequens in pratis humidis circa Grodnam; florens fine maii: perennis. Lugdunea. Spica primo viridis, matura alba evadit: longitudo spicæ quadriuncialis, & semipedalis.

Spica breviori.

36. *Phleum nodosum.*

Simillimum præcedenti, sed radix bulbosa. Culmus non rectus, sed ascendens, foliorum vaginis tectus. Folia bifaria, obliqua, levia, exceptis marginibus scabris. Spica parva, cylindrica, aspera; basi sterili; locustis aristatis. *Phleum nodosum* L. passim circa Grodnam, in pratis; florens junio: perennis. Lugdunea. Bulbus sat magnus.

Spica ovata.

37. *Phleum ramosum.*

Culmus semipedalis, ramosus. Folia vaginantia spicam fere obvolventia. Spica ovata, ciliata.

Phleum arenarium L. in arenosis juxta Niemen fluvium; junio: Lugdunea, annua.

Spica disticha, angusta; radice repente.

38. *Triticum repens.*

Radix repens, vaginosa. Culmus cubitalis. Folia superne paucis pilis hirsuta, oris & nervo aspera. Spica triuncialis, disticha, angusta: locustis quinquefloris, parvis, muticis. Calyces bivalves, subulati, triflori, acuminati. *Triticum repens* L. communis in omnibus arvis prope Grodnam; florens fine julii: perennis. Lugdunea. Radices dulces, in annonæ caritate pro conficiendis panibus inservire possunt; in ptisanis leniter diureticis plurimum adhibetur, quæ resolvunt & abstergunt; ex succo harum radicum, vernali tempore collectarum, Roob leniter purgans, mannæ sat analogum, facillima enchirefi parari potest. Canes foliis vomitum excitant: unde fuit appellatum gramen caninum.

Spica disticha. Petalis duobus, plumosis.

39. *Hordeum plumosum.*

Culmus bipedalis. Spica quasi disticha. Calyx foliosus, fetaceus. Flores omnes hermaphroditi, longe aristati. Petala duo, plumosa.

Hordeum vulgare L. seritur in agris; floret julio.

Spica ovata. Involucris ciliatis.

40. *Hordeum ciliatum.*

Culmus pedalis, infractus. Folia hirsuta, mollia, tres lineas lata: ex sinu folii spica ovata, densa, subdisticha. Glumæ calycis aristatæ: aristis fetaceis ciliatis.

Hordeum murinum L. frequens juxta vias circa Grodnam; florens junio: annua. Lugdunæ.

Spica disticha, interrupta, mutica.

41. *Lolium perenne.*

Radices perennes. Culmi cespitosi, pedales. Folia duas lineas lata, retroversus aspera. Spica longissima, interrupta; spiculis contiguis, octifloris, compressis. Gluma calycina magna, locustæ fere æquales; gluma floralis exterior plerumque mutica; calyx monophyllus, fixus, multiflorus.

Lolium perenne L. communis prope Grodnam, in agris; florens julio: perennis. Lugdunæ.

Spica disticha, aristata.

42. *Lolium annuum.*

Radix annua. Culmi cubitales, geniculati. Folia glabra. Spica pedalis; locustis seu spiculis raris, remotis, ad

octodecim, aristatis; seu gluma exterior floris aristam semiuncialem emittens.

Lolium temulentum L. frequens prope Grodnam in arvis; florens julio: annua. Lugdunæ. Semen subdulce, sapore non ingrato, attamen acri: temulentiam, cephalalgiam, vertiginem, anxietates, vomitus, delirium, convulsiones excitans; vis temulenta in cerevisiam transit, eamque valde inebriantem reddit.

Spica secunda.

Bracteis pinnatifidis.

43. *Cynosurus cristatus.*

Culmus cubitalis, subnudus. Folia glabra, ad lineam lata. Spica distincta aut digitata. Pedunculus generalis flexuosus; involucri pinnatifida, retusa: flores tres aut quinque in una locusta: locustarum fasciculi ad unum spectantes; calyx bivalvis, multiflorus: receptaculum proprium, unilaterale, foliaceum.

Cynosurus cristatus L. communis prope Grodnam, in pratis; florens julio: perennis. Lugdunæ.

Spica secunda.

Bracteis integris.

44. *Cynosurus cæruleus.*

Culmus nudus, dodrantalis. Folia radicalia firma, ad duas lineas lata. Spica congesta, imbricata, subovata. Locustæ unifloræ, bifloræ, compressæ. Glumæ calycis unilateralis argenteo-violaceæ; gluma floralis exterior ampla,

albo-violacea, tricornis: interior gracilior, bicornis.
Semen hirsutum.

Cynosurus cæruleus L. communis prope Grodnam, in
monticulis juxta Niemen; florens initio maii: perennis,
Lugdunæ.

Spicæ confertæ, lanuginosæ.

Flores polygami, monoici.

45. *Andropogon villosus*.

Culmus cubitalis. Folia ad lineam lata, hirsuta & mollia.
Ex summo culmi spicæ confertæ, sex, septem, longitu-
dine pollicis congestæ, totæ lanuginosæ. Locustæ quæ-
distichæ, subviolaceæ, bifloræ. Flores alterni, sessiles.
Calycis gluma unica: folliculi biglumes, alii aristati
alii mutici; alii flores androgyni, alii masculini.

Andropogon ischæmum L. inventi prope Grodnam, in ca-
pis horto botanico contiguus. Lugdunæ. An elapsa e
horto, an allata cum feminibus hordei? vix credere
indigenam.

Calycis valvæ duæ, æquales, carinatæ.

Panicula subspicata, ampla, ventricosa.

46. *Phalaris arundinacea*.

Culmus crassus, bicubitalis. Folia glabra, ad octo lin-
lata. Panicula pedalis, oblonga, ventricosa, ra-
confertis, imbricatis, fasciculatis. Calycis duæ gla-
mucronatæ, æquales: in calyce folliculus unus, con-
basi hirsutus, glumis nitentibus, mucronatis,
æqualibus.

Phalaris arundinacea L. arundo Halleri, florens prope
Grodnam in paludibus, augusto: perennis. Lugdunæ.
Non rara est etiam varietas Loeselii, Flor. Pruss. tab 34-
scilicet, gramen arundinaceum, paniceum, divisa pani-
cula, quod culmos tricubitales, concavos producit,
paniculam subflavescentem, ramis divisis, divaricantibus.

Obs. Huc venit *phalaris phleoides* Linnæi, panicula cylin-
drica spiciformi, glabra, passim vivipara. Est phleum
culmo recto, spicis cylindricis, glabris, calyce brevissime
mucronato Hall.

Est gramen typhinum junceum perenne Barr. ic. 21. f. 2.
cujus figura bona.

Spica vere in lobos divisibilis, aspersa hinc inde glumis
viviparis, refert phleum; sed flores alii.

In herbario plantarum Lithuanicarum invenio absque des-
criptione. Vigebat prope Grodnam in pratis communis,
junio. Delphinalis.

Calycis valvæ duæ, subæquales; stigmata penicilliformia.

Panicula dispersa.

47. *Milium effusum*.

Culmi tripedales, sat crassi. Folia ad quinque lineas lata.
Panicula laxa, valde sparsa, non multiflora, pedunculis
verticillatis, flexuosis, longis: locustæ, glumæ calycinæ
duæ, ovatæ, æquales, vix mucronatæ, virides, li-
neatæ. In calyce flosculus unus, calyci æqualis, glumis
nitentibus, subcartilagineis. Semen lenticulare, nitens.
Milium effusum L. communis in silvis, juxta Niemen; flo-
rens julio: perennis. Lugdunæ. Odor foliorum sua-
veolens.

Stigmata longitudinaliter hispida; paniculæ ramuli aristati.

Petalo exteriore, toto lanato, apice aristato.

48. *Agrostis papposa.*

Culmi tripedales, ramosi, in basi quasi bulbosi. Folia dura, ad duas & tres lineas lata, retroversus ad oras asperâ. Panicula semipedalis, erecta, angusta, parum densa. Locustæ ex ovato-conicæ, acutæ; calycis glumæ inæquales, arista longa terminatæ, inferius subvirides, apice albæ, unisoræ; gluma floris exterior, arista terminata, & copioso albo pappo exterius onusta.

Agrostis calamagrostis L. prope Grodnam in *œconomia* Labna, julio. Delphinialis.

Paniculæ ramulis muticis.

Culmo repente.

49. *Agrostis stolonifera.*

Culmi reptantes, radices sub inde emittentes, & plantas novas reparantes: unde culmus ramosus, repens: alia pars culmi erecta. Folia ad lineam lata, glabra. Panicula junior contracta, inde magis expansa. Calycis glumæ æquales, longe mucronatæ, in dorso tuberculatæ: florales glumæ, seu petala, in acutum conicumque foliolum coarctatæ, albidæ, aut violacæ.

Agrostis stolonifera L. communis in pratis prope Grodnam; florens junio, perennis. Lugdunea. Est poa juxta Hallerum, spiculæ monanthæ, pagina supremi folii ventricosa.

Culmis prostratis, ramosis.

50. *Agrostis violaceo-purpurea.*

Culmus pedalis, subramosus, prostratus, inde erectus. Folia mollia, ad lineam lata. Panicula stricta, pene spicata, violaceo-purpurea, ascendens: glumæ calycis acutæ, mucronatæ, inæquales, dorso dentato, seu exasperatæ. Gluma floralis exterior aristam violaceam, longam, emittit; interior mucronata, ora alba; spicula monanthæ.

Agrostis canina L. passim in monticulis juxta Niemen prope Grodnam, Lugdunea. Est avena juxta Hallerum. Gramen caninum supinum paniculatum folio varians C. B.

Calyx biflorus; stilosculi absque interjecto rudimento.

Panicula patente.

51. *Aira violacea.*

Culmus erectus, dodrantalis. Folia glabra, ad duas lineas cum dimidia lata. Panicula diffusa, laxa, verticillata. Locustæ minimæ, quasi truncatæ. Calyx exiguus, bifolius, acuminatus; folliculus unus, duove, sæpius duo: gluma exteriori lata, violacea; apice albo, lato, plicato & serrato.

Aira aquatica L. communis prope Grodnam, in pratis humidis Losofnæ, & alibi; florens julio: perennis. Lugdunea, montana.

Panicula coarctata.

52. *Aira cærulea.*

Culmus tripedalis & ultra; fere enodis, teres. Folia arun-

dinacea, glabra, ad duas lineas lata. Panicula pedalis, coarctata seu stricta. Locustæ longæ, strictæ, mucronatæ, bifloræ. Calycis duæ glumæ inæquales: flos unus, pedunculatus, viridis, aut duo violacei: pedunculi subvillofi.

Aira cærulea L. arundo Halleri, communis prope Grodnam, in pratis humidis Lofosnæ, & alibi; florens sine augusti: perennis. Delphinalis. Sæpe culmus pedalis panicula brevior; passim video locustas unifloras & trifloras: cæterum bonum & copiosum pecoribus largitur pabulum.

Panicula divaricata.

53. *Aira purpureo-argentea.*

Culmus pedalis. Folia radicalia, conferta, brevía, capillaria, seu setacea. Panicula expansa valde, divaricata & laxa. Locustæ exiguæ, conicæ, acutæ & graciles, bifloræ. Calycis glumæ pene æquales, albidæ, cum aliqua purpura. Floris glumæ, seu petala, valde acutæ & fuscæ, calyce minores: ex dorso petali exterioris infra medium, arista flexa, tenera, minime clavata.

Aira caryophyllea L. inveni in magna Polonia, non longe a Varavia juxta Vistulam. Delphinalis. Est avena juxta Hallerum.

Panicula folio obvoluto.

54. *Aira clavata.*

Culmus dodrantalis. Folia radicalia, cespitosa, setacea dura, retroversus aspera. Panicula multiflora, angustata contracta, seu stricta: locustæ, bifloræ sat longæ. Calycis glumæ æquales, flore majores, mucronatæ argenteo-purpureæ. Glumæ florales minores, ovatae

lanceolatæ, pallidæ; exterior ex imo dorso emittit aristam recurvam, albam, clavatam, seu apice lutescente. *Aira canescens* L. passim in agris arenosis Labna; floreat junio: annua. Lugdunea, montana. Summum folium, sicut spatha, inferne obvolvitur paniculam. Hæc aira tenella ovibus gratus cibus est, sed adultam respuit.

Panicula angustata.

55. *Aira villosa.*

Culmus cubitalis. Folia setacea: radicalia plurima, caulina pauca, omnia glabra. Panicula angustata, erecta, ex flexuosis pedunculis. Locustæ bifloræ, ovatae, breves. Calyx violaceus, lanceolatus: flosculi basi pilosi, aristati, seu aristam duram pene de imo dorso emittentes: villi argentei coloris.

Aira montana L. non rara prope Grodnam, in monticulis juxta Niemen: perennis. Lugdunea, montana. Est avena juxta Hallerum.

Panicula divaricata.

Pedunculis flexuosis.

56. *Aira flexuosa.*

Culmi subnudi: panicula divaricata. Folia setacea, rigidiuscula. Pedunculi flexuosi: locustæ albæ, splendentes, hiantes tali modo ut folliculi florales appareant.

Aira flexuosa L. sat frequens in silvis prope Grodnam, juxta Niemen: perennis. Lugdunea, montana.

dinacea, glabra, ad duas lineas lata. Panicula pedalis; coarctata seu stricta. Locustæ longæ strictæ, mucronatæ, bifloræ. Calycis duæ glumæ inæquales: flos unus, pedunculatus, viridis, aut duo violacei: pedunculi subvillosi.

Aira cærulea L. arundo Halleri, communis prope Grodnam, in pratis humidis Lofosnæ, & alibi; florens sine augusti: perennis. Delphinalis. Sæpe culmus pedalis panicula brevior; passim video locustas unifloras & trifloras: cæterum bonum & copiosum pecoribus largitur pabulum.

Panicula divaricata.

53. *Aira purpureo-argentea.*

Culmus pedalis. Folia radicalia, conferta, brevissima, capillaria, seu setacea. Panicula expansa valde, divaricata & laxa. Locustæ exiguæ, conicæ; acutæ & graciles, bifloræ. Calycis glumæ pene æquales, albide, cum aliqua purpura. Floris glumæ, seu petala, valde acutæ & fuscæ, calyce minores: ex dorso petali exterioris infra medium, arista flexa, tenera, minime clavata.

Aira caryophyllea L. inveni in magna Polonia, non longe a Varsavia juxta Vistulam. Delphinalis. Est avena juxta Hallerum.

Panicula folio obvoluto.

54. *Aira clavata.*

Culmus dodrantalis. Folia radicalia, cespitosa, setacea dura, retroversus aspera. Panicula multiflora, angustata contracta, seu stricta: locustæ, bifloræ sat longæ. Calycis glumæ æquales, flore majores, mucronatæ argenteo-purpureæ. Glumæ florales minores, ovatae

lanceolatæ, pallidæ; exterior ex imo dorso emittit aristam recurvam, albam, clavatam, seu apice lutescente. *Aira canescens* L. passim in agris arenosis Labna; florebat junio: annua. Lugdunea, montana. Summum folium, sicut spatha, inferne obvolvitur paniculam. Hæc aira tenella ovibus gratus cibus est, sed adultam respuit.

Panicula angustata.

55. *Aira villosa.*

Culmus cubitalis. Folia setacea: radicalia plurima, caulina pauca, omnia glabra. Panicula angustata, erecta, ex flexuosis pedunculis. Locustæ bifloræ, ovatae, breves. Calyx violaceus, lanceolatus: flosculi basi pilosi, aristati, seu aristam duram pene de imo dorso emittentes: villi argentei coloris.

Aira montana L. non rara prope Grodnam, in monticulis juxta Niemen: perennis. Lugdunea, montana. Est avena juxta Hallerum.

Panicula divaricata.

Pedunculis flexuosis.

56. *Aira flexuosa.*

Culmi subnudi: panicula divaricata. Folia setacea, rigidiuscula. Pedunculi flexuosi: locustæ albæ, splendentes, hiantes tali modo ut folliculi florales appareant. *Aira flexuosa* L. sat frequens in silvis prope Grodnam, juxta Niemen: perennis. Lugdunea, montana.

*Panicula patente.**Petalorum arista brevi.*57. *Aira brevi - aristata.*

Culmus bipedalis, & tripedalis. Folia ad lineam & paulo ultra lata, deorsum ductu aspera, lineis subdentatis. Panicula amplissima, ramosissima, patula. Locustæ minimæ, bifloræ, innumerabiles. Calycis glumæ pene æquales, fuscæ, mucronatæ: glumæ florales, seu petala, basi villosæ, sine obtuso, ferrato, ex viridi, violaceo, & argenteo varii: exterior ex basi dorsi aristam producit brevem, flore brevior, inflexam.

Aira cespitosa L. frequens inter fegetes circa Grodnam; florens julio: perennis. Lugdunea, montana.

Rudimentum floris inter duos flosculos. Flores secundæ.

*Panicula nutante.*58. *Melica nutans.*

Culmus pedalis. Folia ad duas lineas lata, retroverius aspera, glabra. Panicula rara ad unum latus conversa, nutans, simplex, seu fere spicata; pedunculis longis, paucifloris; locustæ obtusæ, nutantes; calyx spadiceo-purpureus, inæqualis: flos paulo calyce brevior, cartilagineus, virens; petala imberbia, cava, dura: flos etiam alter imperfectus, unde locusta biflora.

Melica nutans L. *Poa Halleri*, frequens in silvis juxta Niemen, prope Grodnam: perennis. Lugdunea.

CALY

CALYX BIVALVIS, MULTIFLORUS.

*Flores paniculati.**Spiculis ovatis, compressis.*59. *Briza tremula.*

Culmus pedalis. Folia retroverius aspera, ad duas lineas lata. Panicula rara; pedunculis capillaceis; spiculæ seu locustæ ovatæ, utrinque compressæ, imbricatis flosculis, ad novem: gluma exterior ampla, ovata, oris membranaceis, albis; interior angusta & acuminata.

Briza media L. communis ubique prope Grodnam; florens junio: biennis. Lugdunea. Spiculæ perpetuo motu aeris impventur: unde gramen anulum appellatur.

CALYX BIVALVIS, MULTIFLORUS.

*Panicula diffusa.**Spiculis linearibus.*60. *Poa altissima.*

Radix amplissima. Culmus sepedalis, arundinaceus, crassus: Folia latissima, ad octo lineas, glabra, oris & nervo aspera. Panicula amplissima, ramosissima, pedalis; locustæ distichæ, multifloræ, a sex ad octo, imbricatæ, viridi-spadiceæ, lineares; calycis glumæ latæ, & breves, mucronatæ, albæ.

Poa aquatica L. communis circa Grodnam in paludibus; florens augusto: perennis. Lugdunea.

Tom. II.

L1

Panicula coarctata, secunda.

Culmo compresso.

61. *Poa compressa.*

Radix reptans. Culmus declinatus, compressus. Folia glabra, ad semunciam lata. Panicula secunda, coarctata, pauciflora; locustæ pulchellæ, spadiceæ, distichæ, firmulæ, compressæ, sexfloræ; calycis glumæ minores, acuminatæ: glumæ florales majores, cavæ, mucronatæ, mucrone albo.

Poa compressa L. communis prope Grodnam, super tecta, muros, & in agris; florens julio: perennis. Lugdunæ.

Panicula diffusa.

Spiculis pubescentibus.

62. *Poa angustifolia.*

Radix reptans, stolonifera. Culmus tripedalis, firmus; teres. Folia dura, se convolventia: unde angustifolia. Panicula angustâ, multiflora; locustæ parvæ, quadrifloræ, villosæ, virides & spadiceæ; calycis glumæ floralibus minores.

Poa angustifolia L. communis in pratis & silvis, prope Grodnam; florens augusto: perennis. Lugdunæ.

Spiculis glabris.

63. *Poa viridis.*

Radix stolonifera, reptans. Culmus bipedalis, geniculatus, ad terram infractus. Folia concava, ad sesquilineam

lata, retroversus aspera. Panicula diffusissima, maxime multiflora, locustis parvis, trifloris, & quinquefloris, viridibus, glabris; calycis glumæ parvæ, inæquales, altera subaristata: florales glumæ ad basim parum villosæ.

Poa pratensis L. communis ubique in pascuis & pratis; florens augusto: perennis. Lugdunæ.

Panicula triangulari.

Culmo obliquo, compresso.

64. *Poa triangularis.*

Culmus dodrantalis, infractus, semiprocumbens, compressus. Folia brevina, glabra, ad duas lineas lata. Panicula densa, imbricata, triangularis; locustæ trifloræ, glabræ, obtusæ: calycina glumæ breviores; florales glabræ.

Poa annua L. communis in sterilibus locis prope Grodnam; florens junio: annua. Lugdunæ. Glumæ florales, lente vitrea visæ, leviter villosæ apparent.

Spiculis subtrifloris, pubescentibus.

65. *Poa triflora.*

Culmus tripedalis. Folia retroversus aspera, ad duas lineas lata. Panicula diffusa, semipedalis, maxime multiflora, speciosa; locustæ exiguæ, pulcherrimæ, acuminatæ, bi-, trifloræ; glumæ calycina lineatæ, aristatæ: glumæ florales villosæ, mucronatæ, ex spadiceo variæ.

Poa palustris L. inveni in prato ad ripas Vistulæ; florebat junio: perennis.

Panicula attenuata.

Culmo incurvo.

66. *Poa nutans.*

Culmus bipedalis, debilis, semiprocumbens. Folia glabra, dimidiam lineam lata. Panicula rara, nutans, attenuata; locustæ bifloræ: calycinæ glumæ lineatæ; ora late alba; exterior & major aristata; folliculi duo, virides, oris albis & apice exteriori: gluma levissime villosa.

Poa nemoralis L. communis prope Grodnam, in plerisque silvis juxta Niemen; florens julio: perennis. Lugdunea montana.

CALYX BIVALVIS; COROLLÆ VALVIS ACUTIUSCULIS, OBLONGIS.

Panicula erecta.

Culmo decumbente.

67. *Festuca decumbens.*

Culmus pedalis, & palmaris, firmus, suberectus, seu decumbens. Folia lineam lata, firma, hirsuta. Panicula erecta, rara, spicæ similior, contracta, pedunculis tamen multifloris; spiculæ seu locustæ ex ovatis conicæ, mutica, duræ; calycis glumæ duæ, inæquales, cavæ mucronatæ, ex viridi albo-spadiceo-variatæ: flosculi quatuor perfecti, imperfecti quatuor, unde spiculæ octifloræ; flosculis alteris imperfectis; basis florum villosa: gluma exterior ovata, cava, ciliata, apice tridentato.

PETALOIDEÆ; CALYCINÆ.

Festuca decumbens L. inveni prope Grodnam, in monticulis juxta Niemen, julio: perennis. Delphinalis.

Panicula secunda, stricta, dura.

68. *Festuca duriuscula.*

Culmi cubitales, cespitosi, duri. Folia setacea, glabra, retroversus aspera. Panicula secunda, oblonga, stricta, dura: spiculis sex, septemfloris, oblongis, perfecte glabris: arista nigra, lineam longa.

Festuca duriuscula L. passim in pratis, prope Grodnam; florebat julio in œconomia Labna: perennis. Lugdunea. Phrasis J. B. bene exprimit habitum hujus graminis, scilicet: gramen tenue, duriusculum, & pene junceum.

Panicula secunda, scabra.

Culmo semitereti.

69. *Festuca rubra.*

Culmus sexuncialis, fere nudus, superne purpurascens, sulcatus, semiteres. Folia radicalia numerosissima, perangusta, aspera. Panicula secunda, scabra; locustæ seu spiculæ teretes, quinque- aut sexfloræ, aristatæ, oris membranaceis: flosculo ultimo mucronato.

Festuca rubra L. inveni prope Grodnam, in monticulis juxta Niemen; florebat julio: perennis. Lugdunea.

Panicula secunda, coarctata.

Culmo tetragono.

70. *Festuca nigra.*

Radices nigrae, innumerabiles. Folia angustissima, aspera. Culmi pedales, teretes, geniculis nigris. Panicula parum

sparsa, seu stricta, coarctata, fere biuncialis, secunda. Locustæ quinquefloræ, subhirsutæ, violaceæ: glumis angustis, aristatis.

Festuca ovina L. communis prope Grodnam, in pascuis juxta Niemen; florebat junio: perennis. Lugdunæ. Huc venit gramen cristatum, radiculis nigricantibus, Loefelii Flor. Pruff. tab. 24: hoc gramen primum est pabulum ovibus.

Panicula spicata, strictissima.

71. Festuca linearis.

Culmi pedales, nudi, violacei. Folia setacea. Panicula spicata, semipedalis, strictissima, erecta aut submutans: spiculis glabris, longis, aristatis, linearibus.

Festuca myuros L. inveni florentem junio, in arvis circa Varfaviam. Delphinalis.

Panicula secunda.

Spiculis teretibus.

72. Festuca elatior.

Culmus tripedalis, & quatuorpedalis. Folia fere ad tres lineas lata, aspera. Panicula magna, laxa, sæpe nutans. Locustæ teretes, sexfloræ, & octifloræ, muticæ, per artem distichæ, glabræ; glumæ calycis argutæ, acuminatæ, inæquales; glumæ florales pallide violaceæ, oris albis, siccis.

Festuca elatior L. communis prope Grodnam, in pratis; florens maio: perennis. Lugdunæ. Inter gramina pabulum præstantissimum pecoribus suppeditat.

Panicula ramosa, erecta.

Spiculis subseffilibus.

73. Festuca fluitans, ramosa.

Culmus procumbens, longus, ramosus. Folia glabra, mollia, ad duas & tres lineas lata, nervo & oris asperis. Panicula longa, laxa, ramosa, erecta. Spiculæ subseffiles, teretes, fere unciales, multifloræ, muticæ; glumis floralibus exterioribus truncatis, interioribus bifidis. Semina magna. Festuca fluitans L. frequens circa Grodnam, in pratis humidis Lofonæ, & alibi; florens junio: perennis. Lugdunæ. Furfures ex feminibus equos juvant verminibus infestatos. Semina esculenta, ut pote dulcia & grati saporis; sed alvum siccant. Anseribus copiosum & præcipuum nutrimentum largiuntur.

CALYX BIVALVIS; SPICULÆ DISTICHÆ; ARISTA INFRA APICEM.

Flores paniculato-spicati.

Panicula patente.

74. Bromus maximus.

Culmi tripedales. Folia tres lineas lata, levia, oris & nervo peraspera. Panicula rara, patens. Locustæ paucæ, erectæ, per maturitatem nutantes, & distichæ, hirsutæ, arcte compactæ, semuncia longiores, duodecim, &

quatuordecimfloræ. Calycis glumæ inæquales, altera breviter mucronata & lata, angusta altera: flosculorum gluma exterior obtusa, lineata, ora viridi; arista ex fissura glumæ exterioris recta.

Bromus secalinus L. communis prope Grodnam, in agris & pratis: annua. Lugdunea. Segeti immixtus reddit panem amarum & ingratum; tingit colore viridi: adhuc verificandum an temulentos reddere possit homines.

Panicula erectiuscula.

75. *Bromus mollis.*

Similis præcedenti, sed albedo-pubescent. Folia utrinque mollissima, villosa, ad tres lineas lata. Culmi genicula crassiora, cylindrica, subtus imprimis valde bisfata. *Panicula erectiuscula*; locustæ numerosiores, pedicellis brevioribus, septifloræ, latiores, ovato-conicæ; calycis glumæ latiores, virides, oris albis; florales glumæ valde latæ; arista alba, debili, recta.

Bromus mollis L. inveni inter segetes circa Varavianæ, julio: biennis. Lugdunea.

Panicula patula.

Spiculis oblongis.

76. *Bromus longe aristatus.*

Culmus pedalis & ultra. Folia pilosa, oris asperis. *Panicula* longa laxa, seu patula, ad unum fere latum conversa; locustæ seu spiculæ ex longis pedicellis, unciales, elongatæ, septifloræ; calycis glumæ valde inæquales, virides, oris albis, valde mucronatæ: glumæ florales, similes, acutæ, mucrone albo; arista longa, recta, subulata: lineæ glumarum subhirsutæ.

Bromus sterilis L. passim in agris circa Grodnam, junio: annua. Lugdunea.

Panicula nutante.

Spiculis ovato-oblongis.

77. *Bromus altissimus.*

Culmus quinquepedalis, hirtus, crassitie sæpe pennæ aserinæ. Folia maxima, vaginis & pagina superiore pubescentia, pilis albidis. *Panicula* diffusa, ad ramificationes nodosa, pedunculis filiformibus, subflexuosis, ramosis. Spiculæ, seu locustæ, oblongæ, lineares, uncia longiores, octo-decemfloræ, supra griseæ, subtus virides, glumis marginæ membranaceis: calycis glumæ inæquales, mucronatæ; floralibus multo breviores, majore ovata; exterior gluma floralis: arista recta, debili, paulum sub mucrone nata.

Bromus arvensis L. communis prope Grodnam, in arvis, junio: annua. Lugdunea.

Panicula nutante.

Spiculis longis, strictis.

78. *Bromus giganteus.*

Culmus ad altitudinem fere humanam. Folia longissima, ad quinque lineas lata, *Panicula* nutans. Spiculæ quadrifloræ, ad nodos *paniculæ* binatæ nascentes, longæ, strictæ, aristis brevibus.

Bromus giganteus L. in silvis prope Grodnam, juxta Niemen, julio: perennis. Lugdunea, montana.

Calyx bivalvis; valva majore carinata.

Flores paniculato - glomerati, secundi.

79. *Dactylis glomerata.*

Culmus tripedalis. Folia ad tres quatuorve lineas lata, glauca, subhirsuta. Panicula pene spicata; sit fasciculis crassis confertis, subrotundis, nutantibus, ex racemis factis folliculorum nullum situm definitum affectantibus: unde dicitur panicula secunda, glomerata seu fasciculata, imbricata. Calycis glumæ duæ, inæquales, acuminatæ, albæ, subvirides & violaceæ, hirsutæ, pene dentatæ: locustæ trifloræ: gluma exterior subhirsuta, violacea, alba, paulo cis apicem aristam lineæ longitudine emittens; interior gluma mucronata, apice plerumque bifida: arista quasi ex basi nata, quæ imperfectus est flosculus.

Dactylis glomerata L. communis prope Grodnam, in pratis & arvis, junio: perennis. Lugdunæ. Est gramen arvensis, spica compacta, divulsa, Loefelii Flor. Pruss. tab. 23. Hoc gramine deglutito canes sibi vomitum ciunt.

Arista dorsali, contorta, paniculata.

Calycibus bifloris.

80. *Avena tuberosa.*

Radix ex plurimis rotundis tuberibus sibi impositis formata. Culmi bipedales, tripedales. Folia retroversus subaspera, ad tres lineas lata, subhirsuta. Panicula longa multiflora, angusta; locustæ dianthæ seu bifloræ; calycis gluma altera minima, utraque mucronata: flores duo

major alter & perfectior, alter minor imperfectus; uterque aristam emittit; folliculi basi villosi, majoris floris arista geniculata, flosculo hermaphrodito mutico, masculo aristato.

Avena elatior L. communis prope Grodnam, inter segetes, junio: perennis. Lugdunæ.

Panicula laxa.

Locustis pendulis.

81. *Avena pendula.*

Culmi bipedales. Panicula laxa. Locustis longe pedunculatis, pendulis, bifloris: calycis glumæ lineatæ, inæquales, mucronatæ; flore longiores; in calyce flores duo, alterni, conici, cartilaginei, fertiles: minor muticus; major ex medio dorso robustam, biclorem, & geniculatam aristam emittens.

Avena sativa L. advena, culta; equorum & pauperum hominum præcipuum alimentum; ingratum panem reddit; ex semine paulum tosto infuso paratur coffeæ analogæ.

Paniculata, calycibus trifloris.

82. *Avena lanuginosa.*

Culmus quadripedalis. Folia retroversus aspera, ad sex lineas lata. Panicula magna, rara. Locustæ maturæ pendulæ, fere unciales; calycis glumæ lineatæ, longe mucronatæ; floribus longiores, ex albo-virides: in quoque calyce flores tres, basi pilosi, quorum gluma exterior flavida, aristam levem & validam emittens; floris gluma interior etiam flavida, sed multo brevior. Semen piloso cortice involutum.

Avena fatua L. passim invenitur in agris circa Grodnam; florens julio: perennis. Lugdunea. Hygrometrum ex arista parari potest.

Panicula laxa; glumis flavescens.

83. *Avena flavescens.*

Culmi tripedales, vaginis subpilosis. Folia ad duas lineas lata & ultra, glabra, & hirsuta. Panicula semipedalis, multiflora, angusta: locustæ molles, teretes, compressæ, maturæ distichæ, nitentes ex viridi colore & stramineo variæ, trianthæ seu trifloræ; glumæ calycinæ inæquales, altera perexigua: glumæ florales flavescens, nitidæ, compressæ, mucronatæ; pedunculis villosis; arista, a tertia parte longitudinis dorso glumæ exterioris, inflexa & debilis.

Avena flavescens L. communis prope Grodnam, in pratibus Lofosnæ & alibi, julio: perennis. Lugdunea. Flosculi maturi sæpe aureum nitorem induunt; non raro duo tantum inveniuntur in quoque calyce, aliquando quatuor & quinque.

Panicula subspicata.

Calycibus quinquefloris.

84. *Avena spicata.*

Culmus cubitalis. Folia angusta lineam dimidiam, carinata, retroversus aspera. Spica biuncialis, seu panicula angustata. Locustæ teretes, ex pedunculis plerumque unifloris, ad caulem appressæ, & parallelæ; calycis segmenta duo inæqualia, mucronata, violaceo-pallide argentea, floribus breviora: in quoque calyce flores quinque, basi pedunculis pubescentibus; ipsis glumis glabris, exteriori pal-

lida, apice in filamenta fillo, arista inflexa, tortili, ex medio dorso prodeunte; gluma floralis interior multo brevior, argentea.

Avena pratensis L. communis prope Grodnam, in pratibus juxta Niemen, julio: perennis. Lugdunea.

Flosculi congesti, lana cincti.

Panicula laxa.

85. *Arundo vulnerans.*

Radices geniculatæ, ad magnam distantiam reptatrices. Culmi sexpedales, crassi. Folia magna, ad unciam lata, firma, lineata, oris manus vulnerantibus. Panicula pedalis, erecta, per ætatem nutans. Locustæ innumeræ, strictæ, perangustæ, trifloræ, papposæ, muticæ; calycis glumæ inæquales, acutæ, mucronatæ, spadiceæ. Folliculorum gluma exterior violacea, longe de calyce eminens, mucrone producto; interior dimidiobrevior, simplex. Pappus copiosissimus, sericeus, involvens caudas seminum.

Arundo phragmites L. frequens circa Grodnam in paludibus arenosis; florens augusto: perennis. Lugdunea. Paniculæ tingunt lanas viridi colore; culmis utuntur gypsarii ad tecta incrustanda; pessima in agris humentibus, vix eradicanda: an semina papposa aures intrantia exsurdant? Cæterum dulcis planta, succo saccharato plena; extractum leviter purgans alvum largitur. Radices dulces, cum nauseoso sapore, decoctæ promovent lochia, lacque nimium redundans vere dissolvunt, & decubitus illius avertere possunt.

*Panicula contracta.**Culmo ramoso.*86. *Arundo contracta.*

Culmi cubitales & ultra, cespitosi, ramosi. Folia ad quatuor lineas lata, oris nervisque asperis. Panicula densa, alterne latior, & contracta. Locustæ innumerabiles, unifloræ; calyx violaceus, binis glumis longe mucronatis: glumæ florales inæquales, compressæ, longæ, mucronatæ, membranaceæ; major ex violaceo & argenteo varia, cis apicem exterioris: arista paulum flexa; circa basim foliolorum plurima pubes fericea.

Arundo calamagrostis L. communis prope Grodnam, in humidis inter salices Jezioro, & alibi; florens Augusto: perennis. Lugdunea.

*Panicula erecta, subspicata.*87. *Arundo stricta.*

Radix geniculata. Culmi bipedales, tritico crassiores, ad terram vaginosi. Folia digitum transversum lata, superne hirsuta, inferne glabra. Panicula biuncialis densa, erecta, pene spicata. Locustæ unifloræ, minimæ, peracutæ: calycis glumæ violaceæ, una fere aristata; glumæ floris fere æquales, albæ, mucronatæ, non aristatæ, seu muticæ, ad basim pappo copioso involutæ.

Arundo epigeios L. passim in sterilibus juxta Niemen, prope Grodnam; julio: perennis. Lugdunea.

*Flores polygamici, paniculati.**Glumis trifloris.*88. *Holcus odoratus.*

Culmus cubitalis. Folia glabra, sesquilineam lata, retro-versus aspera. Panicula non valde sparfa, pauciflora, exigua, biuncialis, nitens. Locustæ pedunculis brevibus, fusco-flavæ, trifloræ, patulæ; calycis glumæ cavæ, mucronatæ, siccæ, albida, fere æquales; flores tres, æquales; strobili duo laterales, masculi, triandri: intermedius seu tertius hermaphroditus, diandrus; gluma una ex medio dorso aristam inflexam producit, nempe in flore perfectiore.

Holcus odoratus L. Avena juxta Hallerum. Inveni circa Grodnam, in pascuis humidis silvæ Bobrowszczynæ: perennis. Ingeniosa est suspicio Halleri qua bonus odor pilorum in fronte urorum holco odorato tribuitur: cæterum suaveolens hoc gramen plurimas indicationes practicas adimplere potest, nempe quotiescumque refocilandæ sunt vires debilitatæ.

*Flores monoici.**Spica simplici, androgyna, unica.*89. *Carex pulicaris.*

Folia radicalis, angusta, dura, aspera. Culmus dodrantalis, unica spica, longa, tereti terminatus, superne macula glumis dilute fuscis; inferæ capsulæ rostratæ, seu deorsum reflexæ.

Carex pulcaris L. frequens prope Grodnam, in paludosis juxta fluvium Niemen. Lugdunea, montana.

Obs. In caricibus amentum imbricatum, calyx monophyllus, corolla nulla: in masculinis floribus stamina tria; in femineis nectarium inflatum, bidentatum, stigmata tria, semen triquetrum intra nectarium.

SPICIS ANDROGYNIS.

Spica composita, disticha.

Culmo triangulari.

90. *Carex brizoides.*

Culmi cubitales, triquetri, nudi. Folia longa, ad lineam lata, aspera. Spicæ ut in briza compositæ, in summo culmo ad novem, distichæ, oblongæ, contiguæ, semipatulæ. Glumæ ima magna, albo-virens.

Carex brizoides L. Grodnenfis in loco dicto Labna, angusto. Delphinalis.

Spiculis oblongis, remotis.

91. *Carex elongata.*

Culmi bipedales, fere nudi, triquetri, asperi. Folia retrorsum plicata, ad duas lineas lata, aspera. Spica composita, quatuor unciarum longa; spiculæ ovatæ, flavescèntes, imis remotis, supremis congestis: cæterum latæ & obtusæ. Glumæ fuscæ, acutæ. Capsulæ conicæ, collo bifido terminatæ.

Carex elongata L. prope Grodnam in uliginosis juxta Niemen, junio. Lugdunea, montana.

Spiculis

Spiculis subrotundis, remotis.

92. *Carex canescens.*

Culmus pedalis, fere nudus. Folia radicalia ad duas lineas lata, oris aspera. Spicæ imæ distinctæ, superiores appropinquatæ, omnes ovatæ, alternæ, albo-virentes. Capsulæ obtusiusculæ, in una spica ad trigènas. Stigmata alba, pilis brevissimis obfessa.

Carex canescens L. prope Grodnam in silvis Losofnaie; junio. Lugdunea, montana. Est græmen cyperoides, spicis curtis, divulsis, Loef. Pruff. tab. 32.

Spiculis subovatis.

Capsulis spinosis.

93. *Carex muricata.*

Culmus semipedalis, asper. Folia retroversus aspera. Spica laxa, ex spiculis subovatis, sessilibus, remotis; supremis congestis. Glumæ calycina aristata; florales etiam aristatæ: unde maturæ spiculæ, echinatæ evadunt. Capsulæ longe mucronatæ, patulæ, mucrone rigentes.

Carex muricata L. communis in paludosis Losofnaie, & alibi, prope Grodnam; florens maio, capsulæ julio.

Spiculis glomeratis, ovatis.

94. *Carex glomerata.*

Culmus cubitalis, triquetrus, longe nudus. Folia longissima, diversæ latitudinis, glabra. Spica supra decomposita, ex spiculis subrotundis, echinatis, inferne laxioribus, superne confluentibus: imæ glumæ calycina longe

Tom. II.

Mm

aristata, eadem etiam sola folio suscepta. Capsulae patulae, maximae, rostratae.

Carex vulpina L. prope Grodnam, in pratis juxta Niemen; florebat maio. Lugdunea.

Spica composita, spadicea.

Spiculis foliosis, remotis.

95. *Carex spadiceus.*

Radix repens. Culmus pedalis, triquetrus. Folia longa, lata; oris aspera. Spica composita ex spiculis androgynis: inferioribus remotioribus, folio longiore instructis; superioribus congestis: spiculae quaeque oblonga, ad basim duas spiculas distinctas habet. Glumae ex luteo virentes, insigniter aristatae.

Carex arenaria L. in arenosis circa urbem Grodnam, junio.

Delphinalis. Est gramen cyperoides minus repens, spica divisa, Loefferi Pruff. tab. 31.

Spica composita

Spiculis nudis, approximatis.

96. *Carex mollis.*

Culmus bipedalis, triquetrus, subasper. Folia lineam lata; retrorsum aspera. Spicae nuda, subrotundae, distinctae, a quatuor ad octo, in summo culmo congestae, nullo subiecto folio: est spica molles, brevissima, latissima, subrotundae, compressae. Glumae rigentes, pallidae, spadiceae, nervo luteo. Capsulae rostratae.

Carex leporina L. prope Grodnam, in paludosis Labnae julio. Lugdunea.

Spicis femineis subrotundis; mascula lineari.

97. *Carex flava.*

Culmi pedales, triquetri. Folia longa ad duas lineas lata, retrorsum aspera. Spicae feminitate petiolatae, erectae, ovatae, echinatae, duae vel tres, sibi vicinae, foliis indentes, quarum supremam marem pene contingunt; spica mascula linearis. Glumae spadiceae, nervo virente. *Carex flava* L. communis in uliginosis, prope Grodnam; florebat julio: septembri capsulae maturae. Lugdunea.

Spicis remotissimis.

98. *Carex distans.*

Culmus triquetrus, cubitalis & altior. Folia ad sesquilineam lata, retrorsum ductu aspera. Spicae remotissima, subsessiles, bractea vaginante, seu inferiores, alis foliorum indentes. Spica mascula uncialis, obtusa: glumis spadiceis. Capsulae patulae, triquetrae, angulatae, mucronatae.

Carex distans L. circa Grodnam in pratis silvae Bonae; florebat maio. Lugdunea.

Spica mascula ovata.

Capsulis pubescentibus.

99. *Carex pubescens.*

Culmus semipedalis, triquetrus, fere nudus. Folia cespitosa seu caryophylla, lineam exarata, aspera, angusta, vix linearia. Spicae sessiles, approximatae, pauciflorae; mascula ovata, spadicea: spicae feminae duae, breves,

obtusa, parva, viridi foliolo infidentes. Capsulae ovato-triquetræ, pubescentes.

Carex montana L. in pratis Horodniczæ, prope Grodnam; florebat maio. Delphinalis.

Spicis femineis, linearibus.

100. Carex digitata.

Culmi dodrantaes. Folia ad duas lineas lata, nervo emittente in dorso, retroversus aspera. Spicæ femininæ periolatæ, raræ, duæ, tres, aut quatuor, masculinæ superantes; sub pedunculis bractæe longæ, amplexicaules, aristatæ: glumæ latæ, cinnamomeæ; spica masculina, teres, stricta.

Carex digitata L. in silvis prope Grodnam, Losofnaie; florebat maio. Delphinalis.

Capsulis inflatis.

101. Carex vesicaria.

Culmi triquetri, angulis asperis, quatuorpedales. Folia bipedalia, ad tres lineas lata, retrosum asperrima. Spicæ mares duæ, tres, gracillimæ, biunciales, subrustæ; glumis ex ovato-lanceolatis, oris læte albis; spicæ femininæ duæ ad quatuor, ex brevibus pedunculis, ex alfoliorum erectæ, glumis spadiceis, lanceolatis: capsula patula, tumida, ampullaceæ, striatæ, acuminatæ.

Carex vesicaria L. in omnibus pratis paludosis circa Grodnam; florebat maio; Augusto capsulæ maturæ. Lugdunensis.

Spicis pendulis.

Capsulis reversis, biaristatis.

102. Carex reversa.

Culmi tripedales, foliosi. Folia latissima ad octo lineas. Spicæ femininæ pendulæ, asperæ, plerumque geminatæ, capsulis longe rostratis, retroversis; spica mas biuncialis, teres: glumis longissime acuminatis, quasi aristatis.

Carex pseudocyperus L. juxta amara, in silva Losofnaie; florebat junio, prope Grodnam. Delphinalis.

Spicis cylindricis, erectis, termis.

103. Carex erecta.

Culmus triquetrus, firmus, pedalis. Folia ad duas lineas lata, carinata, retroversus aspera, firma. Spica mas teres, pollice brevior: spicæ femininæ tres, quatuor, breviter pedunculatæ, erectæ; ima spica in sinu folii triuncialis, secunda ex sinu folii uncialis, tertia ex sinu vaginæ amplexicaulis, longæ, aristatæ.

Carex cespitosa L. in pratis Horodniczæ prope Grodnam; florebat junio: Delphinalis.

Spicis pendulis.

Capsulis obtusis.

104. Carex pallescens.

Culmi pedales, triquetri. Folia ad lineam lata & ultra, retroversus aspera. Spicæ femininæ pendulæ, confertæ, ovatæ; mascula oblonga, spadicea, erecta; femineæ

tres, in alis foliorum. Glumæ ochroleucæ, aristata. Capsulæ confertæ, ovata, conicæ.

Carex pallescens L. in pascuis prope Grodnam, juxta Niemen; florebat junio. Lugdunæ, montana.

Spiculæ masculæ inæquales.

Capsulis hirtis.

105. Carex hirta.

Culmi pedales, foliosi, hirti. Folia ad duas lineas lata, hirsuta; spicæ mares duæ, tres, confertæ; suprema maxima, uncialis, reliquæ minores; glumis hirsutis, primo fuscis, per ætatem albidis; femininæ spicæ tres, ex alis foliorum; ex brevibus pedunculis, erectæ, laxæ; glumæ lanceolata, aristata. Capsulæ hirsutæ, conicæ, mucrone longo, bifido.

Carex hirta L. communis prope Grodnam, juxta vis in fossis; florebat maio. Lugdunæ, montana.

Spicæ masculæ ternæ.

Capsulis striatis.

106. Carex striata.

Culmi bipedales, triquetri, asperi, crassi. Folia ad semunciam lata, carinata, retrorsum aspera; spicæ masculæ ternæ, glumis rufis fuscisque, angustis; femininæ spicæ tres ad quinque, longæ, sessiles, aut breviter pedunculatæ, glumis rufis. Capsulæ obtusiusculæ, striatæ, ellipticæ.

Carex acuta varietas rufa L. communis in omnibus paludosis locis prope Grodnam; florebat maio. Lugdunæ. Crescit mixta cum var. acuta nigra spicis maribus ovatis, femininis gracilibus, erectis, capsulis triquetre-conicis, Hall. Helv. n. 1406.

FINIS TERTIÆ SERIÆ.

SERIES QUARTA.
STAMINA ET PISTILLI
NUDIS OCULIS VIX VISIBILIA.
CRYPTOGAMICÆ,
S E U
NUPTIIS OCCULTIS.

IN Cryptogamicis fructificationes visui nostro non armato sese subtrahunt: sunt Filices, Musci, Alge, Fungi.

COLLECTIO I.
FILICES.

In Filicibus fructificatio sedet in spicis, aut racemis, aut super dorsum frondis. Hujus moleculæ secundantes aut in globulos, aut in strias vario modo disponuntur. Sponte crescentes in Lithuania sequentes invenimus.

FRUCTIFICATIONES SPICATÆ.

Fructificationes peltatæ.

Frondebis compositis.

I. Equisetum ramosum.

RADIX longa, geniculata: ex quibus geniculis fibræ annu-
latim oriuntur. Caules palmares aut pedales, succulenti,

INCOMPLETE CRYPTOGRAMICÆ. 133
intus cavi, geniculati, rubelli; vaginæ laxissimæ, unciam longæ, multifidæ, denticulatæ: lapsu temporis ex tali caule folia paulatim evolvuntur, decem aut duodecim, verticillos efformantia, teretia, fulcata, scabriuscula, ramosa. Spica terminans, ovato-lanceolata. Equisetum silvaticum; vigebat maio, sat frequens circa Grodnam. Lugdunæ.

Caule florifero, nudo.

2. Equisetum diverso caule.

Radix longissima. Scapus floriger, palmaris aut pedalis, simplex, carnosus, geniculatus, albo-rubellus: ad nodos vaginæ septem aut octo, striatæ, multifidæ; spica terminans, cylindrica, albedo-flavicans, unciam longa. Post caulem hunc florigerum nascitur caulis foliosus, palmaris aut pedalis, scabriusculus, articulatus: ad articulos dentes quinque, septem, octo, acuti, nigri; infra vaginam denticulatam decem folia, seu rami sulcati, tetragoni, articulati: ad articulos quatuor dentes, acuti.

Equisetum arvense; communis circa Grodnam in pratis & arvis, vigeat maio; Lugdunæ.

Ramis multifloris.

3. Equisetum polytacion.

Caulis palmaris, aut pedalis, erectus, angulosus, sulcatus, glaber, pyxidatim sibi articulatus: ad nodos denticuli sulci, apice nigrescentes; infra articulos folia, seu rami verticillati, sulcati, articulati, denticulati; spicæ ovatae terminantes scapum & ramos: squamulae farinosæ, nigricantes. Equisetum palustre, in aquis communis, circa Grodnam. Lugdunæ.

Caule striato.

4. *Equisetum striatum.*

Caulis erectus, cubitalis, altior, striatus, glaber, viridis; denticuli duodecim, subulati, acutissimi, ad quemque nodum; rami sex, septem, plures, infra articulos, verticillatim ad caulem e vaginula fusca, dentata prodeunt; rami satis longi, simpliciores, tetragoni, ad articulum quatuor denticulis donati. Spica fere cylindrica, caulem terminans; squamæ nigricantes.

Equisetum fluviatile, vicens julio, in fluvio silvæ Brubruza, Grodnensis. Lugdunæa.

Caule scabro.

5. *Equisetum aspernum.*

Caulis erectus, quatuorpedalis, striatus, scabriusculus, articulatus, ad strias spinulis vix visibilibus obfessis; articulis remotis. Vaginæ inferiores dentatæ, reliquæ integerrimæ. Spica terminans caulem.

Equisetum hiemale L. frequens in paludibus circa Grodnam; viget septembri. Lugdunæa.

SPICA ARTICULATA.

Fructificationes circumscissæ.

Spica lingulata.

6. *Ophioglossum unifolium.*

Scapus palmaris, digitalis, simplex, erectus, glaber. Folium unicum, in scapum decurrens, ovatum, gl-

CRYPTOGAMICÆ.

brum, late viride. Spica cylindrica, teres, terminans, ex viridi lutea, striis transversalibus; sulco per axim ducto. Pollen secundans, flavus. *Ophioglossum vulgatum* L. passim in pratis juxta Niemen, prope Grodnam. Lugdunæa.

Spica racemosa.

Foliolis lunatis.

7. *Osmunda lunaria* L.

Scapus digitalis, glaber, teres. Folium unicum in medio caulis, pinnatifidum; foliis semilunariis, glabris, in costam decurrentibus. Racemus terminalis; racemulis alternis, secundis; flosculis luteis. In pascuis circa Grodnam, sat frequens; vigebat junio. Lugdunæa.

FRUCTIFICATIONES FRONDOSE IN PAGINA INFERIORI.

Macula discum totum occupans.

Frondebis laciniatis.

8. *Acrostichum laciniatum.*

Planta ramosa: rami lineares, apice latiusculi, bifurci; apicibus acute incis. In averfa parte segmentorum foliorum, acervi globulorum pollinem feminalem continentes. *Acrostichum septentrionale* L. frequens in silvis, prope Grodnam; vicens junio. Lugdunæa.

Caule striato.

4. *Equisetum striatum.*

Caulis erectus, cubitalis, altior, striatus, glaber, viridis: denticuli duodecim, subulati, acutissimi, ad quemque nodum; rami sex, septem, plures, infra articulos, verticillatim ad caulem e vaginula fusca, dentata prodeunt: rami satis longi, simpliciores, tetragoni, ad articulum quatuor denticulis donati. Spica fere cylindrica, caulem terminans; squamæ nigricantes.

Equisetum fluviatile, vicens julio, in fluviò silvæ Bobrużna, Grodnensis. Lugdunæ.

Caule scabro.

5. *Equisetum asperillum.*

Caulis erectus, quatuorpedalis, striatus, scabriusculus, articulatus, ad strias spinulis vix visibilibus obfusus: articulis remotis. Vaginæ inferiores dentatæ, reliquæ integerrimæ. Spica terminans caulem.

Equisetum hiemale L. frequens in paludibus circa Grodnam; viget septembri. Lugdunæ.

SPICA ARTICULATA.

Fructificationes circumscissæ.

Spica lingulata.

6. *Ophioglossum unifolium.*

Scapus palmaris, digitalis, simplex, erectus, glaber. Folium unicum, in scapum decurrens, ovatum, glabrum, late viride. Spica cylindrica, teres, terminans, ex viridi lutea, striis transversalibus; sulco per axim ducto. Pollen secundans, flavus.

CRYPTOGAMICÆ.

Ophioglossum vulgatum L. passim in pratis juxta Niemen, prope Grodnam. Lugdunæ.

Spica racemosa.

Foliolis lunatis.

7. *Osmunda lunaria* L.

Scapus digitalis, glaber, teres. Folium unicum in medio caulis, pinnatifidum; foliis semilunaribus, glabris, in costam decurrentibus. Racemus terminalis; racemulis alternis, secundis; strobilus luteis.

In pascuis circa Grodnam sat frequens; vigebat junio. Lugdunæ.

FRUCTIFICATIONES FRONDOSE IN PAGINA INFERIORI.

Macula discum totum occupans.

Frondeb laciniatis.

8. *Acrostichum laciniatum.*

Planta ramosa: rami lineares, apice latiusculi, bifurci; apicibus acute incis. In averfa parte segmentorum fororum, acervi globulorum pollinem feminalem continentes.

Acrostichum septentrionale L. frequens in silvis, prope Grodnam; vicens junio. Lugdunæ.

Lineæ marginis ad peripheriam.

Frondeb. tripinnatis.

9. *Pteris aquilina* L.

Caulis erectus, tricubitalis, angulosus, glaber, rigidiusculus, tripinnatus: pinnis sessilibus, lanceolatis, nervosis, basi angulo eminente lobatis; superne læte viridibus, inferne glaucis. Margines pinnarum stria pulverulenta pollinifera onusti.

Communis in silvis prope Grodnam; viget julio, augusto, Lugdunea. Radix oblique incisa aquilæ effigiem representat: unde nomen triviale. Hæc egregium anthelminthicum.

Lineæ disci subparallelæ, variæ.

Fronde pinnata.

10. *Trichomanes crenata*.

Cauliculi purpurascens, etiã nigri, sexpollicares, splendentes, capillares, confertim prodeuntes. Folia pinnata; foliolis oppositis, sessilibus, fere orbiculatis, obtusis, læte viridibus, glabris, ferrulatis, duas lineas latis: striæ pulverulentæ in averfa foliorum parte.

Asplenium trichomanes L. Passim circa Grodnam, in silvis rupium; vigeat junio, Lugdunea, communis.

Foliis decompositis.

11. *Asplenium ruta muraria* L.

Folia ramosa; foliolis alternis, ultimis cuneiformibus, obtusis, sessilibus, ferrulatis, saturate viridibus, glabris. Periochi longi, sulcati, confertim prodeuntes: in foliorum dorso puncta nigra, densissime accumulata.

Communis prope Grodnam super muros. Lugdunea: vigeat junio.

PUNCTA DISCI DISTINCTA.

Fronde pinnatifida.

12. *Polypodium pinnatifidum.*

Folia pedalia, erecta, lanceolata, pinnatifida, bi-, tripollicaria latitudine: segmentis lanceolatis, subferratis, glabris, obtusiusculis, in medio stria nigricante notatis, basi coadunatis. Puncta alba duas series exhibent ad latera segmentorum.

Polypodium vulgare L. communis prope Grodnam, ad radices arborum; vigeat junio, Lugdunea. Recens radix saccharina, lenis purgans; vetusta iners.

Fronde pinnata.

13. *Filix pinnata.*

Stipes paleaceus. Folia erecta, lanceolata, sesquicubitali longa, ultra cubiti quadrantem lata, pinnata; foliolis pinnatis, obtusis, dentatis. Flores distiche positi, retiformes, albi, glabri: in medio foveola excavati.

Polypodium filix mas L. communis in silvis, circa Grodnam; vigeat julio, Lugdunea. Tutum radix exhibet anthelminticum.

Frondeb. bipinnatis.

14. *Filix bipinnata.*

Stipes fere glaber, superne margineque sulcatus, paleis rarioribus ornatus. Folia lanceolata, sesquicubitali fere longa, ultra semicubitali lata, erecta, pinnata; foliolis inferioribus oppositis, reliquis alternis, sessilibus, denuo pinnatis, lanceolatis, harumque pinnarum rursus pinnati-

fidæ; ultimis pinnulis lanceolatis, margine circumferratis.
Flores distiche positi ad foliorum dorsum, albi, sessiles,
pubescentes, solitarii, ad singulorum foliorum laciniis
hærentes, reniformes.

Polypodium filix femina L. sat frequens in silvis, circa
Grodnam. Lugdunæa.

Foliolis ciliato-aculeatis.

15. *Filix aculeata.*
Stipes strigosus, triangularis, spadiceis squamis. Folia bi-
pinnata, pinnis lunulatis, ei lato dentatis, appendiculatis.
Polypodium aculeatum L. passim in silvis juxta Niemen,
prope Grodnam. Lugdunæa, montana.

Stipite fragili.

16. *Filix fragilis.*
Stipes lævis, fuscus, fragilis, semipedalis. Folia laxè pin-
nata: pinnulis remotis, semipinnatis, lobulis subro-
tundis, dentatis. Puncta feminalia ad septem, dense
conferta.

Polypodium fragile L. sat frequens prope Grodnam, in
montanis. Lugdunæa, montana.

Fronde supra decomposita.

17. *Filix pumila.*
Stipes pedalis, glaber, basi nigricans, paleis brunneis.
Folia triangularia, palmaria, ternis foliola lanceolata,
pinnatifida: pinnulis lanceolatis, obtusis, crenatis, late
viridibus; ad singulum denticulum foliolorum, subtus,
punctulum subrotundum, orbiculatum, album, sessile.
Polypodium dryopteris L. sat frequens circa Grodnam,
in truncis putridis silvarum. Lugdunæa, montana.

FINIS PRIMÆ COLLECTIONIS.

COLLECTIO II.

MUSCL

*FOLIA muscorum hieme humida, aut tempore diu
pluvioso, reviviscunt, effectu caloris æstivi aridiora
evadunt. His capsula, seu juxta Linnæum antheræ;
in plerisque supra hanc calyptra & operculum: quorum
marginibus sæpe ciliati. In polytrichis & mniis stellulæ
in apicibus furculorum, quas Linnæus pro seminibus
organis agnoscit.*

CALYPTRATI.

Capsule bivalves.

Spicis pedunculatis.

1. *Lycopodium clavatum* L.

Radix repens, fibrosa. Caules seu furculi vagi, repantes,
sæpe longissimi, per dichotomiam divisi. Rami floriferi,
erecti, rigidiusculi, curvati. Folia subulata, sessilia,
integerrima, pilo longo aristata, imbricata, rigidius-
cula, antroorsum curvata. Pedunculi gemini, e ramorum
apice, quatuor pollices longi. Spicæ lanceolatæ, erectæ,
obtusiusculæ, flavicantes, teretes, sesquipollicem longæ,

duas lineas latæ; squamæ inter capsulas ovatæ, apice pilosæ; axis spicæ tuberculatus; capsulæ sessiles, reniformes, pulverem flavum copiosum projicientes.

Communis in silvis prope Grodnam; julio viget. Lugdunea, montana. Hujus musci vix nulla in plica. Pulvis capsularum facillime deflagatur.

Caulibus complanatis.

2. *Lycopodium complanatum* L.

Surculi repentes. Rami floriferi, erecti, ramosi, plani, foliosi. Folia cauli appressa, bifariam connata, convexa. Pedunculi raris squamis ornati. Spicæ cylindricæ, raro geminæ, etiam ternæ, quaternæ; squamæ spicæ ovato-lanceolatæ, arista brevi terminatæ: capsulæ reniformes, sessiles.

Communis prope Grodnam, in silva juxta Niemen; viget julio.

Floribus sparsis.

3. *Selago abietis* facie.

Surculi erecti, aut decumbentes, modo solitarii, modo cespitosi, palmares, teretes, rigidi, ex cinereo flavicantes. Rami dichotomi, erecti, aut curvati. Folia dense juxta se invicem posita, octo aut decem ordines seu angulos longitudinales efformantia, subulata, mucrone acuto pungente prædita, patentia. Capsulæ ad singulorum foliorum alas, solitariae, sessiles, semilunares; maturæ flavæ.

Lycopodium selago L. sat frequens circa Grodnam, in humidis; viget julio. Lugdunea, montana.

Fasciculi foliorum conglomeratorum, atro-viridium, rigidiorum, ac duriorum, in apicibus ramorum juniorum, & ad latera, quasi spicas constituunt: unde Hallerus dixit, spicis sessilibus.

Anthera

Anthera ore laevi.

Ramis curvatis.

4. *Sphagnum deflexum.*

Cespites densi, rami teretes, conferti, alterni, retrorsum curvati. Folia imbricata, ovata, acutiuscula, concava, flavicanti-viridia. Pedunculi terminales sat crassi, foliis magnis inferne vestiti. Capsula erecta, subrotundo-ovata, glabra, diametri unitus lineæ.

Sphagnum palustre L. frequens in udibus silvarum, prope Grodnam; viget julio. Lugdunea.

Anthera ore ciliato.

Calyptra minuta.

5. *Phascum bulbiforme.*

Surculi brevissimi, aut nulli. Folia ovato-lanceolata, apice acuto-concava, superiora pilo brevissimo terminata, integerrima, glabra, ita sæpe conniventia ut bulbulos ovatos efforment. Pedicellus brevissimus, foliis occultatus. Capsula orbiculata, erecta, parva, foliis conniventibus tecta.

Phascum acule L. communis circa Grodnam, in pascuis; viget octobri, novembri, Lugdunea.

Foliis setaceis.

6. *Phascum subulatum.*

Surculi erecti, simplices, filiformes, tenuissimi, rubelli; in cespites congesti, a lineâ una ad tres longi. Folia setacea, capillacea, inferiora breviora, patentia, superiora erecta. Capsula exigua, ad cauliculi apicem sub-

Tom. II.

N n

sessilis, foliis tenerrimis cincta, ovata, acuminata. Operculum acuminatum. Calyptra subulata. Phascum subulatum L. sat frequens in pratis, prope Grodnam, juxta Niemen; viget maio. Lugdunea.

CALYPTRATI, DICLINI.

Anthera cum apophysi minima.

Anthera parallelipeda.

7. Polytrichum quadrangulare.

Radix filiformis, longa. Surculi recti, simplices, digitales, tuberculati, rigidi, inferius aphylli. Folia amplexicaulia, subulata, mucronata, serrata. Pediculus terminalis, erectus, solitarius, apice apophysi terminatus. Capsula erecta, cylindrico-ovata, primum teres; aetate tetragona. Operculum subulatum. Calyptra subulata, villosa, capsula longior. Stellulae concavae, in distinctis individuis terminantes, ex squamis rigidiusculis, e sui medio surculos novos producentes.

Polytrichum commune L. Communitis circa Grodnam, in silvis; vigeat junio. Lugdunea.

Anthera sine apophysi.

Folius pellucidis.

8. Mnium pellucidum.

Surculi simplices, cespitosi, inferne aphylli, semunciam longi, filiformes, basi cohaerentes. Folia sessilia, lanceolata, mucronata, integerrima, pellucida, splendentia, superiora latiora, majora. Perichætium nullum. Pedunculus terminalis, rectus, summitate rubellus. Capsula

erecta, tenuis, teres, glabra. Operculum subulatum, os annuli margine breviter ciliatum. Calyptra totam capsulam tegens, inferne denticulata.

In femina folia paulo latiora; furculi in eodem cespite cum maribus; pedunculi exiguis foliis vestiti; capitulum globosum, pulverulentum, fere sessile, apicem pedunculorum coronat.

In silvis super arbores mortuas communis, prope Grodnam; vigeat maio. Lugdunea.

Pedunculis radicalibus.

9. Mnium radicans.

Surculi cespitosi, juniores simplices, adulti ramosi, ramis filiformibus, rigidiusculis, rubellis, modo recti, modo inflexi. Folia ovata, mucronata, apicibus recurvis, exigua, imbricata, splendentia, integerrima. Perichætium nullum. Pedunculi ad ramorum basim e furculo nati, rubelli, flexuosi, retrorsum curvati, basi incrassati, bipollicares. Capsula incurviuscula, fere globosa, aetate rubella. Os annuli expers. Operculum breve, acutiusculum. Calyptra subulata, dimidiata, antherae apici infidens. In feminis stellulae ramos terminantes, intus rubellae, extus foliis brevibus stellae instar expansis.

Mnium fontanum L. in pratis juxta Niemen aquosis, communis prope Grodnam; vigeat junio. Lugdunea.

Caule dichotomo.

10. Mnium rubiginosum.

Surculi rubentes, rubigine aspersi, cespitosi, ramosi, dichotomi, digitales. Folia lanceolata, acuminata, caxinata, nervo eminente, flavicantia, integerrima, sic-

*Antheris pendulis.*15. *Mnium pendulum.*

Surculi erecti, solitarii aut cespitosi, filiformes, rubelli, inferne nudi, semipollicares. Folia lanceolata, intermedia latiora, summa linearia, pellucida, ex flavicante viridia. Perichætium nullum. Pedunculi terminales, basi callosi, incrassati, curvati, unciales. Capsula deorsum flexa, ovato-lanceolata, acuminata, ætate rubella. Os annuli expers. Operculum ovatum, acuminatum. Calyptra subulata, dimidiata, parum ad latus flexa.

Mnium nudum L. sat communis in pascuis silvarum juxta Niemen, prope Grodnam; vigebat aprili. Lugdunea.

*Folius ovatis.*16. *Mnium serpyllifolium* L.

Surculi simplices, atro-rubelli, semiunciales. Folia ex subrotundo obverse ovata, inferiora angustiora, superiora majora. Perichætium nullum. Pedunculi terminantes, apicè flexi, rubelli, unciales. Capsula cernua, ovato-lanceolata, mucronata. Os annuli expers, margine ciliis flavicantibus obsessa. Operculum ovatum, subulatum. Calyptra subulata, dimidiata, apice flexo.

In femina stellula capitula orbiculata, ex pilis fulcis confata, ad furculorum apices nascentia, ultraquæ stellam conficiunt sex aut octo folia cæteris similia.

Communis in silvis prope Grodnam; vigebat octobri. Lugdunea.

*Folius distichis, integerrimis.*17. *Mnium trichomanis* facie.

Surculi repentes, simplices, aut ramosi, cespitosi. Folia disticha; inferiora & superiora minorâ, imbricata, sub-

rotunda, integerrima, pellucida. Capitulum parvum, subrotundum, late viride, pulverulentum, sessile in apicibus furculorum.

Mnium trichomanes L. frequens in truncis putridis arborum, prope Grodnam: globuli virides octobri observati. Lugdunea.

*Folius distichis, appendiculatis.*18. *Mnium jungermaniæ* facie.

Surculi cespitosi, repentes, ramosi. Folia disticha, imbricata, fere orbiculata, inferne concava, alia majora, alia minorâ, alia cochlearia, alia aurita. Capitulum viride, pulverulentum, ad furculorum apicem sessile.

Mnium jungermania L. in humidis silvarum, prope Grodnam, sat frequens; vigebat septembri. Lugdunea.

CALYPTRATI, MONOCLINI.

*Anthera sessilis, perichætio imbricato obvoluta.**Folius trifariis.*19. *Fontinalis triangularis.*

Capites dodrantes, longe ramosi, fluitantes, purpurascens. Folia lanceolata, alterna, imbricata, acuta, ita collocata ut ramos triangulares efformet. Perichætia sessilia, axillaria, ex foliis ovatis. Capsulæ subsessiles, axillares, ovatæ. Operculum mucronatum, ore ciliis longis rubris obsesso. Calyptra conica.

Fontinalis antipyretica L. communis in fluviis Niemen & Lofosnaie, prope Grodnam; vigebat octobri. Lugdunea.

ANTHERÆ PEDUNC. TERMINALI E TUBERCULO.

*Antheris sessilibus.**Calyptra minima.*

20. Bryum apocarpum L.

Surculi erecti, cespitosi, ramosi, dichotomi. Folia imbricata, lanceolata, hirsuta, carinata. Perichætium ex foliis capsulam cingentibus. Capsula terminalis, sessilis, ovata, erecta. Os margine ciliatum. Operculum ovatum, acuminatum. Calyptra subulata, exigua, capsulæ apicem tegens.

Communis prope Grodnam in silvis; viget octobri. Lugdunea.

Calyptris striatis.

21. Bryum striatum L.

Surculi erecti, cespitosi, dichotomi, ramosi, unciales, rami modo erecti, modo recurvi. Folia lanceolata, acuminata, carinata, amplexicaulia. Perichætium nullum. Capsula erecta, ovata, subsessilis, seu petiolo unius lineæ sustentata, terminalis, aut sparsa. Operculum breve, subulatum. Calyptra striata, pilosa, totam capsulam tegens, apice subulata.

Communis super truncos arborum, prope Grodnam. Lugdunea.

*Antheræ pedunculatæ, erectæ.**Antheris sphericis.*

22. Bryum pomiforme L.

Surculi erecti, cespitosi, unciales, simplices aut ramosi,

CRYPTOGAMICÆ.

rubelli. Folia subulato-setacea, capillacea. Perichætium nullum. Pedunculi ex divisione ramorum semiunciales. Capsula erecta, globosa, rubella, diametri unius lineæ. Os absque annulo. Operculum breve, acutiusculum. Calyptra brevis, acuminata, glabra, uno latere capsulæ apicem tegens.

Communis in silvis prope Grodnam; vigebat maio. Lugdunea.

Antheris obovatis.

23. Bryum pomiforme L.

Surculi non ramosi, cespitosi, basi cohærentes, adeo breves ut fere nulli. Folia terræ incumbentia, ovata, acuminata, concava. Perichætium nullum. Pedunculi trilineares, terminales. Capsula erecta, obverse ovata, ventricosa. Os annuli expans. Operculum ovatum, obliquum. Calyptra subulata ad latus capsulam tegens, albida, glabra.

Communis in hortis prope Grodnam; vigebat maio. Lugdunea.

Calyptra basi dilatata.

24. Bryum extincorium L.

Surculi brevissimi ac fere nulli, subtus tomentosi, basi cohærentes. Folia terræ incumbentia, ovato-lanceolata, acuminata, carinata. Perichætium nullum. Pedunculi terminales, rubelli, trilineares. Capsula erecta, cylindrico-lanceolata. Operculum subulatum, fere setaceum. Calyptra conica, ultra basim porrecta, albida, splendens.

Passim prope Grodnam in pascuis; vigebat octobri. Lugdunea.

*Antheris subulatis.*25. *Bryum subulatum* L.

Cauliculi vix ulli, cespitosi. Folia in orbiculum congesta, ovato-lanceolata, acuminata. Perichætium nullum. Pedunculi terminales, sæpe flexuosi, basi incrassati, semipollicares. Capsula erecta, tenuis, teres, incurviuscula, rubella, quatuor lineas longa, lineæ quadrantem lata. Os annuli expers. Operculum subulatum, rectum aut leviter flexum. Calyptra subulata, glabra, flavicans.

Communis ad arborum radices in silvis, prope Grodnam; vigebat maio. Lugdunea.

*Foliis piliferis, recurvis.*26. *Bryum pilosum*.

Caules erecti, biunciales, cespitosi. Folia lanceolata, recurva, pilo fluitante terminata. Pedunculi laterales, ad ortum juniorum ramorum. Capsulæ erectæ, cylindricæ: calyptræ fulvæ. Operculum conicum, subulatum.

Bryum rurale L. communis super tecta domorum, Grodnam; vigebat maio. Lugdunea.

*Foliis pilosis, rectiusculis.*27. *Bryum canescens*.

Surculi brevissimi, erecti, simplices, cespitosi. Folia ovato-lanceolata, obtusiuscula, apice pilosa, pilo albo, patula. Perichætium nullum. Pedunculi solitarii, terminales, basi incrassati, quadrilineares, recti. Capsulæ erectæ, cylindricæ. Os capsulæ absque annulo. Operculum subulatum. Calyptra albida, subulata, dimidiata.

Bryum murale L. communis in pascuis & super muros, prope Grodnam; vigebat septembri. Lugdunea.

*Foliis secundis.*28. *Bryum scoparium* L.

Surculi erecti, cespitosi, fragiles, simplices, & compositi, tripollicares; ramis declinatis. Folia lanceolata, subulata, secunda, recurvata, rigidiuscula. Perichætium bilineare, ex foliis circa basim pedunculorum arcte conniventibus. Pedunculi semiunciales, purpurei, plerumque aggregati. Capsula cylindrica, lanceolata, teres. Os margine ciliatum. Operculum subulato-fetaceum, angustum. Calyptra subulata, dimidiata.

Frequens super truncos arborum putridos, prope Grodnam; vigebat octobri. Lugdunea.

*Foliis undulatis.*29. *Bryum undulatum* L.

Surculi erecti, simplices, solitarii, aut cespitosi, unciales, scabriusculi. Folia subulato-lanceolata, carinata, mucrone prædita, plicis transversalibus notata, hinc undulata, patentia, inferiora breviora. Pedunculus terminalis, solitarius, raro plurimi simul aggregati nascentes, fere pollicares. Capsula cylindrica, incurviuscula, bilinearis. Os annulatum, margine ciliatum. Operculum subulato-fetaceum. Calyptra subulata, glabra, infero latior.

Communis in silvis prope Grodnam, ad arborum truncos; vigebat septembri. Lugdunea.

*Operculo arcuato.*30. *Bryum glaucum* L.

Surculi unciales, cespitosi, fragiles, dichotomi. Folia lanceolata, subulata, carinata, crassiuscula, glauca, erecta, imbricata. Perichætium nullum. Pedunculus terminalis, leviter flexuosus, quadrilinearis. Capsula incurva, fere cylindrica, lanceolata, flavicans. Os margine ciliatum. Operculum subulatum, acutissimum, rostratum. Calyptra subulata, albida, apice fusca.

In pratis paludosis juxta Niemen, prope Grodnam sat frequens; vigebat aprili. Lugdunea.

*Foliis setaceis, secundis.*31. *Bryum secundum*.

Surculi erecti, simplices, aut ex summo ramosiusculi, semiunciales, rubelli. Folia setacea, arcuata, ad unum latus directa. Pedunculus terminalis, rectus, quadrilinearis, rubellus. Capsula erecta, ovata. Os margine ciliis rubris ornatum. Operculum subulatum, rubellum. Calyptra dimidiata, subulata, glabra.

Bryum heteromalum L. Communis in pascuis humidis omnium silvarum, prope Grodnam; vigebat octobri. Lugdunea.

*Anthera operculo abscedente truncata.*32. *Bryum truncatulum* L.

Surculi erecti, simplices, cespitosi, brevissimi, bi-, trilineares. Folia ovata, aut lanceolata, setula terminata; inferiora minora, carinata, patentia. Perichætium nullum. Pedunculi terminales, bilineares, basi incrassati. Capsulae erectae, ovatae, subrotundae. Os annuli expers: oper-

culum subulatum, leviter flexum. Calyptra subulata, dimidiata, glabra, parum flexa.
Frequens in pratis humidis, in hortis, prope Grodnam; vigebat octobri. Lugdunea.

*Foliis imbricato-patulis.*33. *Bryum viridulum* L.

Surculi erecti, simplices, cespitosi, brevissimi, vix lineares. Folia lineari-lanceolata, integerrima, fere setacea, mucrone terminata, imbricato-patula, late viridia. Perichætium nullum. Pedunculi terminales, solitarii, recti, bilineares, filiformes. Capsula ovata, erecta. Os annuli expers. Operculum subulato-setaceum, parum incurvum. Calyptra subulata, dimidiata.

In viis humidis hortorum, frequens prope Grodnam; vigebat aprili. Lugdunea.

*Caule ramoso.*34. *Bryum hypnoides* L.

Surculi erectiusculi, ramosi; ramis alternis, brevibus. Folia lanceolata, imbricata, apice pilo albo ornata. Vaginae conicae. Pedunculi breves, semipollicares, flexuosi, ramos terminantes, laterales. Capsulae erectae, ovatae. Operculum cuspidatum, aristatum.

In silvis Lofosnaie, circa Grodnam; vigebat octobri.

*Antheris nutantibus.**Foliis albo-splendentibus.*35. *Bryum argenteum* L.

Surculi simplices, erecti, cespitosi, albi: cespites argenti in morem resplendentes. Folia dense imbricata, conniventia, exigua, ovata, concava, apice pilo brevissimo

terminata, albido-viridia, argenteo colore nitentia. Perichætium e foliis exiguis piliferis arcte pedunculi basi appressis. Pedunculus e furculi basi semiuncialis. Capsula ovata, cernua. Os annuli expers. Operculum breve, subrotundum, obtusiusculum. Calyptra brevis, subulata, dimidiata, valde caduca.

Frequens prope Grodnam super saxa, ligna; vigebat septembri. Lugdunea.

Capsula inter folia sepulta.

36. Bryum pulvinatum L.

Surculi erecti, ramosi, cespitosi, semiunciales, cespitibus orbiculatis, densis, pilosis. Folia lanceolata, acuminata, apice in pilum incanum terminata, densissime imbricata. Perichætium nullum. Pedunculi e furculorum apice aut divisuris, basi incrassati, brevissimi, vix lineares, curvati. Capsula curvata, nutans, rotundo-ovata, quasi inter folia sepulta. Os annuli expers, margine ciliis rubris ornatus. Operculum breve, ovatum, acuminatum, rubellum. Calyptra subulata, dimidiata, glabra.

Sat frequens prope Grodnam, super saxa, muros, lapides; vigebat aprili. Lugdunea.

Pedunculis longissimis.

Foliis lanceolatis, setiferis.

37. Bryum cespititium L.

Surculi erecti, cespitosi, brevissimi, vix lineares. Folia ovato-lanceolata, integerrima, mucronata, carinata, apice in pilum brevem terminata, in humiditate patentia, in siccitate furculo appressa. Perichætium ex foliis

brevibus, piliferis, firmiter pedunculi basi appressis. Pedunculi e furculi basi, recti, rubelli, semiunciales; & unciales, apice flavicantes, inflexi. Capsula ovata, cernua. Os annuli expers. Operculum breve, subrotundum, obtusiusculum. Calyptra subulata, parum obliqua. Communis super muros, saxa, prope Grodnam; vigebat maio. Lugdunea.

Foliis ovatis, setiferis.

38. Bryum capillare L.

Surculi erecti, cespitosi, ramosi. Folia ovata, carinata, apice pilifera, humida patentia, sicca crispata, late viridia, splendens. Perichætium nullum. Pedunculi ad furculorum majorum basim, basi callosi, apicem versus inflexi, pollicares & ultra. Capsula cernua, ovato-lanceolata. Operculum breve, subrotundum, acuminatum. Calyptra subulata, dimidiata, glabra. Communis in lucis humidis prope Grodnam; vigebat maio. Lugdunea.

ANTHERÆ PEDUNCULO LATERALI E PERICHÆTIO.

FRONDIBUS PINNATIS.

Frondis basi pedunculifera.

Pinnis ex simplici serie.

39. Hypnum taxifolium L.

Surculi erecti, aut decumbentes, simplices, basi coherentes, cespitosi. Folia lanceolata, acuminata, aut obtusiuscula, late viridia, humida, patentia, sicca, api-

cibus convoluta, disticha, densissime in binis oppositis ordinibus posita. Perichætium e foliis exiguis, lanceolatis, pedunculi basi appressis: pedunculus e furculi basi quadrilinearis. Capsula oblonga, lanceolata, teres. Os annulatum. Operculum subulatum, acutissimum. Calyptra subulata, dimidiata, glabra.

Sat frequens in silvis prope Grodnam, in humidis, vigeat. Lugdunea.

Pinnis duplicatis.

40. Hypnum denticulatum L.

Surculi erecti, aut decumbentes, cespitosi, vix unciales. Folia disticha, duabus seriebus in quolibet latere, seu duplicata, imbricata, ovato-lanceolata, plana, aristata, retroversa. Perichætium ex foliis minimis basi pedunculi appressis. Pedunculus e basi furculi semipollicaris, & longior. Capsula cylindrica, erecta. Operculum ovatum, cum mucrone acutissimo, apice recurvo. Calyptra subulata, dimidiata, glabra.

In humidis silvæ Lofosnaie, circa Grodnam; vigeat junio. Lugdunea.

Frondis apice pendiculifera.

41. Hypnum lanceolatum.

Surculi erecti, simplices, solitarii, aut cespitosi, breves imi lanceolati, vix bilineares. Folia disticha, imbricata lanceolata, plana, minima: horum paria pauca, septem Perichætium nullum. Pedunculus terminalis, bi- aut trilinearis. Capsula exigua, ovata. Os margine ciliis rubris ornatum. Operculum subulatum, rubellum, brevissimum. Calyptra exigua, subulata, dimidiata, glabra. Hypnum bryoides L. Passim in silvis juxta Niemen, prope Grodnam; vigeat octobri. Lugdunea. Mucus inter minimos.

Ramo medio pedunculifero.

42. Hypnum adianthoides L.

Surculi ramosi, erecti, medio stipifero. Pedunculi e radice aut e medio ramo, unciales. Folia disticha, seu pinnata, pinnis parvis, ad quadraginta; foliis planis, lanceolatis, antrosum inclinatis. Capsula parva, ovata. Operculum aristatum. Calyptra alba.

Apertum in pratis paludosis, juxta amnem Lofosnaie, circa Grodnam. Lugdunea.

Foliolis compressis.

43. Hypnum complanatum L.

Surculus reptans, ramosus; ramis basi fetiferis. Folia disticha, seu pinnata; foliis imbricatis, ovato-lanceolatis, complicatis, compressis. Perichætium ex foliis minimis, lanceolatis. Pedunculus e furculorum lateribus fere semipollicaris. Capsula erecta, ovata. Operculum subulatum. Calyptra subulata, dimidiata.

Super truncos arborum sat frequens prope Grodnam; vigeat maio. Lugdunea.

Surculis vagis.

Foliolis undatis.

44. Hypnum crispum L.

Surculi repentes, ramosi, cespitosi: ramis pinnatim divisis, suberectis, compressis. Folia disticha, crispa, duplicata, in utroque latere ovato-lanceolata, plicis transversalibus, fere semicircularibus notata. Perichætium ex foliis lanceolatis, mucronatis, pedunculi basi appressis.

Tom. II.

dunculus e furculorum lateribus, semiuncialis. Capsula ovata. Operculum subulatum. Calyptra subulata, dimidiata. Os annuli expers.

Communis in silvis prope Grodnam, super corticem arborum; vigebat octobri. Lugdunea.

Foliis imbricatis triangularibus.

45. *Hypnum triquetrum* L.

Surculi ascendentes, ramosi, sexpollicares: ramis recurviusculis. Folia ovata, aristata, hispida, patula, recurvata. Perichætium ex foliis lanceolatis. Pedunculus lateralis, e furculo primario, uncialis. Capsula cernua, ovata. Os annuli expers. Operculum ovatum, acutiusculum. Calyptra subulata.

Communis in omnibus silvis, prope Grodnam; vigebat octobri. Lugdunea.

Foliis ovatis, striatis.

46. *Hypnum rutabulum* L.

Surculi repentes, semipedales, ramis erectiusculis, teretibus. Folia ovato-lanceolata, imbricata, patula, striata, concava, breviter aristata, pilosa. Perichætium ex foliis lanceolatis. Pedunculus lateralis, e furculi & ramorum lateribus, semiuncialis. Capsula ovata, cernua. Operculum ovatum; mucrone obtuso, incurvo. Calyptra subulata, dimidiata.

Communis in silvis ad radices arborum, prope Grodnam; vigebat novembri. Lugdunea.

Surculis pinnatis.

Ramis remotis.

47. *Hypnum filicinum* L.

Surculi tripollicares, procumbentes, ramosi, pinnati,

ramis remotis, curvatis. Folia disticha, lanceolata, mucronata, apicibus setiferis, unci modo recurvatis, furculo appressa. Perichætium ex foliis lanceolatis, setiferis. Pedunculus lateralis, e furculo primario, parum flexuosus, uncialis. Capsula curvata, cylindrico-lanceolata, acuminata. Operculum breve, ovatum; acuminatum. Calyptra subulata, dimidiata.

Communis in paludibus, prope Grodnam; vigebat maio. Lugdunea.

Foliis appressis.

48. *Hypnum tamarisci foliis.*

Surculi procumbentes, cespitosi, plano-pinnati, ramosi & ramis pinnatis. Folia ovata, striata, brevi-aristata, furculo appressa, in ramis minima. Pedunculi semipollicares, aggregati, ex ramorum basi. Capsula lanceolata, teres, incurviuscula. Os exannulatum. Operculum ovatum, acuminatum.

Hypnum parietinum L. Sat frequens super truncos arborum, prope Grodnam; junio vigebat. Lugdunea.

Surculis prolifera.

49. *Hypnum proliferum* L.

Surculi tripinnati, cespitosi, flexuosi, ramosi, e furculo primario sensim alii furculi, tripinnati. Folia ovata, apice mucronata, & brevi-pilifera, concava, splendentia. Perichætium ex foliolis lanceolatis, piliferis. Pedunculi solitarii & aggregati, e furculi lateribus, semiunciales. Capsula ovata. Operculum subulatum, acutissimum, flexum. Calyptra subulata, dimidiata, albida, striata.

In silvis & pascuis, frequens circa Grodnam; vigebat aprili. Lugdunea.

*Antheris cernuis.*50. *Hypnum prælongum* L.

Surculi decumbentes, ramosi, subpinnati, ramis remotis. Folia ovata, pilo terminata, apicibus reflexa, crispata; ramea valde exigua, ovata, aut lanceolata, acuminata. Capsulæ ovatæ, inclinatæ, cernuæ. Operculum mucronatum, incurviusculum.

Passim in silvis prope Grodnam, in locis opacis. Lugdunæ.

*Ramulis approximatis.*51. *Hypnum crista castrensis* L.

Surculi procumbentes, cespitosi, pinnati, ramosi: ramis recurvis, densis, flavicantibus. Folia disticha, lanceolata, cincinnata, recurva, flavicantia. Perichætium ex foliis tenuissimis. Pedunculus ex furculo medio, semiuncialis. Capsula incurva, ovata, acuminata. Os annuli expers, marginè ciliatum. Operculum ovatum, acuminatum, rectum. Calyptra dimidiata.

Passim in silvis prope Grodnam, super truncos arborum; vigeat octobri. Lugdunæ.

*Lutescens, ramis duris.*52. *Hypnum abietinum* L.

Surculi procumbentes, pinnati, ramosi: ramis remotis, simplicibus, inæqualibus, duris, rigidis, teretibus. Folia ovato-lanceolata, pilo aristata: ramea minora, striata, flavicantia, rachi appressa. Pedunculi solitarii. Capsula recurva, ore ciliato. Calyptra recta.

Passim in pratis circa Grodnam; vigeat octobri. Lugdunæ.

*Foliis reflexis.**Ramis crispis; foliis aduncis.*53. *Hypnum cupressiforme* L.

Surculi complanati, prostrati, ramis frequentissimis, cincinnatis, inordinatis; biunciales, flavicantes. Folia imbricata, secunda, falcata, lanceolata. Perichætium ex foliis lanceolatis, piliferis. Pedunculi fere unciales, rubro-flavi, e furculo ad ramorum basin. Capsula cylindrica, subcurvata. Operculum breve, conicum, aristatum. Calyptra flavescens, subulata, dimidiata, incurviuscula.

Communis in silvis & in pascuis prope Grodnam; vigeat octobri. Lugdunæ.

*Caule erecto; ramis falcatis.*54. *Hypnum aduncum* L.

Surculi erecti, non valde ramosi, tripollicares: ramis curvatis. Folia falcata, subulata, secunda, crispa, pilifera. Pedunculi biunciales. Capsulæ ovatæ, inclinatæ; operculo conico, brevi.

In pratis udis juxta Niemen, prope Grodnam. Lugdunæ.

*Viticulis gracilibus.*55. *Hypnum viticulosum* L.

Surculi repentes, ramosi: ramis vagis, teretibus, gracilibus, erectis. Folia lanceolata, luteo-virentia, gracilia, argute mucronata, mucrone recurvo, sæpe ad alterum latus conjecta, crispa. Pedunculi semiunciales, e furculi

INCOMPLETE

latere. Capsulæ parvæ, erectæ, cylindricæ. Operculum conicum, acutum.
In silvis super cortices arborum prope Grodnam, Lugdunea.

Foliis undique reflexis.

65. Hypnum squarrosum L.

Surculus reptans, ramosus: ramis suberectis, vagis, curvatis, tripollicaribus. Folia subulata, striata, recurva, undique reflexa, pallida, cincinnata. Pedunculi e furculi lateribus, pollicares & ultra. Capsula flexa, incurvata, subrotundo-ovata. Operculum ovatum, acuminatum. Calyptra subulata, dimidiata.
Communis in pascuis, hortis Grodnensibus; vigebat octobri. Lugdunea.

Surculis fasciculatis.

Capsulis erectis.

57. Hypnum dendroides L.

Surculus pristinus, reptans: rami erecti, congregati, simplicifurculi. Folia ovata, concava, mucrone obtusifurculo. Pedunculi e furculi aut ramorum lateribus, pollicares. Capsulæ erectæ, fere cylindricæ. Operculum ovatum, subulatum, rectum. Calyptra subulata, dimidiata.
In pratis humidis juxta Niemen, prope Grodnam frequens; vigebat novembri. Lugdunea.

Capsulis subnutantibus.

58. Hypnum alopecurum L.

Surculus ramosissimus, erectus, nudus: ramis ramosis, inclinatis, tenuioribus, teretioribus. Folia ovato-lanceo-

CRYPTOGAMICÆ.

lata, late viridia, cauli magis appressa. Pedunculi uniciales. Capsulæ cylindricæ, subnutantes. Opercula longe mucronata.

Pasum in silvis humidis prope Grodnam, Lofosnaie.

Surculis teretifurculis.

Foliis ovatis, obtusis.

59. Hypnum purum L.

Surculi ramosi: ramis longioribus & brevioribus, inordinatis, teretibus, subulatis. Folia ovato-lanceolata, obtusa, conniventia. Pedunculi laterales, biunciales. Capsulæ inclinatae, cylindricæ; operculo aristato. Calyptra subulata, longa.

Communis in pratis prope Grodnam; vigebat septembri. Lugdunea.

Capsulis pendulis.

60. Hypnum curtipendulum L.

Surculi vagi, ramosi: ramis teretibus, quinquepollicaribus. Folia ovato-lanceolata, pilo aristata, parula. Perichæti longum, ex foliis lanceolatis, piliferis. Pedunculi laterales e furculo, semiunciales. Capsulæ ovatae, peristatam pendulæ. Os margine ciliis albis ornatum. Operculum conicum, acuminatum. Calyptra subulata, dimidiata.

Pasum in silva juxta Niemen, super truncos arborum; vigebat novembri. Lugdunea.

Aquaticum ramoso-pinnatum.

61. Hypnum fluitans.

Surculi ramosi, tripollicares, cespitosi, teretes, immer-

subpinnati. Folia ovato-lanceolata, pilo terminata, alternata, remota, patentia. Perichætium breve, multifidum. Pedunculi laterales, unciales & ultra, rubelli. Capsula ovata, acuminata, incurviuscula. Os annuli expers. Operculum breve, ovatum, acuminatum. Calyptra subulata, dimidiata.

Hypnum riparium L. inveni in pratis paludosis Lofosnaie, prope Grodnam; vigeat junio. Lugdunea.

Extremitatibus cuspidatis.

62. Hypnum cuspidatum L.

Surculi tripollicares, cespitosi, erectiusculi, vagi, ramis teretibus, summis foliis convolutis, acuminatis: unde pungentes, cuspidati. Folia ovata, concava, acuminata, apice mutica. Perichætium multifidum. Pedunculi laterales, pollicares. Capsula ovato-cylindrica, incurviuscula. Os annuli expers. Operculum breve, ovato-acuminatum. Calyptra subulata, dimidiata.

Communis in omnibus aquosis prope Grodnam; vigeat maio. Lugdunea.

Surculis confertis.

Ramis & foliis mollibus; capsulis erectis.

63. Hypnum sericeum L.

Surculi densi, cespitosi: cespitibus mollibus, sericeis, splendentibus, repentes; ramis ascendentibus, recurvatis, tactu mollibus. Folia subulata, setacea, molliuscula, pilo brevi terminata, ex flavicante viridia, humiditate patentia. Perichætium multifidum. Pedunculi laterales, semiunciales, rubelli. Capsula erecta, conica;

lanceolata. Os annuli expers, margine ciliis flavis. Operculum subulatum; acuminatum, rectum. Calyptra subulata, dimidiata.

Est frequens super cortices arborum in silvis prope Grodnam; vigeat novembri. Lugdunea.

Mollis capsula inclinata.

64. Hypnum velutinum L.

Surculi repentes, modo solitarii, modo cespitosi; rami conferti, erecti, teretes, tactu sericei, molles. Folia ovata aut subulata, pilo brevi terminata, molliuscula, striata. Perichætium multifidum. Pedunculi laterales, semipollicares. Capsula ovata, antrorsum flexa. Os margine ciliatum. Operculum ovatum, acuminatum. Calyptra subulata, dimidiata.

Communis supra lapides in pratis prope Grodnam; vigeat octobri. Lugdunea.

Ramis filiformibus.

65. Hypnum serpens L.

Surculi repentes, tenuissimi; ramis confertis, filiformibus. Folia minima, lanceolata, subulata, pilo brevi terminata. Perichætium multifidum. Pedunculi laterales, fere unciales, rubelli. Capsula parum curvata, cylindrica. Operculum ovatum, acuminatum, apice rubellum. Calyptra subulata, dimidiata.

Est frequens in silvis super corticem arborum; vigeat maio. Lugdunea.

Ramis incurvatis.

66. Hypnum sciuroides L.

Surculi erecti, ramosi: ramis teretibus, incurvatis. Folia

lanceolata, mucronata, pilo aristata, ramis appressa; humiditate patentia. Pedunculi fere unciales. Capsulæ ovato-cylindricæ. Operculum conicum, mucronatum. Calyptra alba, apice fulvo.

Sat frequens in silvis prope Grodnam, super cortices arborum; vigebat octobri. Lugdunea.

Ramis teretibus, attenuatis.

67. *Hypnum myosuroides* L.

Surculi ramosissimi; ramis subulatis, utrinque attenuatis, teretibus. Folia exigua, ovata, acuminata, viridi-flavicantia. Pedunculi ad ramorum basim, fere unciales. Capsulæ ovatæ, incurvæ; operculo mucronato.

Passim ad parietes & super cortices arborum, prope Grodnam.

FINIS SECUNDÆ COLLECTIONIS.

SERIEI QUARTÆ
COLLECTIO III.

A L G Æ.

In algis perichæetium cylindricum, aut subrotundum, sessile ad surculorum apicem aut latera, quod producit pedunculum apice sphaerulam sustinentem, quæ matura in quatuor segmentis aperitur, pulveremque villosum spargit. In his desunt calyptra & operculum. In foliaceis acaulibus nonnullis, receptacula super folia sedent corpusculis subrotundis repleta.

TERRESTRES.

FLORESCENCIA EX CALYGE SIMPLICI,
QUADRIVALVI JUNGERMANIÆ.

Frondebis pinnatis, secundis.

Foliolis serratis.

I. *Jungermania asplenoides* L.

Surculi pinnati, cespitosi, tripollicares, procumbentes. Folia imbricata, disticha, inferiora minora, subrotunda, ovata, subciliata. Pedunculi sesquipollicares, albi, terminantes, ex perichæetio majusculo. Capitulum ovatum,

nigrum; maturitate in quatuor valvas cruciatim patentes apertum.

Communis in humidis depressis silvarum prope Grodnam; vigebat maio. Lugdunea.

Foliolis integerrimis.

2. *Jungermania lanceolata.*

Surculi rigidiusculi, plerumque simplices, semipollicares, basi repentes, superne erecti, lanceolati. Folia disticha, imbricata, ovato-acuminata, integerrima, concava, siccitata convoluta. Globuli nigricantes, plures fasciculati, sessiles, in apicibus surculorum.

Communis in humidis silvarum, prope Grodnam. Lugdunea.

Foliolis bidentatis.

3. *Jungermania bidentata* L.

Surculi simpliciter pinnati, repentes. Folia disticha, imbricata, ovato-tetragona, duobus denticulis acutissimis armata, albicantia. Surculi apice floriferi.

Communis in pascuis, prope Grodnam. Lugdunea.

Frondebis imbricatis.

Foliolis basi auriculatis.

4. *Jungermania complanata* L.

Surculi compressi, plani, pinnatim in ramos divisi. Folia disticha, orbiculata, obtusa, basi parum curvata imbricata. Pedunculi brevissimi, bilineares, ex perichætio in apicibus ramorum aut ad latera sedent. Capsula erecta, exigua, ovata, in quatuor valvas apertæ.

Communis in silvis super cortices arborum, prope Grodnam; vigebat maio. Lugdunea.

Foliis quadrifariis.

5. *Jungermania tamariscifolia* L.

Surculi lineares, repentes, tripollicares, dense cespitosi, atro-purpurascèntes. Folia disticha, imbricata, serie duplici, superioribus subrotundo-convexis, obtusis, quadruplo majoribus. Pedunculus ex perichætio brevissimus, filiformis. Capitulum pusillum, erectum, orbiculatum, flavicans, cruciatim in quatuor segmenta maturum apertum.

In silvis prope Grodnam, sat frequens super cortices arborum; vigebat junio. Lugdunea.

Foliolis bipartitis.

6. *Jungermania varia* L.

Surculi dense cespitosi, breves, fragiles, apice globulos virides sustinentes. Folia acutiusecula, ad medium usque irregulariter bifida. Perichætiolum tetragonum, quadridentatum. Pedunculi albi, vix semiunciales. Capsula fere orbiculata, nigra, maturitate in formam crucis desiliens, in viis prope Grodnam; vigebat junio.

Acaules.

Foliolis pinnatis.

7. *Jungermania pusilla* L.

Surculis. Folia oblonga, pinnatim laciniata, imbricata, ad apicem densos efformantia. Pedunculi semiunciales, al-

albid. Capitula erecta, ovata, nigra, cruciatim in quatuor valvas aperta.

Sat frequens in humidis silvæ juxta Niemen, prope Grodnam; vigebat maio.

Foliolo frondi innato.

8. *Jungermania epiphylla* L.

Acaulis. Folia in cespitem sæpe congesta, subtus fibrillis minimis firmata, apice latiora, cordiformia, lobata, striis longitudinalibus notata. Perichætium e foliorum medio, cylindricum, ventricosum, apice quadridentatum. Pedunculi parum torti, tripollicares, albid, compressi. Capitula erecta, globosa, nigra, cruciatim matura in quatuor segmentis aperta; intus flavicantibus pilis ubique obfessis.

Super terram in umbrosis humidis silvarum, prope Grodnam; vigebat maio.

Foliolis dichotomis.

9. *Jungermania furcata* L.

Acaulis. Folia repentia, subtus ubique fibrillis minimis firmata, ascendenti, linearia, compressa, dichotoma, ramosa, apice in segmenta duo in morem furcæ patentia: omnia flavicante-viridia. Perichætium ex foliorum divisione pilosum, viride. Pedunculi ex perichætiis breves, albid, sesquilineares. Capitula erecta, ovata, obtusa, cruciatim in quatuor valvas, intus pilosas, brunneas, aperta.

Passim in silvis juxta Niemen, super terram humidam, prope Grodnam; vigebat fine octobris.

Florum calyce communi, peltato, subtus florido.

Calyce decemfido.

10. *Marchantia polymorpha* L.

Folia repentia, abhinc erectiuscula, cespitosa, dichotoma, laciniata, apice denticulata, splendens, late viridia, tripollicaria, margine sæpe crispa, undulata. E ramis folia apice, aut lateribus, aut medio, pedunculus nudus, superne crassior, semiuncialis. Capitulum orbiculato-planum, compressum, superne tuberculatum, maturum in octo aut decem segmentis scissum in superficie; folia in segmenta poculiformia, sessilia: in his quatuor aut quinque corpuscula, femina analogæ.

Communis in humidis, prope Grodnam; vigebat maio. Lugdunæ.

Fructus: granula frondi innata.

Lobis frondis bifurcatis.

11. *Riccia glauca* L.

Folia parva: pagina infera fibrillis innumeris terræ adherentia, parvos cespites efformantia, glauca, glabra, linearia, profunde bipartita; sulco nigricante, per medium ducto; segmentis bilobis, obtusis.

In humidis Lotosnais, circa Grodnam; octobri. Lugdunæ.

Frondebis papillofis.

12. *Riccia crystallina* L.

Folia parva, prope facie, innumeris fibrillis terræ affixa,

INCOMPLETE

viridissima, ex communi centro sparsa, reticulata, subrotunda & cordata, obtuse denticulata, margine incrassata; superficie papillosa, seu aspergine crystallina perfusa.

In pratis humidis, juxta Niemen, prope Grodnam, Lugdunea.

Frondebis linearibus.

13. Riccia angustifolia.

Folia dichotoma, lineari-filiformia, seu ramosa, plana, viridia.

Riccia fluitans L. In aquis Lososnaie, prope Grodnam; supra aquam extensa. Lugdunea.

Ricciae habitu merchantias referunt: in floribus maribus anthera cylindrica, sessilis; in femineis germen turbintum. Fructus: capsula globosa, unilocularis, polysperma.

SUBSTANTIA LANUGINOSA.

Filamentosae.

Filamentis plumosis.

14. Byffus plumosus.

Crustacea, subviridis, tenerrima, ex filamentis plumosis, natantibus, seu capillaribus, ramosis, niveis, plumosis similibus.

Byffus flos aquae L. super aquas stagnantes, ubique prope Grodnam. Lugdunea.

Vix dici potest planta: potius congeries particularum plantarum aquaticarum putredine dissolutarum.

Lanuginosa,

CRYPTOGAMICA.

Lanuginosa, violacea.

15. Byffus violacea.

Filamenta tenuissima, brevissima, dense congesta.

Byffus phosphorea L. communis super cortices arborum, prope Grodnam. Lugdunea. Inveni violaceam, nigricantem, & purpuream.

Filamentis viridibus.

16. Byffus velutina.

Filamenta tenerrima, sibi contigua, velutum referentia; viridia, brevissima.

Byffus velutina L. supra terram humidam, in hortis Grodnam. Lugdunea.

Pulverulenta.

Flava.

17. Byffus flava.

Tenuissima crusta, coloris ochroleuci, pulverulenta.

Byffus candelaris L. supra saxa, cortices, prope Grodnam. Lugdunea.

Viridis.

18. Byffus viridis.

Moleculae pulverulenta, virides, globulos parvos efformantes.

Byffus botryoides L. super tecta humida, ligna, prope Grodnam, communis. Lugdunea.

Tom. II.

PP

*Incana.*19. *Byssus incana* L.

Substantia pulverulenta, incana, farinæ instar strata, mollis, globis difformibus.

Rarissima ad parietes fossarum, prope Grodnam, Lugdunæ.

*Albissima.*20. *Byssus lactea* L.

Substantia farinacea seu pulverulenta, crustacea, mollis, albissima; globulis sphericis, minimis.

Super cortices arborum, prope Vilnam; observata junio in loco dicto Zackret. Lugdunæ.

*Atra.*21. *Byssus atra.*

Substantia crustacea, tenuis, pulverulenta, atra.

Byssus antiquitatis L. super muros vetustos. Communis prope Grodnam, Lugdunæ.

FRUCTIF. IN RECEPTACULO LÆVI, NITIDO.

LICHENES L.

Lichenes sub variis formis apparent; modo crustas pulverulentas ostendunt quæ sæpe spatia magna tegunt, modo foliosas expansiones dant. Ex his nunc modo scutellæ, modo peltæ aut tubercula efflorescunt, farina adhærente istis conspersa. Sæpe etiam tota foliorum superficies farinosa. Alias quoque sub fruticulorum aut filamentorum forma conspiciuntur. Etiam scyphos gerunt. Fruticuli aut simplici mucrone aut apice mucronato

coronantur. Plurimi lichenes enchiresi speciali varios colores tinctoribus largiuntur: non pauci magnam quantitatem mucii nutritii occultant; nonnulli extracto amaricante præiosa medicamenta evadunt.

*Leprosi, tuberculati.**Lineolis caracteriformibus.*22. *Lichen scriptus* L.

Crusta tenuissima, albicans, glabra, inseparabilis; rimæ nigricantes; crustæ absque ordine, impressæ, quasi litteræ hebraicas exprimentes, seu modo rectæ, breves, modo semicirculares, modo angulosæ.

In silvis prope Grodnam, super fagorum cortices; viget toto anno. Lugdunæ.

*Tabula geographicæ instar pictus.*23. *Lichen geographicus* L.

Ex fundo nigro crustæ flavæ, orbiculatæ, confluentes, congestæ, punctulis nigricantibus, ac lineolis mappam referentes.

Super saxa in campis prope Grodnam; toto anno vigeat. Lugdunæ.

*Crusta virescente; tuberculis atris.*24. *Lichen sanguinarius* L.

Crusta tenuissima, cinerea, alba, glabra, virescens: stria nigricante margine circumdata: tubercula orbicularia, nigra, integerrima, sessilia, intus alba, calcarea, juxta se invicem posita, aut paululum remota.

In silvis prope Grodnam, super cortices arborum; semper viget. Lugdunæ.

Crusta alba, tuberculis incarnatis.

25. Lichen incarnatus.

Lepra ex moleculis albis aut cinereis, densissimis, late diffusis. Tubercula fungiformia, supra hanc crustam sessilia, purpurascens, glabra, diametri linearis, subtus alba, dense evoluta.

Lichen ericetorum L. in ericetis aridis monticulorum, circa Grodnam; vigeat julio. Lugduna.

Leprosi, scutellati.

Flavus, scutellis luteis.

26. Lichen luteus.

Lepra aut crusta orbiculata, plicato-undulata, obtusa, glabra, fulva aut flava: scutella lutea, saturatoris coloris, sessilia.

Communis super muros, saxa, prope Grodnam; toto anno vigens. Est lichen candelarius L.

Albicans, scutellis subfuscis.

27. Lichen subfuscus L.

Crusta tenuissima, orbicularis, ex moleculis albis, pulverulentis: scutella innumera, sessiles, orbiculares, intus rufæ, margine albo, crenulato; semilineares.

Communis super corticem arborum, prope Grodnam, in silvis; toto anno viget. Lugduna.

Imbricati.

Imbricatus, luteus.

28. Lichen rugosus.

Folia orbiculata, confluentia, apice crenulata, denticu-

lata, obtusa, margine plicato, undulato, crispa, citrina ac flava. Scutellæ sessiles, orbiculatæ, concaviusculæ; margine citrino, integro.

Lichen parietinus L. super cortices arborum, sat frequens circa Grodnam; viget toto anno. Lugduna.

Laciniis subinflatis.

29. Lichen physodes L.

Folia multifida, dichotoma, subtus concava, in figuras varias orbiculas congesta, apicibus tumidiusculis, laciniis duplicibus, separatis constantia, superne cinerea, subtus atra, glabra, plicato-undulata. Scutellæ sessiles, convexæ, brunneo-purpurascens.

Communis prope Grodnam, super truncos arborum; viget toto anno. Lugduna.

Segmentis stellatis.

30. Lichen stellaris L.

Folia multifida, ramosa, dichotoma, linearia, apice denticulis obruis, superne ex albido cinerea. Scutellæ dentatæ, orbiculares, sessiles, nigre.

Sat frequens super corticem arborum in pomariis, prope Grodnam; viget toto anno. Lugduna.

FOLIACEI.

Laciniis ciliatis.

31. Lichen ciliaris L.

Folia imbricata, erectiuscula, linearia, ramosissima, compressa, dichotoma, apice & lateribus pilosa, superne

cinerea. Scutellæ sessiles, aut convexæ, petiolatæ; extus cinereæ, intus rubellæ, aut nigricantes, concavæ. In silvis prope Grodnam, supra cortices arborum, sat frequens; viget toto anno. Lugdunea.

Semipinnatus.

32. Lichen olivaceus L.

Folia orbiculata aut varie congesta, margine soluta, ramosa, apice obtusa, denticulata, brunneo-viridia, glabra. Scutellæ intus concavæ, brunneæ, verruculis scabriusculæ.

In silvis super cortices arborum, prope Grodnam, sat frequens; viget toto anno.

Foliis crispis, rugosis.

33. Lichen crispus L.

Folia orbiculata, imbricatim congesta, plicato-undulata, margine obtusa, lobata, integerrima, superne atro-viridia; scutellis concoloribus.

Passim super saxa in campis, prope Grodnam. Lugdunea.

Folia apice bidentata.

34. Lichen eryngii folio.

Folia convoluta, sursum & introrsum flexa, multifida, latiuscula, laciniata, utrinque glabra, passim in margine pilis brevibus ciliata, apice bidentata; superne brunnea, inferne alba, punctis albis notata. Scutellæ subrotundæ, terminales, planæ.

Lichen Islandicus L. in montibus prope Grodnam; viget toto anno. Sublevat in phthisi, in tussi ferina.

Foliis reticulato-punctatis.

35. Lichen reticulatus.

Folia lata, dichotoma, laciniata, segmentis dentatis, margine erectiuscula, ascendenti, superne foveolis profundis excavata, late viridia, aut brunnea, inferne bulata, pubescentia. Scutellæ minimæ, marginales, densæ, exiguæ, albæ, farinaceæ, intus purpurascens, aut albæ.

Lichen pulmonarius L. sat frequens super corticem arborum prope Grodnam; toto anno apparet. Lugdunea.

Laciniis lacunosis.

36. Lichen furfuraceus L.

Folia decumbentia, ramosissima, segmentis linearibus, dichotomis, apice bifido, cinerea, pubescentia, inferne atra, fulcata, lacunosa. Scutellæ subrotundæ, albæ, sessiles, marginales.

Passim in silvis, prope Grodnam, ad pni cortices; viget toto anno.

Lateribus verrucosis.

37. Lichen farinaceus L.

Folia erecta, ramosissima, dichotoma, linearia, rigida, pollicaria, compressa, superne & inferne cinerea, ramis utrinque lacunulis notata. Scutellæ orbiculares, albæ, ad margines sessiles, glabræ, aut pulvere albo confersæ.

Communis in silvis prope Grodnam; super cortices arborum toto anno reperitur. Lugdunea.

Scutellis terminalibus.

38. Lichen rostratus.

Folia erecta, rigida, pollicaria, bipollicaria, dichotoma, ramosa, compressa, cinerea, ramis divisis, linearibus, mucronatis, seu ex apice segmentum mucronatum emittentia. Scutellæ terminantes ramos, subpedunculatæ, extus convexiusculæ, intus concavæ, cinereæ, margine integerrimo, diametri trium linearum.

Lichen calycaris L. passim super cortices arborum in silvis prope Grodnam, juxta Niemen; toto anno observatur.

Folius tomentosus.

39. Lichen tomentosus.

Folia erecta, ramosissima, rigidiuscula, linearia, sesquipollicaria, ramis dichotomis, linearibus, parum divergentibus; compressa, lacunosa, superne cinerea, glabra, inferne alba, tomentosa. Scutellæ minimæ, albæ, farinaceæ, marginales, sessiles, utrinque planæ.

Lichen prunastri L. communis in pomariis prope Grodnam, super arborum cortices; toto anno viget. Lugdunea.

Folius rugosus.

40. Lichen caperatus L.

Folia subtus ubique ligno affixa, orbiculata, figura irregulari, ramosa, apice lata, lobata, obtusa, crenulata, plicato-undulata, inferne nigra, superne viridi-flavicantia, plicis eminentibus. Scutellæ subpedunculatæ, sulphureo-virides, intus concavæ, purpurascens, diametri trium linearum.

Communis prope Grodnam, super truncos arborum; viget toto anno. Lugdunea.

*Coriacei.**Verrucis sparsis.*

41. Lichen apthofus L.

Folia magna, subrotunda, subtus ubique fibris affixa, ramosa, laciniata, obtusa, margine erectiuscula, undulata, humida, late viridia, ubique tuberculis exiguis, nigricantibus aut cinereis notata, inferne villosa. Scutellæ oblongæ, marginales, ascendentes.

Passim in silvis, supra lapides & terram, prope Grodnam; viget toto anno. Lugdunea, montana.

Folius subtus venoso-villosus.

42. Lichen venosus.

Folia repentia, laciniata, marginibus parum reflexa, lobata, lobis obtusis, superne plumbei coloris, plicata, plicis rugosis, elevatis, inferne reticulata, venosa, villosa. Peltæ marginales, sessiles, orbiculares, subcrenulatæ, rufæ, aut brunneæ, diametri quatuor linearum.

Lichen caninus L. communis supra terram, in pascuis prope Grodnam; viget toto anno. Lugdunea.

Scutellis pedunculatis.

43. Lichen perlatus L.

Folia crispa, compressa, lobata, repentia, glabra, undulata, inferne nigra, superne glabra, viridia. Scutellæ majusculæ, pedunculatæ, convexæ, cinereæ, intus brunneo-purpurascens, diametri trium linearum.

Communis in silvis super truncos arborum, prope Grodnam; toto anno invenitur. Lugdunea.

*Scyphiferi.**Tuberculis coccineis.*

44. Lichen cocciferus L.

Folia subrotunda, crenulata, superne viridia, inferne alba. Cauliculi seu stipes recti, simplices, albi, farinosi, superne ampliati; e margine poculi, ramuli breves, circum circa albidii, compressi, apicibus glabris, purpurascens: sæpe tubercula hæc sessilia.

Communis in silvis prope Grodnam, super truncos putridos; toto anno invenitur. Lugdunæa.

Tuberculis fuscis.

55. Lichen pyxidatus L.

Folia subrotunda, parva, crenulata, dense congesta, superne viridia, inferne alba. Cauliculi inter folia nata, pulverulenti, cinerei, superne ampliati, seu poculiferi, intus concavi, scyphis margine denticulatis. E margine pauci rami, ad quatuor, breves, cinerei, tuberculis subrotundis, fuscis aut brunneis.

Communis in pascuis prope Grodnam; viget toto anno. Lugdunæa. Utilis in tussi ferina.

Margine scyphi ferrato.

46. Lichen fimbriatus L.

Cauliculi seu stipes incurviusculi, simplices. Scyphi turbidati, minores, marginibus ferratis, forma coronæ.

Passim super truncos arborum in silvis, prope Grodnam repertus in silva Volmeri: vigeat julio. Lugdunæa.

Scyphifer ramosus.

47. Lichen gracilis L.

Folia parva, crenata, superne viridia, inferne alba. Cau-

liculi erecti, ramosi, in cespitem congesti, tenues, albo-fusci, vix pollicares, apice in poculum terminati. E scyphi margine circum circa rami scyphiferi, aut subulati, seu infundibuliformes, proliferi & corniculati. Passim in silvis prope Grodnam, super truncos putridos; vigeat Augusto. Lugdunæa.

Caule subulato.

48. Lichen cornutus L.

Folia parva, subrotunda, superne viridia, inferne alba, cespitose congesta. Cauliculus erectus, modo simplicissimus, modo ramosus bi-, tripollicaris, apice foraminulo parvo excavatus, atque scyphi, primordium sistens, albidus, aut viridis, apicibus farinosus.

In silvis prope Grodnam, super corticem pinorum, omni tempore observatur.

*Fruticulosi.**Alis perforatis; ramis nutantibus.*

49. Lichen rangiferinus L.

Cauliculi erecti, in cespitem congesti, teretes, albi, ramossissimi, sesquiunciales, intus cavi, ad ramorum divisionem perforati, ramulis innumeris, nutantibus.

Communis in pascuis, prope Grodnam, toto anno apparet. Lugdunæa.

Perforatus, ramulis brevissimis.

50. Lichen uncialis L.

Cauliculi erecti, breves, unciales, glabri, in cespitem congesti, flavicante-albidi, cavi, axillis perforatis, ramosi: ramis paucis, erectis, bi-, trifidis, acutissimis.

Passim in pascuis, prope Grodnam, toto anno observabilis. Lugdunæa.

Ramis subulatis.

51. Lichen subulatus L.

Surculi erecti, sesquiunciales, cinereo-albidi, in cespitem congesti; dichotomis ramis, paucis, rectis, simplicibus, in apicem acutum, breviusculum aut capitatum, terminatis.

Pasim in pascuis prope Grodnam; viget toto anno. Lugdunea, montana.

Tectus foliolis crustaceis.

52. Lichen crustaceus.

Surculi erecti, pollicares, ramosi: ramis divergentibus, fasciculatis, a basi ad ramos minimos foliolis cinereis, exiguis, densissimis, crispis tecti. Tubercula fungiformia, diametri semilineæ, ramos terminantia, fusca.

Lichen paschalis L. sat frequens in silvis, prope Grodnam; toto anno reperitur. Lugdunea, montana.

*Filamentosi.**Caule rigido.*

53. Lichen chalybeiformis L.

Filamenta longa, propendentia, ramosa, rigida, cespitosa, filiformia, flavicante-cinerea, flexuosa, sibi invicem valde complexa, palmaria.

Sat frequens super pini corticem, prope Grodnam, in silvis; toto anno reperitur. Lugdunea, montana.

Tuberculis farinaceis.

54. Lichen hirtus L.

Filamenta ramosissima, erecta, viridi-cinerea, ultima te-

nuissima, filiformia, parallela, tripollicaria. Tubercula subrotunda, farinacea, exigua, sessilia, albido-viridia, sat densa.

Super cortices arborum, in silvis prope Grodnam, communis, toto anno vigens. Lugdunea.

Scutellis radiatis.

55. Lichen floridus L.

Filamenta ramosissima, erecta, tripollicaria, rigidiuscula; divergentia, ultima filiformia, viridi-cinerea. Scutellæ majusculæ, terminales, orbiculares, cinereo-albidæ, glabræ, margine ciliatæ, diametri quatuor linearum & ultra.

Pasim in silvis prope Grodnam, super truncos; toto anno viget. Lugdunea, montana.

ALGÆ AQUATICÆ.

*Frustrificationes membrana diaphana.**Globuli minimi.*

56. Ulva granulata L.

Globuli innumeri, virides, grani milii magnitudinem vix æquantes, ex viridi-albescentes, glabri, splendentes, post puncturam aqueum liquorem fundentes.

Observavi juxta ripas amnis Lofosnaie, junio. Lugdunea. Puncta hæc aggregata massam sphericam constituunt.

Globi magni.

57. Ulva pruniformis L.

Substantia subglobosa, solitaria, intus gelatinosa, succulenta, diametri pollicaris.

Observavi in anse Villia prope Vilnam, augusto. Sæpe plurimi tales globuli coarctatim adunati inveniuntur: inter digitos comprimendo, glutinosa materia exprimitur. Est conferva globosa gelatinosa Halleri, n. 2110.

Frustrificationes obscuræ, in corpore gelatinoso.

Fulva, auriformis.

58. Tremella auriformis.

Substantia mollis, gelatinosa, diffuens, membranacea, auriculæ aut renis figuram exprimens, coloris sordide aurantii; convexa facie tuberculosa, facie infera levi. Tremella juniperina L. agaricum Halleri. Observavi super juniperos prope Vilnam, initio maii. Lugdunea. Modo lutea, modo viridescens; siccata fragilis, nigerrima.

Plicata, undulata.

59. Tremella mesenteriformis.

Membranæ gelatinosæ, flavicantes, tenues, plicatæ, undulatæ; laciniis crispatis, granulosis. Tremella nostoc L. sæpe in hortis terram humidam obvolvens: observata junio in horto Grodnenfi. Lugdunea. Eadem die, calore solis desiccata, pulverem nigricantem offerebat. Circa hanc tremellam omitto deliria alchymistarum: sponte putrescit; vi ignis saleæ volatilem laegitur. Est lichen Halleri, n. 2041.

Tuberculis rugosis.

60. Tremella verrucosa L.

Substantia mollis, gelatinosa, sinuosa, difformis, ex obscuro fulva, intus concava, & vesicam referens.

Sæpe frequens super lapides, ad ripas fluvii Niemen, prope Grodnam. Lugdunea. Observata junio: inveni substantiam solidam & intus cellulosam. Magna quantitate collecta supra tabulam, spatio trium horarum foetidissimum sparsit odorem; diffuens nigrescit.

Substantia rubra.

61. Tremella purpurea L.

Substantia subglobosa, fessilis, solitaria, glabra, obscure purpurea. Communis in silvis prope Grodnam, supra cortices arborum. Lugdunea, montana. Modo hæc tubercula solitaria, modo plurima vicina inveniuntur, diametri ab una ad tres lineas; desiccatione nigrescunt. Horum sat densa substantia, vix gelatinosa: sæpe inenio subpedunculata.

Tota planta ex fibris capillaribus.

Filamentis simplicissimis.

62. Conferva sericea.

Filamenta tenuissima, capillaria, viridia, simplicissima; longissima, æqualia, juxta se invicem posita, supra aut infra aquam perpetuo motu elongata, huc & illuc translata.

Conferva rivularis L. communis in rivis, prope Grodnam. Lugdunea. Tubercula rara in nonnullis filamentis video, quæ diaphana.

Filamentis ramosis, equalibus.

63. Conferva bullosa L.

Folia ramosissima, late viridia, tenuissima, cespitosa, æqualia.

Passim in rivulis pratorum juxta Niemen & in loco dicto
Lofofnaie. Lugdunea. Est muscus aquaticus bombycinus
tenuissimis filamentis Loef. Fl. Pruss. t. 55. Natans in
aquis, perpetua evolutione aeris, bullas projicit: unde
nomen triviale. Extensa supra papyrum pro desiccatione
retem capillarem constituit.

Filamentis in aculeum coeuntibus.

64. Conferva spongiosa.

Filamenta late viridia, ramosa, tenuissima, in cespites
denfos, lubricos ac spongiosos, congesta; exsiccatione,
apice coeuntia in aculeum.

Conferva amphibia L. passim in fossis pratorum: observavi
prima vice in Economia Labna. Lugdunea.

Filamentis geniculatis.

Articulis compressis.

65. Conferva compressa.

Filamenta longa, simplicia, aequalia, invicem contorta;
quasi circulos formantia: articulis alternatim compressis.
Conferva capillaris L. passim in fundo fossiarum humidarum,
prope Grodnam.

Filamentis anastomosantibus.

66. Conferva reticulata L.

Filamenta tenera, viridi-lutea, creberrimis coadunationibus
inter se coalita, retem quasi telam araneam efformantia,
areolis angulosis.

Inveni in amne silvæ Bobrowczyznae. Lugdunea. Est
muscus

muscus aquaticus, bombycinus, retiformis, Loef. Fl.
Pruss. t. 54.

Filamentis nodosis.

67. Conferva nodosa.

Fila simplicissima, setiformia, recta: tuberculis sparsis, seu
nodis crassioribus, angulatis.

Conferva fluviatilis L. in amne Niemen, prope Grodnam.
Lugdunea.

APPENDIX.

AQUATICÆ, APETALÆ, STAMINEÆ.

Folis verticillatis, mollibus.

Floribus spicatis.

68. Myriophyllum spicatum L.

Caulis bipedales, repentes, deinde ascendentes, teretes,
geniculati, glabri, albidi, cespites in paludibus ingentes
efformantes. Folia a quatuor ad sex, verticillata,
subsessilia, pinnata: segmentis setaceis, oppositis, &
alternis, glabris, obscure viridibus. Flores spicati:
spicæ biunciales, tempore florescentiæ extra aquam as-
cendentes: in floribus maribus, qui superiores sunt, calyx
tetraphyllus seu quadrifolius, filamenta octo; in floribus
femininis, infra masculinos positus, etiam calyx quadrifo-
lius, germina quatuor; in spica flores verticillati: in-
ferioribus remotis.

Communis prope Grodnam, in rivis pratorum; florebat
julio: perennis. Lugdunea. In floribus masculinis video
segmenta petaloidea inter stamina & foliola calycis.

Placet phrasis Halleri, pentapteris spica nuda; nec minus altera C. B. millefolium aquaticum, pennatum, spicatum.

Floribus verticillatis.

69. *Myriophyllum verticillatum* L.

Caulis erectus, teres, glaber, geniculatus, usque ad apicem foliosus. Folia verticillata, quatuor, aut quinque, pinnata: segmentis linearibus, integerrimis, glabris. Flores sessiles ad axillas foliorum.

Etiam frequens prope Grodnam, in rivis; florebat julio, perennis. Lugduna. In plerisque floribus invenio & stamina & germina, seu sunt hermaphroditi; sed in nonnullis video tantum aut germina aut stamina, hæc modo quinque, modo septem: cæterum in utraque specie facies simillima; etiam in spicato foliola verticillata observantur sub floribus. Juxta nostram methodum myriophylla inter apetalas stamineas, post ceratophyllum, collocanda: in hac serie lapsu memoriæ fuerunt omissa. Sed cum florentia rara inveniuntur, maneant cum chara inter occultas.

Folius verticillatis, fragilibus.

70. *Chara foetida.*

Caulis teretes, longi, fragiles, glabri, aut tuberculis scabri. Folia verticillata, rigida; segmentis subulatis, brevibus: ab basim horum globuli sessiles.

Chara vulgaris L. communis in paludibus, prope Grodnam. Lugduna. Planta extra aquam cinerea, foetida. Placet phrasis comparativa C. Bauhini. *Equisetum foetidum* sub aquis repens. In globulis axillaribus, maturis, quæ tunc sunt rubri, inveni semen unicum; in aliis verticillis frustra quæsi flores masculinos, nec stamen videre potui: juxta Linnæum est monandra.

Folius simplicibus, parvis.

71. *Lemna minor.*

Folia subrotundo-ovata, supra aquam natantia, utrinque planiuscula, diametri lenticulæ: quodque folium subtus radiculam unicam producens. Calyx in flore masculino & feminino monophyllus absque corolla. Capsula unilocularis: semina striata.

Lemna minor L. communis in aquis prope Grodnam. Lugduna.

Hæ lenticulæ lateribus foliorum quasi agglutinatae, supra aquam densum cespitem formant; hujusque plerumque & cito superficiem totam tegunt: nam celerrime multiplicantur; quasi viviparæ dici possunt; propter simplicitatem structuræ: nam, radícula una foliolum unum, individuum constituunt; in femine facile est folium, seu totam plantam evolvere. Placet nomen antiquorum: seu lens palustris.

Folius trilobis.

72. *Lemna trifulca* L.

Folia triloba, integerrima, glabra, intermixtis aliis simplicibus, ovatis, mediante petiolo folioso. Sub quoque folio radiculae, plerumque duæ.

Lenticula aquatica, trifulca C. B. etiam frequens prope Grodnam, in rivis & fossis. Lugduna. Densiores cespites format; petioli, si lubet, dici possunt caules: tunc valet phrasis Halleri hydrophace caule filiformi, foliis elliptico-lanceolatis, viviparis, Hist. n. 1901.

Folius simplicibus, majoribus.

73. *Lemna major.*

Folia oblongo-cordata, obtusa, succulenta, glabra, læta

612 INCOMPLETE, &c.

viridia, quinque lineas longa, inferne plurimas radículas atro-purpureas, nigras, producentia.

Lemna polyrrhiza L. sat frequens prope Grodnam in aquis stagnantibus, etiam mixta cum lemna minore. Lugdunea. In lemni corolla nulla, calyx monophyllus aut cucullatus: in flore masculino stamina duo; in feminino stilus unus, capsula unilocularis. Sed cum hæc raro inveniuntur, vix has plantas alumni inter has quæ flores visibiles exhibent, quærent: unde tutius inter cryptogamas relegantur.

Huc venit tanquam varietas majoris lemna gibba L. seu lentacula palustris major, inferne magis convexa, Mich. t. 11. f. 2. quam mixtam cum majori sæpe prope Grodnam inveni. Lugdunea.

FINIS TERTIÆ COLLECTIONIS.

SERIEI QUARTÆ,
SEU
PLANTARUM
CRYPTOGAMICARUM
COLLECTIO IV.
FUNGII,
FUNGOSÆ SUBSTANTIÆ.

In plurimis fungis substantia carnosa, succulenta, molli, brevi ævi, seu cito diffuens: in his qui diutius vivunt exsucca est, suberosa, solidior, in paucis ramosa; in his nec folia, nec veri caules, nec veræ radices. Semina microscopii ope detecta, oculis nudi non sunt conspicua, in lamellis agaricorum, aut in poris boletorum rigoroſe observanda. Fungis tabescentibus, putridis, evolvuntur variae larvæ insectorum: unde suspicio hos nihil aliud esse nisi domicilia insectorum, sicut madreporæ polyporum. Lithuanica terra fecunda mater fungorum. Anno 1779, sequentes ad viva

specimina descripsimus; anno 1780, sphaerias plurimas & alios heteroclitos profecuti fuimus: quas paraveramus descriptiones in fugitivis chartis, amissimus; plurimae erant, ad triginta. Ab anno 1775 ad annum 1779, specimina reperta in Lithuania determinavimus, collata cum Gletischii descriptionibus: inde natus est catalogus fungorum, in Chloride Grodnenfi propositorum; nunc tantum quae descripsimus anno 1779 proponimus. Sint species aut varietates, nihil ad nos, dummodo accuratae & fideles judicentur descriptiones. Nam nostro iudicio nec color pilei aut lamellarum, aut pororum, nec forma pilei certas discriminis notas offerunt. Compressio vicinorum mutat in data specie formam nec non figuram pilei; color diversus juxta aetates, nec non odor: tutior est substantia, densa, mollis, gelatinosa; attamen in nonnullis semper odor similis, constans, etiam color, magnitudo pilei aut altitudo stipitis, & constans in nonnullis, & diversus in aliis. Quot varietates a solo humidiori, aut ficciori; a pingui, aut macro; a diverso succo arborum, a punctura insectorum, a compressione, coalitione fungorum aggregatorum, praesertim agaricorum; nonnullae a mucoribus, qui pilei corticem obnubilant!

Pileus subtus lamellosus.

Subficcus, pileo albo, fulvo.

1. Agaricus flabelliformis.

Stipes breviss. vix semipollicaris. Pileus perpendicularis, sicut flabellum; petiolo margini pilei adnato: pileus concavus in umbilico, inde convexus, margine reflexo subtus, albo-fulvus, cortice sicco. Caro alba; lamellae albae; fungus subficcus.

In pascuis prope Grodnam; septembri.

Pileo albescente; lamellis griseis.

2. Agaricus diffluens.

Pileus plano-convexus, albescens, cortice glabro, diametri quinque pollicum. Lamellae cinereo-griseae. Petiolus cinereo-viridescens, tripollicaris, crassitudine digiti. Caro alba, diffluens, aquosa, mollis.

Prope Grodnam, in pratis; septembris decimo quinto.

Mollis, pileo cinereo.

3. Agaricus cinereus.

Evolutus pileus, planus, cum umbone, diametri duorum pollicum, cinereus (*gris de fer*). Lamellae albescentes, majores & minores; majores deprimuntur ante insertionem ad stipitem, unde cavitas circularis circa petiolum: petiolus mollis, tenuis, trium pollicum longitudine, trium linearum diametri, intus fibris longitudinalibus, distinctis factus. Odor levis, non ingratus; substantia mollis.

Vigesimo nono septembris, in silvis prope Grodnam.

Pileo & lamellis albis.

4. Agaricus albus.

Fungus albus, cortice pilei sicco, rugoso. Pileus subglobosus, uno latere depressus, margine subtus reflexo. Lamellae albae. Stipes basi crassior, ascendendo attenuatus; diameter pilei duorum pollicum: octo ad duodecim ex uno puncto evolvuntur. Substantia hujus fungi subficca.

In silvis prope Grodnam, quinto octobris.

*Pileo subfulvo ; lamellis lutescentibus.*5. *Agaricus flabellum.*

Pileus complanatus sicut flabellum, diametri quatuor pollicum, margine periolo brevissimo annexus; cortex pilei fuscus, subfulvus, venosus; margo versus lamellas inflexus: lamellæ lutescentes. Caro fungi alba.

Vigebat autumnno, prope Grodnam; collectus vigesimo octobris super corticem pini.

*Minimus, deliquens, violaceus.*6. *Agaricus violaceus.*

Super folium putridum minimus fungus, pileo convexo, pulchre violaceo, lamellis subviolaceis. Stipes tenuissimus, saturate violaceus: diameter pilei sex linearum, crassitudo duarum. Caro subdeliquescentis.

Prope Grodnam, vigesimo octavo septembris.

*Pileo fulvo, rubente; lamellis albis.*7. *Agaricus infundibuliformis.*

Aquosus, mollis, deliquescentis. Pileus infundibuliformis, parum cavus; margine undique irregulari, contorto sicut auricula; cortice glabro, fulvo-rubescente. Lamellæ albescentes. Diameter pilei quatuor pollicum. Caro albescentis. Stipes fistulosus, glaber. Odor totius ingratus. Prope Grodnam in silvis, sexto octobris.

*Pileo cinereo-violaceo; lamellis fuscis.*8. *Agaricus cinereo-liliaceus.*

Deliquescentis, mollissimus, aquosus, splendens, subdiaphanus. Pileus planus, umbone subelevato, cinereo-

liliceus, margine subreflexo, diametri octo-linearum. Laminae fuscae. Stipes tenuis, biuncialis. Sexto octobris, prope Grodnam, Lofosnæ. Variat umbone conico, excentrico.

*Pileo rubro; lamellis albis.*9. *Agaricus herpeticus.*

Fungi duo, basi stipitum coaliti, quæ basis tuberosa crassitudine nucis majoris & ultra. Stipites divergentes, crassitudine pollicis, longitudine trium. Pileus unius pollicis diametri, globosus, cortice saturate rubro, tuberculis seu herpetibus onusto, albis, remotis. Alter convexus, diametri quatuor pollicum, similis coloris. Subtus lamellæ dentatæ, albæ, petiolum tangentes. Volva villosa, adhuc anulum formans. Stipes lamellosus, squamosus, albus. Caro croceo-lutea, duarum linearum crassa: altitudo lamellarum sex linearum. Fungus mollis; odor levis.

Prope Grodnam, tertio octobris.

*Pileo rufescente; lamellis carneis.*10. *Agaricus rufo-carneus.*

Ante evolutionem pileus albescentis. Lamellæ occultatæ; volva seu membrana alba: tunc subrotandus. Post evolutionem pileus major, convexus-planus, rufescentis, diametri quatuor pollicum. Crassitudo substantiæ fungosæ, albissimæ, unius digiti, versus insertionem stipitis, quæ sensim minuitur eundo ad circumferentiam. Lamellæ ad solem visæ saturate carneæ, in umbra subcastaneæ, densæ. Stipes albus, crassitudine pollicis, circa mediam partem longitudinis, annulo parum elevato ornatus. Odor fungorum specialis, non ingratus.

In hortis Grodnæ vigeat primo septembris. Est fungus vefcus Loefelii XXIII. agaricus campestris L.

Pileo castaneo ; lamellis stramineis.

11. Agaricus castaneo-stramineus.

Pileus castaneus, convexus, irregularis. Laminæ luteæ, flaminei coloris. Stipes luteus : laminæ irregulares ; substantia albissima, inter laminas & corticem pilei : diameter pilei duorum pollicum, crassitudo major unius. Stipes trium pollicum longus.

In silvis prope Grodnam, octobri.

Pileo & lamellis albis.

12. Agaricus mollis, albus.

Stipes albus, tenuis, crassitudine duarum linearum & dimidiæ, longitudine trium pollicum, basi globosus. Pileus conicus, diametri duorum pollicum, longitudo coni unius & dimidii. Cortex seu reliquæ volvæ adherentis sordide albus (*blanc sale*), facillime elevatur : tunc observo carnem albissimam ; margo fimbriatus propter reliquias volvæ laceratæ : annulus volvæ superstes. Lamellæ albæ. Caro albissima, mollis, sed non deliquescentis.

Odor levis.

Primo octobris, in silvis prope Grodnam.

Pileo lutescente ; lamellis albis.

13. Agaricus subficcus, albescens.

Pileus planus, diametri quatuor pollicum ; cortice albo, lutescente : volva pileum vestiens erat vere lutea ; laminæ densæ, lateraliter aliæ super aliis incumbentes, albæ ; facies inferior fere plana. Stipes albus, crassitudinæ in-

dicis ; basis globosa, magnitudine nucis : fartus medulla albissima, densa, elastica. Longitudo stipitis quatuor pollicum. Caro albissima, nec densa, nec mollis. Primo octobris : odor vix sensibilis, non ingratus.

Pileo coloris avellanæ.

14. Agaricus avellanaceus.

Stipes longissimus, octo pollicum, digiti minimi crassitudine, squamosus, squamis raris, lanceolatis, subficcus, intus fibrosus, fusco-luteus. Pileus planus, circa centrum parum depressus, umbone in centro vix elevato, cortice glabro, coloris avellanæ. Facies inferior conica, lamellis in petiolo decurrentibus, fat remotis, minoribus & majoribus, castanei coloris, sicut pannus Capucinarum. Substantia interna albescens, nec mollis nec sicca, non deliquescentis ; odor nullus : octobri in silvis, prope Grodnam.

Pileo & lamellis citreis.

15. Agaricus citreus.

Stipes crassitudine digiti, brevis, bipollicari longitudine, basi crassior, iatus fartus fibris paucis, unde compressibilis. Pileus initio rotundus ; evolutus convexus, sæpe margine irregulari : tres ex eodem puncto sese marginibus comprimentes. Cortex siccus, glaber ; lamellæ densæ, in petiolo non productæ, planum formantes infersa facie : totus fungus luteus (*citron*), seu saturate stramineus, nondum evolutus, conicus. Passim inveni fragmenta volvæ. Odor nullus. Prope Grodnam, in silvis, septembri.

Umbone cæruleo.

16. Agaricus cærulescens.

Pileus concavus, umbone cæruleo, niger versus circum-

ferentiam, aut liliaceo-vinosus, diametri quatuor, quinque pollicum, margine striato. Facies inferior convexa, lamellosa: laminae albis, densis, fragilibus. Caro intermedia quatuor linearum crassa, alba, fragilis. Stipes crassitudine pollicis, albo-violaceus, cylindricus, intus medullosus, subicca medulla. Foetens fungus. Primo octobris, in silvis prope Grodnam.

Totus luteus.

17. Agaricus aurantius.

Totus luteus, aurantius. Stipes longitudine pollicaris, crassitudine trium linearum. Lamellae extensae super stipitem conum inversum formant: minores cum majoribus anatomosi coeunt. Pileus diametri unius pollicis & dimidii, in centro depressus, margine elevato, unduloso, reflexo. Caro interior alba, submollis. Variat magnitudine, a diametro unius pollicis ad tres. Odor fungi non ingratus. In silvis prope Grodnam, septembri.

Pileo albo, cinereo.

18. Agaricus pusillus.

Ex tela super quam extendebant ceram dealbandam innumeros inveni fungulos, vix granum pisi aequantes: cinereus, albescens pileus, rotundus; lamellae albescentes; stipites filiformes, octo linearum longi. Vigebat julio. Lofosna, prope Grodnam.

Pileo striato.

19. Agaricus striatus.

Quatuor aut quinque aggregati oriuntur ex eodem puncto, toti castanei (*noisette clair*). Stipites tenuissimi, linea

diametri, longitudine quatuor pollicum. Pilei conici, cortice substriato, albescens castanei. Apex stipitis albus. Odor nullus. Caro submollis. Septembri, prope Grodnam, Lofosna.

Pileo albo, concavo.

20. Agaricus concavus.

Tres ex eodem puncto stipitis albi, tenues, vix longitudine unius pollicis. Pilei concavi, margine subunduloso, cortice glabro, albo, octo linearum diametri. Laminae albae. Odor levis, suavis. Prope Grodnam, in silva Volmeri, octobri.

Cortice purpureo.

21. Agaricus purpureus.

Pileus duorum pollicum & dimidii diametri, circumferentia undulosa; cortice crasso, saturate purpureo; carne alba. Lamellae albae, panni origine nigricantes, purpureae. Petiolus duorum pollicum longitudine, curvus, rubro colore, vinoso, florido tinctus, praesertim basi. Substantia medullosa fartus, subsuccus, foetidus, odore proprio.

Fine septembris, Lofosnae, prope Grodnam.

Pileo albo, fulvo.

22. Agaricus albescens.

Stipes pollicis crassitudine, curvus, basi crassior, albescens, mollis, intus fibris fartus, albissimus. Pileus irregularis, convexo-planus, diametri majoris sex pollicum, minoris quatuor: circumferentia emarginata; cortice albo,

fulvo; carne molli, albissima. Lamellæ inæquales; unitæ, constituunt planum, albescentes. Odor fungi non gratus. Octobri, prope Grodnam, in silva Volmeri.

Pileo plano, albo.

23. Agaricus plano-albus.

Pileus planus; vix convexus, diametri trium pollicum: circumferentia regulari-rotunda; cortice albo, glabro. Lamellæ albæ, imbricatæ lateraliter, fere stipitem tangentes. Stipes albus, trium pollicum longitudine, trium linearum diametri; basi globosa, molli. Vix odor. Septembris fine, Pognemogne, prope Grodnam.

Pileo fulvo, albo, emarginato.

24. Agaricus emarginatus.

Stipes pollicis crassitudine, curvus, basi crassior, albescens, mollis, intus fibris fartus, albissimus. Pileus irregularis, convexo-planus, diametri trium pollicum, minoris quatuor: circumferentia emarginata; cortice albo, fulvo; carne molli, albissima. Lamellæ inæquales, albescentes; unitæ constituunt planum. Odor fungi non gratus. Octobri, prope Grodnam, in silvis.

Aggregati, lutei, fulvi.

25. Agaricus aggregatus, fulvus.

Aggregati funguli, ex eodem puncto orti. Stipites, laminæ, & pilei lutei, fulvi: diameter pileorum sex linearum, quatuor; stipitum duarum. Pilei globosi: longitudo stipitum unius pollicis. Sexdecim fungi, ex eodem puncto nascentes: odor nullus; molles; non deliquescentes, parvi, aggregati, lutei. In silvis, Grodnenfis; angusto.

Pileo fusco, carneo.

26. Agaricus aggregatus, fusco-carneus.

Ex ligno putrido majores & minores: diameter majorum unius pollicis, minorum trium linearum. Stipites straminei, tenues, duarum linearum diametri, trium pollicum longi. Lamellæ inæquales, cinerescentes. Pilei convexi, irregulares, fusco-carnei, glabri. Caro mollis. Stipites fistulosi. Odor singularis, levis, non ingratus. Grodnenfis, in silva juxta Niemen; maio.

Pileo fulvo, castaneo.

27. Agaricus fulvo-castaneus.

Pileus convexus, cum umbone, fulvus, subcastaneus (*roux*). Lamellæ fulvæ, plus minus saturatæ, non tangentes stipitem: stipes fulvus, cylindricus, aut ventricosus. Diameter pilei duorum pollicum. Variis temporibus sicut alii, globosus, convexus, planus. Maio, in silva Lofosnaie, Grodnenfis.

Pileo fulvo; lamellis albis.

28. Agaricus fulvo-albus.

Huc venit agaricus similis præcedenti, pileo fulvo, sed lamellis & stipite albis. Lamellæ tangunt insertionem stipitem: crassior petiolus, digitalis. Grodnenfis, Lofosnaie, maio.

Pileo castaneo; lamellis albis.

29. Agaricus castaneus, albus.

Præcedenti similis; lamellis & stipite albis. Pileus bipollicaris diametri; cortice castanei saturati. Grodnenfis, Lofosnaie, maio.

Pileo variegato.

30. Agaricus marmoreus.

Pileus diametri trium pollicum, concavus, & umbilicatus; marginibus partim planis, horizontalibus, partim reflexis; aurantius, albescens, unde marmoreus. Lamellæ breves & majores, luteæ carneæ, marcescentes virides: longitudo infundibuli lamellosi duorum pollicum. Petiolus, stipes brevis, duorum pollicum, curvus, intus cavo-medullifus: medulla mollis, floccosa, cinerea, carnē cingente solida, crocea; lamina externa albo-crocea. Odor fungi non ingratus, fatis olidus. Grodenfis, in silvis, septembri.

Pileo luteo; lamellis albis.

31. Agaricus citreus, albus.

Pileus planus, luteo-fulvaceus (*jaune citron*). Lamellæ densæ, albæ: diameter unius pollicis & octo linearum. Stipes tenuis, albus, longitudine trium pollicum. Nullus odor. Prope Grodnam, in humidis, septembri.

Pileo fulvo, globofo.

32. Agaricus fulvo-castaneus.

Pileus fulvus, globosus, diametri unius fere pollicis, subconicus, glaber: margine replicata, ciliata. Lamellæ æquales, castanei coloris, aut sublijiaci. Stipes villosus, infra lamina subinflatus, fusco-aurantius, siccus. Margo reflexa pilei. Subficeus; nullus odor. Vigesimo septembris, in silvis prope Grodnam.

Pileo

Pileo albo; lamellis anastomosantibus.

33. Agaricus reticulatus.

Pileus concavus, sat solidus. Lamellæ reticulatæ, seu se invicem hinc & hinc communicantes: diameter duorum pollicum. Septimo septembris. Albescens fungus, mollis. Grodenfis.

Pilea convexo, albo.

34. Agaricus albus.

Pileus triuncialis, convexus, albus. Lamellæ albæ. Stipes albus, octo pollicum longus. Grodenfis, in hortis, octobri.

Pileo villofo, albo.

35. Agaricus albo-villosus.

Pileus dimidiatus, cochleæformis, sicut chama, subundulatus, villo albo onustus. Lamellæ albescens, super stipitem brevissimum extensæ. Stipes quatuor linearum longus, crassus: lamellæ imbricatim dispositæ, una super alteram, lateraliter. Sublato villo, cortex coloris nuclei avellanæ. Diameter pilei quatuor pollicum. Caro intermedia, nivea; substantia mollis. Odor nullus. Adhæret ligno mortuo; parvus similis, ex eodem puncto natus tegit, stipitem præcedentis. Novembris sexta, in silva prope Grodnam.

Pileo rubro; lamellis albis.

36. Agaricus ruber, albus.

Plurimi, quinque, ex uno trunco, basi. Pedunculi seu stipites crassi, relative ad pileum. Pileus hemisphæricus, ruber, parvus, quinque linearum diametri. Lamellæ al-

Tom. II.

R r

bescentes, volva occultata. Caro intermedia, alba. Ger-
men videtur alterius, seu 55; substantia non deliquescentis.
In silvis prope Grodnam, Augusto.

Pileo fulvo; lamellis viridescentibus.

37. Agaricus flavo-viridescens.

Ex basi communi octo fungi, parvi, inæqualis altitudinis.
Cortex pilei fulvo-flavescentis. Caro media flava, flaminei
coloris. Lamellæ flavæ, viridescentes. Stipites tenues,
flavi: diameter pilei convexi est unius pollicis. Octobri,
in silvis, Grodnensis.

Pileo fulvo; lamellis lutescentibus.

38. Agaricus fulvo-lutescens.

Pileus concavus, cortice fulvo-luteo, diametri quatuor
pollicum. Lamellæ inæquales; majores non adherent
stipiti, luteæ (*feuilles mortes*). Stipes subluteus, digiti
crassitudine, cylindricus, quatuor pollicum longitudine;
basi inflata, tenuissima. Caro intermedia pilei inter la-
minas & corticem, nivea, mollis. Odor nullus. Vigesimo
octavo septembris, in silvis. Grodnensis.

Pileo zonali, auriformi.

39. Agaricus zonalis.

Pileus auricularis, zonalis, apthosus, tuberculosus, vi-
ridis, varii coloris. Lamellæ undulatæ, crassæ, albæ,
aut fulvæ. Fungus siccus, sessilis, stipite nullo donatus,
adherens truncis arborum mortuorum. Septembri, in
silvis, prope Grodnam.

Pileo cochleæformi.

40. Agaricus cochlea.

Pileus dimidiatus, convexus, simulans figuram cochleæ
chamæ dictæ, margine inflexo, coloris nuclei avellanæ,
diametri trium pollicum. Lamellæ albæ, inæquales:
majores prolongantur super stipitem brevissimum, vix
longitudine octo linearum. Substantia subficca.

Octobri in silvis, prope Grodnam.

Pileo anfractoso.

41. Agaricus auriculiformis.

Pileus concavus, valde irregularis, vario modo auri-
culæ more plicatus; margine lacero, subtus revoluto;
cortice avellanæ nuclei coloris. Lamellæ luteæ, albes-
centes, decurrentes ad basim brevissimi stipitis. Ex
truncis arborum. Odor nullus. Diameter duorum polli-
cum. In silvis prope Grodnam, Augusto.

Pileo albo, maculato.

42. Agaricus concavo-albus.

Pileus concavus, quatuor pollicum diametri, albus, ma-
culis fulvis notatus. Lamellæ albæ, ad stipitem adha-
rentes, inæquales, brevissimis intermixtis. Caro inter-
media, fungosa, albissima, subficca: lamellæ solidæ. Stipes
albus, trium pollicum longus, crassitudine digiti. Nullus
odor.

In silva juxta Niemen, octobri, Grodnensis.

Pileo infundibuliformi.

43. Agaricus cinnabarinus.

Pileus infundibuliformis, rubro-roseus (*cinnabre*), sub-
R r 2

quamofus; margine subtus reflexo. Lamellæ subcarneæ; tangentes stipitem, qui est brevissimus, conicus, unius pollicis longus: diameter infundibuli quatuor pollicum. Caro albescens; odor esculentorum, mollis. Vigesimo octavo septembris, in silva Pognemogne, prope Grodnam.

Pileo inverso.

44. Agaricus inversus.

Stipes tenuis, longissimus, octo pollicum. Pileus inversus, concavus, aurantii coloris, passim verrucosus; marginibus subtus revolutis: diameter trium pollicum, foetidus; crassitudo carnis quatuor linearum. Lamellæ albæ. Prope Grodnam, in hortis humidis, septembri.

Aggregatus, pileo plicato.

45. Agaricus difformis.

Ex basi communi quatuor stipites, crassitudine digiti minimi, albi, cujus caro alba, filamentosa. Lamellæ subfulvæ (*biche*). Pileus convexus, irregularis, cortice fulvo, umbone subelevato: diameter duorum pollicum. Pileus contactu vicinorum vario modo plicatur. Substantia submollis.

In silva juxta Niemen, prope Grodnam, 25 septembris.

Aggregatus, pileo striato.

46. Agaricus nigro-fulvus.

Ex uno truncò quadraginta fungi parvi. Stipes tenuis, fuscus, apice albo, subincrassato. Lamellæ albæ, rosæ. Pileus subconvexus, centro elevato, apice cavo. Centrum nigrescens. Margo striata, subrufa: longitudo stipitum quinque pollicum; diameter pilei vix unius. Stipes

stipulosus. 28 septembris, in silva Pognemogne, prope Grodnam.

Aggregati, lutei.

47. Agaricus totus luteus.

Plurimi ex uno tuberculo. Stipites longissimi, sexpollicum, lutei. Pileus planus, parvus, post evolutionem margine lacerus. Cortex coloris aurantii in centro, lutei versus marginem. Lamellæ luteæ. Caro lutea. Medulla filamentosa stipitis, lutea. Diameter pilei duorum pollicum; aut unius. Ante explicationem, pileus rotundatus. Grodnensis, in silvis, octobri.

Pileo fulvo, griseo; lamellis subliaceis.

48. Agaricus fulvo-griseus.

Pileus plano-convexus, cortice fulvo, griseus (*gris de fer*). Lamellæ griseæ, ferreæ (*lilas*), æquales, non stipiti annexæ, sed fere tangentes. Stipes digiti crassitudine, basi crassus, quatuor pollicum longitudine; diameter pilei trium pollicum. Specimina videri videtur unius pollicis: unum video pileo cordato, seu margine emarginato cum impressione cordis.

Stipes laceratus, fartus medulla filiformi. Caro pilei & stipitis concolor; lamellis cinereo-cæruleis (*gris de fer lilas*). Vigesimo quinto septembris. Prope Grodnam in silvis.

Pileo marmoreo, seu rubro, luteo.

49. Agaricus zonalis, concavus.

Pileus concavus, margine inferius convexo, centro aurantio, seu rubro-luteo, zonis subcarneo-luteis (*marmoreis*). Stipes cavus, fistulosus, crassus, cortice sub-

carneo. Caro alba. Diameter pilei trium pollicum; saepe invenitur margine contorto, plicato. Longitudo stipitis duorum pollicum, aut trium. Lamellæ albescentes, inæquales; majores stipitem tangentes.

In silva Lofosnai, octobri, Grodnensis.

Pileo toto albo, concavo.

50. Agaricus albo-concavus.

Pileus concavus, centro magis concavo, foveam exhibens, seu pileus inversus, albus. Lamellæ albæ, inæquales. Caro nivea. Stipes fungosus: diameter fungi duorum digitorum transversalium: fungus albus.

In hortis, maio: Grodnensis.

Pileo toto albo, minimo.

51. Agaricus albo-puillus.

Pileus convexus, albus, minimus, diametri quatuor linearum; lamellis albis, in stipite prolongatis. Stipes albus, unius pollicis longitudine.

Vigesimo quinto septembris, in hortis humidis, Grodnensis.

Pileo stbelliformi, albo.

52. Agaricus albo-planus.

Pileus planus, super stipitem margine inclinatus; cortice albescente, subcoriaceo. Lamellæ albæ, in stipite prolongatæ. Stipes basi incrassatus. Margo pilei lacera: diameter duorum pollicum.

In pascuis humidis, juxta Niemen, Grodnensis, septembri.

Pileo purpureo; verrucis albis.

53. Agaricus purpureus, verrucosus.

Duo specimina habeo sub oculis: unum pileo rotundo diametri unius pollicis, lamellis volva occultatis, pileo verrucis albescentibus conspurcato, cæterum purpureo: super pileum sunt verrucæ fungosæ, separabiles. Stipes brevis, longitudine duorum pollicum, basi incrassata. Alterum pileo pugni magnitudine, rotundo, complanato, irregulari, tuberculato; lamellis calyptra occultatis; credo varietatem agarici integri L.; eadem die in eodem loco collectus; stipes hujus planus, brevis; lamellæ albissimæ.

In silva Lofosnai, octobri, Grodnensis.

Pileo purpureo.

54. Agaricus integer, nondum evolutus.

Pileus globosus, rubicundissimus, crassitudine majoris nucis & ultra. Stipes sex pollicum, basi incrassatus. Volva seu tela, ligans marginem pilei cum stipite, reduplicata occultat lamellas. Lacerare oportet: aliter, character agarici fugit. Certe tres præcedentes eandem speciem constituunt; varia forma juxta variam ætatem: quantum mutati inter se!

In silva Lofosnaie, septembri, Grodnensis.

Pileo purpureo; lamellis albis.

55. Agaricus purpureo-pyramidalis.

Pileus convexus, subpyramidalis, marginibus non striatis, purpureus, umbone saturationis coloris. Lamellæ albissimæ,

integerrimæ. Ante evolutionem stipiti margine reflexo annexus annulus, adhuc superstes, ligatorius: diameter trium pollicum; stipes longitudine sex pollicum. Crocea substantia sub cortice rubro. Nullus odor. Lofosnaie, Grodnensis, septembri.

Pileo albo; margine undulata.

56. Agaricus albo - deliquescentis.

Pileus convexus, margine inæquali, undulata, contra petiolum reflexa, volva alligans marginem cum petiolo. Pileus albescens, diametri unius pollicis & dimidii, mollissimus, aquosus, aqua mucilaginosus. Lamellæ albescentes. Stipes etiam mollissimus, triuncialis. Vigesimo octavo augusti, prope Grodnam. Nullus odor ingratus.

Pileo crocei coloris.

57. Agaricus brevi - stipitatus.

Stipes brevissimus, longitudine pilei, crassior: pileus globosus, nondum apertus seu adhuc volva verrucosa involutus; sub volva cortex crocei coloris, rubescens. Caro nivea; etiam caro alterius stipitis nivea. Diameter unius pollicis. Est certe agaricus Schæff. figura 1ma, tabula XVII. Octobri in silva juxta Niemen, prope Grodnam.

Pileo luteo; marginibus subtus inversis.

58. Agaricus rufo-luteus.

Stipes tenuis, castaneus. Lamellæ rufæ, inæquales, tangent stipitem. Cortex pilei luteus; caro intermedia alba. Pilei diameter unius pollicis & dimidii: pileus convexus,

marginibus subtus reflexis, umbone cum foveola. Variat pileo plano, cortice luteo-albo; sæpe stipes contortus. In silva Pognemogne, Grodnensis; augusti.

Pileo albo-luteo.

59. Agaricus stramineus.

Pileus convexus, hemisphæricus, sublatus, seu albo-luteus. Lamellæ pressæ, inæquales. Volva investiebat pileum. Stipes quatuor pollicum longus, digiti minimi crassitudine, basi capitatus. Caro & laminae niveæ. Diameter pilei duorum pollicum. Odor penetrans, proprius. In silvis prope Grodnam, octobri.

Pileo albo; squamis fuscis.

60. Agaricus albo - squamosus.

Stipes basi globosa, crassitudine nucis & ultra, plenus medulla albissima, quinque pollicum longus, fundo albus, squamis numerosis castaneis onustus, quæ sunt pelliculæ: anavus mobilis versus extremitatem stipitis, glaber, castaneus, calyptræ albæ adhærens. Pileus adhuc calyptratus, volva adhærente, squamosus, squamis fuscis, fundo albo; pileus in hoc statu globosus, pugni magnitudine. Lacerato annulo stipitis, pars supra annulum ad centrum fungi trium pollicum. Lamellæ albæ. Caro sat firma, albissima. Primo octobris. Odor levis, gratus. Grodnensis, in silvis.

Pileo rubro - cinerescente.

61. Agaricus rubro - cinerescens.

Pileus convexus, umbilico non in centro depresso, margine irregulari; cortice glabro, colore rubro-cinerescente

(*pelure d'oignon*). Lamellæ in petiolo decurrentes, castaneæ (*gris de fer foncé*), vix conum conficientes: diameter pilei duorum pollicum & dimidii; cavitas glabra, in substantia carnea pilei, luteo-carnea. Stipes crassitudine digiti, quinque pollicum longus. Firmula caro; odor fungorum non ingratus. Primo octobris, in silva Poggenogne, prope Grodnam.

Pileo pyramidalis, rugoso.

62. Agaricus albo-pyramidalis.

Pileus pyramidalis, basi latiori, diametri unius pollicis; cortice albescente, rugoso: substantia intermedia inter corticem pilei & lamellas, farinacea, nivea; margo pilei subtus inversa; annulus membranaceus, separabilis, ante evolutionem adhærens margini pilei. Lamellæ æquales, albescentes, pressæ. Stipes longitudine trium pollicum, basi crassiore, albescens, intus fibrosa medulla fartus. Vigesimo septembris, in silvis. Odor fere nullus, nec ingratus. Fungus albus, Grodnenfis.

Pileo plano, emarginato.

63. Agaricus albo-emarginatus.

Pileus albissimus, complanatus (*aplatis*), margine undulatus, emarginatus (*échancré*). Lamellæ inæquales, albissimæ. Stipes albus. Plurimi fungi minimi, lentis magnitudine; majores pollicis diametri.

Pileo ovali, albo.

64. Agaricus mentula canina.

Nondum evolutus penis canini imaginem referens. Pileus ovalis, vix aut non apertus, basi albus; lacerato, vi-

dentur lamellæ albissimæ, plicatæ. Stipes albus, crassus, fere crassitudinis pilei, intus cavus, cavitate lanugine repleta. Odor fungi esculenti. Longitudo unius digiti; pileus longitudine unius pollicis & dimidii. Caro albissima. Decimo octavo septembris, in silva Poggenogne, Grodnenfis.

Aggregati pusilli, fulvi.

65. Agaricus pusillus, fulvus.

Pileus planus, umbone in centro, fulvus. Lamellæ fulvæ, inæquales. Stipes curvus, fulvo-nigrescens. Fungi plurimi, parvi: diameter pilei sex linearum. Decimo octavo augusti. Deliquescens, aquosus, mollis. In hortis Grodnenfis.

Pileo fulvo; lamellis viridescentibus.

66. Agaricus minimus.

Basis stipitis crassior, complanata (*aplatis*). Stipes fulvus. Pileus globosus, fulvus, marginibus subtus tali modo revolutis ut vix appareant lamellæ, quæ sunt albo-subviridescentes, inter se contiguæ. Magnitudo avellanæ. Odor esculentorum.

In hortis circa Grodaam, augusto.

Pileo squamis fulvo-nigris.

67. Agaricus squamosus, fulvo-niger.

Stipes crassus, plenus, albus, basi solidior, dentibus & tuberculis ramosis ornatus. Stipitis crassitudo pollicem superat. Pileus squamosus: squamæ fulvæ, maculis nigris notatæ; margines squamarum albæ. Pileus con-

vexus, diametri quatuor pollicum. Circumferentia revoluta subtus. Lamellæ albissimæ, inæquales; aliæ alternatim minores. Substantia subfolida, albissima. Odor non ingratus, penetrans. Vigesima septima augusti in arvis prope Grodnam.

Pileo albo, alterum producente.

68. Agaricus monstrosus.

Stipes monstrosus basi, longitudine trium pollicum, crassissimus, irregularis: crassitudo fere octodecim linearum, lateraliter exit specialis, contortus, crassitudine trium linearum, longitudine unius pollicis & dimidii. Pileus quatuor pollicum diametri, in centro umbonem exhibens. Supra umbonem agaricus similis naturæ, sessilis; circa umbonem planus pileus, exinde ad circumferentiam convexus, undulatus, gibbosis undulis fordide albus (*d'un blanc sale*), Caro alba, crassitudine duarum linearum. Lamellæ albescentes, stipitem non tangentes, latitudine seu potius altitudine duarum linearum. Odor levis: fungus mollis. Tertio octobris, in silva Lofonaie, Grodnenfis.

Stipite lanuginoso; pileo fulvo; lamellis cærulescentibus.

69. Agaricus lanuginosus.

Stipes curvus, tenuis, trium linearum crassitudine, trium pollicum longitudine, basi tuberosus, albescens, lanuginosus, reliqua parte fulvo-luteus (*biche*). Pileus convexus, planus, umbilicatus, duorum pollicum diametri, cortice squamoso, fulvo, aurantio. Lamellæ paucæ, seu distantes, subiliacæ, denticulatæ, denticulis mi-

nimis. Mollis, deliquescentis. Secundo octobris. Odor non ingratus. In silva prope Grodnam, juxta Niemen.

Pileo purpureo; lamellis albis.

70. Agaricus albo-purpureus.

Longitudo stipitis sex pollicum; basis stipitis clavata, rotundo-oblonga: stipes crassitudinem pollicis superans, albescens. Substantia intus non plena, alba. Apex subinflatus. Lamellæ albissimæ, integræ, convexæ, ad stipitem extensæ. Pileus concavus, maximus, diametri quinque pollicum, glaber. Centrum saturate purpureum (*cramoisi*); margo sulcata. Crassitudo carnis unius digiti versus stipitem: sub cortice purpurea caro, crocei coloris; reliqua pars alba. Nullus odor. Vigesimo quarto septembris, in silva Volmeri, Grodnenfis.

Pileo fusco; lamellis nigris, deliquescentibus.

71. Agaricus niger, foetens.

Pileus planus, supra inversus post lacerationem marginis sponte factam, fuscus. Lamellæ deliquescentes, nigerrimæ, unctuosæ, tingentes digitos sicut atramentum, foetentes, odore penetrante, proprio. Stipes curvus, quatuor pollicum longus, albus; basi crassiore, fulva. Vigesimo septembris, in silvis prope Grodnam, juxta Niemen.

Pileo squamoso; lamellis dentatis.

72. Agaricus monstrosus, squamoso-dentatus.

Stipes complanatus: ex apice etiam plano duo fungi agglutinati, unus minor, alter major. Pileus convexus, squa-

motus, squamis fuligine nigra maculatis. Facies infera lamellosa: lamellis dentatis, albis; dentibus fulvis. Substantia sicca; odor accedens ad violam. Diameter longior trium pollicum, minor unius & dimidii. In silva Lofofnai, octobri, Grodnensis.

Pileo aurantio, acuminato.

73. Agaricus cinnamomeus.

Parvus, vix diametri octo linearum. Pileus convexus, acuminatus, lacerus. Substantia mollis; color corticis aurantii sicci. Lamellæ inæquales, alternatim longæ, breves, fulvi coloris. Stipes tenuis, aurantii coloris. Odor gratus fungorum.

In silvis juxta Niemen, decima augusti, Grodnensis.

Pileo infundibuliformi, fulvo.

74. Agaricus fulvus, deliquescens.

Pileus infundibuliformis, fulvus, coloris castanei. Stipes trium pollicum longus. Subtus lamellæ fulvæ, luteæ. Cito fuit dissolutus: tunc præter stipitem solidum, pulpa fulva, aquosa, tantum mansit.

Tertio augusti, in silva, juxta Niemen, Grodnensis.

Pileo fulvo; lamellis viridescentibus.

75. Agaricus fulvo-viridescens.

Ex una basi quatuor stipites, inæqualis longitudinis, quorum altior quatuor pollicum: stipites lutei, versus pileum viridescentes. Pileus convexo-planus, luteo-fulvus. Lamellæ viridescentes. Diameter pilei octodecim linearum. Odor fungosus, non ingratus; substantia sat firma. Sti-

pites cavi juxta longitudinem. In silva Volmeri, circa Grodnam, fine maii. 20. junii, Vilnæ.

Pileo & lamellis albis.

76. Agaricus niveus.

Pileus planus, marginibus parum inversis, umbone parum elevato, diametri trium pollicum, albus, glaber. Lamellæ convexæ, magnæ, albissimæ, interjectis aliis brevioribus, ejusdem coloris. Stipes albissimus. Fungus mollis. Cortex pilei separabilis sicut epidermis. Odor levis, non ingratus. Inter laminas & epidermidem substantia nivis albidine, mollis.

In silva Volmeri prope Grodnam; vigebat decimo nono augusti.

Pileus subtrus porosus.

Stipitibus anastomosi conjunctis.

77. Boletus unitus.

Tres stipites, longitudine pollicari, tenues, ocracei coloris, distincti etsi anastomosi conjuncti, tres pileos producunt concavos, circumferentia uno puncto conjunctos, umbilicatos, fulvos. Facies inferior poris innumeris cribrata, fulva. Substantia sicca, tenuis. Odor nullus. Diameter pileorum conjunctorum, unius pollicis. Prope Grodnam, Lofofnaie, octobri.

Pileo fulvo, castaneo.

78. Boletus fulvus.

Stipes pollicis longitudinis, diametri trium linearum, curvatus. Pileus convexus, castaneus, cortice glabro, dia-

metri duorum pollicum aut unius. Facies inferior non lamellosa, integra, innumeris poris pertusa: longitudo pororum trium linearum. Caro alba intermedia, crassitudine sex linearum, inter substantiam porosam, lutescentem, & corticem pilei, sat firma. Odor non ingratus, lenis. Juvenis fungus calyptratus seu volva involutus. Prope Grodnam, septembri.

In silvis. Communis.

Cortice fulvo; poris viridescentibus.

79. Boletus fulvo-viridescens.

Minor præcedenti; tubuli majores, viridescentes. Caro intermedia albissima. Cortex pilei clare fulvus. Stipes crassior, basi curva, crassiore: cæterum similis præcedenti, mera varietas; substantia firmior.

Videtur præcedens junior. Diameter quatuor pollicum.

In silvis prope Grodnam, septembri.

Zonis albo-, fulvo-rubris.

80. Boletus zonalis.

Circa frutulum rami sicci: boletus planus, supra zonalis, centro albo; zona fulvo-rubra: reliqua pars superficiei subfulcata, albescens, involvit ramum: unde circulum integrum peragit. Subtus pori innumeri, irregulares, oblique secti, albi. Diameter duorum pollicum; crassitudo trium linearum. Substantia sicca.

Octobri in silvis prope Grodnam,

Pilei cortice villoso.

81. Boletus lanuginosus.

Ex trunco rami mortui plurimi boleti, plani, semicirculares, convexi.

convexi. Superficies porosa, supra alba; poris vix lente vitrea visibilibus, lanugine occultatis: altera superficies nigro-brunnea, cum zonis saturatoris coloris. Margo undulata, dissecta (*découpée*), alba. Crassitudo papyracea, vix unius lineæ. Substantia sicca, solida. In silvis prope Grodnam; vigebat septembri.

Pileo molli, castaneo.

82. Boletus castaneus.

Varia magnitudo juxta ætates. Habeo sub ocellis a diametro unius pollicis ad quatuor: Pileus hemisphaericus, in juniore convexus, in adulto subplanus, cortice castaneo. Caro mollis, alba, intermedia inter corticem & tubulos: tubuli cinerei coloris, minimi; alii margine acuminato, alii remoti; margine oblique secto. Crassitudo pilei in centro unius pollicis & ultra. Spatium inter faciem inferiorem, porosam, & stipitis summitatem. Stipes albescens, subsquamosus, squamis elongatis. Basis stipitis inflata; caro illius fungosa, albissima, mollis: odor fungi mitis.

In silvis prope Grodnam, vigesimo quarto septembris. Est Boletus bovinus L.: vide Schæf. tab. CIII.

Pileo auriculari, cristato.

83. Boletus flabellum.

Ex trunco arboris expansus, tripartitus, undas tres formans, fulvi coloris, subtus albescens, minimis poris cribratus, rotundis aperturis æqualibus. Fungus mollis, subficus, crassitudine unius digiti, semicirculum exhibet; sunt quasi tres fungi lateraliter ex uno puncto enati; intermedius latere regit partem vicini. Cortex lamina

Tom. II.

55

superioris, brunneo-fulvi coloris; totus dense villosus apparet. Major diameter sex pollicum, minor trium. In silvis prope Grodnam, septembri.

Petiole ovato.

84. *Boletus oviformis.*

Stipes ventricosus, crassitudine pollicis & octo linearum; longitudine duorum pollicum & octo linearum; igitur vere ovatus, ovi gallinæ magnitudine, cortice fulvo, lineis nigrescentibus, seu anastomosibus innumeris pictus, carne alba intus fartus, nec sicca nec succulenta. Pileus hemisphæricus; cortice fulvo. Subtus tubuli tam exigui ut nec armato oculo distinguantur. Sunt quasi fibræ adnatae, longitudinales, parallelæ, cinerescentes, longitudine duarum linearum. Caro pilei intermedia, albissima, solida, sed non sicca, crassitudine quatuor linearum; diameter pilei stipitis ventre paulo minor.

Vigebat prope Grodnam in silva Volmeri, vigesimo nono junii. Vid. *boletus decimus* Schæf. tom. 2.

Pileo coriaceo, lævi.

85. *Boletus suaveolens* L.

Odor recentis suavissimus: fungus coriaceus, extus lævis; infra cellulofus: cellulis innumeris, densis, fulvis, subquadratis. Crassities inæqualis, major unius pollicis, absque stipite. Adhærescit ramis arborum prope Grodnam, communis in silvis; vigebat maio.

Acaulis lanuginosus, totus albus.

86. *Boletus auricula:*

Absque stipite, arborum ramis adhærescens, infra fora:

Innibus innumeris, irregularibus pertusus, supra convexus, lanugine obductus, totus albus, auriculæ figuram exprimens; cum zonis irregularibus. Crassities trium aut quatuor linearum; diameter trium pollicum, brevior duorum.

Vigebat vigesimo nono maii, in silvis prope Grodnam. Est *boletus suberosus* L.

Pileo glabro, nigrescente.

87. *Boletus nigrescens.*

Stipes longitudine quatuor pollicum, striatus, intus siccus; basi siccior, subventricosus. Pileus superne glaber, nigrescens, inferne poris undique foratus, diametri trium pollicum, substantiæ subsiccæ.

In silvis prope Grodnam; vigebat vigesimo sexto julii.

Zonis albis, rufis.

88. *Boletus albo-rufus.*

Pileus planiusculus, diametri unius pollicis & dimidii, zonis ornatus in centro albis, in circumferentia rufis & albis. Margo emarginata; facies inferior porosa, coloris fulvi; poris cylindricis, rotundis, minimis, Stipes fulvus. Fungus siccus; odor nullus.

In silvis prope Grodnam, primo augusti. *Boletus perennis* L.

Pileo fulvo, hemisphærico.

89. *Boletus fulvo-rotundus.*

Pileus convexus, glaber, fulvi coloris, parum marginatus, diametri duorum pollicum, hemisphæricus. Subtus

pori rotundati, lutei. Stipes albo-luteus, brevis. Substantia non sicca, submollis. Odor fungorum non ingratus. In silvis prope Grodnam, decima augusti. Boletus luteus L.

Facie porosa, violacea.

90. Boletus violaceus.

Planus, crassitudine digiti minimi, diametri quinque pollicum, subporosus, poris vix oculo nudo distinguendis. Substantia violacea, mixta nigra. Pulvis violaceus occultat ostia seu aperturas pororum. Pulpa subficca. In silvis prope Grodnam, super ligna putrida, octobri.

Pileo concavo, fulvo, luteo.

91. Boletus concavus.

Pileus concavus, margine reflexo, supra fulvo-luteus. Pori maximi, oblique sicut calami (*plumes taillées*) secti. Congeries pororum convexa. tendit pars tubulosa ad stipitem, tangens illum; in aliis stipes liber aut separatus a substantia tubulosa. Caro intermedia, albo-carnea, tubulosa, luteo-viridescens. Stipes crassitudine digiti; crassitudo fungi duorum pollicum, diameter quatuor: cæterum mollis, tener, deliquescens.

In silvis prope Grodnam, octobri.

Stipite triangulari.

92. Boletus triangularis.

Pileus fuscus, concavo-planiusculus; margine irregulari; uno latere subtus inverso; epidermide sicca: diameter major trium pollicum, minor duorum & dimidii. Facies inferior luteo-alba; poris obliquis, visibilibus, magnis.

subquadratis, spongiæ tenuis, æmulis. Substantia a conjunctione tubulorum, & inter corticem & poros interjecta, albissima, crassitudine sex linearum, nec mollis, nec sicca. Odor fungi vix sensibilis. Stipes, basi crassior, irregularis, colore pilei, cortice sicco. Pars superior stipitis triangularis: longitudo duorum pollicum; crassitudo unius.

In silvis prope Grodnam, Lofosnaie; vigebat decimo nono augusti.

Carne nivea, undulosa.

93. Boletus retiporus.

Substantia fungosa, carne albissima, arboribus adhærens, nec mollis, nec dura, fragilis, convexa, nullo stipite prædita seu acaulis, facie valde irregulari, undas cerebri exhibens, elevata & depressa, tuberculis majoribus & minoribus, poris innumeris cribrata; alia superficie glabra, nullis poris visibilibus donata: undæ aliæ carneæ aliæ luteæ, molles. Hujus fungi magna longitudo sex pollicum, & pedalis, latitudo varia, crassitudo octo pollicum. Odor ingratus, singularis.

In silvis prope Grodnam; vigebat vigesimo nono septembris.

Acaulis versicolor.

94. Boletus versicolor L.

Acaulis, versicolor, una facie concava, nivea, poris minimis cribrata, marginibus undulatis; altera versicolore; zonis fuscis & albis. Diameter pilei unius pollicis, crassitudo unius lineæ & dimidiæ.

Vigebat in silvis, supra truncos arborum, decimo octobris.

Pileus subtus echinatus.

Mollis ; pileo convexo , plano.

95. *Hydnum fulvum.*

Plurimi fungi ex ramo putrido falicis. Stipites fulvi , tenues. Pilei convexo-plani , umbone elevato , saturate fulvi , diametri octo linearum. Lamina pilei echinata , villis mollibus , concolor cum pileo. Fungus mollis. Prope Grodnam , autumnno.

Pileo auriformi , albo , echinato.

96. *Hydnum auriculare.*

Fungus auricularis , planus. Facies superior in centro concava , reliqua parte laterali convexa : pars convexa albescens , pilis densissimis , brevissimis , onusta. Lamina inferior echinata , seu onusta pilis longioribus , densissimis , sicut scopæ setis compactæ , coloris saturate castanei , fere nigrescens. Diameter pilei quatuor pollicum , crassitudo quatuor linearum. Fungus siccus : plurimi ex eodem ramo arboris mortuo gradatim nascuntur. Est fungus vere acaulis : minores superiorem fulvam offerunt superficiem ; majores circum integrum planiusculum circa ramum efformant ; alii mediam tantum partem circuli , sicut est auricula hominis. Odor non ingratus ; substantiæ consistentia sicut pellis præparata pro chirothecis. Prope Grodnam in silvis ; tertio octobris.

Zonis versicoloribus.

97. *Hydnum versicolor.*

Pileus concavus ; zonis versicoloribus , griseis , plus minusve intensis. Facies infera , fulva , dense villosa. Stipes

longitudine pollicis , castaneo-fulvus. Odor nullus. Diameter pilei duorum pollicum ; crassitudo duarum linearum , sensim usque ad circumferentiam decrescens. Circa Grodnam Lofosnaie , octobri. Varietas accidentalis ; facie concava pilei , pulchre viridi colore tincta ; evoluto bysso botryoide.

Marginibus undulatis.

98. *Hydnum undulatum.*

Pileus castaneus , concavus , marginibus undulosis , subconvexis , squamosus ; squamis nigris , ad centrum concavum elevatis , dentatis. Diameter pilei quatuor pollicum. Caro intermedia , albescens , submollis. Lamina inferior pilei convexa , innumeris , densis aculeis , mollibus onusta : hi a margine versus petiolum inclinati , cinerei. Stipes crassitudine digiti , quatuor pollicum longus. Margines tenues , inversæ. Prope Grodnam , octobri.

Pileo fulvo , nigrescente.

99. *Hydnum squamosum.*

longitudine duorum pollicum , crassitudine digiti. Pileus plano-convexus , fulvo-nigrescens , diametri trium aut quatuor pollicum , sæpe irregularis , auriformis , squamosus , squamis centralibus , tuberculosis , irregularibus , subtus echinatus seu sat longis pilis densis onustus. Caro fungi crassa , albescens , nec firma , nec mollis. Prope Grodnam , super truncos mortuos ; decimo octobris.

Pileo auriformi , subluteo.

100. *Hydnum undulatum.*

Stipes crassus , longitudine trium pollicum ; pileus auriformis ,

formis, concavus, subluteus, marginibus undulatis. Caro
albissima, submollis. Facies inferior lutea, densis pileis
mollibus, villosa-echinata. Diameter pilei quatuor pol-
licum.

Prope Grodnam, super truncum putridum; octavo octobris.

Pileus subtus lævis, supra reticulatus.

Pileo crassiori.

101. Phalus granulofus.

Figura Oederi optima, apud Micheliū & Battaram bene
etiam exprimitur. Nostra varietas, petiolo cavo, pileo
etiam cavo: cavitās granulīs minimis tora aspersa; cellulæ
pilei irregulares, undulatæ, marginibus fulvæ, lineis
nigris terminatæ: pileus attenuatus, elongatus.
In horto Grodnenfi inveni, primis diebus maii. Est Phalus
esculentus L.

Huc venit varietas seu phalus undulofus. Petiolus sim-
plex, albus, intus cavus, ex plurimis petioli
contortis, corallium album facie referentibus compositus.
Pileus sinuofus, irregularis, undulatus, punctis minimis
castaneis; intus sinuofitates vacuum exhibentes; extus
non sunt cellulæ, sed undulationes superficiales, sicut
super cerebrum. Superficies undulationum cava, alba,
lævis. Tenerrima totius fungi substantia.

In silvis juxta Niemen, prope Grodnam; vigebat sexto
mai.

Videtur varietas phaloboleti Micheli, tab. 84. f. 2.

Pileo tenuiori.

102. Phalus impudicus L.

Stipes ut magna pars pilei, præter summum, volva exceptus.
Longitudo fungi totius quinque pollicum; crassitudo
digiti. Pilei pars extra volvæ coronam protuberat, sicut
glans extra præputium: unde nomen triviale. Cæterum
totus albus; pileo celluloso, conico. Placet phasis C.
Bauhini, fungus foetidus, penis imaginem referens. Odor
singularis, vere ingratus.

In silva Vulmeri prope Grodnam.

Fungus oblongus, lævis.

Ramis luteis.

103. Clavaria lutea.

Fungus ramosus; plurimi fasciculatim e terra nati, lutei,
ramosi: ramis apice bifidis, aut tridentatis; vetusti ni-
grescentes; rami crassitudine duarum linearum. Fungus
aliquando simplex, apice tridentatus, sæpe ramosus:
ramis tribus, aut duobus, rectis, aut tortuosis.
Prope Grodnam, octobri. Est clavaria quinta Schæfferi,
tom. 2, tab. 183.

Ramis lutescentibus.

104. Clavaria ramosissima.

Lutescens: ex trunco pollicaris crassitudinis, carnosus, suc-
culento, rami plurimi, crassi, multoties subdivisi, ad
infinitum. Crassius fungus, diametri pugni. Odor nullus.

Prope Grodnam, octobri, in silvis. Est clavaria coralloides L.

Ramis albis.

105. *Clavaria alceoides.*

Fungus albus, subcontortus, ramosus: duobus aut tribus ramis inæqualibus, planis, externo majori tridentato. Rotus fat bene alces cornua refert; longitudo totius trium aut quatuor pollicum.

Super truncos putridos arborum, in silvis prope Grodnam; vigebat octobri.

Fungus rotundus, farina repletus.

Farina alba.

106. *Lycoperdon album.*

Stipes brevis, contortus, tenuis, albus, cortice sicco. Pileus, seu caput, globosus, glaber, albus. Apertus farinam albissimam offert; mollis est: maturus magnitudine nucis.

Prope Grodnam in silvis, super terram. Vid. t. 331, Tournef. E. F. Est lycoperdon peduncularum L.

Pileo echinato.

107. *Lycoperdon echinatum.*

Stipes pollicaris, ab apice ad basim sensim decrescens, seu attenuatus, albus, longitudine duorum pollicum. Globus

fungosus, terminans stipitem, vertice paululum prominente, albus, granis acutis, separabilibus, nigrescentibus asper. Caro albissima, compressibilis. Diameter pilei, seu globi, unius pollicis & dimidii.

In pascuis prope Grodnam; tertio octobris.

Pulvere viridescente.

108. *Lycoperdon viridescens.*

Minor ovo gallinæ; cortice non separabili, echinato; tuberculis densis, acuminatis, vix semilineæ longis: intus pulvis viridescens. Pedicellus tenuissimus, vix unius lineæ.

Circa Grodnam, in silvis Lofosnaie; trigesimo septembris.

Pileo glabro; pulvere albissimo.

109. *Lycoperdon glabrum.*

Globosus fungus, magnitudine ovi gallinæ, glaber, cinereus; cortice exteriori sicco, separabili; sub ista altera glaberrima, membranacea, albissima; intus pulvis albus, nondum volatilis, agglutinatus. Odor fungi fat penetrans. Pedicellus brevissimus, vix unius lineæ.

In pratis prope Grodnam, septembri.

*Papillis viridescentibus.*110. *Lycoperdon viride.*

Fungus piriformis. Pileus crassus, inverse conicus, pollicaris papillis viridibus echinatus. Corpus, seu pileus, globosum, fordide album, papillis onustum, intus pulvere viridi, glutinoso repletus: diameter pilei unius pollicis & dimidii. Odor nullus.

In pascuis prope Grodnam, Augusto.

*Cortice subechinato.*111. *Lycoperdon subechinatum.*

Fungus piriformis, sesquipollicaris, subechinatus, fordide albescens: substantia interior mollis, nivea. Stipes inverse pyramidatus, basi angulosus, bipollicari longitudine. Super terram, in pascuis prope Grodnam; septembri.

*Globuli minimi, rubri.*112. *Lycoperdon miniatum.*

Funguli a magnitudine pisorum minimorum ad avellanæ diametrum; cortice carneo, aut lutescente, tuberculis minimis aspero. Sunt rotundi, aggregati, sese tangentes, super mucos, sed planum formantes non racemum: at passim racemum brevem constituunt, pediculis brevissimis præditi, aut potius nullis, sæpe duo squamis simul annexi. Rupto cortice, pulpa aquosa, granulosa, glutinosa effluit, coloris minii, seu pulcherrime rubri.

Repertum circa Vilnam, in loco dicto Zakrete. Vix percipitur sapor succi, aut odor. Extensus supra cutem, pulchrum & splendentem colorem minii derelinquit. Est *lycoperdon epidendrum* L.

*Fungus subrotundus, cancellatus.**Funguli minimi, purpurei.*113. *Clathrus chermesinus.*

Ex lichene albescente, pulverulento, pullulabant innumeri fungi, minimi, solitarii, a grani milii magnitudine ad pisi diametrum. Stipes trium linearum longus, cylindricus. Fungulus globosus, pulcherrimi rosei coloris, sæpe umbilicatus. Substantia subficca, intus videtur pileis intertextis repleta. Nonnulli offerunt pileum irregularem, sinuatum. Tres video griseos, corrugatos.

Prope Grodnam, secunda octobris. An fungi subalpini Jacquin miscellana austriaca, tab. 6? cum lente vitrea examinatus, cortice roseo, lacerato, cancellatus, cellis minimis chermesinis apparet.

*Fungus campanulatus, sessilis.**Pileo cyathiformi.*114. *Peziza coccinea.*

Stipes sat crassus, bilinearis, longitudine sex linearum. Pileus cyathiformis, intus totus coccineus, margine extus cro-

ceus. Pars convexa albo-cinerea, punctata, subvillosa.
Diametrum pilei octo linearum. Substantia sicca.
Prope Vilnam, decimo quinto aprilis. Cyathus est campanulatus; margine multifido; segmentis intus revolutis.
Peziza coccinea Jacquini, Flora Austriaca, t. 163, absolute nostram refert.

Cyatho seminifero.

115. *Peziza lentifera.*

Plurimi funguli, majores & minores: primo ovati, seu clausi; mox aperti, campanulati, albo-cinerei, infundibuliformes, intus villosi, corpuscula in cavitate lentibus similia variae magnitudinis offerentes.
Inveni in pascuis Oeconomiae Labnae circa Grodnam. Sunt fungi calyciformes seminiferi Mentzelii, pugill. t. 6.
Fungus pyxioides feminifer Loef. Fl. Pruss. p. 90. ic. 16. Lapfu temporis nigrescit intus & extus.

Fungus vesiculis stipitatis.

Textu celluloso.

116. *Mucor liliaceus.*

Perennis, ligno adhærens, subcicus, planus, extensus, liliacei coloris: intus textum cellulofum tenuissimum; extus papillas liliaceas & albas lente vitrea video, nihi ultra.
Prope Grodnam vigebat, sexto octobris,

Substantia gelatinosa.

117. *Mucor carneus.*

Massa irregularis, globosa, magnitudine nucis: substantia alba, mollis, aquosa; superficies carnei coloris: guttis crySTALLINIS solidis aspersa.

Super ligna putrefacta, 18 augusti. Videtur mucor fragiformis Scæff. Icones fungorum.

FINIS HISTORIÆ PLANTARUM
LITHUANICARUM.

IN SCIENTIA NATURALI,
PRINCIPIA VERITATIS
OBSERVATIONIBUS
CONFIRMARI DEBENT.

IN SCIENTIA NATURALI,
PRINCIPIA VERITATIS
OBSERVATIONIBUS
CONFIRMARI DEBENT.

IN SCIENTIA NATURALI,
PRINCIPIA VERITATIS
OBSERVATIONIBUS
CONFIRMARI DEBENT.

ERRATA.

In introductione : pagina xiv linea 2. *ujus*, lege *hujus*.
p. xvij l. 2. 1783, lege 1782. p. xxiv l. 5. *nostram*, lege
nostrum. p. xxxij l. 27. *Orobranche*, lege *Orobanchæ*.
p. xlvij l. 16. *exhibeant*, lege *exhibent*. p. liij l. 6. *annis*,
lege *annis*.

In textu : p. 4 l. 2. *stamine* quinq̄, lege *stamina* quin-
que. p. 21 l. 19. *oculati*, lege *occultati*. p. 41 l. 7. *am-
pullofus*, lege *ampullosa*. p. 43 l. 11. *capfulala*, lege *cap-
sula*. p. 44 l. 18. *inutilis*, lege *inutilia*. id. l. 23. *lyfima-
chiæ* numutaria, lege *lyfimachia* numularia. p. 62 l. 25.
aperta, lege *apertæ*. p. 75 l. 6. *scabiofa*, lege *scabiofæ*.
p. 76 l. 30. *vero*, lege *vere*. p. 77 l. 16. *post perennis*,
adde *Lugdunæ*. p. 79 l. 20. *fauto*, lege *fausto*. l. 21.
præscripti, lege *præscripti*. p. 80 l. 15. *deleatur* L. p. 89
l. 18. *hypochondriacarum*, lege *hypochondriacorum*.
p. 94 l. 9. *flore*, lege *folio*. p. 99 l. 13. *bifulca*, lege
bifurcata. p. 106 l. 4. *post perennis*, *adde* *Est Veronica*
maritima L. p. 108 l. 6. *lanceolatata*, lege *lanceolata*. p. 121
l. 2. *capfulis*, lege *loculis*. p. 130 l. 6. *faturæ*, lege *fu-
turæ*. p. 152 l. 22. *longiffimus*, *sublignofus*, lege *longif-
fima*, *sublignofa*. p. 166 l. 14. *femiflofulofi*, lege *femi-
fiofuli*. p. 172 l. 10. *Vondibonenfis*, lege *Vendebonenfis*.
p. 187. l. 23. *intus*, lege *extus*. p. 188 l. 2. *stipatus*,
lege *stipitatus*. p. 190 l. 5. *bifurcalis*, lege *bicubitalis*. p.
191 l. 7. *stipulæ*, lege *bractææ*. p. 209 l. extremo, lege
externo. p. 224 l. 1. PRIMÆ, lege SECUNDÆ. p. 229.
l. 21. *Si filicula*, lege *filucula*. p. 240. l. 19. *pallens*, lege
patens. p. 253 l. 17. *cryftallino*, lege *cryftallina*. p. 257
l. 17. *contorta*, lege *contorto*. p. 258 l. 17. *bipinnatifida*,
lege *pinnatifida*. p. 262 l. 17. *radiis*, lege *radicis*. p. 284.
l. 6. *succus*, lege *fucci*. p. 292. l. 6. *pelala*, lege *petala*.

p. 295 l. 8. rotunde, lege rotunda. p. 297 l. 14. piliformis, lege piliformis. p. 304 l. 3. aculeata, lege acuminata. p. 307 l. 19. piliformis, lege piriformis. p. 315. p. 7. pedum, lege sedum. p. 323 l. 3. multiflora, lege uniflora. p. 335 l. 6. cauler, lege caules. p. 338 l. 13. præcedente, lege sequente. p. 355 l. 2. polyspermis, lege polyspermos. p. 360. l. 22. inferna, lege inferne. p. 371 l. 24. deletur &. p. 376 l. 19. post inferiore, adde parte. p. 379 l. 21. terminato, le. e terminatus. p. 380 l. 22. multifidus, lege multifido. p. 382 l. 28. quæ, lege quorum quinque. p. 395 l. 17. trumi, lege trunci. p. 400 l. 20. fucò, lege foco. p. 412 l. 17. transplantata, lege transplantata. p. 421 l. 4. collitriche, lege callitriche. p. 418 l. 11. monophyllum, lege linophyllum, p. 429 l. 21. octofidis, lege octofidus. p. 445 l. 2. frutescens, lege feminifer. p. 465 l. 14. cum, lege tum. p. 465 l. 14. antheris, lege anthericum. p. 469 l. 8. bulbi, lege bulbuli umbellæ. p. 472 l. 16. archis, lege orchis. p. 478 l. 28. semipollicis, lege semipedis. p. 490 l. 27. sciffile, lege sessile. p. 495 l. 12. gladiolus, lege gladiolus. Id. communis, lege bilabiatus. p. 496 l. 2. adde Est gladiolus communis L. p. 516 l. 25. stipularum, lege tipularum. p. 518 l. 12. angustæ, lege angusta. p. 526 l. 22. obvoluto, lege obvoluta. p. 532 l. 7. late, lege læte. p. 535 l. 3. dele sultans. p. 538. l. 19. lege paniculata arista dorsali contorta. p. 546 l. 7. spadiceus, lege spadicea. p. 559 l. 10. calyptrati, lege acalyptrati. P. 613 l. 12. nudi, lege nudis. p. 616 l. 17. aquosis, lege aquosus. p. 617 l. 8. unius, lege unus. p. 618 l. 5. staminei, lege straminei. p. 620 l. 27. stipitis, lege stipites. p. 621 l. 7. stipitis, lege stipites. p. 637 l. 12. purpurea, lege purpureo. p. 643 l. 4. lege diameter major. p. 644 l. 14. tubulota, lege tubulosa. p. 648 l. 2. pileis, lege pilis. p. 652 l. 18. pedicullis, lege pedicellis. p. 655 l. 6. Scæff. lege Schæff.